

การสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CREATION OF A DANCE FROM THAI APRORISM THAT REFLEXS PRESENT SOCIETY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Fine and Applied Arts in Fine and Applied Arts

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน
โดย	น.ส.มนทิรา มโนรินทร์
สาขาวิชา	ศิลปกรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

.....	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุธาติตย์)	

มนทิตรา มโนรินทร์ : การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน. (THE CREATION OF A DANCE FROM THAI APRORISM THAT REFLEXS PRESENT SOCIETY) อ.ที่
 ปริญญาหลัก : ศ. ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์ สื่อสารสนเทศ การสังเกตการณ์ สัมมนา ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย และเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ นำข้อมูลมาตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ตามกระบวนการที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน มีรูปแบบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ทั้งสิ้น 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บทการแสดง ออกแบบการแสดงโดยวิเคราะห์จากคำพังเพย แบ่งออกเป็น 42 ฉากการแสดง 2) นักแสดง ใช้การคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะในการแสดงที่หลากหลายรวมทั้งรูปร่าง สัดส่วน สีผิว และ เพศ ที่หลากหลายในการแสดง 3) ลีลา นาฏศิลป์ ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน การเดินสอดตามหลักของนาฏศิลป์สมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ รวมทั้งลีลาการเคลื่อนไหวเชิงละคร 4) เครื่องแต่งกาย ใช้เครื่องแต่งกายที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย เป็นต้น และเครื่องแต่งกายที่สามารถสวมใส่ได้ชีวิตประจำวัน 5) อุปกรณ์ประกอบการแสดง ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่พบเห็นได้ง่ายในชีวิตประจำวัน 6) เสียงและดนตรีประกอบการแสดง เสียงดนตรีรูปแบบบรรเลงในการใช้ประกอบการแสดง 7) ฉากและพื้นที่การแสดง ใช้สถานที่จริงให้มีความสอดคล้องกับบทการแสดง 8) แสง ใช้แสงธรรมชาติให้มีความสอดคล้องกับบทการแสดง นอกจากนี้พบว่ามีความคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพย 6 ประการ ได้แก่ 1) คำพังเพย 2) สังคมไทย 3) ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม 4) ความหลากหลายในงานนาฏศิลป์ 5) การใช้สัญลักษณ์ในผลงานสร้างสรรค์ 6) แนวคิดทางด้านทัศนศิลป์ นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ ซึ่งผลการวิจัยทั้งหมดนี้มีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัยทุกประการ

สาขาวิชา ศิลปกรรมศาสตร์
 ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6381025235 : MAJOR FINE AND APPLIED ARTS

KEYWORD: Aphorism, Reflecting Thai society, Thai society

Montira Manorin : THE CREATION OF A DANCE FROM THAI APHORISM THAT REFLEXES PRESENT SOCIETY. Advisor: Prof. NARAPHONG CHARASSRI, Ph.D.

This thesis “The creation of a dance from Thai aphorism that reflexes present society” aims to study the forms and concepts obtained after creation of a dance from Thai aphorism that reflexes present society using research methods, qualitative research and creative research. The research tools consist of surveying documentary data, interviews, information media, observation, seminars, personal experience of the researcher and artist benchmarks. Bring the data to examine, analyze, synthesize and create the dance art according to the specified process.

This thesis “The creation of a dance from Thai aphorism that reflexes present society” aims to study the forms and concepts obtained after creation of a dance from Thai aphorism that reflexes present society using research methods, qualitative research and creative research. The research tools consist of surveying documentary data, interviews, information media, observation, seminars, personal experience of the researcher and artist benchmarks. Bring the data to examine, analyze, synthesize and create the dance art according to the specified process. The result shows that the style of the creation of a dance from Thai aphorism that reflexes present society consists of 8 elements in the performance which are 1) Script: designed by using Thai aphorism analysis process. Separated into 42 scenes 2) Casting: The researcher selected actors with a variety of acting skills, including body shape, scale, skin color and gender in the performance. 3) Movements: using the style of movement in daily life, improvisation according to the concepts of modern dance, postmodern dance and dramatic movements. 4) Costume: Use costumes with a variety of nationalities such as Japan, Korea, India, etc., and use daily costumes in the original styles. 5) Show props: use props that are easily seen in everyday life. 6) Sound and music: instrumental music used in the performance 7) Scene and stage: using different site specific to be consistent with the script. 8) Lighting: using the natural day light to be consistent with the script. Besides, there are 6 concepts which are 1) The aphorism 2) Thai society 3) The Diversity of cultural 4) The Diversity of performance 5) The use of symbols in dancer works 6) Concepts of visual arts, dancing and music. The results of all this research are consistent and meet the research objectives in all respects.

Field of Study: Fine and Applied Arts

Student's Signature

Academic Year: 2022

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณามอบความองค์รู้ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ให้คำปรึกษา อีกทั้งเสียสละเวลาและเอาใจใส่ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยด้วยความกรุณาเป็นอย่างดีเสมอมา ทำให้การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์จาก คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามผู้วิจัยได้ตั้งไว้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร ที่เป็นเกียรติในฐานะ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วิษุตา วุธาพิศัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรวดี ภูษาภิรมย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอัฐวรรณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำปรับปรุง แก้ไขงานวิจัย เพื่อพัฒนางานวิจัยให้เกิดความถูกต้องและสมบูรณ์ อีกทั้งเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการ ดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จิรายุทธ พนมรัักษ์ อาจารย์ ดร. ลักษณ์า แสงแดง และ เพื่อน DFA 13 ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจกับผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณนักแสดงทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึง สังคมไทยในปัจจุบัน สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คุณลุง พี่ชายของผู้วิจัยเป็นอย่างสูง ที่กรุณาสับสนุนทุนการศึกษา และเป็นกำลังใจที่สำคัญให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา จนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี บัณฑิต

มนตรีรา มโนรินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 คำถามในการวิจัย.....	2
1.3.1 รูปแบบผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน.....	2
1.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จาก คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	4
1.6.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.6.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	6
1.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.8 การรายงานผลการวิจัย.....	7

1.9	สรุปบท.....	8
บทที่ 2	เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1	อาร์มภบท.....	9
2.2	นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2.2.1	คำพึงเพย.....	9
2.2.2	สังคมไทย.....	10
2.2.3	นาฏยศลป	12
2.2.4	นาฏยศลปร่วมสมัย.....	13
2.2.5	นาฏยศลปสมัยใหม่.....	15
2.2.6	นาฏยศลปหลังสมัยใหม่.....	16
2.3	คำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	17
2.3.1	คำพึงเพยที่มีความหมายสั่งสอน.....	18
2.3.2	คำพึงเพยที่มีความหมายเปรยบเทยบ	19
2.3.3	คำพึงเพยที่มีความหมายเสยดสย	20
2.4	ผลงานสร้งสรศที่เกยวข้องกับหัวข้องานวิจัย.....	22
2.4.1	การออกแบบบทธการแสดง.....	22
2.4.2	การออกแบบลลนนาฏยศลป.....	25
2.4.3	การค้ดเลยอกน้กแสดง	28
2.4.4	การออกแบบอุปกรณ้ประกอบการแสดง.....	30
2.4.5	การออกแบบเสยงและดนตรีประกอบการแสดง.....	34
2.4.6	การออกแบบเครยงแต่งกาย	35
2.4.7	การออกแบบพ้ที่การแสดง	38
2.4.8	การออกแบบแสง.....	41

2.5	ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงในหัวข้อ “การสร้างสรรค้ นาฏยศิลป์จาก คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน”	44
2.6	เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์	55
2.7	สรุปบท	69
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	70
3.1	อาร์มภบท.....	70
3.2	รูปแบบงานวิจัย	70
3.2.1	การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	70
3.2.2	การทดลองและวิจัยสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะการแสดง	72
3.3	การออกแบบงานวิจัย.....	73
3.3.1	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	73
3.3.2	คำถามในการวิจัย	74
3.4	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
3.4.1	เอกสาร (Documentary).....	95
3.4.2	การสัมภาษณ์ (Interview)	96
3.4.3	การสัมมนา (Seminar).....	96
3.4.4	สื่อสารสนเทศ (Information media).....	97
3.4.5	การสังเกตการณ์ (Observation).....	97
3.4.6	เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์.....	101
3.4.7	ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย	102
3.5	ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	105
3.6	ผู้เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	106
3.7	สรุปบท	109
บทที่ 4	กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์.....	110

4.1	อาร์มภบท.....	110
4.2	การวิเคราะห์ข้อมูล	110
4.2.1	รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	110
4.2.2	แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	234
4.3	อภิปรายผล	242
4.3.1	รูปแบบของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสุภาชิตและคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	243
4.3.2	แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	247
4.4	สรุปบท	250
บทที่ 5	บทสรุป	251
5.1	อาร์มภบท.....	251
5.2	ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน.....	251
5.2.1	รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	251
5.2.2	แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	266
5.3	ข้อเสนอแนะ	268
	บรรณานุกรม.....	269
	ภาคผนวก.....	275
	ภาคผนวก ก ประกาศนุมติโครร่างวิทยานิพนธ์	276
	ภาคผนวก ข ใบรับรองโครงการวิจัย	278
	ภาคผนวก ค เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย	280

ภาคผนวก ง หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย	285
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์	290
ประวัติผู้เขียน	297

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	107
ตารางที่ 4.1	นักแสดงในการปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ ครั้งที่ 1	115
ตารางที่ 4.2	การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ จากคำพังเพยที่สะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 1	122
ตารางที่ 4.3	ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 1	125
ตารางที่ 4.4	นักแสดงในการปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2	128
ตารางที่ 4.5	สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบ การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 2	135
ตารางที่ 4.6	ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3	141
ตารางที่ 4.7	การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5	146
ตารางที่ 4.8	รายนามและคุณสมบัติของนักแสดงในการทดลองครั้งที่ 5	152
ตารางที่ 4.9	การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5	155
ตารางที่ 4.10	ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 4	185
ตารางที่ 4.11	รายนามและคุณสมบัติของนักแสดงในการทดลองครั้งที่ 5	188
ตารางที่ 4.12	การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5	194
ตารางที่ 4.13	สรุปการพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบนาฏยศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	233

ตารางที่ 5.1 ประมวลภาพการแสดงผลงานปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน	254
--	-----

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 การแสดงละครเวที The Lion King Musical	32
ภาพที่ 2.2 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทอัศจรรย์นาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย จากแนวคิดในวรรณคดีไทย	41
ภาพที่ 2.3 การแสดงชุด Ballerina: The pathetic creature นางระบำปลายเท้าผู้น่าเวทนา	43
ภาพที่ 3.1 การเข้าร่วมผลงานสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง ชุด อัน อะคาเดมิก (Un-Academic)....	98
ภาพที่ 3.2 ผู้วิจัยเข้าร่วมสังเกตการณ์ในฐานะนักแสดงของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์	99
ภาพที่ 3.3 การสร้างสรรค์ผลงานการแสดงชุด ผลไม้ให้คนรุ่นใหม่จากใจชาวปทุมธานี	103
ภาพที่ 3.4 การสร้างสรรค์ผลงานชุด LGBT	104
ภาพที่ 4.1 ลีลาท่าทางแบบการล้มตัวสู่พื้นแล้วพุ่งตัวขึ้น	131
ภาพที่ 4.2 ภาพลีลานาฏศิลป์ช่วงแรกของแต่ละคำพังเพย	190
ภาพที่ 4.3 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครชุดฝรั่งเศสสวมหมวกและชุดกิโมโนสวมหมวก	192
ภาพที่ 4.4 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครชุดสำหรับสวมหมวกและชุดกิโมโนสวมหมวก.....	192

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” นี้ มีจุดประสงค์ที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเนื้อหาในคำพังเพยที่บรรพบุรุษของเราได้สืบสานบอกกล่าวเล่าต่อกันมาแต่อดีตกาลที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องราวในสังคมไทยปัจจุบัน ศิลปะการแสดงเป็นแขนงหนึ่งของศิลปะที่ก่อกำเนิด และมีความใกล้ชิดกับมนุษยชาติมาแต่อดีตกาล โดยเฉพาะนาฏศิลป์ซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของศิลปะการแสดงสามารถใช้ในการแสดงออกของอารมณ์ และความหมายในจิตใจของมนุษย์ได้หลายระดับ

คำพังเพยไทยเป็นข้อความหรือถ้อยคำที่มีการกล่าวเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นมาตลอด ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คนรุ่นหลังได้ประดิษฐ์คำพังเพยขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจที่แฝงด้วยการตักเตือน สั่งสอน ชี้แจง โดยสื่อออกมาเป็นรูปแบบการเขียนที่ความงดงาม สวยงาม อีกทั้งรูปแบบของคำพูดที่มีความไพเราะและมีความหมายแอบแฝงเพื่อสะท้อนให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ คิดตามและสามารถให้ความหมายทั้งในด้านลบและบวกได้

ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่ผ่านมายังให้ความสำคัญกับเรื่องของคำพังเพยไทยน้อยมาก โดยเฉพาะการคำนึงถึงเนื้อหาของคำพังเพยที่มีมาแต่อดีตกาลที่ยังคงมีความทันสมัยสัมพันธ์กับเรื่องราวในสังคมไทยปัจจุบัน อีกทั้งที่ผ่านมา ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์มักจะไม่ได้เห็นความสำคัญของการอธิบายขั้นตอน กระบวนการ ตลอดจนแนวความคิดที่ได้ตลอดช่วงเวลาของการสร้างสรรค์ผลงาน นับตั้งแต่แรงบันดาลใจจนถึงผลงานการแสดงที่ปรากฏต่อหน้าสาธารณชนในรูปแบบของศิลปะการแสดงเพื่อศิลปะนั้นออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้วิจัยเองได้มีประสบการณ์ทั้งทางด้านผู้เรียน นักแสดง ผู้ออกแบบผลงาน และบทบาทของผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์มาหลากหลายรูปแบบ

ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อให้ผลที่ได้จากการวิจัยตลอดจนองค์

ความรู้ที่เป็นประเด็นใหม่หลังจากการสร้างงานเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้นำไปต่อยอดสร้างผลงานที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” นี้ มีวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้เพื่อหาคำตอบในงานวิจัย ดังนี้

1.2.1 รูปแบบผลงานจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ใน พ.ศ.2565

1.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานวิจัยการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

1.3 คำถามในการวิจัย

วิทยานิพนธ์ เรื่องการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันนี้ มีความประสงค์ที่จะศึกษารูปแบบและแนวความคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคการแสดง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ ดังนี้

1.3.1 รูปแบบผลงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

รูปแบบผลงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม โดยแบ่งอธิบายตามองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ดังนี้

- 1) การออกแบบบทการแสดง
- 2) การคัดเลือกนักแสดง
- 3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์
- 4) การออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง
- 5) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง

- 6) การออกแบบพื้นที่การแสดง
- 7) การออกแบบเครื่องแต่งกาย
- 8) การออกแบบแสง

1.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไรนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาตั้งคำถามของงานวิจัย โดยคำนึงถึงหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อที่ต้องคำนึงถึง ดังต่อไปนี้

- 1) การคำนึงถึงคำพังเพย
- 2) การคำนึงถึงสังคมไทย
- 3) การคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม
- 4) การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์
- 5) การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์
- 6) การใช้ทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ และทัศนศิลป์
- 7) การใช้ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง
- 8) การคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม
- 9) การสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ไทย
- 10) การคำนึงถึงการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่

จากที่กล่าวมาข้างต้น แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานเหล่านี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทต่อไป

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ เรื่องการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันนี้มีขอบเขตของการวิจัยที่จะศึกษา ดังนี้

1.4.1 ต้องการศึกษานเฉพาะคำพังเพยไทยในอดีตกาลที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

1.4.2 ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยในช่วง พ.ศ. 2556–2565 เท่านั้น

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ให้เป็นงานศิลปะเพื่อศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญมากกว่าความบันเทิง คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันในงานสร้างสรรค์นี้ จึงเป็นเพียงแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีได้ต้องการจะให้ผลงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อเป็นแนวทางในการสั่งสอน เสียตสี นอกจากนี้ด้วยเนื้อหาที่ใกล้เคียงกันจนอาจจะแยกไม่ออก คำพังเพยตามหัวข้อในงานวิจัยสร้างสรรค์ผลงานการแสดงนี้จึงหมายรวมถึงคำสุภาษิต และข้อความที่มีลักษณะใกล้เคียงกับคำพังเพย

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยดำเนินงานตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ซึ่งมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1.6.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” นี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1.6.1.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือ ตำรา และงานวิจัยทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

1.6.1.2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ศิลปิน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างงานทางด้านนาฏยศิลป์

1.6.1.3 สื่อสารสนเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีทัศน์ และสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.6.1.4 การสังเกตการณ์

ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ชมผลงานการแสดงนาฏยศิลป์ทั้งในประเทศ และที่มาจากต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

1.6.1.5 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้เข้าร่วมสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมวิชาการทางนาฏยศิลป์ที่เกี่ยวข้อง

1.6.1.6 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้าน

นาฏยศิลป์

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ ทั้งในบทบาทของผู้แสดง ผู้ออกแบบการแสดง และผู้สืบทอดผลงานทางด้านนาฏยศิลป์

1.6.1.7 ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้นำประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยทั้งในบทบาทของผู้แสดง ผู้ออกแบบ และผู้สืบทอดผลงานทางด้านนาฏยศิลป์มาพิจารณาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

1.6.1.8 การทดลอง

ผู้วิจัยใช้กระบวนการทดลองในการดำเนินงานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ตามองค์ประกอบนาฏยศิลป์ 8 ประการ พร้อมบันทึกข้อมูล อุปสรรคและวิธีการแก้ปัญหาในของการ

ทดลองแต่ละครั้ง เพื่อพัฒนารูปแบบผลงานให้มีความสมบูรณ์ก่อนทำการเผยแพร่สู่สาธารณชน ตลอดจนนำผลการทดลองไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

1.6.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1.6.2.1 การค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.6.2.2 การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

1.6.2.3 การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้อง

1.6.2.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.6.2.5 การทดลองสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ตามแนวคิดที่กำหนดไว้

1.6.2.6 การให้ผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ตรวจสอบและเสนอข้อแนะนำในการนำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์

1.6.2.7 จัดการประชุมสัมมนา จัดนิทรรศการผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ และจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์ต่อสาธารณชน อีกทั้งจัดให้มีการวิพากษ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ตอบแบบสอบถาม ประเมินผล และรายงานผล

1.6.2.8 สรุปผล อภิปรายผล และพัฒนางานวิจัยให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อจัดพิมพ์รูปเล่มวิทยานิพนธ์เผยแพร่ในฐานข้อมูลต่าง ๆ

1.6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.6.3.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการค้นคว้าเชิงเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ การลงพื้นที่ภาคสนาม การทดลองปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้

1.6.3.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์การปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ผ่านกระบวนการขั้นตอนการสร้างรูปแบบการแสดง การจัดสร้างองค์ประกอบตามความเหมาะสมของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ตลอดจนหาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการแสดงและเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจของคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

1.7.2 เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ และสร้างสรรค์การแสดงเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในศิลปะการแสดงอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้ยังคงอยู่ต่อไป

1.8 การรายงานผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาทำ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล เพื่อนำเสนอเป็นงานวิจัยสร้างสรรค์ต่อไป โดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบไปด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย คำถามในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การรายงานผลการวิจัย และสรุปบท

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์และสรุปบท

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย ประกอบไปด้วย อารัมภบท รูปแบบงานวิจัย การออกแบบงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท

บทที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ประกอบไปด้วย
อารัมภบท การวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล และสรุปบท

บทที่ 5 บทสรุป ประกอบไปด้วย อารัมภบท ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน และข้อเสนอแนะ ในการศึกษาค้นคว้า
ทำงานวิจัยต่อไปในอนาคต

1.9 สรุปบท

จากที่กล่าวมาในบทที่ 1 นั้น ผู้วิจัยนำเสนอเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการ
วิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัย โดยในบทต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลด้านเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย นิยามศัพท์เฉพาะ คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยใน
ปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและ
เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ดังผู้วิจัยจะได้กล่าวถึง
รายละเอียดต่อไปในบทที่ 2

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 อารัมภบท

จากบทที่ 1 บทนำ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ทั้งนี้ในบทที่ 2 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ได้แก่ นิยามศัพท์เฉพาะ คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์และสรูปบท ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

2.2 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของผู้วิจัยและคำศัพท์ทางด้านนาฏยศิลป์ที่ปรากฏอยู่ในงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจไปในทางทิศทางเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงไว้ดังต่อไปนี้

2.2.1 คำพังเพย

ในงานวิจัยฉบับนี้คำว่า “คำ” ที่มีกล่าวไว้ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง เสียงพูด เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ เสียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงความคิด โดยปรกติถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดซึ่งมีความหมายในตัว ใช้ประกอบหน้าคำอื่นมีความหมายเช่นนั้น เช่น คำนาม คำกริยา คำบุรพบท (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, 2542: 1601) และคำว่า “พังเพย” ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว โดยกล่าวเป็นกลาง ๆ เพื่อให้ตีความเข้ากับเรื่อง เช่น กระจายตื่นตูม (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, 2542: 1755)

นอกจากนี้ ในพจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัยได้ให้ความหมายของคำว่า “พังเพย” ไว้ว่า เป็นถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมานานแล้ว (พจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัย, 2565: 380)

นอกจากนี้ ในขณะเดียวกัน มานิต รุจิโรดม ได้กล่าวถึง คำพังเพย ไว้ว่า

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าคนไทย โดยพื้นฐานแต่โบราณเป็นคนอ่อนน้อมโอ้อ้อมอารี และยังคงเป็นเจ้าของทเจ้ากลอนรู้จักเทียบเปรียบเปรยได้ อย่างไรก็ตามเรามีเนื้อหาสอดคล้องกับประโยคที่พูดคุยสนทนา หรือเขียนตำราและหนังสือทั่วไป ฉะนั้น สุภาชิต คำพังเพยและสำนวนโวหาร จึงมีปรากฏอยู่มากมายในปัจจุบัน (มานิต รุจิโรดม, มปป: คำนำ)

ในขณะที่ ฝ่ายวิชาการภาษาไทย ได้อธิบายถึงความหมายของคำพังเพย ไว้ว่า

ถ้อยคำเปรียบเปรยหรือคำอุปมาที่เรียบเรียงอย่างกระชับ เฉียบคม มีความคล้องจอง และแฝงข้อคิดเอาไว้ เช่น รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสาเกลียดตัวกินไข่ เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง เป็นต้น (ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, 2557, ไม่ปรากฏเลขหน้า)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากทรรศนะข้างต้นจึงสรุปได้ว่า “คำพังเพย” ในงานวิจัยฉบับนี้ คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว โดยกล่าวเป็นกลาง ๆ ในเชิงเปรียบเปรยแต่แฝงข้อคิด เตือนใจ ซึ่งเรียบเรียงถ้อยคำอย่างกระชับ ไพเราะ และเป็นคล้องจองหรือเป็นสำนวน

2.2.2 สังคมไทย

ในงานวิจัยฉบับนี้คำว่า “สังคม” ซึ่งมีกล่าวไว้ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบกฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน หรือสมาคมของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่เกี่ยวกับการพบปะสังสรรค์หรือชุมนุม (พจนานุกรม

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 1159) และ “ไทย” หมายถึง น. ชื่อประเทศที่อยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพรมแดนติดต่อกับลาว เขมร มาเลเซีย และพม่า และ ว. ที่เกี่ยวกับประเทศไทย เช่น ผัดไทย อาหารไทย (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 1540) ซึ่งในวิจัยเล่มนี้ หมายถึง วิธีการดำรงชีวิตของประชาชนที่อยู่ในประเทศไทย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง สังคมไทย ไว้ว่า “สังคมไทย” หมายถึง วิธีการดำรงชีวิตของประชาชนที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งรวมไปถึงเรื่องของชนชั้น เรื่องของความเท่าเทียม เรื่องของเพศสภาพ และเรื่องสิทธิมนุษยชน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 27 มกราคม 2565)

ในขณะที่ อัมรงค์ บุญราช ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับ สังคมไทย เป็นสังคมแบบพหุวัฒนธรรมมีการรวมตัวกันของประชากรที่หลากหลายเชื้อชาติ หลากหลายศาสนา หลากหลายประเพณีและหลากหลายวัฒนธรรม ไว้ว่า

สังคมไทย เป็นสังคมแบบพหุวัฒนธรรมมีการรวมตัวกันของประชากรที่หลากหลายเชื้อชาติ หลากหลายศาสนา หลากหลายประเพณีและหลากหลายวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้หากกล่าวถึงสังคมไทย จึงควรคำนึงถึงความหลากหลายมิติของการทับซ้อนกันของวัฒนธรรมแต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืนและลงตัว (อัมรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 5 กุมภาพันธ์ 2566)

อีกทั้ง วิชชุตตา วุฑฒิตย์ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สังคมไทย มีความหลากหลายทั้งทางด้านชนชั้น เชื้อชาติ ศาสนา และมีความผสมผสานกันในเรื่องของแบบแผนธรรมเนียมการครองตน ไว้ว่า

สังคมไทย มีความหลากหลายทั้งทางด้านชนชั้น เชื้อชาติ ศาสนา และมีความผสมผสานกันในเรื่องของแบบแผนธรรมเนียมการครองตน ซึ่งเป็นสังคมไทยในปัจจุบันค่อนข้างที่จะได้รับอิทธิพลต่าง ๆ มากมาย อาจจะไม่เหมือนสังคมในยุคอดีตโดยในอดีตจะมีความเป็นไทยมากกว่า (วิชชุตตา วุฑฒิตย์, **สัมภาษณ์**, 1 กุมภาพันธ์ 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น วิจัยจึงสรุปได้ว่า “สังคมไทย” คือ การดำรงวิถีชีวิตของกลุ่มประชากรในสังคมของประเทศไทย โดยมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมของการดำเนินชีวิต ซึ่งอาจมีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ชนชั้น เชื้อชาติ เพศ และภาษา แต่ทุกเชื้อชาติต่างก็ยึดถือวัฒนธรรมไทยเป็นหลักในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมไทยในปัจจุบัน

2.2.3 นาฏยศิลป์

นาฏยศิลป์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง นาฏยศิลป์เป็นการเคลื่อนไหวของร่างกายตามจังหวะดนตรีด้วยความประณีต วิจิตรงดงาม ผ่านการสื่อสารด้วยอารมณ์ ความรู้สึก จากองค์ประกอบและส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกาย ดังที่ ภัทรฤทัย กันตะกนิษฐ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวของร่างกายตามจังหวะดนตรีด้วยความประณีต วิจิตรงดงาม ผ่านการสื่อสารด้วยอารมณ์ ความรู้สึก จากองค์ประกอบและส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกาย จนเกิดเป็นการแสดงที่มีลีลาท่าทางที่ สวยงามอย่างน่าสนใจ ทำให้นักแสดงและผู้ชมเกิดความรู้สึกคล้อยตาม (ภัทรฤทัย กันตะกนิษฐ, 2561: 8)

ในขณะที่ วรณวิภา มัชฌมพันธ์ ได้ให้ความหมายของ นาฏยศิลป์ การเคลื่อนไหวร่างกาย โดยมีพื้นฐานของท่าทางที่มาจาก ธรรมชาติของมนุษย์ สร้างสรรค์ให้มีเอกลักษณ์ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์ หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกาย โดยมีพื้นฐานของท่าทางที่มาจาก ธรรมชาติของมนุษย์ สร้างสรรค์ให้มีเอกลักษณ์ เพื่อบ่งบอกความเป็นอารยธรรม ของประเทศ โดยมีองค์ประกอบอื่น ๆ สนับสนุนให้เกิดสุนทรียะ ได้แก่ ดนตรี แสง สี เสียง เครื่องแต่งกาย เป็นต้น นาฏยศิลป์จะแสดงเพื่อตอบสนองความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์ (วรณวิภา มัชฌมพันธ์, 2558: 13)

นอกจากนี้ ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้แสดงทรรศนะของนาฏยศิลป์ คือ การร่ายรำที่ มนุษย์นำท่าทางธรรมชาติมาประดิษฐ์ให้เกิดเป็นการฟ้อนรำที่มีความสวยงาม ไว้ว่า

การร่ายรำที่มนุษย์นำท่าทาง ธรรมชาติมาประดิษฐ์ให้เกิดเป็นการฟ้อนรำที่ มีความสวยงาม พร้อมทั้งจะต้องมีดนตรี และองค์ประกอบทางด้านอื่นเข้ามา ประกอบในการแสดง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, 2562: 9)

จากทรรศนะข้างต้นจึงสรุปได้ว่า “นาฏยศิลป์” ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง เป็นการ เคลื่อนไหวร่างกาย โดยมีพื้นฐานของท่าทางที่มาจากธรรมชาติของมนุษย์สร้างสรรค์ให้มีเอกลักษณ์ เพื่อบ่งบอกความเป็นอารยธรรมของประเทศ โดยมีองค์ประกอบอื่น ๆ และเป็นการเคลื่อนไหวของ ร่างกายตามจังหวะดนตรีด้วยความประณีต วิจิตรงดงามผ่านการสื่อสารด้วยอารมณ์ ความรู้สึก จาก องค์ประกอบและส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกาย

2.2.4 นาฏยศิลป์ร่วมสมัย

นาฏยศิลป์ร่วมสมัยในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นจากการ ออกแบบ และสร้างสรรค์ในการนำเสนอการแสดงรูปแบบใหม่ ดังที่ วิทวัส กรมณีโรจน์ ได้ให้ ความหมายของนาฏยศิลป์ร่วมสมัย ไว้ว่า

ศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบ และสร้างสรรค์ในการ นำเสนอการแสดงรูปแบบใหม่ อีกทั้งเป็นการแสดงลีลาการเคลื่อนไหวร่างกาย และการสร้างสรรค์ผลงานให้มีความทันสมัยและมีความสดใหม่ในเนื้อหาที่ ต้องการนำเสนอ (วิทวัส กรมณีโรจน์, 2561: 8)

ในขณะที่ ภูวนัย กาฬวงศ์ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์ร่วมสมัยเป็นรูปแบบ การแสดงที่มีความคิดหลากหลายของนาฏศิลป์สกุลต่าง ๆ ที่มีแนวคิดทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย ไว้ว่า

รูปแบบการแสดงที่มีความคิดหลากหลายของนาฏศิลป์สกุลต่าง ๆ ที่มีแนวคิดทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีการนำนาฏศิลป์ต่างยุคสมัยเข้ามา ผสมผสานเข้าด้วยกัน รวมทั้งการนำผลงานนาฏศิลป์ในอดีตกลับมา สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยนั้น ๆ และการนำประเด็นต่าง ๆ ในปัจจุบันมาสร้างสรรค์เป็นผลงานนาฏศิลป์ (ภูวนัย กาฬวงศ์, 2564: 20)

อีกทั้ง ขนิษฐา บุตรเจริญ ได้อธิบายถึง นาฏศิลป์ร่วมสมัยว่าเป็นการสร้างสรรค์ ผลงานในรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดทำมาก่อน ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยมีผู้ใดทำมาก่อน โดยการสร้างสรรค์ผลงานควรมีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ ซึ่งเกิดจากแรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์ และผลงานสร้างสรรค์ควรคำนึงถึงความละเอียด ลึกซึ้ง เพื่อให้ผู้ชมสามารถตีความได้ด้วยตนเอง รวมถึงมีความหลากหลายใน รูปแบบการแสดงและให้เกิดคุณค่าต่อการรับชมให้มากที่สุด (ขนิษฐา บุตรเจริญ, 2564: 19)

จากทรรศนะข้างต้นจึงสรุปได้ว่า “นาฏศิลป์ร่วมสมัย” ในงานวิจัยฉบับนี้ คือ เป็นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในรูปแบบใหม่ที่มีความหลากหลายของนาฏศิลป์สกุลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน อีกทั้งอาจเป็นผลงานเก่าที่นำมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดความทันสมัยและความสดใหม่ของเนื้อหาที่ ต้องการนำเสนอ หรืออาจเป็นผลงานที่ยังไม่เคยมีใครทำมาก่อน ซึ่งควรจะต้องคำนึงถึงความเป็น เอกลักษณ์ที่เกิดจากแรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์งาน

2.2.5 นาฏยศิลป์สมัยใหม่

นาฏยศิลป์สมัยใหม่ หมายถึง ลีลาการเคลื่อนไหวของร่างกาย ที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ด้วยแนวความคิดแบบปัจเจกบุคคลของศิลปิน ดังที่ อัมรรงค์ บุญราช ได้อธิบายถึงนาฏยศิลป์สมัยใหม่ไว้ว่า

ลีลาการเคลื่อนไหวของร่างกาย ที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ด้วยแนวความคิดแบบปัจเจกบุคคลของศิลปิน ที่สร้างสรรค์ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกายให้แตกต่างไปจากงานของศิลปินยุคก่อนที่ได้ทำมาจากนาฏยศิลป์สมัยใหม่จึงเป็นงานนาฏยศิลป์ที่ดูแปลกใหม่และทันสมัยไปกว่านาฏยศิลป์แบบจารีต (Classical Dance) (อัมรรงค์ บุญราช, 2563: 16)

ในขณะเดียวกัน ภูวนัย กาพวงศ์ ได้แสดงความคิดเห็นถึงนาฏยศิลป์สมัยใหม่ไว้ว่า

ผลงานนาฏยศิลป์ที่มีรูปแบบใหม่ มีการแสดงออกในมุมมองที่หลากหลายตามแนวคิดของ ศิลปินในแต่ละบุคคล โดยเป็นแนวคิดปัจเจกบุคคลของศิลปินที่สร้างสรรค์ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหว ของร่างกายให้แตกต่างไปจากเดิม (ภูวนัย กาพวงศ์ 2564: 16)

นอกจากนี้ นัฏภรณ์ พูลภักดี ยังได้อธิบายถึงนาฏยศิลป์สมัยใหม่ เป็นงานสร้างสรรค์ใหม่ที่ยังไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน ไว้ว่า

นาฏยศิลป์ที่สร้างสรรค์โดยมีประเด็นใหม่ เป็นงานสร้างสรรค์ใหม่ที่ยังไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน หรือเป็นงานสร้างสรรค์จากสิ่งที่เคยมีอยู่แล้วในอดีต แต่ศิลปินได้นำมาพัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ด้วยรูปแบบการนำเสนอประเด็นใหม่ที่แตกต่างกันออกไป (นัฏภรณ์ พูลภักดี, 2562: 13)

จากทฤษฎีข้างต้นจึงสรุปได้ว่า “นาฏยศิลป์สมัยใหม่” ในงานวิจัยฉบับนี้ คือ ผลงานสร้างสรรค์ใหม่ที่ยังไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อนหรือเป็นงานสร้างสรรค์จากสิ่งที่เคยมีอยู่แล้วในอดีต แต่ศิลปินได้นำมาพัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่และทันสมัยไปกว่านาฏยศิลป์แบบจารีต (Classical Dance) มีการแสดงออกในมุมมองที่หลากหลายตามแนวคิดของ ศิลปินในแต่ละบุคคล

2.2.6 นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายที่ ออกแบบสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ บนพื้นฐานของการหลบหลีกกรอบจารีต รูปแบบหรือเทคนิคที่มีมาแต่เดิม อีกทั้ง เป็นการค้นหาสิ่งใหม่ที่เกิดมาจากแนวความคิด จินตนาการ ดังที่ ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด ได้แสดง ทรรศนะเกี่ยวกับนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ จึงเป็นศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายที่ ออกแบบสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ บนพื้นฐานของการหลบหลีกกรอบจารีต รูปแบบ หรือเทคนิคที่มีมาแต่เดิม อีกทั้ง เป็นการค้นหาสิ่งใหม่ที่เกิดมาจาก แนวความคิด จินตนาการ ส่งผลให้ผู้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน มีอิสระใน การถ่ายทอดความคิดและองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยผู้ชมสามารถตีความสิ่งที่ผู้ สร้างสรรค์ ต้องการนำเสนอได้เองตามจินตนาการและประสบการณ์ของ ตนเองได้อย่างอิสระ (ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด, 2561: 11)

ในขณะที่ ชำมรงค์ บุญราช ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

ผลงานนาฏยศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่โดยปราศจากรูปแบบที่ ชัดเจน อีกทั้งยังไม่คำนึงถึงขนบ จารีต ประเพณี ของนาฏยศิลป์แบบจารีต (Classical Dance) หรือสกุลใดสกุลหนึ่งอีกด้วย ไม่ว่าจะ เป็นด้าน องค์ประกอบการแสดง ดนตรีประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของลีลาท่าทางที่ใช้ในการแสดงนั้น จัดได้ว่าเป็น ลีลานาฏยศิลป์ที่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างเป็นอิสระที่สุด สามารถใช้ลีลา ท่าทางในกิจวัตรประจำวัน (Everyday Movement) ได้ ซึ่งมีได้มุ่งเน้นเรื่อง ทักษะการแสดงเป็นหลักหากแต่เน้นความเรียบง่าย (Minimalism) เป็น สำคัญ ชำมรงค์ บุญราช, 2563: 17)

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ หมายถึง นาฏยศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่โดยปราศจากรูปแบบที่ชัดเจน อีกทั้งยังไม่คำนึงถึงขนบจารีต ประเพณีของนาฏยศิลป์แบบจารีต ซึ่งมีทรรศนะเช่นเดียวกับขนบวิชา บุตรเจริญ ที่ได้อธิบายถึง นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวที่มีอิสระทางการแสดง มีความลื่นไหลไปตามจังหวะและอารมณ์ของศิลปิน โดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว มีอิสระทางการแสดง ไม่ยึดตามกรอบหรือจารีตของนาฏยศิลป์สกุลใดสกุลหนึ่ง ซึ่งจะขัดแย้งออกจากนาฏยศิลป์แบบดั้งเดิมอย่างสิ้นเชิง ทั้งทางด้านลีลานาฏยศิลป์ ดนตรี และเครื่องแต่งกาย ดังเช่น การออกแบบลีลาทางนาฏยศิลป์ที่สามารถนำท่าทางจากการทำกิจวัตรประจำวันมาสร้างเป็นผลงานทางการแสดง โดยละทิ้งความงดงามตามรูปแบบนาฏยศิลป์ที่เป็นทักษะ ปฏิบัติขั้นสูง และสถานที่จัดแสดงไม่จำเป็นต้องอยู่แค่เพียงโรงละครเพียงเท่านั้น แต่สามารถจัดการ แสดงในที่ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ (ขนบวิชา บุตรเจริญ, 2564: 17)

จากทรรศนะข้างต้นจึงสรุปได้ว่า “นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่” ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ขึ้นมาใหม่โดยปราศจากรูปแบบที่ตายตัว ไม่มีกรอบหรือจารีตของนาฏยศิลป์สกุลใดสกุลหนึ่ง โดยมีลีลาการเคลื่อนไหวอย่างอิสระที่เกิดมาจากแนวความคิด จินตนาการของผู้สร้างสรรค์ผลงานและหลบหลีกลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงามตามรูปแบบนาฏยศิลป์ดั้งเดิม ซึ่งจะมุ่งเน้นถึงความเรียบง่าย (Minimalism) เป็นส่วนใหญ่

2.3 คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

คำพังเพยได้ปรากฏว่ามีหนังสือได้แบ่งตามตัวอักษรตามพยัญชนะไทย ซึ่งในเรื่องของการแบ่งประเภทตามความหมายของคำพังเพย ซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายว่า การแยกประเภทอาจจะต้องแยกหมวดหมู่ตามเนื้อหาของคำพังเพยซึ่งมีเนื้อในเรื่องของการสั่งสอน เปรียบเทียบ และเสียดสี (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2566) ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งตามตัวอย่างประเภทของคำพังเพยได้ดังต่อไปนี้

2.3.1 คำพังเพยที่มีความหมายสั่งสอน

คำพังเพยที่พบจำนวนหนึ่งมีความหมายโดยให้ความสำคัญกับการสอนมากกว่าที่จะเป็นการเสียดสีหรือเปรียบเทียบซึ่ง อุบลวรรณ โตอวยพร ได้อธิบายคำพังเพยคำว่า “**ขว้างงูไม่พันคอ**” จัดอยู่ในเรื่องของการสั่งสอน เพราะ งูเปรียบเสมือน ภาระ หรือการกระทำของตนที่ควรกระทำให้สำเร็จจุลวงและไม่กลับมามีผลกระทบต่อนตนเองได้ (อุบลวรรณ โตอวยพร, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566) ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดง ได้ให้ความเห็นในคำพังเพยเดียวกันนี้ว่า จัดอยู่ในกลุ่มของคำสั่งสอน ไว้ว่า คำพังเพยนี้มีเนื้อหาไปในด้านเรื่องการสอนมากกว่าการเปรียบเทียบ (ลักษณะ แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วน กนกโณม สุนทรสิมะ ได้มีความเห็นต่างในคำพังเพยขว้างงูไม่พันคอ มีความเห็นว่า งูเปรียบเหมือน สัญญาของภาระ ที่พยายามจะผลักรภาระนี้ออกไปจากตัวแต่ผลสุดท้ายภาระที่พยายามผลักรออกก็ยังคงวนกลับมาหาตนเอง (กนกโณม สุนทรสิมะ, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

ในส่วนของหัวข้อของการสั่งสอน ผู้วิจัยได้ยกคำพังเพยลำดับต่อไปที่ว่า “**คนลุ่มอย่าข้าม**” ซึ่ง ชำรงรงค์ บุญราช ได้อธิบายว่า จัดอยู่ในคำพังเพยประเภทการสั่งสอน เพื่อไม่ให้บุคคลนั้น ๆ หลงใหลในอำนาจวาสนาเพราะวาสนาเป็นสิ่งสมมติที่ไม่จีรัง คนที่เคยมีอำนาจอาจหมดอำนาจลงวันใดวันหนึ่งและวันหนึ่งเขาอาจกลับมามีอำนาจได้อีกครั้ง จึงไม่ควรซ้ำเติมใครเมื่อเขาได้รับอุปสรรคหรือปัญหา (ชำรงรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 5 กุมภาพันธ์ 2566) ในขณะที่ ฐิตารีย์ คำภีร์ ได้อธิบายคำพังเพยดังกล่าวไว้ว่า เป็นการสั่งสอนเตือนสติตนเองเพื่อไม่ให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากเกินไปจนเผลอดูถูกคนอื่นว่าด้อยค่ากว่าตนเอง คำพังเพยคำนี้จึงถือว่าเป็นการมีสติไม่ควรดูถูกคนอื่น (ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 4 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วน ธนาภรณ์ วีระเดช ได้อธิบายถึงคนลุ่มอย่าข้ามไว้ว่า ในประโยคของคำพังเพยคำนี้มีคำว่า “อย่า” ซึ่งเป็นคำที่บ่งบอกว่าเป็นประโยคคำสั่ง นอกเหนือจากนี้แล้วยังได้ความหมายไว้ว่า เราไม่ควรดูถูกเหยียดหยามคนอื่นในวันที่คนอื่นเกิดความผิดพลาด หากวันหนึ่งเขาได้รับความสำเร็จขึ้นมาอาจจะต้องเสียมิตรภาพ (ธนาภรณ์ วีระเดช, **สัมภาษณ์**, 25 กุมภาพันธ์ 2566)

นอกจากนี้ ในหัวข้อของคำพังเพยที่ให้ความหมายเปรียบเทียบนี้ ผู้วิจัยได้ยกคำพังเพยลำดับต่อไปที่ว่า “**อยู่บ้านท่านอย่านั่งดูตาย บั้นวัวบั้นควายให้ลูกท่านเล่น**” หมายถึงเมื่อไปอาศัยอยู่ที่อื่นก็ควรจะทำตนให้เกิดประโยชน์แก่เจ้าของสถานทีนั้น เพื่อเป็นการตอบแทนพระคุณ

(ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 4 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วน ธนาภรณ์ วีระเดช ได้ความคิดเห็นว่า เป็นการเปรียบเทียบ และให้ความหมายว่าเมื่อตนไปอาศัยที่กับใครก็ควรทำตัวให้เป็นประโยชน์กับเจ้าบ้าน เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณ (ธนาภรณ์ วีระเดช, **สัมภาษณ์**, 25 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วนกนกโณม สุนทรสีมะ ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า เป็นการเปรียบเทียบเช่นกัน ซึ่งให้ความหมายว่า หากไปอาศัยอยู่บ้านของคนอื่นก็ควรตอบแทน ในเรื่องการทำผู้อื่นได้ให้ที่พักที่อาศัยแก่เรา (กนกโณม สุนทรสีมะ, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

2.3.2 คำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบ เปรียบเปรยได้ถูกนำมาเป็นเนื้อหาของคำพังเพยที่มีเนื้อหา นำสิ่งสองสิ่งมาเทียบเคียงกัน ฐิตารีย์ คำภีร์ ได้อธิบายถึงคำพังเพยนี้ **จับปูใส่กระดิ่ง** เป็นการเปรียบเทียบ เนื่องจากว่า เป็นการอธิบายให้เห็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความวุ่นวาย โดยใช้ความหมายของประโยค เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น (ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 4 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วน ชำมรงค์ บุญราช ได้อธิบายว่า “จับปูใส่กระดิ่ง” จัดอยู่ในคำพังเพยประเภทประเภทเปรียบเทียบ โดยนำพฤติกรรมของการที่ต้อง พยายามดูแลเด็กเล็กให้อยู่นิ่ง ๆ หรือเป็นระเบียบ แต่เด็กกลับซุกซน ไม่อยู่นิ่ง เปรียบได้กับเมื่อเวลาต้องจับปูซึ่งเป็นสัตว์ที่เดินตลอดเวลาในนิสัยตามธรรมชาติของมันมาใส่ในกระดิ่ง แต่ปูนั้นก็ยิ่งพยายามที่จะเดินออกอยู่ตลอดเวลา (ชำมรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 5 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วน กนกโณม สุนทรสีมะ มีความคิดเห็นว่าเป็นการเปรียบเทียบ ซึ่งมีความหมายว่าผู้ใหญ่ต้องคอยควบคุมเด็ก ๆ ที่มีนิสัยซุกซนไม่ยอมอยู่นิ่ง และต้องคอยควบคุมให้อยู่ในระเบียบตลอดเวลา (กนกโณม สุนทรสีมะ, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

ส่วนในหัวข้อของคำพังเพยที่ให้ความหมายเปรียบเทียบนี้ ผู้วิจัยได้ยกคำพังเพย ลำดับต่อไปที่ว่า “**ไถ่งามเพราะขนคนงามเพราะแต่ง**” ซึ่ง ฐิตารีย์ คำภีร์ ได้อธิบายถึงคำพังเพยที่กล่าวมานั้น เป็นการเปรียบเทียบ เพราะไถ่มีสีขนที่ขนซึ่งจะเกิดความงามแก่ผู้พบเห็นเช่นเดียวคนที่จะต้องเติมแต่งสิ่งที่ขาดหายไปครบถ้วนจนให้เกิดเป็นความสวยงาม เช่น การแต่งหน้า การแต่งตัวให้เหมาะสมกับลักษณะบุคคลนั้น ๆ เป็นต้น (ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 4 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วน ชำมรงค์ บุญราช ได้อธิบายว่า อยู่ในคำพังเพยประเภทเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย เช่นกัน เป็นการเปรียบเทียบเปรียบเทียบความงามของคนกับสัตว์ เป็นต้นว่า ไถ่ดูสวยงามก็ต้องตรงที่มีขนสวย เปรียบ

ได้กับคนหากแต่งหน้าทาแป้งแต่งตัวให้ดี ย่อมส่งผลให้ดูสวยงามได้เช่นเดียวกัน (อำมรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 5 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วนธนาภรณ์ วีระเดช ได้อธิบายว่า เป็นการเปรียบเทียบที่ชัดเจนระหว่าง ไก่กับคน ซึ่งไก่จะมีความสวยงามก็ต้องดูที่ขนของมัน เช่นเดียวกับคนจะสวยจะหล่อก็ต้องแต่งหน้า แต่งตัว ให้เหมาะสม เรียบร้อย และถูกกาลเทศะ (ธนาภรณ์ วีระเดช, **สัมภาษณ์**, 25 กุมภาพันธ์ 2566)

2.3.3 คำพังเพยที่มีความหมายเสียดสี

เนื้อหาในเรื่องของการเสียดสีสามารถพบได้บ่อยในคำพังเพยที่ปรากฏ ผู้วิจัยพบว่า คำที่ใช้ในคำพังเพยในหัวข้อนี้มักจะเป็นคำที่มีความรุนแรง เยาะเย้ย ถากถาง และทำร้ายจิตใจ ตลอดจนนำเอาปมด้อยของคนมานำเสนอ ซึ่ง อุบลวรรณ โตอวยพร ได้อธิบายถึงคำพังเพยที่ว่า “โง่แล้วอยากนอนเตียง คอเอียงแล้วอยากหนุนหมอน” เป็นการพูดกระทบหรือเหน็บแนมเพื่อให้ผู้ฟังเกิดการฉุกฉุค และไม่กระทำในสิ่งที่ไม่ดี (อุบลวรรณ โตอวยพร, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566) ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายไว้ว่า มองเห็นว่าเป็นคำในลักษณะของการเสียดสี และลักษณะของคำมีการใช้คำในเชิงลบ (ลักษณะ แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วนกนกโฉม สุนทรสีมะ คิดว่าคำพังเพยนี้ เป็นการนำเอาข้อบกพร่องของคนมาล้อเลียน (กนกโฉม สุนทรสีมะ, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

ส่วน ในหัวข้อคำเสียดสีนี้ ผู้วิจัยได้ยกคำพังเพยลำดับต่อไปที่ว่า “ตักน้ำใส่กะโหลก ชะโงกดูเงา” ซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี เห็นด้วยกับคำพังเพยนี้ในเรื่องของการเสียดสี เนื่องจากเนื้อหาของคำพังเพยทำให้เห็นภาพของอากัปกิริยาที่ทำให้เห็นถึงความตลกของผู้ที่ชะโงกดูเงาตัวเอง นอกจากนี้ยังทำให้นึกถึงฉากหนึ่งในเรื่องรามเกียรติ์ นนทก กำลังจะตักน้ำล้างเท้าเหล่าเทวดานางฟ้า และได้เห็นศिरชะของตนเองจากน้ำในขันแล้วจึงเห็นว่าตนนั้นไม่มีผม เนื่องจากผมของตนเองถูกเทวดา นางฟ้า ถอนออกไป (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วน ฐิตารีย์ คำภีร์ ไว้ว่า เป็นการเสียดสีผู้ที่ไม่รู้ประมาณตนว่าควรอยู่ระดับใด แต่กลับกระทำทำตนให้เท่าเทียมหรือสูงส่งกว่าผู้ที่เหนือกว่า (ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 4 กุมภาพันธ์ 2566) ส่วน ธนาภรณ์ วีระเดช มีความคิดเห็นว่าเป็นการดูถูกผู้อื่นที่ด้อยกว่า ว่าไม่เจียมตัว (ธนาภรณ์ วีระเดช, **สัมภาษณ์**, 25 กุมภาพันธ์ 2566)

จากข้อมูลข้างต้นที่ได้กล่าวมานั้น ถึงแม้ว่าจะมีความคิดเห็นของผู้ที่ให้สัมภาษณ์มาว่าสามารถแบ่งได้ตามความหมายในรูปแบบข้อมูลข้างต้นแล้วนั้น แต่ก็มีผู้ที่สัมภาษณ์มีน้อยมีความเห็นว่าเป็นการยากที่จะแบ่งเห็นหัวข้อตามความหมายแบบนี้ เนื่องจากการแยกประเภทคำพังเพยในรูปแบบอาจมีการทับซ้อนกับความหมายในเชิงเสียดสี สั่งสอน และเปรียบเทียบ จะมีการเกิดปัญหาในเรื่องของการแบ่งกลุ่ม เช่น “**รำไมติโทษปีโทษกลอง**” ซึ่ง ฐิตารีย์ คำภีร์ เห็นด้วยกับคำพังเพยนี้ว่าเป็นเรื่องของการเสียดสี เนื่องจากบุคคลที่ไม่มีความสามารถมากพอในการที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จ แต่กลับโทษสภาวะแวดล้อมรอบข้างที่เป็นอุปสรรคให้ตนเองไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ในงานนั้น ๆ (ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 4 กุมภาพันธ์ 2566) ในขณะที่ อัมรงค์ บุญราช มีความคิดเห็นว่าคำพังเพยที่ว่านี้ จัดอยู่ในคำพังเพยประเภทประเภทเปรียบเทียบ โดยนำไปเทียบกับพฤติกรรมของคนจำพวกชอบเพ่งโทษผู้อื่นทั้งที่เป็นความผิดของตนเอง โดยนำไปเปรียบเทียบกับพวกนาฏศิลปินรำไม่ตรงจังหวะ แต่กลับกล่าวโทษวงปี่พาทย์ประกอบการแสดงว่าเล่นปี่พาทย์ไม่ติ (อัมรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 5 กุมภาพันธ์ 2566) นอกจากนี้ ในหัวข้อของคำพังเพยที่ให้ความหมายเปรียบเทียบนี้ ผู้วิจัยได้ยกคำพังเพยลำดับต่อไปที่ว่า “**รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา**” ซึ่ง ฐิตารีย์ คำภีร์ ได้อธิบายถึงคำพังเพยที่ว่ารักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา ว่าเป็นการเปรียบเทียบและให้ความหมายที่สามารถสะท้อนให้เห็นผลของการกระทำทั้งดีและชั่ว (ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 4 กุมภาพันธ์ 2566) ในขณะที่ อัมรงค์ บุญราช มีความคิดเห็นที่ต่างกับฐิตารีย์ คำภีร์โดยมีความเห็นว่าจัดอยู่ในคำพังเพยประเภทประเภทสั่งสอน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความใฝ่ดีตั้งใจเรียนจะมีความสุขความเจริญและไม่ต้องทำงานหนัก ส่วนผู้ที่ใฝ่ชั่วจะได้รับความลำบากและทำงานหนัก (อัมรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 5 กุมภาพันธ์ 2566)

ทั้งนี้ยังได้มีประเด็นที่น่าสนใจ โดยมีผู้เสนอให้แบ่งกลุ่มตามพยัญชนะไทย ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายถึงการแยกคำพังเพยไว้ว่า หนังสือคำพังเพยและสุภาษิตไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้จัดทำไว้ ก็ได้ทำการแยกตามพยัญชนะไทย ฉะนั้นก็ควรแยกคำพังเพยตามพยัญชนะไทยดั้งเดิม เพราะหากแยกตามเนื้อหาของคำพังเพยอาจจะทำให้ความหมายของคำพังเพยบางคำมีความหมายทับซ้อนกัน (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565) ซึ่งตรงกับ กนกโณม สุนทรสิมะ ที่ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการแยกคำพังเพยไว้ว่า ควรแยกตามพยัญชนะไทยตามเดิม เพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนในการให้ความหมายในของแต่ละบุคคล (กนกโณม สุนทรสิมะ, **สัมภาษณ์**, 26 กุมภาพันธ์ 2565) นอกจากนี้ ฐิตารีย์ คำภีร์ มีความคิดเห็นในการแยกคำพังเพยไว้ว่า

ควรแยกตามพยัญชนะไทยตามเดิม เนื่องจากความคิดเห็นแต่ละบุคคลที่มีมุมมองในการให้ความหมายของคำพังเพยที่แตกต่างกัน อาจทำให้ความหมายของคำพังเพยนั้น ๆ มีการแยกประเภทที่หลากหลาย และซับซ้อนได้เช่นกัน (ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 4 กุมภาพันธ์ 2566)

ดังนั้น จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากความคิดเห็นของผู้ที่ให้สัมภาษณ์ข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า คำพังเพยเป็นสิ่งที่ยากที่จะแบ่งหมวดหมู่ตามหัวข้อได้อย่างชัดเจน ถึงแม้ผู้วิจัยจะได้แบ่งหัวข้อไว้แล้ว ตามหัวข้อดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ยังพบว่ามีความหมายที่คล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน แต่คำพังเพยยังคงอยู่ในหมวดหมู่ประเภทของคำพังเพยที่ผู้วิจัยได้แบ่งไว้ตั้งแต่แรก อาทิ คำพังเพยที่มีการสั่งสอน คำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบ คำพังเพยที่มีความหมายเสียดสี และมีความหมายอื่น ๆ ซึ่งจะสอดคล้องกับวิธีการแสดงนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ที่ผู้ชมมองประเด็นเดียวกันและใช้ประสบการณ์

2.4 ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย

การสร้างสรุคนาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะศึกษาทฤษฎีแนวคิดและผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย เพื่อให้เป็นการต่อเนื่ององค์ความรู้ในการสร้างสรรค์และต่อยอดองค์ความรู้ ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการนำเสนอตามองค์ประกอบการสรุคนาฏยศิลป์ทั้ง 8 ประการ ดังจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 การออกแบบบทการแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลการออกแบบบทการแสดงจากผลงานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางและแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยมีการออกแบบบทการแสดงจากผลงาน ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดงในผลงานนาฏศิลป์ ชุด ดานซ์ซิ่ง (Dancing)

โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึง การออกแบบบทการแสดง ไว้ว่า

ผลงานนาฏศิลป์ ชุด ดานซ์ซิ่ง เป็นการแสดงที่ไม่มีเรื่องราวจะมีแต่ถึงอย่างไรก็ต้องมีบทการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ เช่น ฉาก 1 องค์กร 1 ใช้นักแสดงทั้งหมด 5 คน แสดงหน้าวงดนตรีที่แสดงสด โดยมีนักดนตรี 4 คน และในฉาก 1 องค์กร 2 จะเปิดตัวด้วยนักแสดงหญิง 3 คน ปราบกฏตัวในหมู่คนดูและวิ่งขึ้นเวทีไปแสดงร่วมกับนักแสดงชายอีก 3 คน โดยมีฉากหลังเป็นนักดนตรี 4 คนที่บรรเลงสด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2565)

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ในการออกแบบบทการแสดงผลงานนาฏศิลป์ ชุด ดานซ์ซิ่งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบบทการแสดงไปเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

2) การออกแบบบทการแสดงในผลงานนาฏศิลป์ ชุด การสร้างสรรค์นาฏศิลป์

จากการตีความตัวละคร "ราม" ในรามายณะผ่านทฤษฎีภาวะและรส (THE CREATION OF A DANCE FROM THE INTERPRETATION OF THE RAMA CHARACTER IN RAMAYANA THROUGH BRAVAS AND RASA THEORY) ปี พ.ศ. 2561 โดย นริรัตน์ พิณีจจนสาร การออกแบบบทการแสดงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งจะสามารถบอกเล่าเรื่องราวให้ผู้ชมได้เข้าใจในเรื่องมากยิ่งขึ้น ซึ่ง นริรัตน์ พิณีจจนสาร ได้อธิบายถึงบทการแสดง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากการตีความตัวละคร "ราม" ในรามายณะผ่านทฤษฎีภาวะและรส ไว้ว่า

เป็นการแสดงที่มีแบ่งองค์ของการแสดงได้อย่างชัดเจน ด้วยการแบ่งบทการแสดงตามทฤษฎีภาวะรส 9 รส และได้คำนึงถึงแนวคิดการสร้างสรรคงานทางนาฏศิลป์โดยใช้ทฤษฎีทางศิลปะ ด้วยการเลือกเทคนิคภาพปะติดมาใช้ จึงมีความสอดคล้องกับการออกแบบบทการแสดงที่กล่าวถึงอารมณ์แต่ละแบบที่เกิดขึ้นกับตัวละคร โดยเน้นการนำเสนออารมณ์ของตัวละคร

“ราม” เป็นหลัก ทำให้ไม่มีความจำเป็นที่ต้องเชื่อมต่อเรื่องราวให้ต่อเนื่องกันตามในวรรณกรรม แต่มีความเป็นเอกภาพในการนำเสนอภาพรวมของตัวละคร “ราม” ที่ถูกตีความในพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ เมื่อพิจารณาได้ดังนั้น ทำให้ผู้วิจัยได้ออกแบบบทการแสดงออกเป็น 9 ชุดการแสดง ได้แก่ รามศฤงคาระรศ รามเราทระรศ รามหาสยะรศ รามพีภัตสะรศ รามวีระรศ รามภยานกะรศ รามกรุณารศ รามอัทฤตะรศ และรามศานติรศ ตามลำดับ (นริรัตน์ พินิจนสาร, 2561: 264)

จากการศึกษาการออกแบบบทการแสดงข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางในการออกแบบบทการแสดง โดยจะการนำเสนอภาพการแสดงเทคนิคภาพปะติดมาใช้ในการเปลี่ยนฉากแต่ละฉากที่ไม่ได้มีต่อเนื่องของเรื่องราว แต่จะยังคงไว้ซึ่งใจความสำคัญของเนื้อหาที่จะนำเสนอ เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายรวมถึงต้องการนำเสนอเรื่องราวอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้สามารถเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายยิ่งขึ้นในการออกแบบบทของการแสดงของผู้วิจัยในครั้งนี้

3) การออกแบบบทการแสดงในผลงานนาฏยศิลป์ ชุด วินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ: จิตวิญญาณ อิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf: Free Spirit, Free the World)
โดย นราพงษ์ จรัสศรี กำหนดการออกแบบบทการแสดงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ความขัดแย้ง อิสระภาพ และสภาวะแวดล้อมที่เสื่อมถอย เป็นต้น ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ในฐานะนักแสดงและผู้ออกแบบบทการแสดง ได้กล่าวถึง การออกแบบบทการแสดงผลงานนาฏยศิลป์ ชุด วินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ: จิตวิญญาณ อิสระปลดปล่อยโลก ไว้ว่า

บทการแสดงมาจากการหยิบยืม การแสดงของบ็อบ ฟอสซี่ (Bob Fosse) เพื่อแสดงถึงมูทิตาจิตให้กับของตัวศิลปิน ในขณะที่เดียวกันก็ใช้เหตุการณ์ต่าง ๆ ของโลกที่เกิดขึ้น เช่น ความขัดแย้ง อิสระภาพ และสภาวะแวดล้อมที่เสื่อมถอย การล่าสัตว์ เป็นต้น ที่แทรกเข้ามาสลับกับการการแสดงของบ็อบ ฟอสซี่ (Bob Fosse) ทั้งนี้ในเนื้อหาใหญ่ คือ การฟื้นคืนชีพของ

รูปปั้นของวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ ซึ่งเป็นเครื่องรางใช้เป็นเครื่องรางตัวแทนของความอุดมสมบูรณ์ ที่มีความเก่าแก่มากถึง 30,000 ปีก่อน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการศึกษาการออกแบบบทรูปการแสดงข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางในการออกแบบบทรูปการแสดงผลงานนาฏศิลป์ ชุด วินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ: จิตวิญญาณ อิสระปลดปล่อยโลก มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งบทรูปการแสดงตามคำจำนวนของคำพังเพยที่ใช้ โดยแต่ละคำพังเพยแยกส่วนเป็นส่วนต่าง ๆ ที่มีอิสระภาพโดยมิได้เกี่ยวข้องกันตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ของคำพังเพย

2.4.2 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหัวข้อของการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางหรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยมีการออกแบบลีลานาฏศิลป์จากผลงานดังต่อไปนี้

1) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในผลงานนาฏศิลป์ ชุด ดานซ์ซิ่ง (Dancing)

โดย นราพงษ์ จรัสศรี

เป็นการการแสดงที่ใช้ลีลาที่มาจากกิจวัตรประจำวัน ผสมผสานกับเทคนิคการเต้นในแบบฉบับของทวิลา ธาร์ฟ (Twyla Tharb) ซึ่งประกอบไปด้วยเทคนิคการเต้นที่ผสมผสานระหว่างรูปแบบโมเดิร์น (Modern) ทางด้านเมอร์ซ คันนิงแฮม (Merce Cunningham) และกลืนไอของการเต้นแจ๊ส (Jazz Dance) และทั้งหมดเป็นการเต้นประกอบดนตรีสมัยใหม่ (New Age) (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2565)

ในขณะที่เดียวกันแนวคิดของ เมอร์ซ คันนิงแฮม (Merce Cunningham) ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายหนังสือประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก ไว้ดังนี้

การเคลื่อนไหวของเขาเกิดจากการที่ไม่ได้ตั้งใจออกแบบแต่จะเกิด จากความคิดชั่วแฉ่งที่เกิดขึ้นในขณะนั้นแทบจะไม่มีเหตุผล การกระทำที่ เกิดขึ้นทั่วทุกแห่งบนเวทีเหตุการณ์หนึ่งต่อด้วยเหตุการณ์หนึ่งเกิดแล้วเกิดอีก ทำให้สังเกตดูได้จากหลายมุม ทฤษฎีของเขาบัญญัติไว้ว่า “นาฏกรรม ดนตรี การออกแบบ จะเป็นอิสระจากกัน” เพียงแต่นำมาแสดงในเวลาเดียวกันและ ที่เดียวกันเท่านั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 127)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ในการออกแบบลีลาการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จาก คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวคิดของเมอร์ซ คันนิงแฮม (Merce Cunningham) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2) การแสดง *Le Sacre du printemps* โดย Pina Bausch เป็นการแสดงที่ใช้ ลีลาที่คำนึงถึงความเรียบง่าย มีการเคลื่อนไหวการล้มลงสู่พื้น การพุงตัวลุกขึ้น และลีลาที่มาจาก แนวคิดของการแสดงออกทางด้านอารมณ์ (Expression) ซึ่งการเคลื่อนไหวการล้มลงสู่พื้น การพุงตัว ลุกขึ้น ถือว่าเป็นลีลาทางนาฏศิลป์แบบหนึ่งจากจุดศูนย์ถ่วงโลก ที่มีความคล้ายคลึง กับแนวคิดของ ดอริส ฮัมเฟรย์ (Doris Humphrey) และชาร์ล ไวต์มัน (Charles Weidman) ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ในหนังสือประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก ไว้ดังนี้

ฮัมเฟรย์กับไวต์มัน เป็นผู้พัฒนาเทคนิคการเต้นที่มีแบบฉบับที่ ชัดเจนในเรื่องของการล้มลงสู่พื้น การพุงตัวลุกขึ้น (Fall & Recovery) การหยุดนิ่ง (Motionless) และกฎแรงโน้มถ่วงของโลก (Law of gravity) (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 119)

อีกทั้งในเรื่องของการใช้แนวคิดของการแสดงออกทางด้านอารมณ์ (Expression) สอดคล้องกับ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการแสดงออกทางด้านอารมณ์ (Expression) ไว้ว่า การแสดงแบบเอ็กเพรสชันนิซึม (Expression) จะให้ความสำคัญกับการแสดงออกถึงความรู้สึกจากภายในทางด้านนาฏศิลป์จะสังเกตเห็นระดับของความรุนแรงที่แต่ละศิลปินได้ใช้ ส่วนใหญ่มักจะออกมาในลีลาที่เป็นแบบละคร แนวคิดแบบเอ็กเพรสชันนิซึม (Expression) จะพัฒนามาจากแถบกลางประเทศเยอรมันนี หนึ่งในศิลปินสตรีที่พัฒนารูปแบบของเอ็กเพรสชันนิซึม (Expression) นี้ปรากฏออกมาในรูปแบบของแดนซ์เธียเตอร์ (Dance theater) จนเป็นที่รู้จักและยอมรับไปทั่วโลก คือ พิน่า เบาซ์ (Pina Bausch) (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2566)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวคิดของการออกแบบลีลาที่แสดงออกทางด้านอารมณ์ (Expression) ของผลงานการแสดง Le Sacre Du Printemps มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ของผู้วิจัยในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

3) นักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลป์ของนราพงษ์ จรัสศรี โดย อัมรงค์ บุญราช ซึ่งผู้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ ชุดดังกล่าวนี้ได้กล่าวไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระ (Free Spirit) ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่ต่อต้านแนวคิดทฤษฎีของนาฏศิลป์แบบจารีต (Classic Dance) และลีลานาฏศิลป์แบบญี่ปุ่น และลีลานาฏศิลป์แบบสเปน อีกทั้งใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบสงบนิ่งหรือแบบการทำสมาธิ

(Meditation) สื่อความหมายตามบทการแสดง (อำมรงค์ บุญราช, 2563, 404)

จากข้อความข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ลีลาการเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระ (Free Spirit) และลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2.4.3 การคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหัวข้อของการคัดเลือกนักแสดง เพื่อนำมาเป็นแนวทางหรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยมีการคัดเลือกนักแสดงจากผลงานดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย พ.ศ.2561

โดย ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด ซึ่งได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ได้ให้ความสำคัญในการคัดเลือกนักแสดงจากความหลากหลายทางด้านต่าง ๆ โดยไม่จำกัดส่วนสูง สัดส่วนรูปร่าง สีผิว เพศ รวมถึงเชื้อชาติของนักแสดง ตลอดจนมีทักษะความสามารถหลากหลาย ทั้งทางด้านนาฏศิลป์และการละคร (ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด, 2561: 285)

ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการคัดเลือกนักแสดงจากความหลากหลายทางด้านต่าง ๆ ที่ได้จากผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของผู้วิจัยในครั้งนี้

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ พ.ศ. 2563 โดย พรณพัชร์ เกษประยูร มีการใช้ลีลาจากทักษะหลากหลาย เช่น บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ละครใบ้ (Mime) การใช้ลีลาทางด้านนาฏศิลป์ที่มีการแสดงอารมณ์ทักษะศิลปะการละคร (Drama) ซึ่ง พรณพัชร์ เกษประยูร กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มนักแสดงให้มีทักษะสอดคล้องกับบทบาทการแสดง โดยการคัดเลือกคุณสมบัติของนักแสดงที่มุ่งเน้นนักแสดงที่มีทักษะหลากหลาย เช่น บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ละครใบ้ (Mime) การใช้ลีลาทางด้านนาฏศิลป์ที่มีการแสดงอารมณ์ทักษะศิลปะการละคร (Drama) (พรณพัชร์ เกษประยูร, 2563: 300)

ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะสอดคล้องกับบทบาทการแสดง และมีลีลาจากทักษะที่หลากหลาย ของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของผู้วิจัยในครั้งนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3) **ครอสซิง เดอะ วอเตอร์ (Crossing the water)** โดย นราพงษ์ จรัสศรี ร่วมกับ พิป ซิมมอน (Pip Simmons) เป็นการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาแบบปะติด (Collage) มีเนื้อหาทั้งในเรื่องการเมือง วัฒนธรรม สิทธิมนุษยชนและสงคราม ทั้งนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงจากการแสดงชุดนี้ ไว้ว่า

ในการแสดงชุดนี้ใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์มาก่อน (Untrained Dancer) แต่เป็นผู้ที่ได้รับประสบการณ์และผลกระทบจากสงครามเวียดนามและอพยพมาอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศสจริง ๆ ซึ่ง

ส่งผลให้นักแสดงสามารถสื่ออารมณ์ออกมาจากความรู้สึกภายใน (Inner) ผ่านการแสดงได้เป็นอย่างดี (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2564)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะใช้นักแสดงที่ไม่เคยในการแสดงชุดนี้ใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝนทางด้านนาฏศิลป์มาก่อน (Untrained Dancer) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2.4.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหัวข้อของการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อนำมาเป็นแนวทางหรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยมีการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงจากผลงานดังต่อไปนี้

1) การแสดงละครเวที The Lion King Musical โดย Disney UK

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยได้เข้าชมการแสดงละครเวที The Lion King Musical ณ โรงละครรัชดาลัย เจียเตอร์ ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2562 ซึ่งผู้วิจัยสามารถอธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้ว่า ในการแสดงเรื่อง The Lion King Musical เลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เป็นหน้ากากรูปสัตว์ หุ่นตัวละครหลักหรือหุ่นเชิดที่มีระบบชักรอกแบบซับซ้อน ซึ่งเป็นอุปกรณ์การแสดงนี้มีกลไกที่อยู่ใต้หน้ากากเกือบทุกชิ้น เพื่อให้เสมือนว่าตัวละครนั้นมีชีวิตจริง ๆ ที่นักแสดงเกือบทุกคนต้องใช้ในการแสดงครั้งนี้

ในขณะที่ ธนาภรณ์ วีระเดช ได้กล่าวถึงการออกแบบอุปกรณ์การแสดงชุดนี้ ไว้ว่า

ในการออกแบบอุปกรณ์การแสดงละครเวที The Lion King Musical นี้ เป็นการออกแบบอุปกรณ์การแสดงที่มีความละเอียดอ่อนทุกชิ้น ซึ่งภายใต้ความละเอียดอ่อนก็มีความสมจริงแฝงอยู่ และต้องสื่ออารมณ์ให้เข้ากับบทบาทตัวละครที่ได้รับ (ธนาภรณ์ วีระเดช, **สัมภาษณ์**, 25 กุมภาพันธ์ 2566)

นอกจากนี้ จูลี เทย์มอร์ (Julie Taymor) ผู้ออกแบบอุปกรณ์การแสดง The Lion King Musical ได้อธิบายถึงเทคนิคของการออกแบบอุปกรณ์การแสดง ไว้ว่า

หน้ากากที่ออกแบบจะรู้สึกว่าเป็นเหมือนกระดาษ เป็นเพราะวัสดุหลักที่ใช้คือ คาร์บอนไฟเบอร์ ซึ่งน้ำหนักและความแข็งแรงทนทานคือสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างหน้ากาก อย่างนักแสดงที่รับบทสการ์ เขาต้องใส่ชุดที่มีน้ำหนักรวมกันประมาณ 20 กิโลกรัม แล้วมีการเคลื่อนไหวตัวที่รวดเร็วและผาดโผน เมื่อนักแสดงได้ใส่หน้ากากที่มีน้ำหนักเบาไว้บนหัว จะช่วยทำให้เขารู้สึกสบายขณะแสดง แล้วตัวสการ์เองก็มีหน้ากาก 2 แบบ หน้ากากที่ขยับได้จะช่วยเรื่องแสดงอารมณ์ แต่ผู้ชมจะไม่ทันสังเกตว่ามีการเปลี่ยนหน้ากากระหว่างฉาก นี่เป็นสิ่งสำคัญในฐานะคนทำงานเบื้องหลังคือทำยังไงก็ได้ให้การแสดงราบรื่นและสมบูรณ์แบบที่สุด (จูลี เทย์มอร์, มปป, ออนไลน์)

จากการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นการใช้อุปกรณ์ที่มีความน่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางรูปแบบของการออกแบบอุปกรณ์การแสดงของการแสดงละครเวที The Lion King Musical นี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

ภาพที่ 2.1 การแสดงละครเวที The Lion King Musical

ที่มา : <https://readthecloud.co/lion-king-musical/> (ออนไลน์)

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน
ระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ พ.ศ. 2563 โดย พรรณพัชร เกษประยูร ได้อธิบายถึง การออกแบบ
อุปกรณ์ ไว้ว่า

ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยใช้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ ในงานนาฏศิลป์ ได้แก่ การใช้อุปกรณ์จากการจำลองภาพในห้องพิจารณาผลรางวัล ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ โต๊ะและเก้าอี้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงหลักตั้งแต่เริ่มการแสดงจนถึงจบการแสดง ใช้ผ้าสีขาว ขนาดใหญ่เพื่อให้นักแสดงสามารถวาดลายเส้นตัวหนังสือจีน ปรากฏในองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) การใช้แสงของไฟฉายเป็นสัญลักษณ์แทนการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย ดัง ปรากฏใน องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) การใช้ถ้วยรางวัลขนาดความสูง 60 เซนติเมตรและออกแบบที่จับเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนไหวแทนความหลงใหลที่ทุกคนปรารถนา ปรากฏในองค์ 5 หลงใหล (Passion) การใช้ถุงมือแทนการถ่ายทอดความรู้ สัมผัสฝีมือ ปรากฏในองค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the knowledge) (พรรณพัชร เกษประยูร, 2563: 301)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ในหัวข้อการออกแบบอุปกรณ์การแสดง ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางรูปแบบของการออกแบบอุปกรณ์โดยใช้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ ในงานนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

**3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชม
หนังกลางแปลง พ.ศ. 2561** ซึ่ง ชนิตา จันทรงงาม ได้อธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์การแสดง ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบโดยใช้อุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้ได้ง่ายและเป็นวัสดุที่มีหน้าที่ในการใช้สอยจริงประกอบการแสดงที่สามารถหาได้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ เสื้อซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการปูบนพื้น เพื่อนั่งชมหนังกลางแปลงมากำหนดพื้นที่การแสดงเปรียบเสมือนเวทีที่ใช้ในการแสดง นอกจากนี้ยังมีการนำอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีความหมายตรงมีลักษณะที่เหมือนจริงและใช้ได้จริงสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพนำมาประกอบ เพื่อสื่อสารถึงงานมหรสพที่มีผู้คนหลากหลายอาชีพ อีกทั้งยังใช้อุปกรณ์ในการสื่อสารเพื่อให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการแสดง ได้แก่ ลูกโป่ง หาบขายส้มตำ ปลาหมึกย่าง เป็นต้น (ชนิตา จันทรงงาม, 2561: 271)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบอุปกรณ์การแสดงที่สามารถนำมาใช้ได้ง่ายและเป็นวัสดุที่มีหน้าที่ในการใช้สอยจริงประกอบการแสดงที่สามารถหาได้ในชีวิตประจำวัน ของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2.4.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหัวข้อของการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เพื่อนำมาเป็นแนวทางหรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยมีการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงจากผลงาน ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏยศิลป์ของ **นราพงษ์ จรัสศรี** ในการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง **อำมรงค์ บุนนาค** ได้อธิบายไว้ว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีใช้วิธีการสร้างสรรค์ทำนองเพลงในรูปแบบอิสระ ไม่จำกัดจังหวะรูปแบบและวิธีการบรรเลง โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ทำนองเพลงแบบต้นสด (improvisation) ในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกตามบทการแสดง (อำมรงค์ บุนนาค, 2563: 318)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบเสียงและดนตรีการแสดงโดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ทำนองเพลงในรูปแบบอิสระ ไม่จำกัดจังหวะรูปแบบและวิธีการบรรเลง โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ทำนองเพลงแบบต้นสด (improvisation) ในการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกตามบทการแสดง มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2) การแสดง ชุด **Salome ซาโลเม: นางผู้เต้นระบำเพื่อขอหัว (Salome Dancing for the Head)** โดย **นราพงษ์ จรัสศรี** ผู้ออกแบบการแสดง ได้กล่าวถึงการแสดง ซาโลเมว่า

จะไม่ใช้เสียงประกอบการแสดงแต่จะให้ผู้ชมได้สัมผัสกับเสียงที่ปรากฏในระหว่างการแสดง เช่น การกระแทกเท้าของนักเต้น

การเหยียบใบไม้แห้ง การใช้มือกวักน้ำให้เกิดเป็นเสียงน้ำ ส่วนเสียงอื่นที่ปรากฏอาจจะเป็นเสียงที่ไม่สามารถคาดเดาได้อาจจะเป็นเสียงจากผู้ชม (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 25 ธันวาคม 2565)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบเสียงและดนตรีการแสดงที่ไม่ใช้เสียงประกอบการแสดงแต่จะให้ผู้ชมได้สัมผัสกับเสียงที่ปรากฏในระหว่างการแสดงมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย พ.ศ. 2561

โดย ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด ได้อธิบายถึงการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า

ผู้วิจัยได้ใช้เสียงในช่วงเริ่มต้นด้วยความเงียบเพื่อให้ความสำคัญกับภาพและลีลาการเคลื่อนไหว การใช้เสียงจากบทพูดของนักแสดง การใช้เสียงประกอบ เรื่องเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศ และการใช้เสียงสังเคราะห์ที่มีการประพันธ์ขึ้นใหม่เพื่อเสริมอารมณ์การแสดง (ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด, 2561: 286)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบเสียงและดนตรีการแสดง ที่ใช้เสียงจากความเงียบและเสียงจากบทพูดของนักแสดงจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2.4.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหัวข้อของการออกแบบเครื่องแต่งกาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางหรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยมีการออกแบบเครื่องแต่งกายจากผลงาน ดังต่อไปนี้

1) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงคุณสมบัติของกรรมการในอุดมคติที่ใช้
พิจารณาผลงานด้านนาฏศิลป์ พ.ศ.2564 ซึ่ง จินตนา อนุวัฒน์ ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่อง
แต่งกาย ไว้ว่า

เครื่องแต่งกายออกแบบขึ้นใหม่และประยุกต์ใช้จากเครื่องแต่งกายที่มีอยู่เดิม โดยเน้นความหลากหลาย ตั้งแต่การใช้เครื่องแต่งกายตามแบบแผน คือ ศิลปินแต่งชุดราชปะแตน เครื่องแต่งกายแบบประยุกต์ คือ ศิลปินแต่งชุดโนราแบบประยุกต์ การใช้เครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวันซึ่งเน้นแบบเรียบง่ายตามแนวคิดศิลปะมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ได้แก่ ชุดซับในบอดีสูท ชุดลำลอง และชุดสูทแบบสากลนิยม เพื่อให้เกิดความรู้สึกความภูมิใจและความน่าเชื่อถือ ของกรรมการ ตลอดจนการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายของศิลปินเพื่อสื่อความหมายเชิงปรัชญา โดย การใช้ชุดที่มีโครงสร้างแบบไม่สมมาตร (Asymmetric) เพื่อแสดงถึงความไม่เท่าเทียม เหลื่อมล้ำและกำหนดสีขาว-ดำ เพื่อสื่อถึงความตรงข้ามกัน 2 ฝ่าย คือ คุณธรรมในเรื่องความดี-ความชั่วในตัวบุคคล และสื่อความคิดถึงเลที่มีทั้งด้านสว่างและด้านมืด และมีรูปแบบยูนิเซ็กส์ (Unisex) สามารถใช้สวมใส่ ได้ทั้งกับเพศชายและเพศหญิงตามแนวคิดของนาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ อีกทั้งยังคำนึงถึงความสะดวกในการเคลื่อนไหวร่างกายของนักแสดงเพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคขณะทำการแสดง (จินตนา อนุวัฒน์, 2564: 434)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกายที่ออกแบบขึ้นใหม่และประยุกต์ใช้จากเครื่องแต่งกายที่มีอยู่เดิม โดยเน้นความหลากหลาย และการใช้เครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวันซึ่งเน้นแบบเรียบง่ายตามแนวคิดศิลปะมินิมอลลิสม์ (Minimalism) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2) การแสดง ชุด Loneliness ในปีพ.ศ. 2556 โดย นราพงษ์ จรัสศรี ณ โรงละคร
หอศิลป์ กรุงเทพฯ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

เป็นการแสดงที่ใช้สัตว์ร่วมแสดงด้วย ที่คำนึงถึงการใช้
สัญลักษณ์ ในส่วนการออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายของศิลปิน
จะใช้รัดเกล้า และเสื้อคลุมที่สวมใส่มีความคล้ายคลึงกับชุดญี่ปุ่น ซึ่ง
เป็นแนวคิดที่ขัดแย้งกันจึงเป็นตัวอย่างในเรื่องโพสโมเดิร์นหรือ
นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 26 ธันวาคม
2565)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกาย
ในรูปแบบโพสโมเดิร์น ของการแสดงชุด Loneliness มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของ
ผู้วิจัยในครั้งนี้

3) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียน
พรรษาจังหวัดอุบลราชธานี ในปี พ.ศ. 2565 โดย วิราณี แฉ่วนทอง ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่อง
แต่งกาย ไว้ว่า

ในการออกแบบเครื่องแต่งกายใช้รูปแบบมินิมอลลิสม์
(Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย มีการนำผ้าพื้นเมืองอีสานมา
นุ่งห่มเพื่อต้องการสื่อถึงวิถีชีวิตที่มีความเรียบง่ายและมีความเป็น
พื้นบ้านภาคอีสาน และการแต่งกายตามสมัยนิยมของกลุ่มคนรุ่นใหม่
ผสมผสานการนำเส้นสายใยจาก ผ้ายมาาร่วมออกแบบการแต่งกาย
ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและแรงบันดาลใจนี้นำมาเป็นแนวทางใน
การนำมาออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ เพื่อสื่อถึงความ
สำนึกรักบ้านเกิด อีกทั้งเป็น การเน้นย้ำให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าของ
วัสดุ วัตถุดิบอันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสื่อถึงการสะท้อนให้

เห็นความสำคัญของความรัก สายสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญใน การดำเนินชีวิตให้มีความสุข ซึ่งคำนึงถึงความเหมาะสมกับแต่ละช่วงของการแสดง การเลือกหาวัสดุ เนื้อผ้า หรือวัตถุดิบต้องได้มาจากสิ่งที่มีในท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี มีการเลือกโทนสีที่ส่งผลต่อ อารมณ์และความรู้สึกของเรื่องราวช่วงนั้น ๆ เช่นเดียวกับชุดนักดนตรีที่มีแนวคิดมาจากการกระตุ้น ความสนใจของคนรุ่นใหม่โดยการให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ชุด โดยผู้สร้างสรรค์ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการวาดภาพ และเขียนข้อความที่มีความหมายเกี่ยวกับงานเทียนพรรษาและคนรุ่นใหม่ให้ปรากฏบนเสื้อยืดสีขาวสำหรับนักดนตรีวงโปงลาง และวาดภาพลงเสื้อสีดำสำหรับนักดนตรีวงดนตรีสากลสร้างสรรค์ (วิราณี แฉ้วนทอง, 2564: 363)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกายจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2.4.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหัวข้อของการออกแบบพื้นที่การแสดง เพื่อนำมาเป็นแนวทางหรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยมีการออกแบบพื้นที่การแสดงจากผลงาน ดังต่อไปนี้

1) ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา จัดแสดง พ.ศ. 2557 โดย ธีรกร จันทนะสาโร ซึ่งการแสดงชุดนี้ว่าด้วยเรื่องที่เกิดขึ้นกับทุกสรรพสิ่งในจักรวาลมีลักษณะ 3 ประการ คือ อนิจจัง (การเกิดขึ้น) ทุกขัง (การตั้งอยู่) และอนัตตา (การดับไป) ซึ่งธีรกร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึง พื้นที่การแสดงการแสดงของผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ไว้ว่า

ผู้วิจัยได้ใช้บริเวณพื้นที่การแสดงด้านในห้องโถงของอาคาร
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่มีการ
ปรับเปลี่ยนทิศทางของการแสดงจากเดิมที่จะมีเวทีตั้งอยู่ถาวรและ
ย้ายไปฝั่งตรงข้ามแทน เนื่องจากพื้นที่ด้านดังกล่าวมีลักษณะที่เป็น
สมัยใหม่ เพราะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง มีก่องไม้และก่องเหล็กที่ก่องทับถม
กันอยู่ ซึ่งจำเป็นต้องตกแต่งให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงไป
โดยปริยาย ซึ่งสร้างจะความแปลกใหม่และสะท้อนให้เห็นว่าการ
แสดงนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ในปัจจุบัน ไม่จำเป็นต้องจัดแสดงใน
สถานที่ที่สวยงามหรือในโรงละครแต่เพียงอย่างเดียว (ธรากร
จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2565)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบพื้นที่การแสดง
จากการผลงานการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนาจัดแสดงมาใช้เป็น
แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) การแสดงนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยในการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพเรื่อง
วังลดาวัลย์ อดีตอันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์ เป็นการแสดงนาฏยศิลป์เฉพาะที่ (Site-Specific
Dance Performance) ซึ่งมีความต้องการหลีกเลี่ยงจากกรอบของโรงละคร โดยได้จัดการแสดง
ภายนอกโรงละคร สถานที่ในการแสดง คือ บริเวณโดยรอบของพระตำหนักวัง ลดาวัลย์ สำนักงาน
ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ฉะนั้นสิ่งแวดล้อมที่เฉพาะเจาะจงของสถานที่ จะช่วยให้ผู้กำกับการ
แสดงสามารถสื่อถึงความร่วมสมัย และความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์ในสถานที่ดังกล่าว ดังที่
ลักษณะ แสงแดด ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแสดงนาฏยศิลป์เฉพาะที่ ไว้ว่า

การแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพเรื่อง ว่างลดาวัลย์ อติต
อันรุ่งเรือง สู่ปัจจุบันอันรุ่งโรจน์ เป็นการออกแบบนาฏศิลป์
สร้างสรรค์ตามแนวคิดนาฏศิลป์เฉพาะที่ ซึ่งเป็นการนำเสนอ
เรื่องราวประวัติศาสตร์ความเป็นมาของว่างลดาวัลย์ ที่ประทับของ
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรี
ราเมศวร์ จัดแสดง ณ บริเวณด้านหน้าพระตำหนักของว่างลดาวัลย์
อันเป็นสถานที่จริงทางประวัติศาสตร์ ที่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง
เรื่องราวและสถานที่แสดง (ลักขณา แสดงแดง, **สัมภาษณ์**,
2 กุมภาพันธ์ 2566)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบพื้นที่การแสดง
โดยใช้พื้นที่การแสดงภายนอกโรงละครเป็นสถานที่ในการแสดง มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์
ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

**3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทร้อยกรอง นานาศิลป์ไทยร่วมสมัยจากแนวคิดใน
วรรณคดีไทย พ.ศ. 2559** ซึ่ง ณรงค์ คุ่มมณี ได้อธิบายถึง การออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทร้อยกรอง นานาศิลป์ไทยร่วม
สมัยจากแนวคิด ในวรรณคดีไทย ได้ออกแบบพื้นที่การแสดงโดยใช้
แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ซึ่งเลือกใช้
สนามหญ้าที่เป็นพื้นที่เปิดโล่งเป็นพื้นที่สำหรับ การแสดง โดยไม่มี
การแบ่งแยกพื้นที่ของผู้ชมและพื้นที่สำหรับการแสดง เนื่องจาก
ต้องการสร้างความรู้สึกที่เหมือนจริงให้กับผู้ชมในมิติต่าง ๆ โดยผู้ชม
สามารถนั่งชมการแสดงได้ทุกด้าน และช่วยสร้างความรู้สึกถึงการ
แอบดูให้ผู้ชมการแสดงได้ชัดเจน ตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์
(ณรงค์ คุ่มมณี, 2559: 397)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบพื้นที่การแสดง ใช้แนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) โดยเลือกใช้พื้นที่เปิดโล่งเป็นพื้นที่สำหรับการแสดงจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทร้องรำทำเพลงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยจากแนวคิดในวรรณคดีไทย มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

ภาพที่ 2.2 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์บทร้องรำทำเพลงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย จากแนวคิดในวรรณคดีไทย

ที่มา : ณรงค์ คุ้มมณี, 2559: 398

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.8 การออกแบบแสง

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในหัวข้อของการออกแบบแสง เพื่อนำมาเป็นแนวทางหรือแนวความคิดในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยมีการออกแบบแสงจากผลงาน ดังต่อไปนี้

1) การแสดง ชุด *Ballerina: The pathetic creature* นางระบำปลายเท้า ผู้นำเวทนา โดย นราพงษ์ จรัสศรี ในการจัดแสดงงาน The Repertoire 2013 ณ BU Theater Company ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งจัดแสดงระหว่างวันที่ 24 ตุลาคม ถึง 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ซึ่งได้อธิบายในเรื่องของการออกแบบแสงไว้ว่า ในการสร้างสรรค์การแสดงชุดนี้ ในฉากหนึ่ง ผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบแสงโดยเลือกใช้แสงไฟที่มีสีแดงและส้มเหมือนถูกไฟไหม้ การเร้าร้อน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2566)

ซึ่งสอดคล้องกับเอมมา ลิวรี (Emma Livry) ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ในหนังสือประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก ความว่า

เอมมา ลิวรี (Emma Livry) ค.ศ. 1862 เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็ได้บังเกิดขึ้นเมื่อกระโปรงของเอมมา ลิวรี (Emma Livry) ที่ไม่ซบลงในสารกันไฟได้ติดเปลวไฟข้างเวทีและลุกลามไหม้ท่วมตัวอย่างรวดเร็ว (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 47)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบแสงของการแสดงชุด *Ballerina: The pathetic creature* นางระบำปลายเท้าผู้นำเวทนามาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

ภาพที่ 2.3 การแสดงชุด Ballerina: The pathetic creature นางระบำปลายเท้าผู้น่าเวทนา
กำกับและออกแบบท่าเต้นโดย นราพงษ์ จรัสศรี
ที่มา: BU Theatre Company

2) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลป์ของ
นราพงษ์ จรัสศรี โดย อัมรงค์ บุญราช จัดแสดง ณ โรงละครแบล็คบ็อกซ์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งได้อธิบายถึงการออกแบบแสงในองค์กลับ ไว้ว่า

แสงในองค์กลับผู้สร้างสรรค์ต้องการทำให้เกิดความมืดเพราะถือว่า
ความมืดในเวลากลางคืนนั้นเป็นช่วงเวลาที่มีความน่าสงสัย และมีความลึกลับ
อยู่ในตัวมันเอง แต่เมื่อนำเข้ามาสู่เวทีการแสดงจึงไม่สามารถสื่อออกมาให้
ผู้ชมเห็นนักแสดงในความมืดได้ จึงใช้แสงสีส้มอ่อน ๆ และนำผ้าสักหลาดสีดำ
มาช่วยสื่อความหมายของความลึกลับ (อัมรงค์ บุญราช, สัมภาษณ์,
5 กุมภาพันธ์ 2566)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบแสงจากการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลป์ของนราพงษ์ จรัสศรี มาใช้เป็นแนวทางในการ
สร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

3) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี พ.ศ. 2562 ซึ่ง ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึงการออกแบบแสง ไว้ว่า

การออกแบบแสงที่มีความตรงไปตรงมาตามการนำเสนอสีแต่ละสี ตามองค์การแสง โดยเริ่มจากสีน้ำเงิน สีเหลือง สีแดง สีส้ม สีเขียว และสีม่วงนอกจากนี้มีการใช้เทคนิคของไฟที่เรียกว่าโกโบ (Gobo) ที่ปรากฏลดทอนไปไม้บนพื้นเวที เพื่อสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติในการแสดงสีเขียว (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, 2562: 269)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้วิจัยคาดว่า จะนำแนวทางการออกแบบแสงจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

2.5 ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงในหัวข้อ “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน”

ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จะให้มุมมองกับผู้ออกแบบที่จะนำไปต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยแบ่งความคิดเห็นตามองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การออกแบบบทรการแสดง

ในเรื่องของการออกแบบบทรการแสดง ซึ่งเป็นหัวใจของผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการออกแบบบทรการแสดง ดังที่ วิทวัส กรมณีโรจน์ ได้แสดงความคิดเห็นของบทรการแสดง ไว้ว่า

บทรการแสดง หรือรูปแบบการแสดงเป็นองค์ประกอบที่ถือเป็นหลักสำคัญในการกำหนดให้การแสดงนั้น มีแก่นของเรื่อง รวมไปถึงถึงวิธีการนำเสนอของผลงานนั้น ให้รูปแบบที่มีความเหมาะสมและสร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับคำพังเพย

ผู้สร้างสรรค์ต้องคำนึงถึงการคัดเลือกคำพังเพยที่มีความหมายที่คล้ายคลึงกัน เพื่อจัดประเภทของคำพังเพยออกเป็นกลุ่ม เช่น คำพังเพยในทางที่ดี คำพังเพยในการสวดเสียดหรือเหยียดหยาม คำพังเพยเปรียบเทียบ ฯลฯ ตลอดจนการตีความในการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา หรือการตีความเชิงซ้อน เชิงสัญลักษณ์ ตามแต่ความต้องการของผู้สร้างสรรค์ผลงาน เพื่อเป็นอิสระให้กับผู้สร้างสรรค์ผลงานและผู้ชมอีกด้วย (วิทวัส กรรมณีโรจน์, **สัมภาษณ์**, 21 ตุลาคม 2565)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบบทการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า มีการแบ่งกลุ่มตามเนื้อหาของคำพังเพยนั้น ๆ แบบที่ 2 แบ่งบทการแสดงตามตัวอักษร แบบที่ 3 แต่ละคำพังเพยควรถูกแยกอิสระออกจากกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 11 ตุลาคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแรงบันดาลใจ ในการออกแบบบทการแสดงในประเด็นหัวข้อการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) การออกแบบลีลา

ในเรื่องของการออกแบบลีลา ซึ่งเป็นหัวใจของผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการออกแบบบทลีลานาฏศิลป์ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายถึง การออกแบบลีลาการแสดงจะต้องเกี่ยวข้องกับเทคนิคหรือรูปแบบของการนำเสนอ ไว้ว่า

ออกแบบลีลาการแสดงจะต้องเกี่ยวข้องกับเทคนิคหรือรูปแบบของการนำเสนอ ซึ่งจะมีความสำคัญกับนักแสดงที่เรานำมาใช้ในการออกแบบการแสดง (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 21 ตุลาคม 2565)

ในด้านของลีลา นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลาของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

ควรจะมีความหลากหลายในทุกรูปแบบของลีลาทางด้านนาฏศิลป์ เช่น บัลเลต์ โมเดิร์นแดนซ์ ลีลาในกิจวัตรประจำวัน ภาษามือ รวมถึงลีลาที่มาจากกระบี่พื้นเมือง และการตีบทในนาฏศิลป์ไทย (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 11 ตุลาคม 2565)

นอกจากนี้ วิทวัส กรมณีโรจน์ ได้ให้ทรรศนะเรื่องของการออกแบบลีลาของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

ลีลานาฏศิลป์ เป็นศิลปะการแสดงที่สามารถแสดงในรูปแบบเดี่ยวและรูปแบบกลุ่ม โดยการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นสื่อกลางทางการแสดงในการถ่ายทอด บอกเล่าเรื่องราว ลีลานาฏศิลป์เป็นท่าทางที่ประดิษฐ์ขึ้นให้มีโครงสร้าง รูปแบบการนำเสนอที่มีความชัดเจน และมีความหลากหลาย ซึ่งการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับคำพังเพย การออกแบบลีลานาฏศิลป์และการเคลื่อนไหวร่างกาย อาจจะมีการออกแบบตามหลักนาฏศิลป์ร่วมสมัย และนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ เนื่องจากนาฏศิลป์สกุลนี้มีการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกภายในออกมาในรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกายที่ตรงไปตรงมา และสามารถเข้าถึงสุนทรียภาพทางศิลปะการแสดงได้เป็นอย่างดี (วิทวัส กรมณีโรจน์, **สัมภาษณ์**, 21 ตุลาคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มี ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปใช้ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ในหัวข้อการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.) การคัดเลือกนักแสดง

ในหัวข้อของการคัดเลือกนักแสดงนี้ มีความจำเป็นต้องมีการคัดเลือกนักแสดงที่มีคุณสมบัติอันพึงปรารถนาของผู้ที่ออกแบบ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงไว้ว่า

นักแสดงจะต้องมาจากการออกแบบของผู้สร้างงานก่อน การออกแบบในที่นี้ หมายถึง จะต้องมีความสัมพันธ์อันพึงปรารถนาของผู้ออกแบบที่จะใช้ในเรื่องของคำพังเพยนั้น ๆ นอกจากนี้ยังได้อธิบายต่อว่า บางทีนักแสดงไม่ต้องมีทักษะแบบเต็มร้อยแต่จะมีบางส่วนที่สนองต่อแนวคิดของการออกแบบของผู้ออกแบบโดยผู้ออกแบบจะเติมบางส่วนเข้าไปเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แบบมากขึ้น นักแสดงมีส่วนหนึ่งที่จะใช้การฝึกฝนของผู้ออกแบบ เพื่อที่จะเติมเต็มและทำให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น ก็จะได้ความเป็นเอกภาพใส่เข้า (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2565)

ในขณะที่ ชำรงศ์ บุญธรรม ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

ในการคัดเลือกนักแสดง ควรมีการคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลาย เพื่อเวลาผู้ออกแบบเลือกใช้นักแสดง ไม่ว่าจะผู้ออกแบบได้ออกแบบการแสดงมาในรูปแบบไหน นักแสดงก็จะสามารถตอบโจทย์กับงานเราได้ (ชำรงศ์ บุญธรรม, สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2565)

ซึ่งมีประเด็นตรงกันกับ นราพงษ์ จรัสศรี ที่ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องของการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

ควรใช้นักแสดงที่มีทักษะทางด้าน บัลเลต์ โมเดิร์นแดนซ์ ลีลาในกวีตัวประจำวัน รวมถึงลีลาที่มาจากกระบี่พื้นเมือง และการตีบทในนาฏยศิลป์ไทย นอกจากนี้ยังอาจจะต้องการนักแสดงที่มี

ทักษะด้านละครอีกด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดง โดยการคัดเลือกนักแสดงจะมีทักษะที่หลากหลายและสามารถตอบโจทย์กับงานของเราในครั้งนี้

4) การออกแบบเครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายจะช่วยเสริมการแสดงให้สมบูรณ์ ดังที่ วิทวัส กรรมณีโรจน์ ได้อธิบายเรื่องการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

เครื่องแต่งกายเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผู้สร้างสรรค์ผลงานจะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งจะส่งเสริมทำให้การแสดงมีความสมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของตัวละคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เกี่ยวกับคำพังเพย การออกแบบเครื่องแต่งกายควรใช้แนวคิดสัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์ ไม่ว่าจะเป็นรูปทรง ลักษณะสี ลักษณะพื้นผิวของเนื้อผ้าที่เกิดจากการตีความจากคำพังเพยที่เลือกหรือจัดกลุ่มประเภทเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบและสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายให้มีความเหมาะสม และสามารถสื่อสารทางการแสดง (วิทวัส กรรมณีโรจน์, สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2565)

ในขณะที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึง การออกแบบเครื่องแต่งกายของการ
สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

แบบที่หนึ่งอาจจะใช้ชุดที่มีรูปแบบเดียวกับทุกคน โดยไม่มี
การแยกเพศ เพื่อจะได้สามารถแสดงได้ในทุกเนื้อหาของคำพังเพย
แบบที่สองอาจจะใช้เสื้อผ้าที่มีความหลากหลายที่มีอยู่ในคำพังเพย
(นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 29 ตุลาคม 2565)

อีกทั้ง ลักษณะ แสงแดด ที่ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า “เสื้อผ้าที่มีความกลมกลืนในกลุ่ม
นักแสดงหรือมีความหลากหลายตามเนื้อหาของคำพังเพย” (ลักษณะ แสงแดด, **สัมภาษณ์**, 29 ตุลาคม
2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำ
แนวทางที่มี ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องแต่งกายให้
มีรูปแบบที่เหมาะสมและกลมกลืนกับความหมายของคำพังเพยหรือเป็นการแต่งกายที่ใช้แนวคิดของ
สัญลักษณ์

5) การออกแบบดนตรี

ส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างบรรยากาศของการแสดง ซึ่งในบางการแสดงอาจจะใช้
เสียงดนตรี หรือใช้เสียงเงียบแทนก็ได้ ดังที่ อนุรักษ์ เพ็ชรเรือง ได้กล่าวถึงการออกแบบดนตรีของการ
สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

เครื่องดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างบรรยากาศของการ
แสดง ซึ่งอาจจะไม่ต้องใช้ดนตรีเลยก็ได้ แต่ใช้เสียงเงียบและใช้การ
พูดบทหรือคำพังเพยนั้น ๆ ออกมา โดยอาจจะแปร่งเสียงคำที่เป็น
สำคัญ ๆ (Key Word) ของคำนั้นเพียงสั้น ๆ เพื่อสื่อสารให้คนดู
เข้าใจในบทบาทการแสดงมากขึ้น (อนุรักษ์ เพ็ชรเรือง, **สัมภาษณ์**,
4 มกราคม 2566)

ขณะที่ สุนันทา เกตุเหล็ก ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบดนตรีของการ
สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

เนื่องจากว่าเป็นเรื่องของคำพังเพยไทย ซึ่งมันมีความเป็น
ไทยอยู่ในตัวมันอยู่แล้ว น่าจะมีส่วนในการเลือกใช้เครื่องดนตรีไทย
เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบในเรื่องของเครื่องดนตรี ซึ่ง
อาจจะใช้แค่บางชิ้น เช่น เสียงกรับ เสียงฉิ่ง เป็นต้น ไม่จำเป็นต้องใช้
วงปี่พาทย์แบบเต็มวงบรรเลง แต่เลือกใช้เครื่องดนตรีแค่บางอย่าง
และเลือกบรรเลงแค่บางช่วงการแสดง ให้มีกลิ่นอายของความเป็น
ไทยแทรกอยู่ด้วย (สุนันทา เกตุเหล็ก, **สัมภาษณ์**, 4 มกราคม 2566)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงความคิดเห็นถึงการออกแบบดนตรีของการ
สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

ในการออกแบบดนตรีในงานชิ้นนี้ ควรแยกหรือแบ่งให้
ชัดเจน 1. น่าจะเป็นการประพันธ์ดนตรีขึ้นมาใหม่ ให้แสดงถึง
บรรยากาศโดยรวมของคำพังเพยนั้น ๆ 2. ใช้ดนตรีที่สามารถสร้าง
อารมณ์ให้เข้ากับคำพังเพยนั้น ๆ 3. ใช้เสียงคนอ่านบทจากคำพังเพย
นั้น ๆ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 29 ตุลาคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะนำ
แนวทางที่มี ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องดนตรีใน
การสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

6) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง

อุปกรณ์ประกอบการแสดงมีส่วนสำคัญทำให้นาฏศิลป์หรือการละครมีความ
สมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ดังที่ ธีรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะในเรื่องของการออกแบบอุปกรณ์การ
แสดงมีส่วนสำคัญทำให้นาฏศิลป์หรือการละครมีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ทั้งในแง่ของภาพและ
ความหมาย ไว้ว่า

อุปกรณ์ประกอบการแสดงมีส่วนสำคัญทำให้นาฏศิลป์หรือ การละครมีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ทั้งในแง่ของภาพและ ความหมาย เมื่อก้าวถึง “คำพังเพย” ก็มีหลากหลายคำ บางคำเก่า จนไม่ได้รับความนิยม บางคำยังใช้มาจนปัจจุบัน และบางคำก็ใหม่ มากจนรู้ความหมายกันเฉพาะกลุ่ม เมื่อต้องพัฒนาหรือออกแบบ อุปกรณ์ประกอบการแสดงนาฏศิลป์ที่ได้แรงบันดาลใจมาจาก คำพังเพย อุปกรณ์นั้นอาจใช้ความตรงไปตรงมาในการถ่ายทอด ไม่ ต้องตีความที่ซับซ้อน ผู้ชมเห็นและเข้าใจความหมายได้โดยทันที อาจ เป็นอุปกรณ์สำเร็จรูปที่หาได้ในชีวิตประจำวันหรือเป็นอุปกรณ์ที่ต้อง ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ตามความต้องการของศิลปิน เพื่อให้เป็นอุปกรณ์ เฉพาะสำหรับการแสดงหรือคำพังเพยนั้น ๆ ก็ได้ แต่ไม่ว่าอุปกรณ์จะ เป็นลักษณะ เช่นไร ควรต้องให้ความสำคัญไปที่ “ความหมาย” ที่ ต้องการจะสื่อสารไปยังผู้ชมด้วย หากเมื่อใดก็ตามที่นาฏศิลป์นั้นมีการ ใช้อุปกรณ์ที่หลากหลายแต่ผู้ชมไม่เข้าใจ ก็เท่ากับว่าอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นไม่จำเป็นต้องมีในการแสดงก็ได้ (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2566)

ในขณะที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการออกแบบอุปกรณ์การแสดงของการ สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

ใช้อุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ในการอธิบายถึงคำพังเพยนั้น ๆ หรือไม่ใช้อุปกรณ์ใด ๆ เลย นอกจากลีลาการแสดงหรือการจัด องค์ประกอบโดยใช้ร่างกายของนักแสดงล้วน ๆ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2565)

อีกทั้ง ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์การแสดงผลของการ
สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

อาจจะมีการเลือกใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคำพังเพย
ไทย หรืออาจจะไม่มีก็ได้หากเราสามารถใช้ลีลาของนักแสดงล้วนเลย
ก็ได้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำ
แนวทางที่มี ประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบอุปกรณ์การ
แสดงในรูปแบบการออกแบบอุปกรณ์การแสดงผลที่สามารถสื่อความหมายที่ชัดเจนตรงไปตรงมาหรือ
อาจจะเป็นอุปกรณ์การแสดงผลที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

7) การออกแบบแสง

แสง มีบทบาทที่สำคัญในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ที่นอกเหนือจากการให้ความ
สว่าง ทำให้ผู้ชมมองเห็นภาพบนเวที นอกจากนี้แสงช่วยสร้างอารมณ์ สร้างบรรยากาศในการ
แสดงให้สมบูรณ์ ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้ให้ทรรศนะในเรื่องของการออกแบบแสงของการ
สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า

การออกแบบแสงจะต้องขึ้นอยู่กับสถานที่ หากอยู่ใน
โรงละคร ควรออกแบบแสงให้สอดคล้องกับคำพังเพยนั้น ๆ เพื่อจะ
ได้สื่ออารมณ์ แต่หากเป็นแสงธรรมชาติก็อาจจะเป็นแสงของ
ธรรมชาติ ก็จะได้อารมณ์ความรู้สึกอีกแบบหนึ่ง (ลักษณะ แสงแดง,
สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2565)

ในขณะที่ นราพงษ์ จรัสศรี อธิบายถึงการออกแบบการแสดงผลของการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ไว้ว่า การแสดงในชุดนี้ 1. ควรใช้แสง
ธรรมชาติ ช่วงเวลาตอนกลางวัน 2. แสงไฟที่ให้อารมณ์ตามเนื้อของคำพังเพย (นราพงษ์ จรัสศรี,
สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2565)

ธรากร จันทนสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบแสงในการแสดงเป็นเรื่องเทคนิคพิเศษชนิดหนึ่ง แสงช่วยให้เกิดอารมณ์ การตีความ และช่วยสร้างบรรยากาศที่การเคลื่อนไหวร่างกายไม่สามารถทำได้ iva

แสงในการแสดงเป็นเรื่องเทคนิคพิเศษชนิดหนึ่ง แสงช่วยให้เกิดอารมณ์ การตีความ และช่วยสร้างบรรยากาศที่การเคลื่อนไหวร่างกายไม่สามารถทำได้ นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ในปัจจุบันจะพิจารณาเรื่องแสงในการแสดงเป็นลำดับท้าย ๆ เพราะขึ้นอยู่กับพื้นที่หรือสถานที่ที่ไปจัดแสดง หากเป็นโรงละครสำเร็จรูปก็มักจะมีอุปกรณ์จัดแสงติดตั้งไว้แล้ว ทำให้การออกแบบแสงในการแสดงมีลักษณะเป็นโรงละคร แต่ศิลปินสามารถสร้างสรรค์และออกแบบแสงได้จากวัตถุอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ เช่น ใช้แสงจากเทียนหรือแสงจากธรรมชาติ อาจใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์มาเป็นแนวทางในการออกแบบ คือ การลดทอน การทำน้อยได้มาก (ธรากร จันทนสาโร, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2566)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางการออกแบบแสงที่เป็นประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันในครั้งนี้

8.) การออกแบบพื้นที่แสดง

พื้นที่แสดง จะช่วยเสริมให้การแสดงนั้น มีความสมจริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะสถานที่ที่มีความหมายเกี่ยวกับคำพังเพย หรืออาจจะเป็นพื้นที่โล่ง ก็ย่อมได้ ดังเช่น นราพงษ์ จรัสศรี ได้มีความคิดเห็นการออกแบบพื้นที่การแสดงของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน iva

ในการออกแบบพื้นที่แสดงในครั้ง นี้ ควรจะออกแบบได้ 2 แบบ คือ แบบแรกใช้สถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับคำพังเพย แบบที่สองใช้แสดงในเนื้อที่โล่งหรือบนพื้นที่ว่างเปล่า เช่น ห้องว่าง เวทีว่างหรือสนามหญ้า (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2565)

ขณะที่ ฐิตารีย์ คัมภีร์ ให้ทรรศนะในการออกแบบพื้นที่การแสดง ไว้ว่า ควรจะเลือกใช้พื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับฉากหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงของคำพังเพยนั้น ๆ (ฐิตารีย์ คัมภีร์, สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2566)

อีกทั้ง ธรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดง ควรต้องพิจารณาในด้านความหมายของคำพังเพย การตีความโดยศิลปิน และวิธีการเคลื่อนไหวร่างกาย ต้องให้สอดคล้องและกลมกลืนกันไป จึงได้อธิบายไว้ว่า

พื้นที่ในการแสดงเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการสร้างงานนาฏศิลป์ ในปัจจุบัน นาฏศิลป์ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากคำพังเพยอาจมีการใช้พื้นที่แสดงที่มีความหลากหลายและเข้ากับเนื้อหา เรื่องเล่า หรือสถานการณ์ของคำพังเพยนั้น ๆ การใช้พื้นที่การแสดงในที่นี้ คงไม่ได้หมายถึงการเลือกใช้สถานที่ที่แตกต่างกันเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการใช้พื้นที่เดิม แต่มีการสลับหรือเปลี่ยนแปลงการจัดวางของพื้นที่การแสดงให้แปลกตาออกไปจากเดิม ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ ดังนั้น การใช้พื้นที่ประกอบการแสดงก็ควรต้องพิจารณาในด้านความหมายของคำพังเพย การตีความโดยศิลปิน และวิธีการเคลื่อนไหวร่างกาย ต้องให้สอดคล้องและกลมกลืนกันไป (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2566)

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัย คาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบพื้นที่การแสดง โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่การแสดงที่หลากหลายตามความหมายและเนื้อหาของคำพังเพย ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันในครั้งนี้

2.6 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์

ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวัดคุณภาพของผลงานและใช้เทียบมาตรฐานผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำ “เกณฑ์การสร้างมาตรฐานการสร้างในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์” ของวิชชุตา วุธาติตย์ มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ของผู้วิจัยทั้ง 8 ประการ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบแสงและการออกแบบพื้นที่การแสดง นอกจากนี้ผู้วิจัยจะได้นำไปใช้ในการอภิปรายผลต่อไป

ทั้งนี้เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ของวิชชุตา วุธาติตย์ ได้ศึกษาและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของผลงานและศิลปินที่มีคุณภาพดังนี้

1) จิตวิญญาณ (Spirituality) ผลงานทางด้านศิลปะที่ตื้นนั้นจะต้องมีจิตวิญญาณของศิลปิน ผู้สร้างสรรค์แฝงไว้อยู่ในผลงานด้วย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึง จิตวิญญาณที่ศิลปินแต่ละคน ยึดถือเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งาน ไว้ว่า

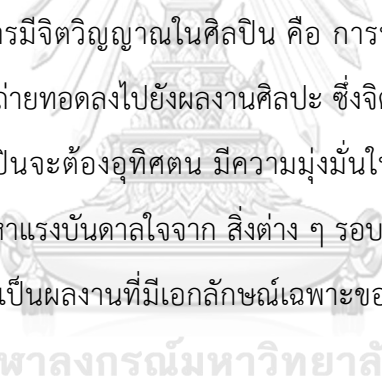
จิตวิญญาณที่ศิลปินแต่ละคนยึดถือเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งาน จะมีแตกต่างกันออกไป และแต่ละผลงาน สถานที่และเวลา ก็จะมีเนื้อหาที่แตกต่างกันไปด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 27 กุมภาพันธ์ 2566)

และนราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายต่อไปว่า “คุณสมบัติของศิลปินที่ดี ในด้านหนึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์และจริงจังต่อการแสดง การสร้างสรรค์ ถ่ายทอดจะทำให้ผลงานที่ออกมามีพลัง และมีความสม่ำเสมออย่างมีคุณภาพในทุกผลงาน” (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ วิชชุตา วุธาติศย์ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ จิตวิญญาณของศิลปินจะต้องมีความสนใจทางด้านศิลปะอยู่ตลอดเวลา ไว้ว่า

ความเป็นศิลปินหรือผู้ที่สนใจทางด้านศิลปะ ไม่จำเป็นต้องเป็นศิลปะ แขนงใดแขนงหนึ่งมีความสนใจทางด้านศิลปะอยู่ตลอดเวลา พลังภายในที่มีความสนใจทางด้านศิลปะ นี้ก็ถึงแต่ศิลปะ (วิชชุตา วุธาติศย์, สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2566)

นอกจากนี้ ฉำรงค์ บุญราช ได้อธิบายถึง จิตวิญญาณของศิลปิน ว่าศิลปินจะต้องอุทิศตน มีความมุ่งมั่นให้กับงานศิลปะอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งต้องหาแรงบันดาลใจจาก สิ่งต่าง ๆ รอบตัวอยู่เสมอไว้ว่า

การมีจิตวิญญาณในศิลปิน คือ การที่ศิลปินได้นำความเป็นตัวตนของศิลปินถ่ายทอดลงไปยังผลงานศิลปะ ซึ่งจิตวิญญาณของศิลปินจะเกิดขึ้นได้นั้น ศิลปินจะต้องอุทิศตน มีความมุ่งมั่นให้กับงานศิลปะอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งต้องหาแรงบันดาลใจจาก สิ่งต่าง ๆ รอบตัวอยู่เสมอ แล้วสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของตนเองได้ (ฉำรงค์ บุญราช, 2663: 99)

จากทรรศนะข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การมีจิตวิญญาณในศิลปิน คือ การที่ศิลปินมีความสนใจและถ่ายทอดงานศิลปะ เป็นผู้อุทิศตนกับศิลปะ อีกทั้งยังแสวงหาแรงบันดาลใจให้กับตนเองอยู่เสมอเพื่อสร้างสรรค์เป็นผลงานของตัวศิลปินเอง

2) รสนิยม (Taste) ศิลปินสมควรเป็นผู้ที่มีความนิยมชมชอบผลงานทางด้านศิลปะและควรเป็นความงามในระดับสุนทรียะทั้งในแง่ความชื่นชมทางศิลปะและการแสดงออกทางศิลปะ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ รสนิยม ไว้ว่า

สิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และมีความเกี่ยวข้องกับตัวศิลปิน เช่น ความรู้ ประสบการณ์ ความชอบส่วนตัว ความหลงใหล จะถูกหล่อหลอม กลายเป็นรสนิยมของศิลปินคนนั้น ที่ปรากฏผ่านผลงานสร้างสรรค์และการดำรงชีวิตในสายงาน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ วิชชุตา วุธาติศย์ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับ รสนิยม เป็นความชื่นชอบของตนเอง ไว้ว่า

ความชอบในแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งที่ตนเองสนใจ ความชอบนี้ถ่ายทอดออกมาได้ว่า ความงาม ความชื่นชอบทางด้านสังคม ปัจจัยแวดล้อม (วิชชุตา วุธาติศย์, **สัมภาษณ์**, 23 มกราคม 2566)

นอกจากนี้ จินตนา อนุวัฒน์ ได้อธิบายถึง รสนิยมของศิลปินว่าเป็นประสบการณ์ของศิลปินที่หลอมรวมกับจึงกลายเป็นความชื่นชอบ ไว้ว่า

รสนิยมของศิลปินนั้นเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย ตั้งแต่ภูมิหลังของศิลปิน ถิ่นกำเนิด การศึกษา ประสบการณ์ที่ได้รับมาหลอมรวมกันกลายเป็นความชื่นชอบ และรสนิยมแบบปัจเจกบุคคล (individual) แล้วนำไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างผลงานศิลปินที่มีรสนิยมย่อมส่งผลให้งานศิลปะมีความทันสมัยใหม่เสมอ ดังนั้น เมื่อศิลปินได้รับหน้าที่เป็นคณะกรรมการพิจารณาผลงานนาฏศิลป์จึงพึงมีรสนิยมในการเสพผลงาน ศิลปกรรมทุกสาขาโดยเฉพาะด้านนาฏศิลป์ทุกรูปแบบอย่างไม่มีอคติ อันจะส่งผลให้การพิจารณาตัดสินผลงานนั้นเป็นไปด้วยความถูกต้อง เป็นธรรมและเกิดการพัฒนาในไปทางสร้างสรรค์อย่างแท้จริง (จินตนา อนุวัฒน์, 2564: 101)

จากทฤษฎีข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รสนิยม คือ สิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์สัมพันธ์กับตัวศิลปิน อาทิ ความชื่นชอบ ความหลงใหล ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนได้รับมาหลอมรวมกันกลายเป็นความชื่นชอบและรสนิยมแบบปัจเจกบุคคล (individual) แล้วนำไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างผลงานศิลปินที่มีรสนิยมย่อมส่งผลให้งานศิลปะมีความทันสมัยใหม่เสมอ

3) ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ทั้งในด้านการแสดงและการสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญของศิลปินที่ได้พัฒนาทักษะทางด้านศิลปะเพื่อนำไปสู่ความชำนาญและเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาของตนเองได้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับประสบการณ์ ไว้ว่า

ประสบการณ์มาจากหลายช่องทาง เช่น ประสบการณ์การสร้างสรรค์ผลงาน ประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมา และยังรวมไปถึงประสบการณ์ที่ได้จากการมุ่งมั่นฝึกซ้อมในด้านใดด้านหนึ่งเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ วิชชุตา วุธาติตย์ ได้แสดงทฤษฎีเกี่ยวกับ ประสบการณ์ ไว้ว่า “ศิลปินได้คลุกคลีและผ่านพบเห็นงานต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้เป็นความรู้พื้นฐานเป็นความทรงจำและประสบการณ์” (วิชชุตา วุธาติตย์, สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2566)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดง ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับประสบการณ์ว่าศิลปินที่สั่งสมความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะอย่างหลากหลาย ไว้ว่า

การที่ศิลปินสั่งสมประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะอย่างหลากหลายไว้ ย่อมส่งผลให้ศิลปินเกิดความรู้ใหม่ที่หลากหลายและส่งต่อไปยัง คุณภาพของผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินให้เป็นผลงานที่มีคุณภาพที่ดีและมีความทันสมัยใหม่เสมอ รวมถึงประสบการณ์ในบทบาทของศิลปิน อาจารย์ ผู้สอน หรือแม้กระทั่งในฐานะนักแสดงและฐานะผู้ชม (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

จากทรรศนะข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์ คือ การสร้างสรรค์และสั่งสมผลงานในชีวิตที่ผ่านมา รวมถึงการฝึกซ้อมในด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งในฐานะศิลปิน อาจารย์ผู้สอนรวมถึงในฐานะนักแสดงและผู้ชม ที่ได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลายศาสตร์เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน อีกทั้งผ่านกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนส่งผลให้ศิลปินสามารถสร้างสรรค์ ผลงานที่มีคุณภาพได้

4) ปรัชญา (Philosophy) ศิลปินทุกคนจะมีแนวทางในการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งถือเป็นไบนำทางไปสู่ความสำเร็จของศิลปินนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิต คุณธรรมประจำใจ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าว ไว้ว่า

ทุกคนจะมีแนวทางในการแสดงและการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งถือเป็นไบนำทางไปสู่ความสำเร็จของศิลปินนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิต คุณธรรมประจำใจ ส่วนปรัชญาของตนเองจะยึดมั่นต่อความจริงใจในทุกขั้นตอนของการทำงานและการดำรงชีวิตเป็นใหญ่ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ ธรากร จันทนะसारो ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับปรัชญา เป็นผู้ที่มีหลักการแก่นความคิดในการทำงานหนึ่ง ๆ อย่างแน่วแน่มุ่งมั่น ไว้ว่า

เป็นผู้มีหลักการแก่นความคิดในการทำงานหนึ่ง ๆ อย่างแน่วแน่ มุ่งมั่น ไม่ติดกับดักศิลปะแบบทุนนิยม มุ่งเน้นสร้างวิถีคิด การให้ความหมาย การค้นหาความจริง ที่อยู่ในงานศิลปะ สะท้อนออกมาด้วยการถ่ายทอด ความรู้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การออกแบบศิลปะ การสอน การอธิบาย หรือ การสาธิต (ธรากร จันทนะसारो, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2566)

นอกจากนี้ อัมรงค์ บุญราช ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับปรัชญา ไว้ว่า

ศิลปินที่มีปรัชญามาใช้เป็นอุดมการณ์ในการสร้างงานศิลปะทุกขณะจิตนั้น ย่อมส่งผลให้เกิดงานศิลปะที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์กับสังคม เพราะปรัชญานั้นจะส่งผลให้ศิลปินออกแบบงานได้อย่างมีหลักการและมีเหตุผลจนเกิดเป็นอุดมการณ์ และเกิดเป็นความรู้ใหม่ในงานศิลปะที่มีความลึกซึ้งต่องานศิลปะที่กำลังจะเกิดขึ้น (อัมรงค์ บุญราช, 2563: 102)

จากทรรศนะข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปรัชญา คือ ศิลปินจะต้องมีอุดมการณ์ในการสร้างสรรค์งาน ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีหลักการในเหตุและผลของการสร้างสรรค์งาน มีปรัชญาของตนเองจะยึดมั่นต่อความจริงใจในทุกขั้นตอนของการทำงานและการดำรงชีวิตเป็นส่วนใหญ่

5) ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ที่มาของความหลากหลายส่วนหนึ่งมาจากความรู้หรือการฝึกฝนที่มีความแตกต่างและไม่ซ้ำกัน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความหมายของความหลากหลาย ไว้ว่า

ที่มาของความหลากหลายส่วนหนึ่งมาจาก ความรู้หรือการฝึกฝนที่มีความแตกต่างและไม่ซ้ำกัน ซึ่งรวมไปถึงความสามารถในการทำการแสดงที่หลากหลาย หรือออกแบบผลงานที่ไม่ซ้ำกันและมีผลงานอย่างต่อเนื่อง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ อัมรงค์ บุญราช ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับความหลากหลายศิลปินที่มีความรู้ ประสบการณ์และความสามารถในศาสตร์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ไว้ว่า

ศิลปินที่มีความรู้ ประสบการณ์และความสามารถในศาสตร์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ย่อมสามารถคัดสรรความรู้และนำประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่ มาประยุกต์ใช้ให้กับงานศิลปะของตนเองได้เป็นอย่างดี ซึ่งคุณสมบัติในด้านความสามารถ ที่หลากหลายจะเกิดขึ้นได้นั้น ศิลปินต้องมีความใฝ่รู้ หมั่น

ฝึกฝนและฝึกการพัฒนาศักยภาพให้กับ ตนเองอยู่เสมอในทุก ๆ ด้าน
(ธำมรงค์ บุญราช, 2563: 104)

อีกทั้ง ขนิษฐา บุตรเจริญ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความหลากหลายของศิลปิน มีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นอย่างยิ่ง ไว้ว่า

ความสามารถหลากหลายของศิลปิน มีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะทำให้ผลงานของศิลปินผู้นั้นมีความแปลกใหม่ที่ไม่ซ้ำผู้ใด โดยถือเป็นการต่อยอด และเพิ่มคุณค่า มูลค่า ให้แก่ผลงานการสร้างสรรค์ชิ้นนั้น (ขนิษฐา บุตรเจริญ, 2564: 126)

จากทรรศนะข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความหลากหลาย คือ ศิลปินที่มีความรู้ ประสบการณ์และความสามารถ ในศาสตร์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ย่อมสามารถคัดสรรความรู้และ นำประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่ มาประยุกต์ใช้ให้กับงานศิลปะของตนเองได้เป็นอย่างดี ซึ่งที่มาของความหลากหลายส่วนหนึ่งมาจากความรู้หรือการฝึกฝนที่มีความแตกต่างและไม่ซ้ำกัน

6) การสร้างสรรค์ (Creativity) ศิลปินควรมีหลักการสร้างสรรค์ที่ชัดเจนเพื่อให้ผลงานที่ออกมานั้นมีความแปลกใหม่และน่าสนใจ นราพงษ์ จรัสศรี ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ ไว้ว่า

แนวทางของความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้หลากหลายสถานการณ์ เช่น ศิลปินได้นำเสนอประเด็นที่มีประโยชน์ต่อสังคม ออกแบบอย่างมีเอกลักษณ์และโดดเด่นสื่อความหมายอย่างละเอียดลึกซึ้งโดยใช้สัญลักษณ์ และให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการตีความผ่านประสบการณ์ของผู้ชมเอง ทั้งหมดนี้เมื่อรวมกันแล้วเกิดเป็นประเด็นใหม่ที่ปรากฏในงานสร้างสรรค์ชิ้นนั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ อัมรงค์ บุญราช ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ ของศิลปินที่เกิดขึ้นนั้น มาจากพื้นฐานของประสบการณ์และการศึกษาของศิลปิน ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ของศิลปินที่เกิดขึ้นนั้น มาจากพื้นฐานของ ประสบการณ์และการศึกษาของศิลปิน รวมถึงความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตนเอง เมื่อนำมาผนวกกับพรสวรรค์ทางด้านศิลปะที่ศิลปินมี อยู่แล้ว จึงส่งผลให้ศิลปินมีแนวคิดที่จะพัฒนางานศิลปะให้กลายเป็นผลงานที่ แปลกใหม่สร้างสรรค์และมีเอกลักษณ์ให้กับงานศิลปะของตนเอง (อัมรงค์ บุญราช, 2563: 105)

นอกจากนี้ จินตนา อนุวัฒน์ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ ไว้ว่า

เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของศิลปินอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ มาอย่างยาวนาน รวมทั้งความสามารถด้านไหวพริบและความใส่ใจต่อ สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัวประกอบกับพรสวรรค์ทางด้าน ศิลปะในด้านความคิดที่มุ่ง พัฒนางานโดยการประยุกต์องค์ความรู้ให้เกิด ประเด็นใหม่ ควบคู่ไปกับการสร้างสุนทรียะทางองค์ประกอบเข้ากับบริบท ต่าง ๆ ให้กลายเป็นผลงานที่แปลกใหม่อย่างเป็นรูปธรรม (จินตนา อนุวัฒน์, 2564: 100)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ส่งผลให้ศิลปินมีแนวคิดที่จะ พัฒนางานศิลปะให้กลายเป็นผลงานที่แปลกใหม่สร้างสรรค์ โดยมีเอกลักษณ์ให้กับงานศิลปะของ ตนเองรวมทั้งความสามารถด้านไหวพริบและความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รอบตัวประกอบกับพรสวรรค์ทางด้านศิลปะในด้านความคิดที่มุ่ง พัฒนางานโดยการประยุกต์องค์ ความรู้ให้เกิดประเด็นใหม่ ควบคู่ไปกับการสร้างสุนทรียะทางองค์ประกอบเข้ากับบริบทต่าง ๆ ให้ กลายเป็นผลงานที่แปลกใหม่อย่างเป็นรูปธรรม

7) **ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)** ศิลปินต้องมีความกล้าในการแสวงหารูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะที่ใหม่อยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาผลงานให้เกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนที่ไม่เหมือนใคร ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวไว้ว่า

ผู้นำในที่นี้ สังกัดได้จากผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ซ้ำแบบใคร กล้าคิดกล้านำเสนอประเด็นที่สังคมมองข้ามหรือไม่มีใครคาดคิดมาก่อน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในส่วน ขนิษฐา บุตรเจริญ ได้กล่าวถึง ผู้บุกเบิก คือ ที่มีแนวความคิดสร้างสรรค์หรือผู้ที่กล้าที่จะริเริ่มสิ่งใหม่ๆ และกล้าที่จะนำเสนอประเด็นใหม่ ๆ ต่อสังคม ไว้ว่า

ผู้นำและผู้บุกเบิกคือ ผู้ที่มีแนวความคิดสร้างสรรค์หรือผู้ที่กล้าที่จะริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ และกล้าที่จะนำเสนอประเด็นใหม่ ๆ ต่อสังคม ที่แตกต่างออกไปจากเดิมทั้งทางด้านความคิด การสร้างสรรค์ งานศิลปะ ฯลฯ (ขนิษฐา บุตรเจริญ, 2564: 128)

นอกจากนี้ วิชชุดา วุธาติตย์ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับ ผู้นำและผู้บุกเบิกไว้ว่า

ผู้นำผู้บุกเบิกต้องเป็นผู้ที่เป็นคนแรกที่คิดค้น ประดิษฐ์ สร้างสรรค์ โดยนำของเก่ามาพัฒนาและสร้างสิ่งใหม่ โดยมีการพัฒนาตนเองเรื่อยๆ (วิชชุดา วุธาติตย์, **สัมภาษณ์**, 25 พฤศจิกายน 2565)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้นำผู้บุกเบิกต้องเป็นผู้ที่เป็นคนแรกที่คิดค้น ประดิษฐ์ สร้างสรรค์ผลงานโดยนำของเก่ามาพัฒนาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ทั้งนี้จึงสังกัดได้จากผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่ซ้ำแบบใคร กล้าคิดกล้านำเสนอประเด็นที่สังคมมองข้ามหรือไม่มีใครคาดคิดมาก่อน

8) การถ่ายทอดความรู้ (Passing The Knowledge) เป็นการให้ความรู้แก่ศิลปินและบุคคลที่สนใจในงานศิลปะ นราพงษ์ จรัสศรี ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ไว้ว่า

จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าศิลปินมีคุณสมบัติของนักวิชาการที่สามารถนำเสนอเนื้อหาจากแหล่งปฐมภูมิอย่างมีหลักการและเป็นระบบ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ รวมทั้งการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน ทำให้เกิดการสืบทอดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเช่นกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ ขนิษฐา บุตรเจริญ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ ไว้ว่า

การถ่ายทอดความรู้ คือ การแบ่งปันองค์ความรู้ต่อทั้งผู้เป็นศิษย์ และผู้ร่วมงานที่ต้องการได้รับองค์ความรู้ นั้น ๆ ซึ่งการถ่ายทอด องค์ความรู้ควรมีการนำเสนออย่างมีหลักการ โดยคำนึงถึงจริยธรรมต่อผู้รับการถ่ายทอดอย่างจริงจัง (ขนิษฐา บุตรเจริญ, 2564: 129)

นอกจากนี้ วิชชุดา วุธาติตย์ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ ไว้ว่า

การถ่ายทอดความรู้ คือการสอนทั้งในรูปแบบศิษย์ หรือใน ลักษณะผู้ร่วมงาน หรือแม้กระทั่งผู้ที่ต้องการจะทราบองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้ง ทางด้านมีจินตนาการ แรงบันดาลใจ ความมุ่งมั่น ซึ่งถือเป็นการสืบทอด องค์ความรู้ให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป (วิชชุดา วุธาติตย์, **สัมภาษณ์**, 25 ตุลาคม 2564)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การถ่ายทอดความรู้ คือ การแบ่งปันองค์ความรู้ต่อทั้งผู้เป็นศิษย์ และผู้ร่วมงานที่ต้องการได้รับองค์ความรู้ นั้น ๆ และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าศิลปินมีคุณสมบัติของนักวิชาการที่สามารถนำเสนอเนื้อหาจากแหล่งปฐมภูมิอย่างมีหลักการและเป็นระบบ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้

9) จรรยาบรรณ (Ethical) ศิลปินควรดำรงตนอยู่ในศีลธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพื่อรักษาเกียรติคุณและชื่อเสียงของตนเอง และ ศิลปินที่ดีมักจะสร้างสรรค์ผลงานให้อยู่บนพื้นฐานของการมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับจรรยาบรรณ ไว้ว่า

ศิลปินที่ดีมักจะสร้างสรรค์ผลงานให้อยู่บนพื้นฐานของการมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เช่น การไม่ลอกเลียนแบบผลงานของผู้อื่นโดยมิได้มีการอ้างอิง หรือให้เครดิตกับผู้ที่สร้างงานมาก่อนตนเอง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ ขนิษฐา บุตรเจริญ กล่าวถึงจรรยาบรรณของศิลปินว่า ควรมีคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพตนเอง ไว้ว่า

จรรยาบรรณของศิลปิน คือ การที่ศิลปินควรมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพตนเอง และศิลปินที่ดีควรพึงไว้ซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีของความเป็นศิลปินที่น่ายกย่องเชิดชู (ขนิษฐา บุตรเจริญ, 2564: 130)

นอกจากนี้ อัมรงค์ บุญราช ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ จรรยาบรรณศิลปินควรมีความมุ่งมั่นขยัน ฝึกซ้อมและหาความรู้เพื่อ พัฒนาทักษะของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ไว้ว่า

ศิลปินควรมีความมุ่งมั่นขยันฝึกซ้อมและหาความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งต้องมีทัศนคติและจุดยืนในหลักของศีลธรรม คุณธรรม ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ยังต้องรู้จักให้เกียรติศิลปินด้วยกัน รวมถึงการรักษาชื่อเสียงและเกียรติภูมิในวิชาชีพศิลปินและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิลปินรวมถึงคนในสังคมต่อไปได้ (อัมรงค์ บุญราช, 2563: 109)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า จรรยาบรรณของศิลปิน คือ ศิลปินที่ดีมักจะสร้างสรรค์ผลงานให้อยู่บนพื้นฐานของการมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และควรพึงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นศิลปินที่น่ายกย่องเชิดชู รวมถึงการรักษาชื่อเสียงและเกียรติภูมิในวิชาชีพศิลปิน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิลปินรวมถึงคนในสังคมต่อไปได้

10) เป็นผู้หายาก (Rarity) คือ ศิลปินที่เป็นปราชญ์มีความรอบรู้ยากที่จะหาบุคคลใดมาเทียบเคียงได้ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวไว้ว่า

ความหายาก เป็นหนึ่งในคุณสมบัติที่จะสร้างตัวตนของศิลปิน หรือแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานที่ไม่เหมือนใคร หรือเท่ากับเป็นการสร้างประเด็นใหม่ให้เกิดขึ้นท่ามกลางความคิดแบบกระแสนิยม ซึ่งเต็มไปด้วยภาพของความซ้ำซ้อนและจำเจ เพราะฉะนั้น ท่ามกลางผลงานที่มีรูปแบบไปในทำนองเดียวกัน ถ้าศิลปินสร้างสรรค์ผลงานให้มีรูปแบบที่ผิดแผกแตกต่างออกไป ก็จะทำให้เกิดเป็นสิ่งที่หายากในสถานการณ์นั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 28 พฤศจิกายน 2565)

ขณะที่ ขนิษฐา บุตรเจริญ ได้กล่าวถึง เป็นผู้หายากของศิลปิน ไว้ว่า การที่ศิลปินผู้นั้นมีความสามารถเฉพาะตนที่เป็นเอกลักษณ์ มีความเข้าใจถึงแก่นขององค์ความรู้ และถือเป็นบุคคลที่ผู้คนอื่นไม่สามารถทำตามหรือทำได้เทียบเท่า (ขนิษฐา บุตรเจริญ, 2564: 132)

นอกจากนี้ ชำรงค์ บุญราช ได้กล่าวถึง ผู้หายากต้องมีความมุ่งมั่นที่จะหาความรู้ในเรื่องของศิลปะในแขนงที่ตนเองถนัดอยู่เสมอ ไว้ว่า

ศิลปินที่เป็นผู้หายาก (Rarity) นั้น ต้องมีความมุ่งมั่นที่จะหาความรู้ในเรื่องของศิลปะในแขนงที่ตนเองถนัดอยู่เสมอ อีกทั้งยังต้องมีแนวความคิดและมีความกล้า ที่จะพัฒนาการสร้างสรรค์งานศิลปะให้มีความโดดเด่นมากกว่าศิลปินทั่ว ๆ ไป โดยให้งานนั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตนและไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน (ชำรงค์ บุญราช, 2563: 110)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้หายากเป็นหนึ่งในคุณสมบัติที่จะสร้างตัวตนของศิลปิน หรือแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานที่ไม่เหมือนใคร หรือเท่ากับเป็นการสร้างประเด็นใหม่ให้เกิดขึ้นท่ามกลางความคิดแบบกระแสนิยม และเป็นผู้มีความสามารถเฉพาะตนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนและไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน

11) ความหลงใหล (Passion) คือความหลงใหลในสิ่งที่ตนเองรักและสนใจ รวมถึงความหลงใหลในอารมณ์ของศิลปิน ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงความหลงใหล เป็นสิ่งที่เกิดจากความชื่นชอบของศิลปินที่มี ความปรารถนาและตอบสนองความต้องการของตนเอง ไว้ว่า

ความหลงใหลเป็นสิ่งที่เกิดจากความชื่นชอบของศิลปินที่มี ความปรารถนาและตอบสนองความต้องการของตนเอง ศิลปินจึงใช้สิ่งนี้ไปเป็นส่วนหนึ่งของจินตนาการในการสร้างงานที่ตนด้วยความชื่นชอบด้วยความรัก และศรัทธาในความหลงใหลต่อสิ่งนั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2565)

ขณะที่ ชำรงค์ บุญราช ได้ให้ทรรศนะ เกี่ยวกับ ความหลงใหล ที่ศิลปินมีนั้นย่อมส่งผลให้ศิลปินเกิดตรัสนิยมที่ดี ไว้ว่า

ความหลงใหล (Passion) และความชื่นชอบ ที่ศิลปินมีนั้น ย่อมส่งผลให้ศิลปินเกิดตรัสนิยมที่ดี มีจินตนาการและมีความมุ่งมั่นอันเป็นแรงผลักดันสำคัญที่จะทำให้ศิลปินนั้นประสบความสำเร็จในการสร้างงานศิลปะตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ชำรงค์ บุญราช, 2563: 111)

นอกจากนี้ จิรายุทธ พนมรัักษ์ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ ความหลงใหล ไว้ว่า

ความหลงใหลของศิลปิน เกิดได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งความหลงใหลในสิ่งที่ตนเองรัก ความหลงใหลในอารมณ์ เมื่อศิลปินมีความหลงใหล ศิลปินจะนำความหลงใหลที่ตนเองมีนั้นนำมาเป็นแรงผลักดันให้มีความกล้าและ

มุ่งมั่นในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้เกิดขึ้น (จิรายุทธ พนมรักษ์,
สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2565)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า เป็นสิ่งที่เกิดจากความชื่นชอบของศิลปินที่มีความปรารถนาและตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง โดยมีจินตนาการและมีความมุ่งมั่นอันเป็นแรงผลักดันสำคัญที่จะทำให้ศิลปินนั้นประสบความสำเร็จในการสร้างงานศิลปะตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นอกจากเกณฑ์มาตรฐานในการยกย่องศิลปินต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ของ วิชชุตตา วุธาทิตย์ย์ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น นราพงษ์ จรัสศรี ยังได้เพิ่มเติมคุณสมบัติของเกณฑ์มาตรฐานศิลปินคือ ความทันสมัย (Up date) คือ ศิลปินที่มีการสร้างผลงานมาตั้งแต่อดีตโดยปัจจุบันนี้ก็ยังไม่ว้าสมัย และทันเหตุการณ์ ซึ่ง ไพฑูรย์ เข้มแข็ง ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ ความทันสมัย ไว้ว่า

ในยุคสมัยนี้จะเป็นต้องมีความทันสมัย ต้องนำเหตุการณ์ปัจจุบันมาประกอบ ตามกระแส นำมาสร้างสรรค์ โดยใช้องค์ความรู้ ใช้ประสบการณ์ และต้องดูมุมมอง วิเคราะห์ความต้องการของผู้เสพ ว่าต้องการความบันเทิง สนุกสนาน สนุกสนานน้อยแค่ไหน มีความเหมาะสมในการนำเสนอต่อผู้เสพ (ไพฑูรย์ เข้มแข็ง, สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2566)

ในขณะที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึง ความทันสมัย ไว้ว่า ในงานศิลปะหลายชิ้นสามารถสะท้อนเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ณ ขณะนั้นแทรกอยู่ในผลงานศิลปะ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2566)

นอกจากนี้ ธรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับความทันสมัย ไว้ว่า

มีความเป็นผู้นำ โดยการทำสิ่งที่คนส่วนใหญ่คาดไม่ถึง รวมถึงการใช้สิ่งที่อยู่ในกระแสสังคมในแง่มุมต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับการทำงานศิลปะ (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2566)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความทันสมัย ศิลปินจะต้องทันต่อเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และในขณะเดียวกันจะต้องทรกอยู่ในงานศิลปะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์ “การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์” ซึ่งผู้วิจัยได้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์โดยเลือกใช้เกณฑ์ให้ สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดบรรทัดฐานที่ดีในฐานะของผู้สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของการอภิปรายผลที่จะปรากฏในบทที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการ เปรียบเทียบเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ในแต่ละ ประเด็น เพื่อเทียบกับผลของการวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการแสดงทั้ง 8 ประการในการ สร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ เพื่อให้เป็นข้อมูลทางด้านวิชาการกับผู้ที่ต้องการศึกษาในประเด็นที่ เกี่ยวข้องต่อไป

2.7 สรุปบท

ในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยฉบับนี้ ได้แก่ นิยาม ศัพท์เฉพาะ คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผลงานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบ ทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งต่อไปในบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงรูปแบบงานวิจัย การออกแบบวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ งานวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 อารัมภบท

จากบทที่ 2 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ อันประกอบไปด้วย นิยามศัพท์เฉพาะ การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งในบทที่ 3 ผู้วิจัยจะอธิบายวิธีการดำเนินงานวิจัย ได้แก่ รูปแบบงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยและแผนการดำเนินงานวิจัย รวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมกับงานวิจัย โดยจะอธิบายรายละเอียดของวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

3.2 รูปแบบงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกรอบแนวคิดของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้นำระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ที่ได้ให้คำนิยามของการวิจัยเชิงคุณภาพไว้อย่างหลากหลายดังที่ เครสเวลล์ (Creswell) ได้อธิบายถึง กระบวนการค้นคว้า การวิจัยเพื่อหาความเข้าใจบนพื้นฐานของระเบียบวิธีวิจัยอันมีลักษณะเฉพาะในงานวิจัยเชิงคุณภาพไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการค้นคว้าการวิจัยเพื่อหาความเข้าใจบนพื้นฐานของระเบียบวิธีอันมีลักษณะเฉพาะที่มุ่งการค้นหาคำตอบ ประเด็นปัญหาทางสังคม หรือปัญหาของมนุษย์ ในกระบวนการนี้ นักวิจัยสร้างภาพ

หรือข้อมูล ที่ทับซ้อนเป็นองค์รวม วิเคราะห์ข้อความรายงานพรรณนาของ ผู้ให้ข้อมูลอย่างละเอียดและดำเนินการศึกษาในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ (Creswell, 1998: 15)

ในขณะที่ สุธงศ์ จันทวานิช ได้อธิบายลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพไปในทิศทาง เดียวกัน ไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การแสวงหาความรู้โดยการพิจารณา ปรัชญาการณีสังคมจากสภาพแวดล้อมความเป็นจริงในทุกมิติเพื่อหา ความสัมพันธ์ของปรัชญาการณีสังคมกับสภาพแวดล้อม ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นวิธีการหลักในการเก็บรวบรวม ข้อมูล และเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย การวิจัยเชิงคุณภาพยังจะต้องนำเสนอประเด็นในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของสังคมนั้น กล่าว 2 ประเด็น คือ 1) การเข้าใจพฤติกรรมทางสังคม ของมนุษย์ และ 2) การทำความเข้าใจกับระบบความหมายที่กลุ่มสังคมนั้นๆ กำหนดขึ้น และรู้ว่าระบบความหมายนั้นเกิดจากการสร้างขึ้นโดยมนุษย์ในกลุ่มสังคมนั้นเอง (สุธงศ์ จันทวานิช, 2554: 3)

อีกทั้ง ชนิตา จันทรงาม ได้สรุปความหมายวิจัยเชิงคุณภาพ ไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การพิจารณาจากปรัชญาการณีสังคม และสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง เพื่อจะเข้าใจรูปแบบของปรัชญาการณีสังคม นั้น งานวิจัยเชิงคุณภาพนิยมการลงพื้นที่ การสัมภาษณ์ การทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการศึกษาจากเอกสารเป็นเครื่องมือในการเก็บ ข้อมูล เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และหาคำตอบในงานวิจัย ดังนั้น งานวิจัยเชิงคุณภาพจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ของผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวม ข้อมูลพื้นฐานในการนำไปใช้ในการทดลองสร้างสรรค์ต่อไป (ชนิตา จันทรงาม , 2561: 51)

จากพรรณษะดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยเป็นการรวบรวมข้อมูลโดยพิจารณาจากประเด็นปัญหาจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในบริบทนั้นๆ และมีเครื่องมือของกระบวนการในการดำเนินการวิจัย คือ การลงพื้นที่ การสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบในงานวิจัย ในรูปแบบการพรรณนา ซึ่งในงานวิจัยทางด้านนาฏศิลป์ก็สามารถนำการวิจัยเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้เพื่อหาคำตอบและค้นหาองค์ความรู้ในพัฒนาและต่อยอดของงานสร้างสรรค์ผลงาน

3.2.2 การทดลองและวิจัยสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะการแสดง

ในการทดลองและวิจัยสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะการแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้การทดลองเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งการทดลองจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างสรรค์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการวิจัยทดลองสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ไว้ว่า

การทดลองจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งการทดลองจะทำให้เกิดการแก้ไข ปรับปรุงในส่วนที่ยังมีความบกพร่องและจะพัฒนาผลงานการแสดงสุดท้ายที่จะปรากฏกับผู้ชมในที่สุด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2565)

ในขณะที่ วิชชุตตา วุธาติตย์ ได้แสดงพรรณษะเกี่ยวกับการทดลองและวิจัยสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะการแสดง ไว้ว่า

การทดลองและวิจัยสร้างสรรค์นั้นมีวิธีการที่แปลกใหม่ อาจจะเป็นที่ผู้วิจัยสนใจเรื่องอะไร และคิดอยากจะทำสร้างสรรค์งานแบบไหน สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึงก็คือ แรงบันดาลใจ ที่มาของหัวข้อมาจากอะไร เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วก็จะสามารถเข้าสู่กระบวนการดำเนินการวิจัย ซึ่งในระหว่างที่ดำเนินการนั้นอาจจะมีทดลองการสร้างสรรค์เพื่อความเหมาะสม (วิชชุตตา วุธาติตย์, สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2566)

นอกจากนี้ ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ ได้แสดงทรรศนะถึงกระบวนการของการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ไว้ดังนี้

กระบวนการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการวิจัยที่เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน การวิจัยและการสร้างสรรค์เป็นส่วนที่ต้องแยกออกจากกันเพราะกระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อน จากนั้นผู้วิจัยจึงจะทำการวิเคราะห์ การประมวลผล และสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2548: 39)

จากทรรศนะดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การวิจัยทดลองสร้างสรรค์ผลงานการ แสดง คือ การสร้างสรรค์โดยมีการทดลองอยู่ในกระบวนการสร้างสรรค์หรือการทดลองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวิจัยสร้างสรรค์ ซึ่งการทดลองจะทำให้เกิดการแก้ไข ปรับปรุงในส่วนที่ยังมีความบกพร่องและจะพัฒนาผลงานการ แสดง จากนั้นผู้วิจัยจึงจะทำการวิเคราะห์ การประมวลผล และสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน

3.3 การออกแบบงานวิจัย

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน เป็น การศึกษา การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างการ แสดงโดยมีกระบวนการออกแบบงานวิจัยที่สามารถบูรณาการองค์ความรู้ ทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ และองค์ประกอบนาฏศิลป์ทั้ง 8 ประการเป็นหลักของการสร้างสรรค์ ผลงานที่จะได้อธิบายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

3.3.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบจากการวิจัย ออกเป็น 2 ประเด็น เพื่อหา

3.3.1.1 รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยใน ปัจจุบัน

3.3.1.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.3.2 คำถามในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามสำหรับงานวิจัยการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 รูปแบบของผลงานการแสดงการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร

ในรูปแบบของผลงานการแสดงการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึง การตั้งประเด็นคำถามในงานวิจัย ไว้ว่า

องค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์จะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ที่มากกว่างานศิลปะแขนงอื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับให้ความสัมพันธ์ของผู้สร้างสรรค์งานโดยทั่วไปจะประกอบไปด้วย บทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลา การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบดนตรี การออกแบบอุปกรณ์การแสดง การออกแบบแสง และการออกแบบพื้นที่การแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2566)

จากความคิดเห็นข้างต้น ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2) การออกแบบบทการแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างสรรค์งานทางด้านการแสดงทุกรูปแบบ อีกทั้งยังสามารถเป็นตัวกำหนดทิศทางของการแสดงตามแนวคิดของงาน ทำให้เกิดความ

ชัดเจนและความสมบูรณ์กับงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาประเด็นความสำคัญของการออกแบบบทการแสดงจากความคิดเห็นของนักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่ง วิชชุตตา วุธาทิตย์ ได้กล่าวถึงการออกแบบบทการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบบทการแสดงจะต้องครอบคลุมเนื้อหาของหัวข้อตามแนวคิด ที่จะสามารถทำให้ผลงานสร้างสรรค์เกิดความสมบูรณ์และไม่หลงประเด็น (วิชชุตตา วุธาทิตย์, สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2565)

ในขณะที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายบทการแสดงจะต้องสื่อให้มีสิ่งต้องการตามแนวคิดของงานและครอบคลุม ไว้ว่า

บทการแสดงจะต้องสื่อให้มีสิ่งต้องการตามแนวคิดของงานและครอบคลุม ไม่ให้แนวคิดมีการปรับเปลี่ยนโดยบทการแสดงจะควบคุมขอบเขตของการสร้างงานให้กับผู้สร้างงาน (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2565)

นอกจากนี้ ลักษณ์า แสงแดง ได้อธิบายถึงความสำคัญของบทการแสดงไว้ว่า

บทการแสดงมีความสำคัญมาก เพราะการแสดงจะมีทิศทางเป็นอย่างไร องค์กรประกอบอื่น ๆ จะออกแบบสร้างสรรค์ไปในรูปแบบใด ก็ต้องเริ่มจากบทการแสดง ซึ่งควรจะเป็นสิ่งแรกที่คุณสร้างสรรค์ควรคำนึงก่อนที่จะสร้างสรรค์ผลงาน (ลักษณ์า แสงแดง, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2565)

จากทรรศนะดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าบทการแสดงนั้นมีความสำคัญเป็นลำดับแรก เพราะจะทำให้การแสดงเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังสามารถทำให้ผลงานสร้างสรรค์เกิดความสมบูรณ์และไม่หลงประเด็นและบทการแสดงจะต้องสื่อให้มีสิ่งต้องการตามแนวคิดของงานและครอบคลุมผู้วิจัยตั้งคำถามเกี่ยวกับบทการแสดงในการวิจัยครั้งนี้

3) การออกแบบลีลา

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบลีลา เนื่องจากว่าลีลาการแสดงจะสามารถสะท้อนความเป็นตัวตนของผู้สร้างสรรค์ ดังที่ วิชชุตา วุธาติศย์ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลา ไว้ว่า

ลีลาการแสดงจะต้องสะท้อนถึงตัวตนของผู้สร้างงาน
ในขณะเดียวกันก็แสดงถึงเนื้อหาของหัวข้อการแสดงที่เราจะทำได้
(วิชชุตา วุธาติศย์, **สัมภาษณ์**, 29 ธันวาคม 2565)

ในขณะที่ พัชรินทร์ สันติอัฐวรรณ ได้แสดงความคิดเห็นว่าลีลาการแสดงมีส่วนสำคัญต่อการสร้างรูปแบบการแสดง เป็นสื่อในการแสดงความหมายผ่านสกุลนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ สร้างลายมือหรือเอกลักษณ์ให้แก่ผู้ออกแบบ ดังนี้

การออกแบบลีลามีส่วนสำคัญต่อการสร้างรูปแบบการแสดง เป็นสื่อในการแสดงความหมายผ่านสกุลนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ สร้างลายมือหรือเอกลักษณ์ให้แก่ผู้ออกแบบที่ทำให้ผู้ชมทราบได้จากลีลาว่าการแสดงชุดนี้ออกแบบโดยใคร รวมทั้งเป็นจุดที่ทำให้การแสดงมีลักษณะคล้ายคลึงหรือแตกต่างกัน การออกแบบลีลาจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับบทการแสดง ควรพิจารณาถึงนาฏศิลป์สกุลใดที่จะเหมาะสมต่อการถ่ายทอดเนื้อหา ความถนัดของผู้ออกแบบสร้างงานและความสามารถของผู้แสดง สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อลีลาของการแสดงทั้งสิ้น (พัชรินทร์ สันติอัฐวรรณ, **สัมภาษณ์**, 13 มกราคม 2565)

นอกจากนี้ ในด้านของการออกแบบลีลา นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงนาฏศิลป์มีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวร่างกาย ไว้ว่า

นาฏศิลป์มีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวร่างกายโดยตรง ซึ่งความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์ในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับส่วนอื่นน้อยลงและเห็นความสำคัญกับลีลาการ

เคลื่อนไหวมากขึ้น (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 26 ธันวาคม 2565)

จากที่กล่าวถึงการออกแบบลีลามาช้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตั้งประเด็นคำถามถึงการคัดเลือกนักแสดง เพื่อหาคำตอบและใช้เป็นแนวทางประกอบสำหรับการคัดเลือกนักแสดง ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้

4) การคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดง โดยนักแสดงจะต้องมีคุณสมบัติอันพึงปรารถนาของผู้ออกแบบ ดังที่ พิชรินทร์ สันติอัครวรรณ อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงจึงควรคัดเลือกทั้งในด้านรูปพรรณสัณฐาน อายุ เพศ บุคลิกภาพ ลักษณะพิเศษที่โดดเด่น รวมทั้งความสามารถในการแสดงนาฏศิลป์ในสกุลที่ผู้ออกแบบสร้างงานต้องการ ไว้ว่า

ผู้แสดงเป็นผู้รับบทบาทในการแสดง ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของมนุษย์ อมนุษย์ สัตว์ สิ่งแวดล้อมหรือบทบาทเชิงสัญลักษณ์ ผู้แสดงรับหน้าที่ในการออกท่าทาง แสดงอารมณ์ความรู้สึก โดดเด่นไปตามท่วงทำนองเพลงดนตรีเพื่อสะท้อนเนื้อหาหรือสารที่ต้องการจะสื่อให้ผู้ชมรับทราบ การคัดเลือกนักแสดงจึงควรคัดเลือกทั้งในด้านรูปพรรณสัณฐาน อายุ เพศ บุคลิกภาพ ลักษณะพิเศษที่โดดเด่นเมื่อปรากฏตัวท่ามกลางสายตาผู้ชม รวมทั้งความสามารถในการแสดงนาฏศิลป์ในสกุลที่ผู้ออกแบบสร้างงานต้องการ (พิชรินทร์ สันติอัครวรรณ, **สัมภาษณ์**, 13 มกราคม 2565)

ในขณะที่ ชำรงค์ บุญราช ได้อธิบายถึงการคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลายและตอบโจทย์กับงาน ไว้ดังนี้

ในการคัดเลือกนักแสดง ควรมีการคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลาย เมื่อเวลาผู้ออกแบบเลือกใช้นักแสดงไม่ว่าผู้ออกแบบได้ออกแบบการแสดงมาในรูปแบบไหน นักแสดงก็จะสามารถตอบโจทย์กับงานเราได้ (ชำรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 25 พฤศจิกายน 2565)

อีกทั้งยังมีทรรศนะที่ไปในทิศทางเดียวกันกับ นราพงษ์ จรัสศรี ที่ได้อธิบายถึงความสำคัญของการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดง มีความสำคัญต่อการออกแบบลีลานาฏศิลป์นอกจากจะคัดเลือกนักแสดงให้ตรงกับบทบาทที่กำหนดไว้แล้วผู้ออกแบบยังต้องคำนึงถึงจิตวิญญาณของนักแสดงที่สามารถทำความเข้าใจ บทการแสดงและสื่ออารมณ์ได้อย่างสอดคล้อง (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 26 ธันวาคม 2565)

จากความคิดเห็นที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตั้งประเด็นคำถามในการคัดเลือกนักแสดง เพื่อใช้ในการหาคำตอบและใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

5) การออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถบ่งบอกถึงยุคสมัย เนื้อหา กาลเวลา และเรื่องราวของการแสดง หรือออกแบบขึ้นโดยลวดทอนบางส่วนลง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

เครื่องแต่งกาย สามารถบ่งบอกถึงยุคสมัย เนื้อหา กาลเวลา และเรื่องราวของการแสดง ไม่ว่าจะใช้รูปแบบที่เห็นได้ในชีวิตประจำวัน หรือออกแบบขึ้นโดยลวดทอนบางส่วนลงตามคติของมินิมอลลิสซึม หรือใช้แนวคิดแบบเรียบง่ายซึ่งจะเสริมให้ลีลาทางด้านนาฏยศิลป์มีความสำคัญมากขึ้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2565)

ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดด กล่าวถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายนั้นมีความสำคัญในแง่ของการสะท้อนถึงบทบาท ชนชาติ และฐานะของนักแสดงที่รับบทบาทนั้น ๆ ivaว่าการออกแบบเครื่องแต่งกาย มีความสำคัญในแง่ของการสะท้อนถึงบทบาท ชนชาติ ฐานะ และอื่น ๆ ของนักแสดงที่รับบทบาทนั้น ๆ ในขณะเดียวกัน การแต่งกายก็อาจสะท้อนถึงรูปแบบนาฏยศิลป์สกุลต่าง ๆ ได้อีกด้วย (ลักษณะ แสงแดด, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2565)

ทั้งนี้ พิชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้แสดงความคิดเห็นว่าการออกแบบเครื่องแต่งกายเป็นสิ่งปกคลุมร่างกายของผู้แสดงที่สะท้อนเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ฐานะชนชั้น สถานภาพทางสังคม และลักษณะพิเศษเฉพาะกลุ่มชนที่ผู้แสดงแต่ละบทบาทจะได้รับ ดังนี้

เครื่องแต่งกายเป็นสิ่งปกคลุมร่างกายของผู้แสดงที่สะท้อนเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ฐานะชนชั้น สถานภาพทางสังคม และลักษณะพิเศษเฉพาะกลุ่มชนที่ผู้แสดงแต่ละบทบาทจะได้รับ การออกแบบเครื่องแต่งกายที่แตกต่างหรือคล้ายคลึงกัน เครื่องแต่งกายที่เหมาะสมต่อการแสดงต้องมีความชัดเจนในด้านรูปทรง การตัดเย็บสี มีความเหมาะสมต่อการเคลื่อนไหวตามลีลานาฏยศิลป์ ไม่กีดขวางการแสดงหรือสร้างอุปสรรคที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้แสดงหรือผู้ชม (พิชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตั้งประเด็นคำถามถึงการ คัดเลือกนักแสดงเพื่อหาคำตอบและใช้เป็นแนวทางประกอบสำหรับการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยให้ความสำคัญแง่ของการสะท้อนถึงบทบาท ชนชาติ ฐานะ และอื่น ๆ ของนักแสดงที่รับบทบาท นั้น ๆ และเป็นสิ่งปกคลุมร่างกายของผู้แสดงที่สะท้อนเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ฐานะชนชั้น สถานภาพทางสังคม และลักษณะพิเศษเฉพาะกลุ่มชนที่ผู้แสดงแต่ละบทบาทจะได้รับ อีกทั้งมีความเหมาะสมต่อการเคลื่อนไหวตามลีลา นาฏยศิลป์ ไม่กีดขวางการแสดงหรือสร้างอุปสรรคต่อผู้ชมหรือผู้แสดง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ในผลงานครั้งนี้

6) การออกแบบดนตรี

การออกแบบดนตรี ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบดนตรี ที่สามารถช่วยเสริมการแสดงให้มีความหมายโดดเด่นมากขึ้น และน่าสนใจยิ่งขึ้น ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบดนตรี ไว้ว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีมีที่มาจากการออกแบบสร้างเสียงขึ้นมาใหม่ หรือใช้เพลงที่มีผู้ประพันธ์ไว้แล้ว โดยสามารถนำมาแสดงออกถึงความหมายของหัวข้อการสร้างสรรค์นั้น ๆ ในอีกด้านหนึ่ง เสียงสามารถช่วยเสริมการแสดงให้มีความหมายโดดเด่นมากขึ้นและน่าสนใจยิ่งขึ้น ซึ่งมีทั้งเสียงที่บันทึกสำเร็จและการบรรเลงสด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2565)

ขณะที่ ลักษณ์า แสงแดง ได้กล่าวถึงความสำคัญของการออกแบบดนตรีว่าเป็นองค์ประกอบที่เสริมสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับการแสดงนั้น ๆ ไว้ดังนี้

เป็นองค์ประกอบที่เสริมสร้างหรือประกอบรวมกับการแสดงตามสถานการณ์ของท้องเรื่อง หรืออาจเป็นเสียงที่สร้างบรรยากาศที่สอดคล้องกับการแสดงนั้น ๆ ในขณะเดียวกัน ผู้สร้างสรรค์ผลงานก็สามารถออกแบบเสียงในความเงียบได้ ขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบว่าต้องการจะนำเสียงมาใช้ใน

การแสดงนั้นอย่างไร (ลักษณะ แสงแดด, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2565)

อีกทั้ง พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้แสดงความคิดเห็นที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการออกแบบดนตรีไว้ดังนี้

ดนตรีเป็นการสร้างบรรยากาศ บ่งบอกความเป็นเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์หรือท้องถิ่น บ่งบอกกาลเวลา ยุคสมัย และสร้างอารมณ์ในการแสดงผ่านโสตประสาท ดนตรีที่เหมาะสมต่อการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จะต้องมีจังหวะกำกับกับการเคลื่อนไหวของผู้แสดงอย่างถูกต้อง มีท่วงทำนองที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดของผู้แสดงในแต่ละบทบาท รวมทั้งบ่งบอกจุดสำคัญของการแสดงในแต่ละช่วงหรือแต่ละชุด (พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ, สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2565)

จากทรรศนะดังกล่าวมาข้างต้น ดนตรีจะช่วยสร้างบรรยากาศให้มีความหมายโดดเด่นมากขึ้นและน่าสนใจยิ่งขึ้น ฉะนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตั้งประเด็นคำถามถึงการออกแบบดนตรี เพื่อหาคำตอบและใช้เป็นแนวทางประกอบสำหรับการออกแบบดนตรีในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

7) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์การแสดง ควรมีเท่าที่จำเป็น และควรให้ผู้แสดงได้ใช้ในการแสดงเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังที่ พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์การแสดง ไว้ว่า

อุปกรณ์ในการแสดงแบ่งออกเป็นอุปกรณ์ที่ผู้แสดงหรือตัวละครใช้จริงกับอุปกรณ์ประกอบฉากที่ถูกจัดวางไว้เพื่อบ่งบอกสถานที่และสร้างบรรยากาศ อุปกรณ์ในการแสดงควรมีเท่าที่จำเป็น และควรให้ผู้แสดงได้ใช้ในการแสดงเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งผู้ออกแบบสร้างงานควรสร้างลูกเล่นในการใช้อุปกรณ์

ประกอบลีลานาฏศิลป์ ทั้งนี้ ยังคงต้องคำนึงถึงการสื่อความหมาย และความสวยงามของท่วงท่าในระหว่างการใช้อุปกรณ์เป็นสำคัญ (พีชรินทร์ สันตือชวรรณ, **สัมภาษณ์**, 13 มกราคม 2565)

ในขณะเดียวกัน การออกแบบอุปกรณ์การแสดง โดยสามารถใช้อุปกรณ์มาช่วยสื่อสารแนวคิดและส่งเสริมลีลานาฏศิลป์ให้มีความหมายที่ชัดเจนขึ้น ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้ อธิบายความสำคัญของการออกแบบอุปกรณ์การแสดง ไว้ว่า

ในการสร้างสรรค์ผลงาน สามารถใช้อุปกรณ์มาช่วยสื่อสารแนวคิดและส่งเสริมลีลานาฏศิลป์ให้มีความหมายที่ชัดเจนขึ้น โดยใช้แทนความหมายได้โดยตรงหรือให้ความหมายในเชิงสัญลักษณ์ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 28 พฤศจิกายน 2565)

นอกจากนี้ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เป็นสิ่งที่ช่วยในการสื่อความหมายของการแสดงเพื่อสื่อสารระหว่างผู้แสดงและอุปกรณ์ประกอบการแสดง อีกทั้งสื่อสารระหว่างอุปกรณ์และผู้ชม ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีในผลงานนาฏศิลป์ของผู้สร้างสรรค์ก็ได้ แต่หากมีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงในผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ต้องคำนึงถึงการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสื่อความหมายของการแสดงเป็นสำคัญ เพราะ อุปกรณ์ประกอบการแสดงแต่ละชิ้นสามารถสื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์ได้ ส่งผลต่อการตีความหมายของการแสดงที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล (กุลนาถ พุ่มอำภา, **สัมภาษณ์**, 15 พฤศจิกายน 2565)

จากทรศนะดังที่กล่าวมาข้างต้น อุปกรณ์การแสดงจะช่วยสื่อสารให้แนวคิดและส่งเสริมลีลาให้มีความหมายที่ชัดเจนขึ้น ฉะนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตั้งประเด็นคำถามถึงการออกแบบดนตรี เพื่อหาคำตอบและใช้เป็นแนวทางประกอบสำหรับการออกแบบดนตรีในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้

8) การออกแบบแสง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ เกี่ยวกับการออกแบบแสง ที่จะถูกจำกัดด้วยสถานที่แสดงและความพร้อมของอุปกรณ์ในให้แสง ดังที่ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการออกแบบแสงไว้ว่า

การออกแบบแสงก็ถูกจำกัดด้วยสถานที่แสดงและความพร้อมของอุปกรณ์ในให้แสง เช่น สถานที่กลางแจ้ง และต้องจัดแสดงเวลากลางวัน เป็นต้น แต่ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่ผู้สร้างสรรค์ควรคำนึงถึง คือ ประโยชน์ของการออกแบบแสงที่จะช่วยส่งเสริมให้การแสดงมีความสมบูรณ์ เพราะแสงจะช่วยสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับเรื่องของการแสดง แสงช่วยเสริมสร้างจุดเด่นที่ต้องการจะเน้นย้ำบนเวทีแสดงหรือในขณะเดียวกันแสงจะช่วยปิดบังซ่อนเร้นสิ่งที่ไม่ต้องการให้ผู้ชมเห็นขณะทำการแสดง นอกจากนี้ แสงยังช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้กับผู้ชมอีกด้วย (ลักษณะแสงแดง, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2565)

แสงจะช่วยส่งเสริมความหมาย ความรู้สึก ความชัดเจน ไปจนถึงความคลุมเครือ ของสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้สร้างงานได้คิดหรือประดิษฐ์เอาไว้ ซึ่ง ธรรมชาติ จันทนะสาโร ได้อธิบายไว้ว่า

แสง เป็นองค์ประกอบหนึ่งในงานนาฏยศิลป์ที่ผู้สร้างงานต้องมีการคำนึงถึง เพราะแสงจะสามารถช่วยส่งเสริมความหมาย ความรู้สึก ความชัดเจน ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความคลุมเครือของสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้สร้างงานได้คิดหรือประดิษฐ์เอาไว้ แสงในผลงาน

การแสดงนั้น ผู้สร้างงานมักอ้างอิงได้จากทฤษฎีของสี เพราะสีจะเป็นเรื่องของการสื่อสารความหมายและความรู้สึก อีกทั้งเป็นเรื่องง่ายที่จะสื่อสารผ่านไปยังผู้ชมโดยใช้สีของแสงเป็นตัวกลาง สีโทนร้อนและสีโทนเย็น เป็นหลักการโดยพื้นฐานของงานนาฏศิลป์ ก็จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ในด้านภาพการแสดงและการสื่อสารอารมณ์ของท่าทางบนพื้นที่การแสดงดูมีมิติและน่าสนใจมากขึ้น (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 15 กุมภาพันธ์ 2566)

นอกจากนี้ แสงช่วยให้ผู้ชมมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนเวทีและช่วยเสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึก บ่งบอกเวลาและบรรยากาศ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวไว้ดังนี้ แสงช่วยให้ผู้ชมมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนเวทีและช่วยเสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึก บ่งบอกเวลาและบรรยากาศ แสงจึงเป็นหนึ่งในองค์ประกอบการแสดงที่เติมเต็ม ทำให้ครบองค์ประกอบของการแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 29 พฤศจิกายน 2565)

จากทฤษฎีดังกล่าวมาข้างต้น แสงจะสามารถช่วยส่งเสริมความหมาย ความรู้สึกบ่งบอกเวลาและบรรยากาศ และความสมบูรณ์ในด้านภาพการแสดง และสามารถเป็นตัวสื่อสารอารมณ์ของท่าทางบนพื้นที่การแสดงดูมีมิติและน่าสนใจมากขึ้น ฉะนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตั้งประเด็นคำถามถึงการออกแบบแสง เพื่อหาคำตอบและใช้เป็นแนวทางประกอบสำหรับการออกแบบแสง ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้

8) การออกแบบพื้นที่แสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์เกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่แสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี มีทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดงการใช้พื้นที่การแสดงในยุคโพสโมเดิร์นแดนซ์ ไว้ว่า

ในเวลาต่อมาช่วงราวศตวรรษที่ 19 ได้มีการพัฒนาการเกี่ยวกับการใช้พื้นที่แสดงโดยสามารถจัดการแสดงในพื้นที่เปิดตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น สะพาน ถนน พิพิธภัณฑสถาน ดังเช่นที่ปรากฏในยุคโปสโมเดิร์นแดนซ์ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 29 พฤศจิกายน 2565)

ขณะที่ ลักษณะ แสงแดด ได้แสดงทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่แสดงให้เหมาะกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่แสดงให้เหมาะกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ควรมีรูปแบบอย่างไรนั้น จะต้องคำนึงถึงการสร้างพื้นที่ในการแสดง ซึ่งในบางครั้งอาจจะไม่จำเป็นต้องแสดงบนเวทีหรือโรงละครเสมอไป ซึ่งอาจจะใช้พื้นที่ที่มีความแปลกใหม่ เป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องของการแสดง (**ลักษณะ แสงแดด, สัมภาษณ์**, 29 พฤศจิกายน 2565)

นอกจากนี้ พัชรินทร์ สันติอัครธรณ ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดของพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

จุฬาลงกรณ์ พื้นที่ในการแสดงเป็นการกำหนดกรอบสายตาของผู้แสดงให้เห็นการแสดงตลอดทั้งชุด ซึ่งสิ่งแวดล้อมของพื้นที่การแสดงมีความแตกต่างกันออกไป อาทิ การแสดงในเวทีแบล็กบ็อกซ์ (Black Box) ซึ่งเป็นพื้นที่ปิด มีเครื่องปรับอากาศ มีการจำกัดที่นั่งผู้ชม ควบคุมการแสดงให้มีมืดหรือสว่างได้ตามต้องการ ย่อมเป็นกรอบสายตาที่กำหนดให้การออกแบบสร้างงานนาฏศิลป์เป็นไปตามความต้องการของผู้ออกแบบได้โดยง่าย แตกต่างจากการแสดงในพื้นที่จริง อาทิ การแสดง ณ โบราณสถาน ที่ข้อจำกัดทางสถาปัตยกรรม พื้นที่ที่สามารถแสดงได้และพื้นที่สงวน รวมทั้งแสง สี เสียง ที่ยากต่อการควบคุมได้ทั้งหมด แต่ทั้งนี้ก็ให้บรรยากาศในการ

แสดงเสมือนย้อนรอยไปในอดีตกาล ซึ่งการสร้างสรรค์งานแต่ละ
แนวคิดว่าพิจารณาความสอดคล้องของพื้นที่กับเนื้อหาการแสดง
เป็นสำคัญ (พัชรินทร์ สันติอัฐวรรณ, **สัมภาษณ์**, 13 มกราคม
2565)

จากทรศนะดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยจึงต้องตั้งประเด็นคำถามของ
พื้นที่การแสดง ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ เพื่อหาคำตอบและใช้เป็นแนวทาง
ประกอบสำหรับการออกแบบพื้นที่แสดง ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้

สรุปได้ว่าคำถามในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการตั้งคำถาม
จาก องค์ประกอบการแสดงนาฏศิลป์ทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบไปด้วย บทการแสดง
นักแสดง ลีลานาฏศิลป์ ดนตรีและเสียงประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบการ
แสดง พื้นที่การแสดง และแสงประกอบการแสดง เพื่อเป็นการค้นหาคำตอบในรูปแบบของการ
สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ สามารถทำให้การออกแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้
เกิดความสมบูรณ์

3.3.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยการสร้างสรรค์ นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะต้องคำนึงถึงอะไร

หลังจากที่ได้ทำการแสดงแล้วผู้สร้างสรรค์ผลงานจะได้ทราบถึงที่มาที่ไปของรูปแบบ
การแสดง ซึ่งก็มาจากการคำนึงถึงหัวข้อต่าง ๆ อันเป็นองค์ความรู้ที่ผู้สร้างสรรค์ในอนาคตนำไปศึกษา
เพื่อต่อยอด ประกอบไปด้วยหัวข้อที่ต้องคำนึงถึง ซึ่งคำถามจะประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังที่
นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรศนะไว้ว่า เพื่อเป็นองค์ความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังผู้สร้างสรรค์งานที่มี
ประเด็นใกล้เคียงกับหัวข้องานวิจัยชิ้นนี้ การคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ จึงมีความสำคัญที่สามารถจะ
นำไปใช้ต่อยอดการสร้างสรรค์งานในอนาคตได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 10 มกราคม 2566)

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามถึงสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงในหัวข้อในงานวิจัยชิ้น ดังต่อไปนี้

1) การคำนึงถึงคำพังเพย

การสร้างสรรคงานวิจัยชิ้น จึงต้องมีคำถามเพื่อค้นหาคำตอบที่เกี่ยวกับคำพังเพย ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวไว้ว่า “ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในหัวข้อใด ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหัวข้อนั้น ๆ” (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 26 มกราคม 2566)

ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดง ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการคำนึงถึงคำพังเพยไว้ว่า

ควรเป็นการคำนึงถึงอันดับแรกที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ เพราะถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาผลงานให้เป็นองค์ประกอบของการแสดงนาฏศิลป์และผู้ชมจะต้องได้รับสาระและได้รับความเข้าใจจากแนวคิดของงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้ (ลักษณะ แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

จากที่ได้อธิบายมา จึงมีความจำเป็นที่ผู้วิจัยจะต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงคำพังเพย ซึ่งผู้วิจัยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคำพังเพยตลอดการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ที่ผ่านองค์ประกอบทางด้านต่าง ๆ ของผลงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้

2) การคำนึงถึงสังคมไทย

เนื่องจากเป็นคำพังเพยที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย ฉะนั้นจึงต้องมีการศึกษาข้อมูลในเรื่องของสังคมเพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์ รูปแบบของการแสดงในลำดับต่อไป ฉะนั้นคำถามที่เกี่ยวกับการคำนึงถึงเรื่องของสังคมไทยจึงเป็นคำถามหนึ่งในงานวิจัยในครั้งนี้ จึงมีความจำเป็นที่ผู้วิจัยจะต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงสังคมไทย ดังที่ วิชชุดา วุธาติศย์ ได้แสดงทรรศนะไว้ดังนี้

เนื่องจากวิธีการพูดของคนไทย ไม่ได้พูดหรือกล่าวออกมาแบบตรง ๆ อย่างเดียว ซึ่งหากพูดตรง ๆ ไปแล้วบางครั้งอาจจะไม่มีความเข้าใจมากเท่าที่ควร จึงทำให้มีการเปรียบเทียบหรือเปรียบเปรยของคำพังเพย และเนื่องจากว่าคนในสังคมไทยเป็นเจ้าของสำนวน จึงเป็นวิธีการที่จะทำให้คำพังเพยยังถูกนำมาใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันที่ยังต้องคำนึงถึงอยู่ เนื่องจากว่ายังคงมีการใช้อยู่และยังสะท้อนให้เห็นถึงสังคมไทยในปัจจุบันอยู่บ้าง (วิชชุดา วุธาติศย์, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2566)

จากที่ได้อธิบายมา จึงมีความจำเป็นที่ผู้วิจัยจะต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงสังคมไทย ซึ่งผู้วิจัยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงสังคมไทยตลอดการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ที่ผ่านองค์ประกอบทางด้านต่าง ๆ ของผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้

3) การคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม

ผู้วิจัยจะต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ไว้ว่า

คำพังเพยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคมโลกปัจจุบัน จะมีการเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมในสังคมต่าง ๆ อย่างหนีไม่พ้น ฉะนั้นการคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2566)

จากที่ได้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ต้องมีคำถามเกี่ยวกับเรื่องของการคำนึงถึงการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่ผู้วิจัยจะต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม

4) การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในผลงานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ โดยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์นั้นเป็นแนวความคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่งหลังจากการสร้างสรรคผลงาน ซึ่งความคิดสร้างสรรค์เป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องคำนึงถึง ซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะถึงความคิดสร้างสรรค์จะทำให้ได้ผลงานที่ถือว่าเป็นประเด็นใหม่ ๆ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์จะทำให้ได้ผลงานที่ถือว่าเป็นประเด็นใหม่ ๆ ถ้าผู้สร้างสรรค์จะทำให้เกิดการสัมฤทธิ์ผลในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ควรที่จะศึกษางานที่ได้มีมาในอดีต จะทำให้เห็นช่องทางการสร้างสรรค์ผลงานที่ไม่ซ้ำรูปแบบเดิม (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2565)

ในขณะที่ อภิโชติ เกตุแก้ว ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ในผลงานนาฏศิลป์ จะต้องเป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีความแปลกใหม่และมีความน่าสนใจอยู่ในผลงานสร้างสรรค์ ทั้งนี้ความคิดสร้างสรรค์นี้จะต้องเกิดคุณค่ามากกว่าความสวยงามในผลงาน อีกทั้งยังรวมไปถึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งยังไม่มีผลงานใดใช้กรอบแนวคิดในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์แบบนี้มาก่อน (อภิโชติ เกตุแก้ว, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

นอกจากนี้ กุลนาล พุ่มอำภา ได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า

การมีความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ หากแต่ความคิดสร้างสรรค์ไม่จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจเสมอไป เพื่อให้รูปแบบของการ

สร้างสรรค์ผลงานดำเนินไปอย่างอิสระ (กุลนาถ พุ่มอำภา,
สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2566)

จากที่ได้อธิบายมา จึงมีความจำเป็นที่ผู้วิจัยจะต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับการ
 คำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะและทำให้ผลงานสร้างสรรค์มีความแปลกใหม่ เกิด
 ความน่าสนใจ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ตลอดการสร้างสรรค
 ผลงานนาฏยศิลป์ผ่านองค์ประกอบทางด้านต่าง ๆ ของผลงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้

5) การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในผลงานนาฏยศิลป์

การใช้สัญลักษณ์ในผลงานนาฏยศิลป์ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัย
 จะต้องให้ความสำคัญกับการสื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อสื่อความหมายที่ไม่สามารถอธิบายได้
 อย่างตรงไปตรงมาได้ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับสัญลักษณ์นำมาใช้ในการสร้าง
 ความหมายที่ลึกซึ้งเกินกว่าภาพที่เห็น ไว้ว่า

สัญลักษณ์นำมาใช้ในการสร้างความหมายที่ลึกซึ้งเกินกว่า
 ภาพที่เห็น อีกทั้งสัญลักษณ์อาจจะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาโดย
 มิได้พาดพิงโดยตรง เพราะฉะนั้นผู้สร้างสรรค์สามารถใช้สัญลักษณ์
 เพื่อให้เกิดประโยชน์ในงานสร้างสรรค์ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**,
 19 ธันวาคม 2565)

ในขณะที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการคำนึงถึงการใช
 สัญลักษณ์ในผลงานการสร้างสรรค์ ไว้ว่า

การเลือกใช้สัญลักษณ์ใดในการสร้างสรรค์ผลงาน
 นาฏยศิลป์จะต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ คือ การเลือกองค์ประกอบ
 ทางด้านนาฏยศิลป์ที่จะนำมาใช้ ช่วงเวลาในการใช้สัญลักษณ์
 ตำแหน่งที่เหมาะสม เหตุผลในการเลือกใช้องค์ประกอบทางด้าน
 นาฏยศิลป์และองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์สามารถสื่อสารการ
 แสดงในเชิงสัญลักษณ์ได้อย่างไร แต่ทั้งนี้การตีความสัญลักษณ์ ผู้ชม

สามารถตีความได้หลากหลายแตกต่างจากสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ จะสื่อสารหรือนำเสนอ ทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน โดยปัจจัยดังกล่าวเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่แตกต่างของผู้ชมแต่ละบุคคล (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 30 มกราคม 2566)

นอกจากนี้ วิชชุตตา วุธาติตย์ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการการใช้สัญลักษณ์ในผลงานการสร้างสรรค์ ไว้ว่า

สัญลักษณ์มีปรากฏใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ในทุกการแสดง โดยผู้สร้างสรรค์สามารถนำองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์มาสร้างสรรค์เป็นสื่อสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารเรื่องราวของการแสดง โดยผู้สร้างสรรค์จะต้องคำนึงด้วยว่าถ้าผู้สร้างสรรค์เลือกใช้อองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ดังกล่าว ผู้สร้างสรรค์มีความต้องการที่จะสื่อถึงอะไร (วิชชุตตา วุธาติตย์, **สัมภาษณ์**, 30 มกราคม 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามถึงการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยไทยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อค้นหาคำตอบในการออกแบบสื่อสัญลักษณ์ที่ใช้ในผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งนี้ และสามารถสื่อความหมายของการแสดงทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยปราศจากการกล่าวถึงหรือพาดพิงโดยตรง อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

6) ทฤษฎีทางด้านศิลปกรรมศาสตร์

ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จากคำพังเพยไทยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ในการค้นหาคำตอบของรูปแบบองค์ประกอบทางด้าน

นาฏยศิลป์ทั้ง 8 ประการ ที่ปรากฏในผลงานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดง
 ทรรศนะเกี่ยวกับการใช้ทฤษฎีทางด้านศิลปกรรม ไว้ว่า

การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านศิลปกรรม นับเป็นสิ่งที่จำเป็น
 ต่อกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อที่จะหาคำตอบที่นำไปสู่การ
 สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ เนื่องจากผลงานทางด้าน
 นาฏยศิลป์จะมีองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลหรือทฤษฎี
 ทางด้านทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และนฤมิตศิลป์ (นราพงษ์ จรัสศรี,
สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2565)

ในขณะที่ วิชชุดา วุธาติตย์ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการคำนึงถึงทฤษฎี
 ทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ไว้ว่า

เนื่องด้วยการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์เป็น
 ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะ ดังนั้นการสร้างสรรค์ทางด้าน
 นาฏยศิลป์ ผู้สร้างสรรค์จะต้องนำทฤษฎีทางด้านศิลปะในด้าน
 ทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์และนฤมิตศิลป์ โดยเลือกใช้ทฤษฎีที่
 เกี่ยวข้องและเหมาะสมกับงานวิจัย ช่วยทำให้ผลงานสร้างสรรค์มี
 ความสวยงาม น่าติดตาม อีกทั้งสามารถสื่อสารเรื่องราวของการ
 แสดงให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจในประเด็นหรือสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการ
 จะนำเสนอ (วิชชุดา วุธาติตย์, **สัมภาษณ์**, 30 มกราคม 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามถึงการคำนึงถึงการใช้ทฤษฎี
 ทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยไทยที่สะท้อนถึงสังคมไทยใน
 ปัจจุบัน เพื่อค้นหาคำตอบในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ ที่ปรากฏผ่านองค์ประกอบ
 ทางด้านนาฏยศิลป์ทั้ง 8 ประการ อีกทั้งการค้นหาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งจะทำ
 ให้ผลงานนาฏยศิลป์มีความแปลกใหม่ และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวของการแสดงไปยังผู้ชม

7) การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงที่มีส่วนเติมเต็มให้ผลงานการสร้างสรรค์มีความแปลกใหม่ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้ให้คำอธิบายถึงรูปแบบขององค์ประกอบการแสดงที่มีความหลากหลาย ไว้ว่า

ควรคำนึงถึงเนื้อหาที่หลากหลายในเรื่องของรูปแบบการแสดง อาทิ นาฏยศิลป์ร่วมสมัย นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้สามารถให้นำหนักไปในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งได้ ทั้งนี้บางฉากของการแสดงสามารถนำเสนอเอกลักษณ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การไลโทนสีของเครื่องแต่งกาย ที่บ่งบอกถึงรูปแบบสมัยใหม่ แต่องค์ประกอบอื่นของการแสดง อาจนำเสนอในรูปแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ได้ ซึ่งจะหมายถึงรูปแบบสมัยใหม่จะเป็นแง่ของเอกภาพ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2565)

ในขณะที่ ลักษณ์า แสงแดง ได้อธิบายถึงการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

การสร้างสรรค์งานศิลปะทางด้านการแสดงโดยคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดความแปลกใหม่ เนื่องด้วยความหลากหลายในที่นี้อาจไม่ได้หมายถึง ลีลานาฏยศิลป์แต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจหมายรวมไปถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดง ไม่ว่าจะเป็น นักแสดง เครื่องแต่งกาย พื้นที่การแสดง เป็นต้น ซึ่งการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงนี้ จะส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์สามารถถ่ายทอดผลงานออกมาได้อย่างมีอิสระและสุนทรีย์ ซึ่งควรปรากฏอยู่ในผลงานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ในทุก ๆ ผลงาน (ลักษณ์า แสงแดง, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2566)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ตลอดการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ผ่านองค์ประกอบทางด้านต่าง ๆ ของผลงานสร้างสรรค์ครั้งนี้ เพื่อค้นหาคำตอบถึงความหลากหลายของรูปแบบของการแสดงในครั้งนี้

8) การสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ไทย

การสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ไทย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้อัตลักษณ์ของความเป็นไทยมีความเด่นอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ไทย ซึ่ง วิชชุตตา วุธาติศย์ ได้อธิบายถึงการสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ไทย ไว้ว่า

คำพังเพยในชาติอื่น ๆ ยังคงมี เช่น จีน เกาหลี เป็นต้น แต่เนื่องด้วยสิ่งเหล่านี้เป็นคำของไทยและเป็นภาษาไทยมีความเป็นเอกลักษณ์ของไทย ฉะนั้นจึงตีความได้ว่าเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของความเป็นไทย ซึ่งเราเรียกกันว่าเป็นเอกลักษณ์ไทย (วิชชุตตา วุธาติศย์, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2566)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าการคำนึงถึงการสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ไทย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงการสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ไทย เพื่อหาคำตอบของผลงานตลอดการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ผ่านองค์ประกอบทางด้านต่าง ๆ ของผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้

9) การคำนึงถึงการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ เพื่อค้นหาแนวทางและคำตอบ รวมถึงการเลือกใช้คำพังเพยให้เกิดความเข้าใจสำหรับคนรุ่นใหม่ ดังที่ วิชชุตตา วุธาติศย์ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการคำนึงถึงการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ ไว้ว่า

หากจะต้องคำนึงถึงคนรุ่นใหม่ อาจจะต้องเลือกคำพังเพยที่มีความเข้าใจได้ง่ายไม่ได้มีความลึกซึ้งมากเท่าไรสำหรับคนรุ่นใหม่ ในขณะที่เดียวกันอาจจะดูความเหมาะสม และเหตุการณ์ด้วยว่า

คำพังเพยคำไหนที่สามารถใช้คำเหล่านี้ได้อยู่ได้หรือไม่ (วิชชุตา
 วุธาติตย์, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2566)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าการคำนึงการคำนึงการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ ถือว่าสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการค้นหาคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ชมได้รับประโยชน์และองค์ความรู้จากการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ในครั้งนี้

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน”
 นี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

3.4.1 เอกสาร (Documentary)

ศึกษาข้อมูลเอกสารจากหนังสือ ตำรา และบทความทางวิชาการต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์จากคำพังเพยไทยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

3.4.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ที่เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงรูปแบบ ขั้นตอน วิธีการนำเสนอ และรวมถึงการอธิบายความหมาย จากข้อมูลวิทยานิพนธ์ของหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตโดยนำแนวคิดทางด้านทัศนศิลป์มาบูรณาการและใช้เป็นในการสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้ศึกษา มาทั้งแนวคิดและทฤษฎีของนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ในเรื่อง ของรูปแบบ แนวคิด การนำเสนอ ลีลา การเคลื่อนไหว การตีความ การจัดองค์ประกอบในการแสดงมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏยศิลป์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการกระบวนการออกแบบและพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ และวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยไทยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.4.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำพังเพย จากหนังสือ เอกสาร และตำรา โดยนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการออกแบบผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.4.2 การสัมภาษณ์ (Interview)

ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมีอยู่หลากหลายสาขา ทั้งในด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ข้อมูลที่ได้จะมาจากการดำเนินการสัมภาษณ์ทั้งในเชิงลึกแบบเดี่ยว (In-depth interview) และการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Group interview) รูปแบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และเป็นการตั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิด

3.4.3 การสัมมนา (Seminar)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเข้าร่วมสัมมนา โดยมุ่งเน้นเนื้อหาสำคัญของการเข้าร่วมสัมมนาทั้งในด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ รวมถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ และนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานอีกทางหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ทั้งในบทบาทของผู้ดำเนินรายการในงานสัมมนาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรวิวัฒนาการนาฏศิลป์ตะวันตก: สู่การสร้างสรรค์งานด้านศิลปะการแสดงมืออาชีพ จัดขึ้นโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในวันที่ 20 มีนาคม 2565 โดยมีศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี เป็นวิทยากรในการบรรยายในครั้งนี้ ซึ่งมีเนื้อหาในการบรรยายเกี่ยวกับองค์ความรู้เกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นทางด้านศิลปะการแสดงนาฏศิลป์ตะวันตกและวิวัฒนาการนาฏศิลป์ตะวันตก และในบทบาทของผู้เข้าร่วมการสัมมนาในงาน The 10th International Festival of Arts and Culture 2022 จัดขึ้นโดย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวันที่ 30 กันยายน 2565 เป็นการนำเสนอผลงานวิชาการด้านการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ระดับนานาชาติในรูปแบบออนไลน์ ถ่ายทอดสดผ่านทางช่องทางสื่อออนไลน์เฟซบุ๊ก (Facebook) ซึ่งจากที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมการสัมมนาในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการสร้างสรรค์

รูปแบบผลงานทางนาฏศิลป์หลากหลายรูปแบบและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยสามารถนำมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้

3.4.4 สื่อสารสนเทศ (Information media)

ผู้วิจัยศึกษาเครื่องมือสื่อสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน และการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เช่น ทีวีทัศน์ รายการโทรทัศน์และอื่น ๆ เป็นต้น อีกทั้งยังได้ค้นหาค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากสื่อออนไลน์ อาทิ ยูทูบ (YouTube) อินสตราแกรม (Instagram) เป็นต้น เพื่อให้มีรูปแบบการแสดงที่มีความน่าสนใจและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

3.4.5 การสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากการร่วมกิจกรรมการแสดงผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของศิลปิน ดังนี้

3.4.5.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ผู้วิจัยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและร่วมเป็นนักแสดงผลงานสร้างสรรค์ในช่วงก่อนดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การสังเกตการณ์ของการแสดงผลงานสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง ชุด อัน อคาเดมิก (Un-Academic) เป็นการนำเสนอผลงานผ่านการลงปฏิบัติในรายวิชาการจัดการศิลปกรรมของนิสิตระดับปริญญาเอกรุ่นที่ 15 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดงในวันที่ 24 กันยายน 2565 ณ ห้องโถงชั้น 1 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการนำเสนอผลงานการแสดงในครั้งนี้ เป็นการแสดงที่นักแสดงจักต้องทำตามคำสั่งที่จัดเตรียมให้ตามพื้นที่การแสดง ซึ่งนอกเหนือจากคำสั่งที่เป็นเพียงการวางบทรการแสดงแล้วนั้น นักแสดงสามารถแสดงได้ตามอิสระภาพของตนเองแต่ต้องอยู่ในกรอบของคำสั่ง อีกทั้งเป็นการแสดงที่รวมทั้ง 3 ศาสตร์เข้าด้วยกัน คือ ทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และนาฏศิลป์ จัดการแสดงอยู่บนพื้นที่เดียวกัน โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ในฐานะนักแสดงและผู้เข้าร่วมรับชมในการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้แนวคิดในการออกแบบองค์ประกอบนาฏศิลป์จากผลงานสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง ชุด อัน อคาเดมิก (Un-Academic) ในเรื่องของกรออกแบบบทรการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง

การออกแบบอุปกรณ์การแสดง รวมถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ใช้ลีลาในชีวิตประจำวัน การเต้นสด และได้แนวในเรื่องของการทำซ้ำ ซึ่งจะสามารถนำไปปรับใช้และเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ของผู้วิจัยในครั้งนี้

ภาพที่ 3.1 การเข้าร่วมผลงานสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง

ชุด อัน อะคาเดมิก (Un-Academic)

ที่มา: ผู้วิจัย

2) การสังเกตการณ์ของการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึง

จริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ เป็นผลงานสร้างสรรค์ของ ลักขณา แสงแดง นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดง ณ โรงละคร Black Box Theatre คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต)

การสร้างสร้งงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัย นาฏศิลป์ ผู้ออกแบบได้ใช้ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ซึ่งปรากฏอยู่ในองค์ 1 ฉากที่แสดงช่วงการ จัดการสัมมนาและการประกวดนางงามจริยธรรม มีการใช้ลีลาการเต้นแบบแจ๊ส (Jazz) ลีลาการเต้นแบบร่วมสมัย ลีลาการเต้นแบบบัลเลต์ และลีลาการเต้นแบบสมัยนิยม ซึ่งปรากฏในองค์ 2 คำสาป เพื่อสื่อถึง ศิลปินทางการแสดงทั้งหมด 4 ท่าน ได้แก่ ไมเคิล โฟคีน (Michel Fokine) มาเรียส เปติปา (Marius Petipa) บ็อบ ฟอสซี่ (Bob Fosse) และนราพงษ์

จรัสศรี (ลักขณา แสงแดง, สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2563 อ้างถึงใน
 ชำมรงค์ บุญราช, 2563: 142)

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นนั้น โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ในฐานะ
 นักแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าว ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้แนวคิดในการออกแบบองค์ประกอบ
 นาฏยศิลป์จากการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิเจียนาฏยศิลป์ ในเรื่องของ
 การออกแบบบทการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง การออกแบบอุปกรณ์การแสดง การออกแบบ
 เครื่องแต่งกาย การออกแบบแสง รวมถึงการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ที่ใช้ใช้ลีลาการเต้นแบบแจ๊ส
 (Jazz) ลีลาการเต้นแบบร่วมสมัย ลีลาการเต้นแบบบัลเลต์ และลีลาการเต้นแบบสมัยนิยม ซึ่งจะ
 สามารถนำไปปรับใช้และเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ของผู้วิจัยในครั้งนี้

ภาพที่ 3.2 ผู้วิจัยเข้าร่วมสังเกตการณ์ในฐานะนักแสดงของการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์
 ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิเจียนาฏยศิลป์

ที่มา: ลักขณา แสงแดง

3.4.5.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) ผู้วิจัย
 ได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในฐานะผู้ชมการแสดง โดยมุ่งศึกษารูปแบบและกระบวนการ
 สร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน ดังนี้

1) การสังเกตการณ์การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศ
 เป็นผลงานสร้างสรรค์ของ วิทวัส กรมณีโรจน์ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดง ณ โถงชั้น 1 ตึกศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่ง วิทวัส กรมณีโรจน์ ได้อธิบายในเรื่องของการใช้เสียงของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศ ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ได้ออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ซึ่งทำการคัดเลือกจากเครื่องดนตรีที่มีนัยยะเรื่องเพศหรือสัญลักษณ์ทาง เพศ โดยใช้เครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีตะวันตก และเครื่องดนตรีสังเคราะห์มาผสมผสานกันโดยไม่เน้นถึงทำนองและจังหวะในแสดง (วิทวัส กรมณีโรจน์, 2562: 292)

จากการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในฐานะผู้ชม ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้แนวคิดในการออกแบบองค์ประกอบนาฏยศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศ ในเรื่องของการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง โดยใช้เครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีตะวันตก และเครื่องดนตรีสังเคราะห์มาผสมผสานกันโดยไม่เน้นถึงทำนองและจังหวะในแสดง ซึ่งจะสามารถนำไปปรับใช้และเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ของผู้วิจัยในครั้งนี้

2) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย
เป็นผลงานสร้างสรรค์ของศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดแสดง ณ โรงละคร Black Box Theatre คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต) ซึ่ง ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด ได้อธิบายถึงการออกแบบบทการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนเปลือกของคนในสังคมไทย ไว้ว่า

ผู้วิจัยได้สร้างบทการแสดงโดยผสมผสานระหว่าง บทที่ใช้การเล่าเรื่องราวแบบละคร (Storytelling) และบทที่ใช้การปะติด (Collage) ที่มีได้มีการเรียงร้อยเรื่องราวในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ แต่อยู่ภายใต้เนื้อหาสาระหรือประเด็นเกี่ยวกับ เปลือกนอกเช่นเดียวกัน บทการแสดงได้แบ่งออกเป็น 3 องก์ ได้แก่ องก์ 1 ปฐมบท ประกอบด้วย ฉาก 1 กำเนิด ฉาก 2 เกิดเปลือก ฉาก 3 เลือกใช้ องก์ 2 พหุบท ประกอบด้วย ฉาก 1 เบื้องหน้า เบื้องหลัง

ฉาก 2 วัตถุนิยม ฉาก 3 สังคมการทำงาน และองค์ 3 ปัจฉิมบท คือ ฉากบทสรุป (ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด, 2562: 285)

จากการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในฐานะผู้ชม ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้แนวคิดในการ ออกแบบองค์ประกอบนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกของคนในสังคมไทย ในเรื่องของการออกแบบการแสดงโดยใช้การเล่าเรื่องราวแบบละคร (Storytelling) และบทที่ใช้การ ปะติด (Collage) ที่มีได้มี การเรียงร้อยเรื่องราวในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถนำไป ปรับใช้และเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ของผู้วิจัยในครั้งนี้

3.4.6 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์

ผู้วิจัยจะใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายคุณสมบัติและการประเมินผลงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เพื่อทำให้ผลงานมีการพัฒนาการที่ดีขึ้นจะเห็นชัดเจนในการอภิปรายผล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกณฑ์ มาตรฐานศิลปินจากการวิจัยเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานศิลปินต้นแบบแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของ วิชชุตา วุธาติศย์ ได้มีการแบ่งเกณฑ์มาตรฐานศิลปินออกเป็น 11 ประการ ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้เพิ่มเติมอีกหนึ่งข้อ คือ ความทันสมัย ฉะนั้นเกณฑ์มาตรฐานศิลปินจึงมี ทั้งหมด 12 ประการ ดังนั้นเกณฑ์มาตรฐานอาจจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ชัดเจน เช่น ในเรื่องของการ ลดทอน หรือการเพิ่มเติม เป็นต้น นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการนำเกณฑ์มาตรฐานมา ใช้ในงานสร้างสรรค์ของงานวิจัย ไว้ว่า

เกณฑ์มาตรฐานของศิลปิน คือ ประสบการณ์ที่ศิลปินได้นำไปเป็นเครื่องมือ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงในฐานะนักแสดง หรือ แม้แต่นำไปสืบทอดในกรณีการเผยแพร่องค์ความรู้ ที่กล่าวมาทั้ง 3 รูปแบบของเกณฑ์ มาตรฐานศิลปินจึงเท่ากับเป็นการประกาศสิ่งที่ศิลปินนั้น ๆ ได้พัฒนาผลงานในช่วง ระยะเวลาที่ผ่านมาสำหรับคนรุ่นหลังจึงเท่ากันเป็นการนำเกณฑ์มาตรฐานศิลปินมาใช้ ในการต่อยอดองค์ความรู้และในขณะเดียวกันเป็นเหมือนกระจกที่สะท้อนถึง คุณสมบัติและคุณภาพที่พึงมีที่ผู้สร้างสรรค์งานรุ่นใหม่จะได้นำไปต่อยอดเพื่อพัฒนา งานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 23 มกราคม 2566)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้เลือกกำหนดเกณฑ์ที่จะมาใช้พิจารณาประกอบการสร้างสรรค์ครั้งนี้ โดยจะได้นำเกณฑ์เหล่านี้ไปอภิปรายในบทที่ 4 เพื่อค้นหาคุณภาพของผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งนี้

3.4.7 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้กระทำหรือสั่งสมประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ จนเกิดเป็นชำนาญในด้าน ๆ นั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ที่ได้รับมาจากประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้ลงมือปฏิบัติ ทดลอง และสัมผัสด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะได้นำประสบการณ์ที่ผ่านมานี้ โดยนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจในข้อมูล เพื่อหารูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ ทั้งนี้ในฐานะด้านนักแสดง ผู้ออกแบบการแสดง และประสบการณ์ในด้านการสอนจากประสบการณ์ของผู้วิจัยนับว่าเป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ไว้ว่า “ประสบการณ์ของผู้วิจัย จะเป็นเครื่องบ่งบอกถึงเอกภาพและตัวตน ซึ่งจะทำให้ผลงานที่ปรากฏแตกต่างไปจากงานของผู้อื่นที่มีประสบการณ์ของแต่ละคนที่แตกต่างกันไป”(นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 5 ธันวาคม 2565)

ดังนั้นประสบการณ์ของผู้วิจัยในด้านต่าง ๆ จะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.4.7.1 ประสบการณ์ในฐานะนักแสดง ผู้วิจัยได้เริ่มมีความสนใจทางด้านนาฏศิลป์ตั้งแต่ผู้วิจัยเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตลอดจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร-บัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงได้เรียนรู้นาฏศิลป์แขนงอื่น ๆ เพิ่มเติม และสั่งสมประสบการณ์ในฐานะนักแสดงมาตลอดระยะเวลามากกว่า 10 ปี ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเอาประสบการณ์ด้านการศึกษาทั้งในด้านวิชาการและด้านการฝึกปฏิบัติ มาใช้เป็นประสบการณ์ในฐานะนักแสดง นอกจากนี้ตลอดระยะเวลาของการศึกษา ผู้วิจัยยังมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านนาฏศิลป์ และมีโอกาสได้ร่วมงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ของดุซงกีบัณฑิตหลายรุ่นในฐานะนักแสดง ประสบการณ์เหล่านี้ถือว่าเป็นประสบการณ์โดยตรงของผู้วิจัย และสามารถนำเอาประสบการณ์ทั้งหมดไปใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

3.4.7.2 ประสบการณ์ในฐานะผู้ออกแบบ ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ โดยนำผลงานที่สร้างสรรค์ร่วมนำเสนอทั้งระดับชาติและนานาชาติ อีกทั้งยังออกแบบการแสดงให้กับองค์กรมหาวิทยาลัยที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานการแสดงชุด ผลไม้ให้คนรุ่นใหม่จากใจ

ชาวปทุมธานี ผู้สร้างสรรค์ผลงานได้รับแรงบันดาลใจมาจากตลาดผลไม้ฤดูกาลในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีแหล่งจำหน่ายตั้งอยู่ที่ตลาดไท โดยผู้สร้างสรรค์ผลงานได้นำเสนอผลไม้ทั้ง 4 ชนิด ที่สามารถพบได้ทั่วไปในพื้นที่ และสามารถหารับประทานได้ตลอดทั้งปี ได้แก่ กล้วย มะละกอ มะพร้าว และ มะม่วง ถูกนำมาถ่ายทอดผ่านลีลานาฏยศิลป์ตะวันตก อาทิ บัลเลต์ แจ๊ส คอมเทมโพรารี รวมทั้งลีลา และท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 3.3 การสร้างสรรค์ผลงานการแสดงชุด ผลไม้ให้คนรุ่นใหม่จากใจชาวปทุมธานี
ที่มา: ผู้วิจัย

2) การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ ชุด LGBT จัดแสดงในงาน The 10th International Festival of Arts and Culture 2022 ในวันที่ 30 กันยายน 2565 ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบบทการแสดงไว้ดังนี้ บทการแสดงที่แบ่งเป็น 4 ส่วนตามลักษณะของความหลากหลายทางเพศ ลีลาที่ใช้นักแสดงหญิงหนึ่งคนแสดงลีลาทางด้านนาฏยศิลป์ร่วมสมัยกับกลุ่มตัวแทนของ LGBT โดยใช้นักแสดงชายหญิงอีก 4 คน เริ่มจากแนวคิด

จิตวิญญานแห่งอิสระภาพที่นักแสดงหญิงร่วมแสดงกับตัวแทนของกลุ่มผู้หญิงรักผู้หญิง ต่อด้วยแนวคิดล้อเล่นกับจุดศูนย์ถ่วงของโลกเป็นตัวแทนกลุ่มผู้ชายรักผู้ชาย ต่อด้วยลีลาที่ปรากฏในกิจวัตรประจำวันที่นักแสดงหญิงหนึ่งคนร่วมแสดงกับนักแสดงชายหญิงอีก 2 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ที่ชอบได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง และจบลงด้วยลีลาแบบบัลเลต์ที่นักแสดงหญิงหนึ่งคนร่วมแสดงกับตัวแทนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มรักข้ามเพศ

ภาพที่ 3.4 การสร้างสรรค์ผลงานชุด LGBT

ที่มา: ผู้วิจัย

3.4.7.3 ประสบการณ์ในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ ผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ทางด้านงานสอนนาฏศิลป์ตะวันตก โดยได้ใกล้ชิดกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์สายวิชาชีพนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยได้รับโอกาสมอบหมายให้เป็นผู้ถ่ายทอดนาฏศิลป์ตะวันตกให้แก่ นักศึกษาศาสา ศิลปะการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต) นอกจากนี้ปัจจุบันผู้วิจัยเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้รับมอบหมายให้ถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎี และปฏิบัติในรายวิชา ทักษะนาฏศิลป์สากล ศิลปะการแสดงการสร้างสรรค์ การออกแบบเวทีทัศน์ บูรณศิลป์การละครขั้นสูง และศิลปะนิพนธ์ ดังนั้นจากประสบการณ์ในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ของผู้วิจัยนี้ ถือว่าเป็นอีกหนึ่งประสบการณ์ที่สำคัญ และสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการประกอบการตัดสินใจ เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้

3.5 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน มีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

3.5.1 การค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสืบค้นข้อมูลต่างสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

3.5.2 ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยเพื่อหาแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน และแนวทางการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์

3.5.3 ดำเนินการยื่นขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รูปแบบพิจารณาทบทวนแบบลดขั้นตอน โดยใช้เวลาดำเนินการ 90 วัน

3.5.4 การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์ศิลปิน ผู้เชี่ยวชาญ นักวิจารณ์ นักวิชาการ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวศิลปินและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

3.5.5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากหัวข้อ 3.5.1, 3.5.2 และ 3.5.4 นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยต่อไป

3.5.6 ดำเนินการทดลองและพัฒนาปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ ตรวจสอบคุณภาพการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ โดยศิลปินและผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาผลงานและหารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์

3.5.7 จัดแสดงผลงานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ สู่มหาชน อีกทั้งจัดให้มีการวิพากษ์เพื่อรับฟังความคิดเห็น ตอบแบบสอบถาม ประเมินผล และรายงานผล

3.5.8 สรุปและอภิปรายผลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ จัดพิมพ์รูปเล่มวิทยานิพนธ์ ตีพิมพ์บทความและการเผยแพร่ข้อมูลในฐานข้อมูลต่าง ๆ และเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนต่อไป

3.6 ผู้เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ที่เกี่ยวข้องโดยมีนักวิชาการ และศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งจะเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์แก่การ ดำเนินการวิจัย โดยมี รายนามดังต่อไปนี้

1) ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ตำแหน่งคณะกรรมการหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัยคน แรกของประเทศไทย และเป็นผู้ก่อตั้งสาขาวิชานาฏยศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) อาจารย์ ดร.วิษุตา วุธาติย์ ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และการวิจัยทางด้าน นาฏยศิลป์

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอิศวรณ ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชา นาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเลขานุการคณะกรรมการบริหาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการจัดการ เรียนการสอนนาฏยศิลป์ตะวันตก

5) อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

6) อาจารย์ ดร.พรรณพัชร เกษประยูร ตำแหน่งอาจารย์สาขาวิชานาฏยศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

7) อาจารย์ ดร.กุลนาถ พุ่มอำภา ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

8) อาจารย์ ดร.จิรายุทธ พนมรัักษ์ นักวิชาการทางด้านนาฏยศิลป์

9) อาจารย์ ดร.สุนันทา เกตุเหล็ก ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏยศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

10) อาจารย์ ดร.ณัฐพร เพ็ชรเรือง ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชชนบุรี

11) อาจารย์ ดร.ชนิดา จันทร์งาม ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

12) อาจารย์ ดร.วิทวัส กรมณีโรจน์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

13) อาจารย์ ดร.ธำรงค์ บุญราช ตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการณ์การสำนักการสังคีต กระทรวงวัฒนธรรม

14) อาจารย์ ดร.ฐิตารีย์ คำภีร์ นักวิชาการอิสระ

15) อาจารย์ ดร.อภิโชติ เกตุแก้ว นักวิชาการอิสระ

จากรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งในรูปแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยใช้คำถามแบบปลายเปิด และคำถามแบบปลายปิด ดังข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่ 3.1 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและประเด็นคำถาม

ตารางที่ 3.1 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

ที่มา : ผู้วิจัย

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	ประเด็นคำถาม
ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี	1) นาฏศิลป์ 2) นาฏศิลป์ร่วมสมัย 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน 5) องค์ประกอบด้านนาฏศิลป์ 6) การวิจัยทดลองสร้างสรรค์ 7) ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	ประเด็นคำถาม
อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุธาติตย์	1) เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน 2) องค์กรประกอบทางด้านนาฏยศิลป์ 3) การคำนึงถึงสังคมไทย 4) การคำนึงการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร	เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน
อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.พรหมพัชร์ เกษประยูร	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.กุลนาถ พุ่มอำภา	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.จิรายุทธ พนมรักษ์	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.สุนันทา เกตุเหล็ก	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.ณัฐพร เพ็ชรเรือง	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.ชนิดา จันทรงาม	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.วิทวัส กรมณีโรจน์	องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์
อาจารย์ ดร.ชามรงค์ บุญราช	1) องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์ 2) คำพังเพยที่มีความหมายเสียดสี 3) คำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเปรย
อาจารย์ ดร.ฐิตารีย์ คำภีร์	1) องค์กรประกอบด้านนาฏยศิลป์ 2) คำพังเพยที่มีความหมายเสียดสี 3) คำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเปรย
อาจารย์ ดร.อภิชาติ เกตุแก้ว	เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน

จากตารางที่ 3.1 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ ทำการศึกษา และสัมภาษณ์จากนักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ จากนั้นผู้วิจัยจึง นำมาวิเคราะห์ถึงประเด็น สำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นองค์ความรู้ในการดำเนินการวิจัย

ตลอดจนการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันให้มีคุณภาพและความชัดเจน

3.7 สรุปบท

ในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้มีการนำเสนอสาระสำคัญในบรรยายขั้นตอนการดำเนินงานเริ่มต้นด้วยรูปแบบการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ การออกแบบงานวิจัย ได้แก่ วัตถุประสงค์และคำถามของวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลงานวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้เกี่ยวข้องและรายนามผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และจบลงด้วยตารางกำหนดการสัมภาษณ์ ส่วนในการวิจัยบทที่ 4 ผู้วิจัยได้เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

บทที่ 4

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

4.1 อารัมภบท

จากบทที่ 3 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงรูปแบบงานวิจัย การออกแบบงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ส่วนในเนื้อหาของบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันและการอภิปรายผล ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสุภาษิตและคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

4.2.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยใช้กระบวนการพัฒนาการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งแบ่งเป็นการพัฒนาผลงาน จำนวน 5 ครั้ง ดังนี้

4.2.1.1 การพัฒนาผลงาน “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” ครั้งที่ 1

การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้อธิบายถึงขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสามารถแบ่งตามองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ได้ ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยได้แบ่งตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1.1) แรงบันดาลใจที่ได้รับก่อนสร้างสรรค์การแสดง

ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เริ่มต้นจากที่ผู้วิจัยได้มีความสนใจของเนื้อหาของคำพังเพย รับรู้ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมไทยไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ได้รับรู้จากสื่อ ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน และเมื่อได้ย้อนกลับไปศึกษาถึงเหตุการณ์ในอดีตที่ประวัติศาสตร์ได้จารึกไว้ประกอบกับเรื่องราวทางด้านวรรณกรรมและนิทานพื้นบ้านไทย คำพังเพยได้ปรากฏเป็นภาพที่สะท้อนถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างเหตุการณ์ในอดีตและสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้สังเกตถึงการวนเวียนและย้อนกลับของสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยจึงทำให้ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจจากภาพสะท้อนเหล่านั้น ซึ่งประเด็นที่ได้กล่าวมานี้ยังมิได้ปรากฏในผลงานทางนาฏศิลป์ที่ผ่านมา ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับแรงบันดาลใจไว้ว่า “แรงบันดาลใจ คือ จุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะ ส่วนศิลปะการแสดงสร้างสรรค์ แรงบันดาลใจสามารถเกิดขึ้นจากสิ่งที่มองข้าม หรือสิ่งที่มีอยู่แล้ว แต่มองในประเด็นใหม่ที่ลึกซึ้ง” (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 29 พฤศจิกายน 2565) นอกจากนี้ พรณพัชร เกษประยูร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับแรงบันดาลใจอย่างสอดคล้องกันไว้ว่า “แรงบันดาลใจเปรียบเสมือนเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งผู้สร้างสรรค์นั้นจำเป็นต้องเริ่มต้น จากการศึกษาประเด็นที่จะสร้างสรรค์ผลงาน จึงจะทำให้ได้พบประเด็นที่น่าสนใจที่ปรากฏจากนั้นจึงนำมาเป็นแนวทางในการทดลองและวางโครงเรื่องต่อไป” (พรณพัชร เกษประยูร, **สัมภาษณ์**, 11 มกราคม 2566)

ดังนั้นในการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจมาจากข้อมูลดังกล่าวข้างบน โดยผู้วิจัยได้นำประเด็นจากการคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบทการแสดง เพื่อวางโครงเรื่องของการแสดง รวมถึงโครงสร้างบทการแสดง ซึ่งจะได้อธิบายรายละเอียดในลำดับต่อไป

1.2) การวางโครงเรื่องของการแสดง

การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการวางโครงเรื่องของการแสดงเพื่อเป็นแนวทางที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ได้ตรงตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 7 ชนิด (ดูหัวข้อ 3.4) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาความสำคัญของการวางโครงเรื่องของการแสดง ดังที่ ลักษณะ แสงแดง อธิบายถึงการวางโครงเรื่องไว้ดังนี้

การวางโครงเรื่องของการแสดงเริ่มต้นจากแรงบันดาลใจในประเด็นที่ผู้สร้างสรรค์มีความสนใจและมีความต้องการสร้างสรรค์ โดยมีการวางโครงเรื่องเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานของศิลปินและผู้สร้างสรรค์ควรกำหนดโครงเรื่องในการสร้างสรรค์ให้ชัดเจน จากนั้นนำมาตีความและออกแบบบทการแสดง (ลักษณะ แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 1 มีนาคม 2566)

ดังนั้นจากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตจากหนังสือ ภาษาไทย สุภาษิต คำพังเพย และสำนวนไทยได้มีการเรียงร้อยตามตัวอักษรพยางค์ไทย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการวางโครงเรื่องของการแสดง ไว้ว่า โครงเรื่องควรมาจากการเรียงร้อยคำพังเพยต่าง ๆ ที่เราได้คัดเลือกไว้จำนวนหนึ่ง ซึ่งจะต้องมีความสัมพันธ์กับสังคมไทยในปัจจุบัน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 8 สิงหาคม 2565) ในขณะที่ สุนันทา เกตุเหล็ก ได้กล่าวว่า คำพังเพยสามารถจำแนกได้เป็นส่วนต่าง ๆ ตามเนื้อหาทางด้านศีลธรรม ครอบครั้ว และการศึกษา เป็นต้น (สุนันทา เกตุเหล็ก, **สัมภาษณ์**, 10 มกราคม 2566)

ในข้อนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า มีเรื่องราวต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายในสังคมปัจจุบัน นับตั้งแต่เรื่องของครอบครัว เรื่องการเมือง เรื่องทางศีลธรรม เรื่องการครองตน และเรื่องต่าง ๆ มากมายไม่ซ้ำกับในแต่ละวันดังที่ ฐิตารีย์ คำภีร์ ได้กล่าวว่า ในสังคมปัจจุบันหากได้ดูหรือได้ฟังข่าวที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ก็คงหนีไม่พ้นในเรื่องของการฆาตกรรมกัน อาทิ ลูกฆ่าแม่ สามเฒ่าภรรยา เป็นต้น โดยมีสาเหตุและแรงจูงใจอยู่หลายประการ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนั้นจะมีในเรื่องของสิ่งเสพติด เรื่องของศีลธรรม และเรื่องของการครองตน (ฐิตารีย์ คำภีร์, **สัมภาษณ์**, 1 มีนาคม 2566)

จากข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์มาทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโครงเรื่องในงานวิจัย
 ชั้นนี้ ควรจะมาจากเรื่องราวที่มีความหลากหลาย เพื่อที่จะสัมพันธ์กับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ที่
 ไม่เคยมีเรื่องซ้ำกันตลอดเวลาในแต่ละวันจะมีเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ ยกตัวอย่างเช่น
 จากข่าวยิงกันในศูนย์เด็กเล็ก ในประเด็นที่กล่าวมาเป็นสิ่งที่คนไทยไม่เคยมีใครคาดคิดว่าจะเกิดขึ้น
 ฉะนั้นโครงเรื่องของผู้วิจัยจึงเป็นการนำเสนอส่วนต่าง ๆ ของการแสดงที่มาจากคำพังเพยแต่ละเรื่อง
 ผู้วิจัยจะสรรหาเรื่องราวที่มาจากเนื้อหาของคำพังเพยที่แตกต่างกันไปให้มากที่สุดในแต่ละส่วนของ
 การแสดง

1) บทการแสดงครั้งที่ 1

สืบเนื่องจากเนื้อหาที่ได้วิเคราะห์ถึงการวางโครงเรื่องของการแสดงบทของ
 ผู้วิจัยจึงได้จัดวางจากการแบ่งกลุ่มของเนื้อหาคำพังเพยและได้มาจากการวางบทการแสดงตาม
 พยัญชนะของคำพังเพย ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าที่ผ่านมาบทการแสดงทางด้านนาฏศิลป์จะให้
 ความสำคัญกับการวางบทการแสดงที่แบ่งเป็นองค์ต่าง ๆ ด้วยจำนวนที่ไม่มาก ในด้านของความคิด
 สร้างสรรค์ในการสร้างบทการแสดงของผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงใช้การเรียงร้อยบทการแสดงที่มาจากคำพังเพย
 ที่มีความหลากหลายทางด้านเนื้อหาจำนวนมาก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบบทการแสดงโดยเลือกใช้คำพังเพยที่เป็นที่รู้จักของ
 คนรุ่นใหม่ โดยทดลองการสร้างสรรค์การแสดงกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราช
 ภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ โดยเป็นเพียงแค่การเลือกคำพังเพยโดยใช้คน
 รุ่นใหม่เป็นตัวทดลองหาคำพังเพยที่แต่ละคนรู้จัก และในครั้งนี้นี้การออกแบบบทการแสดงอยู่ใน
 ขั้นตอนของการศึกษาว่าจะใช้คำพังเพยที่มาเรียงร้อยเป็นการแสดงในรูปแบบไหนดี เช่น การแบ่งช่วง
 ของการแสดง โดยแบ่งกลุ่มของคำพังเพยออกตามเนื้อหาจากคำพังเพย ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นคำพังเพย
 จะมีเนื้อหาที่หลากหลายมากมายจนไม่สามารถจะจัดแบ่งกลุ่ม เพื่อแบ่งช่วงของการแสดงได้อย่าง
 ชัดเจน

2) การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 1

ในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการคัดเลือกนักแสดงโดยพิจารณาจากนักแสดงที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการปฏิบัติท่าทาง สื่อความหมาย และถ่ายทอดอารมณ์ของคำพังเพยได้เป็นอย่างดี ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายไว้ว่า การคัดเลือกนักแสดงอาจจะมีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ที่หลากหลาย หรืออาจจะไม่ต้องใช้นักแสดงที่ไม่มีทักษะเลยก็ย่อมได้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดอารมณ์และสื่อความหมายของคำพังเพยได้ นักแสดงที่คัดเลือกมานั้นมีประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ที่หลากหลายและไม่ได้จำกัดเพศของนักแสดง ผู้วิจัยจึงคัดเลือกนักแสดงมาปฏิบัติกรทดลองจำนวน 14 คน ดังปรากฏรายนามนักแสดงและคุณสมบัติของนักแสดงในตารางที่ 4.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 นักแสดงในการปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ครั้งที่ 1
ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	รายนาม/สังกัด	คุณสมบัติของนักแสดง
	<p>นายศศินารัตน์ คำดี นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์ นาฏศิลป์สากล</p>
	<p>นางสาวศรัณญา ประทุมวัน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล</p>
	<p>นางสาวอรุรัตน์ ทรงประโคน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>

ภาพของนักแสดง	รายนาม/สังกัด	คุณสมบัติของนักแสดง
	<p>นางสาวอภิญญา ผานามอญ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>
	<p>ต้นเตย นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>
	<p>นางสาวมณิรัตน์ ยวนใจ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>

ภาพของนักแสดง	รายนาม/สังกัด	คุณสมบัติของนักแสดง
	<p>นางสาวฐิตินันต์ เสนาโกฏิ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล</p>
	<p>นางสาวพัสรี พวงทอง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล</p>
	<p>นายอวิรุจ สิงห์ศักดิ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>
	<p>นางสาวศลิษา ภูมรี นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>

ภาพของนักแสดง	รายนาม/สังกัด	คุณสมบัติของนักแสดง
	<p>นางสาวศุภรัตน์ สมบูรณ์ทรัพย์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>
	<p>นางสาวนวลดี ค่ายวง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>
	<p>นางสาวพิชญากค์ เพี้ยจันทร์ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สร้างสรรค์</p>

ภาพของนักแสดง	รายนาม/สังกัด	คุณสมบัติของนักแสดง
	นางสาวอัญญา เทพกลาง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ	นาฏศิลป์สากล นาฏศิลป์ไทย

จากตารางที่ 4.1 รายนามนักแสดงและคุณสมบัติของนักแสดงในการทดลองครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ที่หลากหลาย อาทิ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล และนาฏศิลป์ร่วมสมัย เป็นต้น ประกอบไปด้วย นักแสดงชาย 2 คน และนักแสดงหญิง 12 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 14 คน เพื่อทดลองลีลานาฏศิลป์ในครั้งนี้

3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 1

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้นักแสดงเลียนแบบลีลาท่าทางตามพฤติกรรมของสัตว์ในลักษณะต่าง ๆ ด้วยการสื่อความหมายท่าทาง และการเคลื่อนไหวลีลาท่าทางในกิจวัตรประจำวัน ซึ่งมาจากประสบการณ์ส่วนตัวของนักแสดง และความสามารถพื้นฐานของนักแสดงที่ได้รับคัดเลือกมาดำเนินการทดลอง ดังที่ ฐิตารีย์ คำภีร์ ได้อธิบายถึงออกแบบ ลีลาโดยการทดลองให้นักแสดงได้ปฏิบัติตามทักษะของตนเอง ไว้ดังนี้

ผู้สร้างสรรค์สามารถกำหนดลีลาที่จะนำเสนอได้อย่างหลากหลาย อาทิ ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน เลียนแบบท่าทางของสัตว์ หรืออุปนิสัยของมนุษย์ในแต่ละประเภท ทั้งนี้อาจจะเกิดขึ้นจากตัวของผู้สร้างสรรค์เองเป็นคนกำหนดเองก่อน หรือสามารถใช้วิธีการค้นหาจากตัวของนักแสดงได้ เช่นเดียวกัน โดยเริ่มจากการทดลองให้นักแสดงได้ปฏิบัติตามทักษะของตนเอง (ฐิตารีย์ คำภีร์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2566)

ดังนั้นการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการให้โจทย์หรือ คำพังเพยหนึ่งคำให้กับนักแสดงโดยนักแสดงเป็นผู้ออกแบบลีลาด้วยตนเอง จากที่ผู้วิจัยได้ สังเกตการณ์ในการออกแบบลีลาจากนักแสดง เพื่อเป็นแนวทางของการออกแบบลีลาในเบื้องต้น ซึ่ง นักแสดงเลือกใช้ในลีลาการเคลื่อนไหวจากท่าทางที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และการตีบทย่างตรงไปตรงมา เพื่อสื่อความหมายของคำพังเพยให้มีการสื่อสารที่ชัดเจน

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 1

ในเรื่องของการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัด วางอุปกรณ์การแสดงผลแบบสุ่มให้เลือกแบบอิสระ เพื่อให้นักแสดงปรับใช้ตามคำพังเพยที่ตนได้รับอย่าง เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้สังเกตการณ์การออกแบบอุปกรณ์การแสดงผลของคำพังเพยแต่ละคำจาก นักแสดง เพื่อต้องการที่จะศึกษาถึงความเป็นไปได้ของการนำอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อนำไปใช้ หรือพัฒนาในการทดลองครั้งต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงดังนี้ แผ่นวัสดุที่ใช้บังแดด ในรถยนต์ เชือกมายากล ผ้าสีเหลี่ยม

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงครั้งที่ 1

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังอยู่ใน ขั้นตอนของการพิจารณาและรอการสรุปผลในการเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงให้เกิดความ สมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทการแสดงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

6) การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 1

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งนี้ 1 ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนของการ พิจารณาและรอการสรุปผลในการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความ สอดคล้องกับบทการแสดงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

7) การออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 1

การออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาและรอการสรุปผลในการออกแบบพื้นที่การแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทการแสดงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

8) การออกแบบแสงครั้งที่ 1

การออกแบบแสงในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาและรอการสรุปผลในการออกแบบแสงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทการแสดงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ออกแบบพัฒนาผลงานสร้างสรรคานาฏศิลป์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง และการออกแบบอุปกรณ์การแสดง โดยองค์ประกอบนาฏศิลป์ที่เหลืออีก 4 องค์ประกอบนั้น ผู้วิจัยจะอธิบายแนวทางการออกแบบเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งถัดไป

ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงขออธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบผลงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 1 ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 4.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคณาฏศิลป์

จากคำพิงเพยที่สะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 1

ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ	 <p>นักแสดงหญิง 8 คนยืนหันหน้าเข้าหากันพร้อมประสานมือข้างขวาซึ่งกันและกัน</p> <p>นักแสดงหญิง 8 คนยืนหันหน้าเข้าหากันพร้อมประสานมือข้างขวาซึ่งกันและกัน</p> <p>กลุ่มนักแสดงเริ่มหยิบอุปกรณ์พันรอบตัวเองจากนั้นนักแสดงเริ่มเดินไปในแนวเส้นรอบวงกลม</p>	<p>นักแสดงหญิง 8 คนยืนหันหน้าเข้าหากันพร้อมประสานมือข้างขวาซึ่งกันและกันแสดงลีลา ก่อนจะเริ่มหยิบอุปกรณ์ซึ่งเป็นแผ่นวัสดุที่ใช้บังแดดในรถพันรอบตัวเอง จากนั้นนักแสดงเริ่มเดินไปในแนวเส้นรอบวงกลม ต่อจากนั้นก็ได้ขยายอุปกรณ์บังแดดและนำมาประกอบเป็นเรือโดยมีนักแสดงชายหนึ่งคนรับบทผู้นำเส้นทางเดินเรือ ในขณะที่ผู้สั่งให้เรือเคลื่อนที่ใช้เท้าขวางเส้นทางเดินเรือทำให้เกิดความล่าช้า</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>กลุ่มนักแสดงก็ได้ขยายอุปกรณ์บังแดดและนำมาประกอบเป็นเรือ</p>	
	 <p>นักแสดงชายหนึ่งคนรับบทผู้นำเส้นทางเดินเรือยืนอยู่ทางด้านขวาของภาพ และใช้เท้าขวากางออกเพื่อแสดงลีลาถึงขวางเส้นทางเดินเรือ</p>	
<p>วัวหายล้อมคอก</p>	 <p>นักแสดงหญิงหนึ่งคนรับบทคนเลี้ยงวัวใช้เชือกสีแดงแดงเดินจูงนักแสดงชาย 2 รับบทเป็นวัวเดินผ่านมา กลางเวทีไปยังด้านขวามือของเวที เพื่อแสดงลีลาถึงการผูกวัวไว้กับหลักไม้ ในขณะที่มีนักแสดงหญิงรับบทเป็นโจรเดินออกมาจากทางด้านขวาของภาพ พร้อมกับจูงวัวเพื่อสื่อถึงการขโมยวัว จากนั้นคนเลี้ยงวัวเดินมาดูวัวของตนเองอยู่ทางด้านขวาของ</p> <p>นักแสดงหญิงและนักแสดงชาย 2 คนยืนอยู่ทางด้าน</p>	<p>นักแสดงหญิงหนึ่งคนรับบทคนเลี้ยงวัวใช้เชือกสีแดงแดงเดินจูงนักแสดงชาย 2 รับบทเป็นวัวเดินผ่านมา กลางเวทีไปยังด้านขวามือของเวที เพื่อแสดงลีลาถึงการผูกวัวไว้กับหลักไม้ ในขณะที่มีนักแสดงหญิงรับบทเป็นโจรเดินออกมาจากทางด้านขวาของภาพ พร้อมกับจูงวัวเพื่อสื่อถึงการขโมยวัว จากนั้นคนเลี้ยงวัวเดินมาดูวัวของตนเองอยู่ทางด้านขวาของ</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p style="text-align: center;">ซ้ายของภาพ</p> <p style="text-align: center;">นักแสดงหญิงรับบทเป็นโจรเดินออกมาจากทางด้านขวาของภาพเดินจูงวัวอยู่ตรงกลางเวที</p> <p style="text-align: center;">นักแสดงหญิงรับบทคนเลี้ยงวัวยืนอยู่ด้านขวาของเวที นักแสดงหญิง 4 คนเริ่มเดินเข้ามาตรงกลางเวทีเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม โดยนักแสดงหญิงหนึ่งคนด้านหน้าเวทีนั่งก้มหน้าพร้อมจับเชือกสีแดงสื่อถึงรั้ว</p>	<p>เวที ต่อจากนั้นนักแสดงหญิง 4 คนเริ่มเดินเข้ามาตรงกลางเวทีเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมพร้อมจับเชือกสีแดงสื่อถึงรั้ว</p>

จากตารางที่ 4.2 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงาน ประการ คือ 1) การออกแบบบทการแสดงจากคำพังเพยโดยใช้คำพังเพยที่เป็นที่รู้จักในคนรุ่นใหม่ 2) การคัดเลือกนักแสดงโดยเลือกนักแสดงที่มีทักษะนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากลและนาฏศิลป์สร้างสรรค์ 3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)

และใช้การตีความรูปแบบของละครใบ้ และ 4) อุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยใช้แผ่นวัสดุที่ใช้บังแดดในรถยนต์ เชือกม้ายากล ผ้าสีเหลี่ยม ซึ่งหลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานการออกแบบองค์ประกอบในครั้งนี้อย่างเสร็จสิ้น จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสำรวจประเด็นปัญหาเพื่อทำการวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการพัฒนาผลงานในครั้งนี้อย่างมีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 1

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ยังไม่พบปัญหา	ยังไม่พบปัญหา
การคัดเลือกนักแสดง	ในการเลือกนักแสดงในครั้งนี้นักแสดงมีทักษะพื้นฐานมาจากการเรียนนาฏยศิลป์ไทยมาส่วนใหญ่ จึงเป็นผลให้ยังขาดทักษะการแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์ ซึ่งยังไม่ตรงตามความประสงค์ของผู้วิจัยอีกทั้งยังมีจำนวนนักแสดงที่มากจึงทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการเคลื่อนไหวของนักแสดง	ผู้วิจัยจะได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะการเคลื่อนไหวในรูปแบบอื่น ๆ มาประกอบเพื่อให้ผลงาน สร้างสรรค์เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
การออกแบบลีลานาฏยศิลป์	การออกแบบลีลาในครั้งนี้อย่างผู้วิจัยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และใช้การตีความ	ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยทำการทดลองเลือกใช้ลีลานาฏยศิลป์ให้เป็นเรื่องราวมากยิ่งขึ้น และใช้แนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ในการ

องค์ประกอบในการ สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	รูปแบบของละครใบ้จากการ ทดลองยังพบว่ายังขาดความ ชัดเจนในบางท่าหรือ ความหมาย ที่นักแสดงต้องการสื่อยังไม่ตรง ตามประเด็นที่ผู้วิจัยคาดหวัง	ออกแบบลีลานาฏยศิลป์เพิ่ม มากขึ้น
การออกแบบอุปกรณ์การ แสดง	ในการทดลองในครั้งนี้การ เลือกใช้อุปกรณ์ ผู้วิจัยคิดว่า อุปกรณ์ที่ใช้นั้นเป็นอุปกรณ์ เฉพาะที่มีได้มีขายทั่วไป จึง ส่งผลให้นักแสดงไม่สามารถ แสดงลีลาท่าทางได้อย่างเต็มที่ และเหมาะสมกับบทบาทที่ ได้รับ	ในครั้งต่อไปผู้วิจัยจะเลือกใช้ อุปกรณ์ที่เหมาะสมและ สามารถหาได้ทั่ว ๆ ไป

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากตาราง 4.3 สรุปปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทย ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 4 ประการ อันได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง และการออกแบบอุปกรณ์การแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะนำปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่กล่าวมาในข้างต้นไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสร้างสรรค์และพัฒนาต่อยอดการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งต่อไป

4.2.1.2 การพัฒนาผลงาน “การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” ครั้งที่ 2

1) การออกแบบบทรการแสดงครั้งที่ 2

ในการแบ่งบทรการแสดงในครั้งที่ 2 นี้ ผู้วิจัยยังคงรูปแบบเดิมและออกแบบบทรการแสดงเหมือนการออกแบบบทรการแสดง ครั้งที่ 1 โดยให้นักแสดงการเลือกคำพังเพยที่ใช้ในการทดลองเพียงหนึ่งคำพังเพยที่แต่ละคนรู้จัก และในครั้งนี้อุ้วิจัยได้ให้ทดลองการออกแบบบทรการแสดงโดยใช้นักแสดง 1-2 คน ซึ่งมีความต่างจากครั้งแรกคือ ในการทดลองครั้งผู้วิจัยให้บทรแสดงกับนักแสดงให้จัดทำการแสดงกันเป็นรูปแบบกลุ่ม 4-5 คน

2) การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 2

ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัญหาของการคัดเลือกนักแสดงจากครั้งที่ 1 และได้พิจารณาปรับเปลี่ยนแก้ไข โดยการคัดเลือกนักแสดงจากสาขาวิชานาฏศิลป์และศิลปการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม นักแสดงจากสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ และเปิดโอกาสรับสมัครนักแสดงอย่างเปิดกว้างและอาศัยความสมัครใจในการเข้าร่วมทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งนี้ผู้วิจัยยังคำนึงถึงนักแสดงที่มีทักษะ มีความสามารถที่หลากหลายทั้งทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล อีกทั้งการละคร เพื่อสื่อสารท่าทางตามบทบาทต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนด โดยการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยมิได้เจาะจงในเรื่องของเพศ สัดส่วนและรูปร่างของนักแสดงแต่อย่างใด แต่จะคำนึงถึงทักษะของนักแสดงเป็นประเด็นสำคัญ ฉะนั้นในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 5 คน ดังตารางที่ 4.4 นักแสดงใน การปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 นักแสดงในการปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ครั้งที่ 2
ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ-นามสกุล/ สังกัด	คุณสมบัติ
	<p>นางสาววราภรณ์ นามปัญญา นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และศิลปการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล การละคร</p>
	<p>นายกฤษณะ วันทอง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล นาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-นามสกุล/ สังกัด	คุณสมบัติ
	<p>อาจารย์ ดร.ธำรงค์ บุญราช</p> <p>นักวิชาการละครและดนตรี ปฏิบัติการ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวง วัฒนธรรม</p>	<p>นาฏยศิลป์หลัง สมัยใหม่</p> <p>นาฏยศิลป์ สร้างสรรค์ และ การเคลื่อนไหว แบบดั้งเดิม</p>
	<p>นายโอม วรรณะ นิสิตหลักสูตร ศิลปกรรมศาสตรดุษฎี บัณฑิต (นาฏยศิลป์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>มีความสามารถใน ศิลปะการแสดง และการ เคลื่อนไหว ร่างกายในรูปแบบ นาฏยศิลป์</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-นามสกุล/ สังกัด	คุณสมบัติ
	นางสาวฐิตินันต์ เสนาโกฏิ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชา ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล

จากตารางที่ 4.4 นักแสดงในการปฏิบัติการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ครั้งที่ 2

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีคุณสมบัติและความสามารถที่หลากหลายทั้งทางด้านนาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล การละคร นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ และการเต้นสด ซึ่งเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ นักวิชาการละครและดนตรี และนิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ดุขฎิบัณชิต จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วยนักแสดงชาย 3 คน นักแสดงหญิง 2 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

3) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ครั้งที่ 2

ในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงแนวคิดนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post - Modern Dance) เน้นความแปลกใหม่ที่มีความหลากหลาย และการออกแบบลีลารูปแบบของการล้มตัวสู่พื้นแล้วพุ่งตัวขึ้นตามแนวคิดของดอริส ฮัมเฟรย์ (Doris Humphrey) และชาร์ลส์ ไวด์มัน (Charles Weidman) ที่นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ในหนังสือประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก ไว้ว่า

ฮัมเพิร์กกับไวต์มันเป็นผู้พัฒนาเทคนิคการเต้นที่มีแบบฉบับที่ชัดเจนในเรื่องของการล้มลงสู่พื้น การพุ่งตัวลุกขึ้น (Fall & Recovery) การหยุดนิ่ง (Motionless) และกฎของแรงโน้มถ่วงของโลก (Law of gravity) (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 119)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังใช้ลีลาการเคลื่อนไหวท่าทางดูแล้วมีความเรียบง่าย ใช้ลีลาการเต้นสด และยังคงใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการถ่ายทอดแนวความคิด อารมณ์ความรู้สึก ลีลาการเคลื่อนไหว ตลอดจนองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบทการแสดงของผู้วิจัย

ภาพที่ 4.1 ลีลาท่าทางแบบการล้มตัวสู่พื้นแล้วพุ่งตัวขึ้น

ที่มา: นายภาณุพันธ์ กันหาทอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้น ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 2 ด้วยการทดลองให้นักแสดงได้ปฏิบัติตามทักษะความถนัดในแต่ละบุคคล โดยผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดประเด็นของฉากแต่ละฉากและให้อิสระในการออกแบบลีลาแก่นักแสดง ซึ่งวิธีการทดลองนี้จะเป็นการค้นหารูปแบบของการออกแบบลีลานาฏศิลป์จากตัวนักแสดงเพื่อนำมาปรับใช้ตามความเหมาะสมของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน จากการทดลองในครั้งนี้นักแสดงสามารถถ่ายทอดลีลานาฏศิลป์ได้ค่อนข้างดี แต่ยังคงขาดทักษะด้านการแสดงหรือด้านการละคร เช่น การสื่อสารทางด้านอารมณ์ เป็นต้น

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 2

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้เริ่มค้นหาแรงบันดาลใจในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่จะสามารถสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจในการแสดงและความหมายที่ผู้วิจัยต้องการจะสื่อออกมาตามฉากต่าง ๆ ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ซึ่ง นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้อธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า “การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงผู้สร้างสรรค์จะต้องเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สื่อสามารถความหมายได้อย่างชัดเจน และมีความตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น” (นัฏภรณ์ พูลภักดี, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2566) ซึ่งในการออกแบบอุปกรณ์การแสดงผลผู้วิจัยได้คำนึงถึงการออกแบบในครั้งนี้ให้มีความสอดคล้องกับบทการแสดง เพื่อสื่อความหมายตามที่ผู้วิจัยมีความต้องการที่ตะนาเสนอให้ผู้ชมรับชม ดังนั้นในการทดลองในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาใช้ในการทดลองทั้งหมด 3 ชนิด ได้แก่ กระจก หน้ากาก เรือ โดยผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) กระจก ผู้วิจัยเลือกกระจกมาใช้เป็นอุปกรณ์การแสดงผลในคำพังเพยคำว่า “ไถ่ถามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง” เพราะกระจกสามารถสื่อความหมายให้นักแสดงสามารถมองความงดงามของใบหน้าของตนเองในขณะที่แต่งหน้า หรือแต่งตัว จึงเป็นอุปกรณ์ที่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมาให้ผู้ชมเข้าใจอย่างชัดเจน

2) หน้ากากสีดำ ผู้วิจัยเลือกหน้ากากมาใช้เป็นอุปกรณ์การแสดงผลในคำพังเพยคำว่า “มืดแปดด้าน” เนื่องจากหน้ากากสีดำเป็นการสื่อถึงความมืด ความหม่นหมอง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับบทการแสดงโดยจะเป็นอุปกรณ์ที่เพิ่มความสมบูรณ์ให้กับการแสดงในครั้งนี้

3) เรือ ผู้วิจัยเลือกใช้เรือเป็นอุปกรณ์การแสดงผลในคำพังเพยที่ว่า “มือไม่พายอย่าเอาเท้าราน้ำ” ซึ่งเป็นการสื่อความหมายที่ตรงไปตรงมา และเป็นการเสริมช่วยให้บทการแสดงมีความสมบูรณ์ อีกทั้งสามารถสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจในคำพังเพยมากยิ่งขึ้น

อุปกรณ์ประกอบการแสดงทั้งหมดที่กล่าวมานั้น เป็นการเริ่มค้นหาแรงบันดาลใจในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่จะสามารถสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจในการแสดงและความหมายที่ผู้วิจัยต้องการจะสื่อออกมาตามฉากต่าง ๆ ได้ง่ายมากยิ่งขึ้น และเพื่อหาข้อสรุปทิศทางรูปแบบการแสดงผลให้ชัดเจนตรงตามเนื้อหาบทการแสดงของผู้วิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ทำการวางแผนออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติมในการทดลองครั้งต่อไป

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงครั้งที่ 2

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาและรอการสรุปผลในการเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทการแสดงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

6) การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 2

การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 2 นี้ ผู้วิจัยยังคงอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาและรอจากผลการสรุปในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้เกิดความสมบูรณ์เสียก่อนจึงจะทำการออกแบบเครื่องแต่งกายให้มีความเหมาะสมต่อไป

7) การออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 2

การออกแบบพื้นที่การแสดงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้เริ่มค้นหาแรงบันดาลใจในการเลือกใช้พื้นที่การแสดงที่ทั้งที่เป็นพื้นที่การแสดงบริเวณกลางแจ้งและพื้นที่การแสดงภายในอาคารหรือโรงละคร เพื่อนำไปพิจารณาและรอผลการสรุปในการออกแบบพื้นที่การแสดง ตลอดจนหาข้อสรุปทิศทางรูปแบบการแสดงให้ชัดเจนตรงตามเนื้อหาบทการแสดงของผู้วิจัยในครั้งต่อไป

8) การออกแบบแสงครั้งที่ 2

การออกแบบแสงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรอสรุปในการออกแบบแสง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการออกแบบการแสดง รวมไปถึงองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อมีข้อสรุปให้ไปในทิศทางเดียวกันในลำดับต่อไป

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ออกแบบพัฒนาผลงานสร้างสรรคานาฏศิลป์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง

และการออกแบบอุปกรณ์การแสดง โดยองค์ประกอบนาฏศิลป์ที่เหลืออีก 4 องค์ประกอบนั้น ผู้วิจัย
จะอธิบายแนวทางการออกแบบเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งถัดไป

ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงขออธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบผลงานการ
สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 2 ดังมีรายละเอียดใน
ตารางที่ 4.5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบ
การสร้างสรรคณาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 2
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชายคนหนึ่งนั่งเล่นอยู่ตรงบันไดบ้าน ในมือทั้งสองข้างถือกระดาษ</p> <p>นักแสดงชายแสดงอาการกับกิริยาที่ไม่พึงพอใจในใบหน้าเดิมของตนในขณะที่ส่องกระจก</p> <p>นักแสดงชายนั่งอยู่ตรงคั่นบันไดมือขวาถือกระดาษ และใช้มือซ้ายลูบคลำใบหน้าตนเองพร้อมสีหน้าที่ยิ้มแย้ม</p>	<p>นักแสดงชายคนหนึ่งนั่งเล่นอยู่ตรงบันไดบ้านของตนเองเพียงลำพังมีอาการกับกิริยาและสีหน้าที่ไม่พึงพอใจในใบหน้าที่เดิมของตน จึงหยิบกระจกมาเพื่อส่องดูใบหน้าตนเองทุกวัน จากนั้นมาอยู่วันหนึ่งเมื่อได้แต่งเติมเสริมสวยให้กับใบหน้าตนเองแล้วจึงมีอาการกับกิริยาที่มีความสุขและพึงพอใจในใบหน้าของตนจึงแสดงลีลาถึงความดีใจอยู่บริเวณหน้าบ้านพร้อมไปกับถือกระดาษส่องอยู่ตลอดเวลา</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="512 730 1107 1043">นักแสดงชายหันลำตัวไปทางด้านซ้ายมือ จากนั้นขาทั้งสองข้างแยกออกจากกันโดยใช้ขาขวายู่ด้านหน้าพร้อมย่อเข้าเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ยกมือทั้งสองข้างยังคงถือกระจกและยื่นออกไปด้านหน้าซึ่งมีความสูงระดับศีรษะของนักแสดง</p>	
มีดแปดด้าน	 <p data-bbox="512 1402 1107 1514">นักแสดงหญิงคนหนึ่งนั่งกอดเข่าอยู่ตรงกลางพื้นที่การแสดงโดยนั่งโยกศีรษะไปซ้ายขวา</p> <p data-bbox="512 1872 1107 1984">นักแสดงหญิงนอนราบไปกับพื้นพร้อมแยกแขนทั้งสองข้างให้อยู่ในระดับไหล่</p>	<p data-bbox="1134 1066 1406 2018">นักแสดงหญิงคนหนึ่งกำลังมีปัญหาทางด้านชีวิตจึงนั่งกอดเข่าอยู่ตรงกลางพื้นที่การแสดง และนอนราบไปกับพื้นแสดงอาการของคนที่กำลังใช้ความคิด จากนั้นจึงเดินไปหยิบหน้ากากสีดำมาสวมเพื่อสื่อให้เห็นว่าตนเองแก้ปัญหาชีวิตในครั้งนี้ไม่ได้ และใช้ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวที่ทำให้เกิดความกระวนกระวายใจ</p>

บทการ แสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="480 770 1093 943">นักแสดงหญิงนอนพลิกลำตัวไปด้านซ้ายพร้อมงอเข้าเข้า ท่าลำตัวและแขนทั้งสองข้างงอเก็บไว้ด้านหน้าของ นักแสดง</p> <p data-bbox="480 1366 1086 1406">นักแสดงนั่งคุกเข่าหน้าตรงอยู่ตรงการพื้นที่การแสดง</p> <p data-bbox="480 1792 1086 2022">นักแสดงสวมหน้ากากสีดำและเดินมาจากทางด้านขวา โดยหันลำตัวไปทางด้านซ้ายในขณะที่มือทั้งสองข้าง กำลังปิดหน้าตัวเองอยู่ นักแสดงยืนด้วยขาขวาพร้อมยก ขาซ้ายไปด้านหลัง 45 องศา</p>	

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="504 712 1110 967">จากนั้นได้นอนราบไปกับพื้นยกศีรษะจากพื้นเล็กน้อย พร้อมแยกแขนทั้งสองข้างออกจากลำตัวแต่ให้อยู่ในระดับไหล่ จากนั้นจึงใช้เท้าซ้ายตั้งฉากกับพื้น ส่วนเท้าขวายกแสดงลีลาของการปั่นจักรยาน</p>	
<p data-bbox="300 981 480 1084">น้ำกลิ้งบนใบบอน</p>	 <p data-bbox="504 1724 1110 1946">นักแสดงหญิงนั่งกับพื้นแล้วนำเท้าทั้งสองข้างประกบกันโดยใช้มือทั้งสองข้างจับที่ปลายเท้าโยกตัวลำตัวไปมาทางด้านข้างซ้ายขวาอยู่กลางพื้นที่การแสดง</p>	<p data-bbox="1136 981 1399 1946">นักแสดงหญิงนั่งโดยใช้เท้าทั้งสองข้างประกบกันโดยใช้มือทั้งสองข้างจับที่ปลายเท้าพร้อมโยกตัวลำตัวไปมาทางด้านข้างซ้ายขวาอยู่กลางพื้นที่การแสดงจากนั้นจึงกลิ้งวนเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกาโดยอยู่ในท่าเดิม ซึ่งลีลาการเคลื่อนไหวแบบนี้จะใช้ตัวเองเป็นสื่อแทนลักษณะของน้ำที่กำลังกลิ้งอยู่บนใบบอน</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="485 1010 1038 1055">กลิ้งวนเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกาโดยอยู่ในท่าเดิม</p> <p data-bbox="485 1406 1118 1514">นักแสดงนอนราบโดยแขนทั้งสองขีดลำตัว และยกสะโพก และขาทั้งสองข้าง อยู่ในท่าที่เรียกว่าตีลังม้วนหลัง</p>	<p data-bbox="1142 353 1398 521">และตีลังกา กลับ กลับไปมาแบบไร้ทิศทาง</p>
<p data-bbox="300 1541 459 1641">มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ</p>	 <p data-bbox="485 1816 831 1861">นักแสดงคนที่หนึ่งกำลังพายเรือ</p>	<p data-bbox="1142 1541 1398 1899">นักแสดงคนที่หนึ่ง กำลังพายเรือไปรับนักแสดงคนที่สองเพื่อไปงานเที่ยวงานวัด เมื่อนักแสดงคนที่สองได้ลงมานั่งส่วนหัวเรือ</p>

บทการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="504 685 1085 790">นักแสดงคนที่สองได้ลงมานั่งส่วนหัวเรือและนักแสดงคนที่หนึ่งกำลังพายเรือ</p> <p data-bbox="504 1171 1115 1346">นักแสดงคนที่สองนั่งอยู่หัวเรือและนำเท้าทั้งสองข้างจุ่มน้ำพร้อมกับหยอกล้อนักแสดงคนที่หนึ่งอย่างสนุกสนาน ในขณะที่นักแสดงคนที่หนึ่งกำลังพายเรือ</p>	<p data-bbox="1142 349 1385 1048">มากับนักแสดงคนที่หนึ่งแล้วนั้น กลับให้นักแสดงคนที่หนึ่งพายเรืออยู่คนเดียว ในขณะที่ตนนั่งอยู่หัวเรือและนำเท้ารา น้ำพร้อมกับหยอกล้อนักแสดงคนที่หนึ่งอย่างสนุกสนานในระหว่างที่เพื่อนพายเรืออยู่</p>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.5 สรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงาน 5 ประการ คือ 1) การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนเนื้อหาของคำพังเพย 2) การคัดเลือกนักแสดงโดยเลือกนักแสดงที่มีทักษะนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล นาฏศิลป์สร้างสรรค์ และนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ 3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยเลือกใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และลีลานาฏศิลป์ในรูปแบบคอนเทมโพรารี (Contemporary Dance) และ 4) อุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยผู้วิจัยเลือกใช้ กระจก หน้ากากสีดำ และเรือพาย 5) การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยเลือกใช้พื้นที่การแสดง 2 แบบ คือ 1) พื้นที่การแสดงแบบกลางแจ้ง 2) พื้นที่การแสดงภายในอาคารหรือโรงละคร ซึ่งหลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการ

พัฒนาผลงานการออกแบบองค์ประกอบในครั้งนี้อย่างเสร็จสิ้น จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสำรวจประเด็นปัญหาเพื่อทำการวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการพัฒนาผลงานในครั้งนี้อย่างมีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค
ครั้งที่ 3
ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ในการออกแบบบทการแสดงในครั้งนี้อย่างยังไม่ค่อยมีความหลากหลายของคำพังเพย มากเท่าที่ควร	ปรับบทการแสดงในการพัฒนาและทดลองในครั้งต่อไป
การคัดเลือกนักแสดง	ในการเลือกนักแสดงในครั้งนี้นักแสดงยังขาดทักษะการแสดงออกทางสีหน้าและอารมณ์ ซึ่งยังไม่ตรงตามความประสงค์ของผู้วิจัยอีกทั้งนักแสดงยังใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวในรูปแบบคอมพิวเตอร์มากเกินไป อาจจะทำให้ผู้ชมยังไม่สามารถทำความเข้าใจกับท่าทางบางท่า	ผู้วิจัยจะได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะการเคลื่อนไหวในรูปแบบอื่น ๆ มาประกอบเพื่อให้ผลงาน สร้างสรรคเกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
การออกแบบลีลานาฏยศิลป์	การออกแบบลีลาในครั้งนี้อย่างผู้วิจัยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และใช้ลีลาในรูปแบบคอมพิวเตอร์	ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยทำการทดลองเลือกใช้ลีลานาฏยศิลป์ให้เป็นเรื่องราวมากยิ่งขึ้น และใช้ลีลาการเคลื่อนไหวรูปแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่มากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	(Contemporary Dance)	
การออกแบบอุปกรณ์การแสดง	ยังไม่พบปัญหา	ยังไม่พบปัญหา
การออกแบบพื้นที่การแสดง	ในการออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งนี้ ได้เลือกใช้พื้นที่การแสดงทั้ง 2 พื้นที่ คือ บริเวณกลางแจ้งและพื้นที่การแสดงภายในอาคารหรือโรงละคร	ในครั้งต่อไป ควรเลือกใช้พื้นที่การแสดงในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อให้เกิดความเรียบง่ายและเป็นไปรูปแบบที่สอดคล้องหรือมีทิศทางไปในทางเดียวกัน

จากตาราง 4.6 สรุปปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทย ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 5 ประการ อันได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์การแสดง และการออกแบบพื้นที่การแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะนำปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่กล่าวมาในข้างต้นไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสร้างสรรค์และพัฒนาต่อยอดการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งต่อไป

4.2.1.3 การพัฒนาผลงาน “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” ครั้งที่ 3

1) การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 3

จากปัญหาในการแบ่งบทการแสดงในครั้งที่ 2 ซึ่งคำพิงเพยที่แบ่งจากพยัญชนะมีความเหลื่อมล้ำในด้านจำนวนของคำพิงเพยที่ต่างกันมากเกินไป ฉะนั้นในการพัฒนาบทการแสดงครั้งที่ 3 นี้ ผู้วิจัยจึงตัดสินใจใช้การแบ่งบทการแสดงโดยเลือกคำพิงเพยในแต่ละพยัญชนะออกมาเพียง 1-2 คำเท่านั้น ซึ่งจะทำให้การแสดงมีความหลากหลายด้วยคำพิงเพยที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะในภาษาไทยอย่างทั่วถึงจากพยัญชนะ ก-ฮ ทั้งนี้อีกปัญหาหนึ่งที่เกิดจากการแบ่งกลุ่มของคำพิงเพยด้วยคำเริ่มต้นตามพยัญชนะต่าง ๆ จาก พยัญชนะ ก-ฮ ปรากฏว่าในคำพิงเพยที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ฆ พยัญชนะ ฌ และพยัญชนะ ฐ มีจำนวนไม่มากจึงทำให้ผู้วิจัยได้ตัดคำพิงเพยที่มีจำนวนน้อยออก ถึงแม้ว่าจะตัดคำพิงเพยบางส่วนออกไปแล้วก็ยังเหลือคำพิงเพยอีกจำนวนมากและล้นแล้วแต่มีเนื้อหาที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ดังนั้น ในการพัฒนาบทการแสดงครั้งที่ 3 นี้ ผู้วิจัยจะได้

คัดเลือกคำพังเพยจำนวน 1-2 คำ จากแต่ละพยัญชนะดังต่อไปนี้ พยัญชนะ ก ข ค ง จ ช ด ต ถ น บ
ป ผ พ ฟ ม ย ร ล ส ห และ อ

2) การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 3

การคัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนนักแสดงจากการพัฒนาผลงานในครั้งที่ 3 และคัดเลือกนักแสดงเพิ่มเติมจากครั้งก่อน เพื่อเป็นการนำเสนอท่าทางการเคลื่อนไหวที่สามารถทำให้บทการแสดงที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และยังสามารถสื่อสารบทการแสดงเรื่องราวของคำพังเพยระหว่างผู้ชมกับนักแสดงได้ตรงตามประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนจำนวนนักแสดงจากจำนวน 5 คน เหลือเพียง 3 คน โดยนักแสดงที่ได้คัดเลือกมานั้นมีทักษะที่หลากหลาย อาทิ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก และนาฏศิลป์การละคร เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 3 เพื่อเป็นการสื่อสารบทการแสดงที่ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยเน้นทักษะของนักแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทย เช่น ทักษะของโขนลี การรำตีบทและการ รำแม่ท่าของนาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏศิลป์แบบตะวันตก ใช้วิธีการเดิน การใช้แขนและขาแบบตะวันตก ใช้การเคลื่อนไหวที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การเคลื่อนไหวแบบทันสมัย และทักษะด้านละคร ผู้วิจัยใช้ทักษะในเรื่องของการสื่อสารทางอารมณ์โดยสามารถแสดงออกทางสีหน้าได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้วิจัยจึงจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงที่ผู้วิจัยจะต้องนำมาประกอบในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ด้วย เช่น มีวินัยในการฝึกซ้อมการแสดง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 3

ผู้วิจัยยังคงให้ความสำคัญกับลีลา นักแสดงจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่และนาฏศิลป์สร้างสรรค์ อีกทั้งนักแสดงที่มีทักษะในการเคลื่อนไหวแบบด้นสด (Improvisation) ได้ รวมถึงนาฏศิลป์การละคร เพื่อนำเสนอลีลาท่าทางที่มาจากจินตนาการทางความคิดแล้วส่งต่อไปยังทางร่างกายให้ถ่ายทอดออกมาเป็นลีลาการเคลื่อนไหวที่สวยงามอย่างตรงไปตรงมาและสื่อความหมายได้

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 3

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาและรอกการสรุปผลในการเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทการแสดงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงครั้งที่ 3

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้เลือกเครื่องดนตรีไทย อาทิ ขลุ่ย จะเข้ ฉิ่ง กรับ และซออู้ ในการทดลองการออกแบบเสียงแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะเลือกเครื่องดนตรี 1-2 ชิ้นในการออกแบบ โดยออกแบบเสียงให้เป็นบรรเลงทำนองเพลงได้อย่างมีอิสระ ไม่จำกัดจังหวะ รวมถึงรูปแบบและวิธีการบรรเลง โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ทำนองเพลงแบบต้นสด (Improvisation)

6) การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 3

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาและรอกการสรุปผลในการเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทการแสดงให้ไปในทิศทางเดียวกัน

7) การออกแบบพื้นที่ครั้งที่ 3

การออกแบบการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ 3 ผู้วิจัยได้เลือกใช้พื้นที่แสดง โดยผู้วิจัยได้การแบ่งพื้นที่แสดงเป็นส่วน ๆ ดังเช่น พื้นที่บริเวณระเบียงบ้าน พื้นที่บริเวณสระน้ำ และพื้นที่บริเวณรอบ ๆ บ้าน ซึ่งเป็นการแบ่งตามความเหมาะสมของบทการแสดง เพื่อให้การแสดงสื่ออารมณ์บรรยากาศการแสดงในแต่ละฉาก

8) การออกแบบแสงครั้งที่ 3

ผู้วิจัยเลือกใช้แสงแสงธรรมชาติในตอนกลางวัน ซึ่งแสงไม่ได้มีส่วนดึงความสนใจจากเนื้อหาของบทการแสดงได้ อีกทั้งการใช้แสงจากธรรมชาติ แสงนั้นจะไม่มาทำลายความบริสุทธิ์ของชิ้นงานที่ต้องการแสดงในเนื้อหาตามคำพังเพย

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบ พัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบพื้นที่และการออกแบบแสง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขออธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 3 ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 4.7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึง
สังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5

ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ข้าวใหม่ปลามัน	 <p data-bbox="536 887 1069 987">นักแสดงชายรับบทสามีโอบเอวภรรยาและ พลอดรักกันในสวนดอกไม้</p>	<p data-bbox="1094 591 1402 1081">นักแสดงชายสองคนสวม ชุดตะวันตกโบราณรับ บทบาทเป็นสามีภรรยาที่ พึ่งแต่งงานกัน ในระหว่างที่ กำลังเดินเล่นชมดอกสวน ดอกไม้สามีจึงโอบเอว ภรรยาและพลอดรักกันใน สวนดอกไม้</p>
ชิงกีรา ชากี้แรง	 <p data-bbox="536 1420 1053 1462">ผู้ชายบีบคอผู้หญิงอยุธยา</p> <p data-bbox="536 1832 1062 1874">ผู้ชายบีบคอผู้หญิงจนผู้หญิงทรุดตัวนั่งอยุธยา</p>	<p data-bbox="1094 1113 1402 1995">นักแสดงชาย 2 คน สวม ชุดควบอยหนึ่งคนและชุด ผู้หญิงตะวันตกหนึ่งคนรับ บทเป็นคนรักกัน วันหนึ่ง เกิดเหตุการณ์ที่ทั้งสองคน ทะเลาะกันอยุธยาหน้า โดยผู้ชายสวมชุดควบอย ได้บีบคอผู้หญิงจนผู้หญิง ทรุดตัวนั่งลงกับพื้น จากนั้นผู้หญิงก็ได้ทำ เช่นเดียวกับผู้ชายโดยบีบ คอผู้ชายจนผู้ชายทรุดตัว นั่งลงกับพื้น แสดงถึงการ กระทำที่ไม่มีใครยอมใคร</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>ผู้หญิงปีบคอผู้ชายอยุธยาธรรมะ</p> <p>ผู้หญิงปีบคอผู้ชายจนผู้ชายทรุดตัวนั่งอยุธยาธรรมะ</p>	
<p>ชี้ข้างจับตักแตน</p>		<p>นักแสดงชายสวมชุดผู้หญิงตะวันตกยืนอยู่ข้างรูปปั้นช้างโดยสื่อถึงการชี้ข้างในขณะที่มือขวาถือสวิงจับแมลงพร้อมแกว่งไปมาจากนั้นเดินสลับไปทางซ้ายและขวาของรูปปั้นช้างพร้อมแกว่งสวิงไปมา</p>

จากตารางที่ 4.7 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ทดลองออกแบบตามองค์ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ครบทั้ง 8 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยได้แบ่งคำพังเพยเป็นฉากที่มีการร้อยเรียงกับตามพญชชนะไทย 2) การคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถ ทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์สร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวแบบต้นสด (Improvisation) ประกอบด้วย นักแสดงจำนวน 4 คน 3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ใช้ลีลานาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์สร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวแบบต้นสด (Improvisation) และลีลาการเคลื่อนไหวที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 4) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ใช้อุปกรณ์การแสดงเป็นเครื่องใช้ในครัวหรือชีวิตประจำวัน เป็นการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายและชัดเจนมากยิ่งขึ้น 5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ผู้วิจัยมีการใช้เครื่องดนตรีไทยบรรเลงแบบต้นสด 6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยเน้นในเรื่องของความหลากหลายเชื้อชาติ และสามารถหยิบเครื่องแต่งกายหลาย ๆ ชาติมาสวมใส่จนกลายเป็นการแต่งกายแบบโพสโมเดิร์น 7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ใช้พื้นที่ของเวทีโล่งกลางแจ้ง เป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมกับการแสดง 8) การออกแบบแสง ผู้วิจัยใช้แสงแบบธรรมชาติในเวลากลางวัน หลังจากการออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบ ข้างต้นเสร็จสิ้น

4.2.1.4 การพัฒนาผลงาน “การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” ครั้งที่ 4

1) การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 4

ในการพัฒนาการครั้งที่ 4 นี้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงจากการทดลองครั้งที่ 3 ที่ผ่านมาผู้วิจัยได้นำปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในด้านของการออกแบบบทการแสดงในครั้งที่ 3 มาพัฒนาต่อในครั้งที่ 4 นี้ ซึ่งในการออกแบบบทการแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งบทการแสดงเป็นช่วงการแสดงตามพญชชนะไทยจำนวน 1-2 คำ และในแต่ละช่วงการแสดงถูกแบ่งเป็น 2 ฉากการแสดง ยกเว้นพญชชนะ ล.ลิ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้ 3 คำ แต่รวบรวมช่วงการแสดงได้เป็น 1 ฉากการแสดง ดังนี้

ช่วงที่ 1 พยัญชนะ ก

- 1) กินน้ำได้ศอก
- 2) กงเกวียนกำเกวียน

ช่วงที่ 2 พยัญชนะ ข

- 1) ขว้างงูไม่พันคอ
- 2) ชีข้างจับตักแตน

ช่วงที่ 3 พยัญชนะ ค

- 1) คนล้มอย่าข้าม
- 2) คนมีและคนจนล้วนมีความตายเป็นเบื้องหน้า

ช่วงที่ 4 พยัญชนะ ง

ง้อแล้วอยากนอนเตียง คอเอียงแล้วอยากหนุนหมอน

ช่วงที่ 5 พยัญชนะ จ

- 1) จับปลาสองมือ
- 2) จับปูใส่กระด้ง

ช่วงที่ 6 พยัญชนะ ด

- 1) เด็ดดอกไม้ไม่ไว้ขั้ว
- 2) เด็ดดอกไม้ร่วมต้น

ช่วงที่ 8 พยัญชนะ ต

- 1) ตักน้ำรดหัวตอ
- 2) ตักน้ำใส่กะโหลกชะงอกคูเงา

ช่วงที่ 9 พยัญชนะ ถ

- 1) ถ่มน้ำลายรดฟ้า
- 2) ถอยหลังเข้าคลอง

ช่วงที่ 10 พยัญชนะ ท

- 1) ทำนาบนหลังคน

ช่วงที่ 11 พยัญชนะ น

- 1) นินทากาเลเหมือนเทน้ำ ไม่ชอกช้ำเหมือนเอามีตมารีดหิน
- 2) นกยูงมีแววที่วังหาง

ช่วงที่ 12 พยัญชนะ บ

- 1) บอกรหนังสือสังฆราช
- 2) บีบก็ตายคล้ายก็รอด

ช่วงที่ 13 พยัญชนะ ป

- 1) เปลก็ไกวดาบกี้แกว่ง
- 2) ไปลามาไหว้

ช่วงที่ 14 พยัญชนะ ผ

- 1) ผัวหาบเมียคอน
- 2) ผู้ชายพายเรือ

ช่วงที่ 15 พยัญชนะ พ

- 1) พึ่งชนะคนไม่ดีด้วยความดี
- 2) พึ่งตัดความโกรธด้วยความข่มใจ

ช่วงที่ 16 พยัญชนะ ฟ

- 1) ฟิงหูซ้ายทะลุหูขวา
- 2) ฟันฝอยหาตะเข็บ

ช่วงที่ 17 พยัญชนะ ม

- 1) มะกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก
- 2) มือถือสากปากถือศีล

ช่วงที่ 18 พยัญชนะ ย

- 1) ยกหางตัวเอง
- 2) ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว

ช่วงที่ 19 พยัญชนะ ร

- 1) รักดีห้ามจู้รักชั่วห้ามเสา
- 2) ร้าไม่ดีโทษปีโทษกลอง

ช่วงที่ 20 พยัญชนะ ล

- 1) ลูบหน้าปะจมูก
- 2) ลิงหลอกเจ้า
- 3) ลิงได้แก้ว

ช่วงที่ 21 พยัญชนะ ส

- 1) สาดน้ำรดกัน
- 2) ใส่ตะกร้าล้างน้ำ

ช่วงที่ 22 พยัญชนะ ห

- 1) หาบดึกกว่าคอน นอนดึกกว่านั่ง
- 2) เขยิบเรือสองแคว

ช่วงที่ 23 พยัญชนะ อ

- 1) อดเปรี้ยวไว้กินหวาน
- 2) อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูตาย บั้นวิวบั้นควายให้ลูกท่านเล่น

2) การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 4

การคัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 นี้ ผู้วิจัยยังคงให้ความสำคัญกับนักแสดงจึงต้องอ้างอิงในความหมายหรือบทบาทการแสดงของนักแสดงที่สามารถจะทำการสื่อสารอย่างได้ผลในสิ่งที่ลึกลับซับซ้อนในความหมายของคำพังเพย และสิ่งนี้จะทำให้ผู้ชมสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อการแสดงได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย อาทิ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่และนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ดังปรากฏรายนามและคุณสมบัติของนักแสดงในตารางที่ 4.8 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 รายนามและคุณสมบัติของนักแสดงในการทดลองครั้งที่ 5

ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	รายนาม /สังกัด	คุณสมบัติของนักแสดง
	<p>อาจารย์ ดร.จัมรงค์ บุญราช นักวิชาการละครและดนตรี ปฏิบัติการ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวง วัฒนธรรม</p>	<p>นาฏยศิลป์ หลัง สมัยใหม่ นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ และการเคลื่อนไหว แบบต้นสด</p>
	<p>อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะ มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ หลัง สมัยใหม่ นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ และการเคลื่อนไหว แบบ ต้นสด</p>
	<p>นายกฤษณะ วันทอง นักศึกษสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ตะวันตก</p>

จากตารางที่ 4.8 รายนามและคุณสมบัติของนักแสดงในการทดลองครั้งที่ 5 ทั้งนี้ การกำหนดนักแสดงจำนวน 4 คน ผู้ชาย 2 คน ผู้หญิง 2 คน ซึ่งมีนักวิชาการละครและดนตรี ปฏิบัติการ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดงและนักศึกษาสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ โดยมีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทยประเพณี นาฏศิลป์ ตะวันตก นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ นาฏศิลป์สร้างสรรค์ และการเคลื่อนไหวแบบต้นสด

3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 4

การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 นี้ ผู้วิจัยยังคงให้ความสำคัญกับลีลา นักแสดง จะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่และนาฏศิลป์ สร้างสรรค์ อีกทั้งนักแสดงที่มีทักษะในการเคลื่อนไหวแบบต้นสด (Improvisation) ได้ รวมถึง นาฏศิลป์การละคร เพื่อนำเสนอลีลาท่าทางที่มาจากจินตนาการทางความคิดแล้วส่งต่อไปยังทาง ร่างกายให้ถ่ายทอดออกมาเป็นลีลาการเคลื่อนไหวที่สวยงามอย่างตรงไปตรงมาและสื่อความหมายได้

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 4

การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 นี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์การแสดง ไว้ในแต่ละ ฉากเพื่อต้องการสื่อสารให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจในผลงานการสร้างสรรค์ครั้งนี้ และจึงเลือกใช้ อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ให้ความหมายในการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ได้แก่ ขนนก กระดิ่ง ปู ตึกตาปลา ตะกร้า ดาบไม้ ซอ จานรูปใบบัว คานหาบ ตับจาก (ใช้มุงหลังคา) รูปปั้นแกะสลักรูปช้าง เปลไกว เป็นต้น

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงครั้งที่ 4

การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 นี้ ผู้วิจัยได้เลือกเครื่องดนตรีไทย อาทิ ขลุ่ย จะเข้ ฉิ่ง กรับ และซออู้ ในการทดลองการออกแบบเสียงแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะเลือกเครื่องดนตรี 1-2 ชิ้นในการออกแบบ โดยออกแบบเสียงให้เป็นบรรเลงทำนองเพลงได้อย่างมีอิสระ ไม่จำกัดจังหวะ รวมถึงรูปแบบและวิธีการบรรเลง โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ทำนองเพลงแบบต้นสด (Improvisation)

6) การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 4

การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 4 นี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องแต่งกายที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ อาทิ ชุดอินเดีย ชุดญี่ปุ่น ชุดเกาหลี ชุดควบอย ชุดฝรั่งเศสแบบโบราณ และชุดที่ใส่ในชีวิตประจำวันในยุคปัจจุบัน รวมถึงหมวกรูปทรงต่าง ๆ ชฎาไทยที่ทำขึ้นมาใหม่และหัวโขนลิง ซึ่งนักแสดงได้สวมใส่เครื่องแต่งกายและเลือกสวมหมวก ชฎาหรือหัวโขนตามใจนักแสดง เพื่อสื่อถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่หล่อหลอมรวมกันเป็นเอกภาพของสังคมไทย อีกทั้งการออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งนี้เพื่อสื่อถึงรูปแบบงานหลังสมัยใหม่ (Post-Modern)

7) การออกแบบพื้นที่ครั้งที่ 4

การออกแบบการสร้างสรรค์ในครั้งที่ 4 ได้เลือกใช้พื้นที่แสดง โดยผู้วิจัยได้การแบ่งพื้นที่แสดงเป็นส่วน ๆ ดังเช่น พื้นที่บริเวณระเบียงบ้าน พื้นที่บริเวณสระน้ำ และพื้นที่บริเวณรอบ ๆ บ้าน ซึ่งเป็นการแบ่งตามความเหมาะสมของบทการแสดง เพื่อให้การแสดงสื่ออารมณ์บรรยากาศการแสดงในแต่ละฉาก

8) การออกแบบแสงครั้งที่ 4

การออกแบบการสร้างสรรค์ในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยเลือกใช้แสงแสงธรรมชาติในตอนกลางวัน ซึ่งแสงไม่ได้มีส่วนดึงดูดความสนใจจากเนื้อหาของบทการแสดงได้ อีกทั้งการใช้แสงจากธรรมชาติ แสงนั้นจะไม่มาทำลายความบริสุทธิ์ของชิ้นงานที่ต้องการแสดงในเนื้อหาตามคำพึงเพย

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบ พัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบ ลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์การแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่และการออกแบบแสง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขออธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 5 ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 4.9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึง
สังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5

ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>กงเกวียนกำ เกวียน</p>		<p>นักแสดงชายหญิงรับบทเป็นสามีภรรยาที่มีฐานะร่ำรวยยืนอยู่ด้านซ้ายมือของพื้นที่โล่งแจ้งโดยมีนักแสดงชายรับบทคนจนนั่งอยู่ตรงกลางพื้นที่โล่งแจ้งกับ ศพ จากนั้นนักแสดงชายหญิงค่อย ๆ เดินวนเป็นวงกลมรอบนักแสดง</p>
<p>กระต่ายตื่นตูม</p>	 <p>นักแสดงชายคนหนึ่งนั่งอยู่ตรงกลางพื้นที่โล่ง จากนั้นได้มีนักแสดงคนที่สองเดินเข้ามาจากทางด้านขวาของพื้นที่การแสดงและค่อย ๆ เดินไปทางขวา ด้วยอากัปกิริยาที่มีความตื่นเต้นอยู่ตลอดเวลาจนทำให้นักแสดงคนที่นั่งอยู่เกิดความรำคาญ</p>	<p>นักแสดงชายในชุดจีนได้นั่งเก้าอี้อยู่ตรงกลางพื้นที่แสดงโดยแสดงอากัปกิริยาของการนั่งคิดเรื่องของการสอบเข้ามหาลัย และในระหว่างนั้นมีนักแสดงชายคนที่สองเดินเข้ามาหานักแสดงชายคนที่หนึ่งโดยมีท่าทางที่ตื่นเต้นมาก่อนผลคะแนนจะประกาศออกมา จึงมีลีลาที่ตื่นเต้นเดินไปมาจนทำให้นักแสดงคนที่นั่งอยู่เกิดความรำคาญ</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>ขว้างงูไม้พัน คอ</p>	<div data-bbox="497 344 1062 757" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="491 801 1072 913">นักแสดงหญิงใช้มือขวาจับงูขึ้นเหนือศีรษะพร้อมเงยหน้ามองไปที่งู</p> <div data-bbox="491 922 1050 1375" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="507 1420 1056 1523">นักแสดงหญิงพยายามสลัดงูออกจากคอโดยก้มตัวและใช้มือขวาดึงออก</p>	<p>นักแสดงหญิงหนึ่งคนสวมชุดตะวันตกถูกงูรัดคอ จากนั้นจึงใช้มือขวาจับงูขึ้นเหนือศีรษะพร้อมเงยหน้ามองและสลัดงูออกจากคอโดยก้มตัวและใช้มือขวาดึงออก โดยทำซ้ำ 2-3 รอบ เพื่อสื่อให้เห็นว่าเป็นการขว้างงูออกห่างไปจากตัวนักแสดงแล้วแต่งูนั้นก็ยังคงรัดคอนักแสดงอยู่</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ข้าวใหม่ปลามัน	 <p data-bbox="539 678 1102 786">นักแสดงชายรับทสามีโอบเอาภรรยาและพลอดรักกันในสวนดอกไม้</p> 	<p data-bbox="1137 349 1409 913">นักแสดงชายสองคนสวมชุดตะวันตกโบราณรับทบาทเป็นสามีภรรยาที่พึ่งแต่งงานกันในระหว่างที่กำลังเดินเล่นชมดอกสวนดอกไม้สามีจึงโอบเอาภรรยาและพลอดรักกันในสวนดอกไม้</p>
ชิงกีรา ช่างีแรง	 <p data-bbox="539 1272 1102 1312">ผู้ชายบีบคอผู้หญิงอยู่ริมสระ</p> <p data-bbox="539 1731 1102 1771">ผู้ชายบีบคอผู้หญิงจนผู้หญิงทรุดตัวนั่งอยู่ริมสระ</p>	<p data-bbox="1137 943 1409 2033">นักแสดงชาย 2 คนสวมชุดควบอยหนึ่งคน และชุดผู้หญิงตะวันตกหนึ่งคนรับทเป็นคนรักกัน วันหนึ่งเกิดเหตุการณ์ที่ทั้งสองคนทะเลาะกันอยู่ริมสระน้ำโดยผู้ชายสวมชุดควบอยได้บีบคอผู้หญิงจนผู้หญิงทรุดตัวนั่งลงกับพื้น จากนั้นผู้หญิงก็ได้ทำเช่นเดียวกับผู้ชายโดยบีบคอผู้ชายจนผู้ชายทรุดตัวนั่งลงกับพื้นแสดงถึงการกระทำที่ไม่มีใครยอมใคร</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>ผู้หญิงปีบคอผู้ชายอยุธยาธรรมะ</p> <p>ผู้หญิงปีบคอผู้ชายจนผู้ชายทรุดตัวนั่งอยุธยาธรรมะ</p>	
<p>ชี้ข้างจับตักแตน</p>		<p>นักแสดงชายสวมชุดผู้หญิงตะวันตกยืนอยู่ข้างรูปปั้นช้างโดยสื่อถึงการชี้ข้างในขณะที่มือขวาถือสวิงจับแมลงพร้อมแกว่งไปมาจากนั้นเดินสลับไปทางซ้ายและขวาของรูปปั้นช้างพร้อมแกว่งสวิงไปมา</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
คนล้มอย่าข้าม	 <p>นักแสดงชายใช้เท้าชดเชาให้นักแสดงหญิงล้ม</p> <p>นักแสดงชายข้ามนักแสดงหญิง</p>	<p>นักแสดงชายยืนอยู่ระหว่างทางขึ้นบันได คอยชดเชาให้นักแสดงหญิงที่กำลังขึ้นบันไดล้มตัวนอนลง จากนั้นจึงข้ามนักแสดงหญิงไปมาแสดงถึงการซ้ำเติม ที่นักแสดงหญิงล้มอย่างมีสีหน้าสะใจ</p>
คอเอียงอยากหนุนหมอน	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งนอนอยู่บนเตียง นักแสดงคนที่สองยืนอยู่ข้างเตียงและมีบุคลิกลักษณะคอเอียง</p> <p>นักแสดงคนที่สองเกิดอาการที่ความอยากหนุนหมอน</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งนอนอยู่บนเตียง นักแสดงคนที่สองยืนอยู่ข้างเตียงและมีบุคลิกลักษณะคอเอียงและเกิดอาการที่ความอยากหนุนหมอนที่วางอยู่บนเตียงอย่างหนัก</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
จับปูใส่กระดัง	 <p>ปูวางอยู่บนถ้วยกลางสนามหญ้า</p> <p>นักแสดงด้านขวาหยิบปูออกจากถ้วยแล้วนำมาใส่กระดังที่นักแสดงด้านซ้ายกำลังถืออยู่</p> <p>นักแสดงทางด้านซ้ายถือกระดังที่มีปูอยู่ข้างใน นักแสดงทางด้านขวายืนมอง</p>	<p>ปูวางอยู่บนถ้วยกลางสนามหญ้า นักแสดงคนที่หนึ่งใช้มือหยิบปูออกจากถ้วยแล้วนำไปวางบนกระดังของชายคนที่สอง จากนั้นปูก็เริ่มไต่ออกจากกระดัง นักแสดงคนที่สองเลยผลักกระดังเพื่อไม่ให้ปูไต่ออกจากกระดัง</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="550 1008 1125 1108">นักแสดงหญิงใช้มือซ้ายและขวาจับปลาข้างละตัว โดยยกมือขึ้นพร้อมกับปลาที่จับสลับซ้ายขวา</p> <p data-bbox="550 1467 1125 1512">นักแสดงหญิงถือปลาชูขึ้นทั้งสองแขน</p>	<p data-bbox="1155 344 1401 1512">นักแสดงหนึ่งคนยืนอยู่โดยมีอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีลักษณะเป็นปลาสองตัววางอยู่ที่พื้นซ้ายและขวาของนักแสดง และนักแสดงเริ่มย่อตัวลงเอื้อมมือจับปลา ซึ่งมีระยะห่างของปลาสองตัวที่ทำให้เป็นอุปสรรคของความไม่สะดวกในการจับปลาทั้งสองตัว นักแสดงจึงแสดงลีลาของการกางแขนและโยกตัวเอื้อมไปทางซ้ายและขวา สลับกัน ซึ่งทำให้นักแสดงไม่สามารถจะจับปลาตัวใดตัวหนึ่งได้</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>ซ่างตายทั้งตัวเอาใบบัวปิด</p>	 <p>นักแสดงชายนำใบบัวมาปิดรูปปั้นซ่าง</p>	<p>นักแสดงชายหนึ่งคนนั่งตั้งเข่าซ้ายโดยถือจานซึ่งเป็นรูปใบบัวและนั่งซ่างรูปปั้นซ่างที่ตั้งเอียงสื่อความหมายว่าเป็นซ่างที่ตายแล้ว จากนั้นถือจานซึ่งเป็นรูปใบบัวแสดงลีลาถึงการนำใบบัวมาปิดซ่างที่ตาย</p>
<p>เด็ดบัวให้ไว้เวย</p>	 <p>นักแสดงหญิงกำลังแสดงลีลาถึงการดึงกลีบดอกไม้ ออกมาจากกัน</p>	<p>นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนโต๊ะในสวนดอกไม้และกำลังแสดงลีลาถึงการดึงกลีบดอกไม้ออกจากกันแล้วปาทิ้งโดนสีหน้าเคร่งเครียดทำซ้ำ 3-4 ครั้ง</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ตักน้ำรดหัวตอ	 <p data-bbox="555 689 1018 734">นักแสดงใช้กระบุงแสดงลีลาของการตักน้ำ</p> <p data-bbox="555 1093 1018 1137">นักแสดงนำกระบุงที่ใส่น้ำมารดที่ตอต้นไม้</p>	<p data-bbox="1182 488 1409 1104">นักแสดงชายสวมชุด แฟชั่น ยุคปัจจุบันนั่งอยู่ข้างตอต้นไม้และใช้กระบุงแสดงลีลาการถึงการตักน้ำเพื่อที่จะนำมารดตอต้นไม้ข้าง ๆ ตัวเอง ทำซ้ำแบบเดิม 5 ครั้ง</p>
ตักน้ำใส่กะโหลกชะงอกดูเงาตัวเอง	 <p data-bbox="555 1489 938 1534">นักแสดงหญิงกำลังใช้กระบุงตักน้ำ</p>	<p data-bbox="1182 1167 1409 1854">นักแสดงหญิงคนหนึ่งนั่งอยู่บริเวณริมแม่น้ำกำลังใช้กระบุงตักน้ำรดศีรษะตัวเอง จากนั้นจึงได้ชะงอกดูเงาของตัวเองในน้ำและแสดงกิริยาตกใจเมื่อเห็นหน้าตนเอง และทำลีลาแบบเดิมซ้ำ 2 ครั้ง</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="552 748 1102 792">นักแสดงหญิงใช้กระบังตักน้ำขึ้นมารดศีรษะตนเอง</p> <p data-bbox="552 1151 999 1196">นักแสดงหญิงชะเง้อดูเงาของตัวเองในน้ำ</p> <p data-bbox="552 1554 1094 1599">นักแสดงหญิงแสดงกิริยาตกใจเมื่อเห็นหน้าตนเอง</p>	

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ถ่มน้ำลายรดฟ้า	 <p data-bbox="539 943 1174 1048">นักแสดงยืนเงยหน้าและแสดงลีลาการถ่มน้ำลายไปในอากาศ</p>	<p data-bbox="1198 409 1406 831">นักแสดงหนึ่งคนเดินเข้ามาในพื้นที่แสดงแล้วมองไปเบื้องบนในความหมายของการมองขึ้นไปบนฟ้า</p> <p data-bbox="1198 853 1406 1155">จากนั้นนักแสดงก็ย้ายที่ไปยังจุดต่างๆ จากนั้นก็ถ่มน้ำลายไปในอากาศ</p>
ถอยหลังเข้าคลอง	 <p data-bbox="539 1514 1086 1554">นักแสดงหญิงกำลังก้าวถอยหลังอยู่บนราวสะพาน</p> <p data-bbox="539 1910 1174 2011">นักแสดงหญิงยกขาซ้ายก้าวไปข้างหลังอยู่กลางราวสะพาน</p>	<p data-bbox="1198 1178 1406 1800">นักแสดงหญิงหนึ่งคนสวมชุดในยุคปัจจุบันกำลังก้าวถอยหลังอยู่บนราวของสะพานไม้โดยมีคลองเป็นพื้นหลังจึงสื่อถึงคำพังเพยที่ว่า ถอยหลังเข้าคลอง</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นยืนอยู่ด้านขวามือกำลังแสดงลีลาของการทำนาบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดีย</p> <p>นักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นได้เดินมาทางด้านซ้ายแล้วแสดงลีลาของการทำนาบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดีย</p>	<p>นักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นยืนอยู่ด้านขวามือกำลังแสดงลีลาของการทำนาบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดีย</p> <p>จากนั้นนักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นได้เดินมาทางด้านซ้ายแล้วแสดงลีลาของการทำนาบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดียเข้าไป</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
เปลที่ไกวดาบก็ แกว่ง	 <p>นักแสดงหญิงโน้มตัวลงข้างหน้ามือซ้ายไกวเปลโดยมีนักแสดงชายนอนอยู่ในเปลที่ไกวมือขวาแกว่งดาบ</p> <p>นักแสดงหญิงเอนตัวไปข้างหลังมือซ้ายไกวเปลโดยมีนักแสดงชายนอนอยู่ในเปลที่ไกวมือขวาแกว่งดาบ</p>	
ไปลามาไหว้	 <p>นักแสดงหนึ่งคนกำลังไหว้รูปปั้น</p>	นักแสดงหนึ่งคนมาถึงบ้านก็เดินมาไหว้รูปปั้น จากนั้นเมื่อถึงเวลากลับเดินมาไหว้และโบกมือลาทำซ้ำ 3 รอบ

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="539 728 813 772">นักแสดงโบทมีอลารูปปั้น</p>	
<p data-bbox="284 795 462 840">ผ้าหอบเมียบคอน</p>	 <p data-bbox="539 1176 1117 1220">นักแสดงชายเดินแบกไม้หอบออกมาจากทางด้านขวา</p> <p data-bbox="539 1612 1133 1724">นักแสดงชายยืนอยู่ทางซ้าย นักแสดงหญิงเดินพาดไม้สำหรับคอนออกมาจากทางด้านขวา</p>	<p data-bbox="1157 795 1404 1624">นักแสดงชายรับบทสามีแต่งกายในชุดควบอยสวมหมวกเดินแบกไม้หอบออกมาจากทางด้านขวาและเดินไปทางซ้าย จากนั้นนักแสดงหญิงรับบทเป็นภรรยาเดินพาดไม้สำหรับคอนออกมาจากทางด้านขวา โดยเดินตามหลังสามีไปอย่างช้า ๆ</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="528 779 1136 817">นักแสดงชายแสดงลีลาหาบ นักแสดงหญิงแสดงลีลาคอน</p>	
ผู้ชายพายเรือ	 <p data-bbox="528 1198 912 1236">นักแสดงชายกำลังพายเรือเทียบท่า</p> <p data-bbox="528 1624 1184 1724">นักแสดงสองคนรับบทคนรักนั่งอยู่บนเรือโดยมีผู้ชายทำหน้าที่พายเรือ</p>	นักแสดงชายคนหนึ่งกำลังพายเรือเทียบท่า เพื่อมารับนักแสดงคนที่สองที่แต่งกายด้วยชุดฝรั่งเศสแบบโบราณเพื่อพายไปส่งนักแสดงหญิงที่บ้าน

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
พายเรือทวนน้ำ	 <p data-bbox="518 772 970 817">นักแสดงชายกำลังพายเรือทวนกระแสน้ำ</p>	นักแสดงชายกำลังพายเรือทวนกระแสน้ำและทำซ้ำ 3 รอบ
ฟิงหู่ซ้ายทะลุหูขวา	 <p data-bbox="518 1220 1173 1265">นักแสดงขวามีมือกระซิบข้างหูของนักแสดงซ้ายมือ</p> <p data-bbox="518 1657 890 1702">นักแสดงทั้งสองโน้มตัวมาทางซ้าย</p>	นักแสดงสวมชุดแพชั่นยุคปัจจุบันกำลังแสดงอาภักภิริยาของการกระซิบข้างหูซ้ายของนักแสดงที่สวมชุดญี่ปุ่นในระหว่างที่สารที่ถูกบอกกล่าวโดยผ่านการกระซิบก็ได้ทะลุออกทางหูด้านขวาของนักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่น

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>พื้นฝอยหาคะเช็บ</p>	 <p>นักแสดงชายหนึ่งคนอยู่บนกองเสื้อผ้าแสดงลีลาของการคั้นหาคะเช็บ</p> <p>นักแสดงพบตะเช็บของเสื้อผ้าแล้วก็พยายามใช้นิ้วมือชี้ตะเช็บเสื้อผ้าแต่ละชุดให้แก่ผู้ชม</p>	<p>นักแสดงนั่งอยู่กับกองเสื้อผ้า และหยิบเสื้อผ้าขึ้นมาหนึ่งชุดแสดงลีลาของการคั้นหาคะเช็บของเสื้อผ้าชุดนั้น จากนั้นนักแสดงปฏิบัติลีลาเช่นเดียวกันกับเสื้อผ้าชุดอื่นอีก 3-4 ชุด ทั้งนี้เมื่อนักแสดงพบตะเช็บของเสื้อผ้าแล้วก็พยายามใช้นิ้วมือชี้ตะเช็บเสื้อผ้าแต่ละชุดให้แก่ผู้ชม</p>
<p>มะกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก</p>	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งยืนอยู่ทางด้านซ้ายอยู่ในพื้นที่แสดงมีตะกร้าสามใบอยู่ตรงกลางและมีนักแสดงคนที่สองและสามยืนอยู่ด้านขวาของพื้นที่การแสดง</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งยืนอยู่ทางด้านซ้ายอยู่ในพื้นที่แสดงพร้อมอุปกรณ์ในลักษณะของตะกร้าซึ่งมีลูกบอลต่างขนาดแทนลักษณะของมะกอกจำนวน 3 ตะกร้า โดยนักแสดงคนที่หนึ่งหยิบลูกบอลปาใส่นักแสดงคนที่สองและสามแต่ก็ปาไม่ถูก</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="529 835 1166 947">นักแสดงคนที่หนึ่งหยิบลูกบอลปาใส่นักแสดงคนที่สองและสามแต่ก็ปาไม่ถูก</p>	
<p data-bbox="284 969 505 1070">มือถือสากรปาก ถือศีล</p>	 <p data-bbox="529 1630 1166 1809">นักแสดงชุดขาวนั่งบนแท่นไม้ใช้มือขวายกสาครกขึ้นเหนือศีรษะจากนั้นมีนักแสดงหญิงนั่งคุกเข่ายกมือไหว้นักแสดงชุดขาว</p>	<p data-bbox="1190 969 1406 1731">ข้างหนึ่งถืออุปกรณ์ในลักษณะสาครกจากนั้นได้สื่อสารกับนักแสดงคนสองด้วยการทอองศาหรือบทธวดที่จากนั้นนักแสดงคนที่สองเดินมานั่งคุกเข่ากราบไหว้นักแสดงที่ถือสาครก</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ยกหางตัวเอง	 <p data-bbox="536 703 1126 815">นักแสดงชายคนหนึ่งสวมชุดญี่ปุ่นสวมหมวกสากลนิยมซึ่งถือผ้าผูกเอวแทนส่วนที่เรียกว่าหาง โดย</p> <p data-bbox="536 1189 1126 1301">นักแสดงชายเดินไปมาบริเวณพื้นที่การแสดงลีลาของการโอดะทางด้วยการยกผ้าผูกเอวให้</p>	<p data-bbox="1158 353 1404 981">นักแสดงชายคนหนึ่งสวมชุดญี่ปุ่นสวมหมวกสากลนิยมซึ่งถือผ้าผูกเอวแทนส่วนที่เรียกว่าหาง โดยเดินไปมาบริเวณพื้นที่การแสดงลีลาของการโอดะทางด้วยการยกผ้าผูกเอวให้ผู้ชมดู</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงสองคนรับบทเป็นนกยืนอยู่ด้านซ้ายของพื้นที่แสดง นักแสดงยืนอยู่ทางด้านขวารับบทเป็นนายพราน</p> <p>นายพราน เป่าลูกดอกไปที่นกจากนั้นเป็นผลทำให้นักแสดงในบทของนกล้มลงทั้งสองคน</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งและสองมือซ้ายถือขนนกมือขวาถือปีกบินสวมบทบาทเป็นนก โดยมีนักแสดงคนที่สามรับบทบาทเป็นนายพราน เป่าลูกดอกไปที่นกจากนั้นเป็นผลทำให้นักแสดงในบทของนกล้มลงทั้งสองคนทำซ้ำ สองครั้ง</p>
รักดีหามจ้าว รักชั่วหามเสา	 <p>นักแสดงชายหญิงสองคนเดินเข้ามาทางซ้ายของพื้นที่แสดง</p>	<p>นักแสดงชายหญิงสองคนเดินเข้ามาทางซ้ายของพื้นที่แสดง โดยนักแสดงชายแสดงลีลาการตีบทการแสดงว่า รักดีหล่อจนจะหามจ้าวพร้อมขี้นี้</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชายแสดงลีลาการตีบทการแสดงว่า รักดีหล่อน จะหามจ้าวพร้อมขึ้นี้วไปที่จ้าวบ้าน</p> <p>นักแสดงชายแสดงลีลาตีบทการแสดงว่ารักชั่วหล่อนจะได้ หามเสา พร้อมขึ้นี้วไปที่เสาบ้าน</p>	<p>ไปที่จ้าวบ้าน และ ต่อมาไปใช้มือลาก นักแสดงหญิงไปที่ เสาบ้าน พร้อม แสดงลีลาตีบทการแสดงว่า รักชั่ว หล่อนจะได้หามเสา พร้อมขึ้นี้วไปที่เสา บ้าน ทำซ้ำ 3 รอบ</p>
<p>รำไม้ตีโทษปีโทษ กลอง</p>	 <p>ชายในบทผู้รำละครเริ่มเอียงอย่างเข้าสู่พื้นที่แสดงพร้อมกับ นักดนตรีด้วยลีลานาฏศิลป์ไทยแบบประเพณีนิยม</p>	

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="507 797 1110 909">ผู้รำละครเริ่มรำผัดจังหวะโดยเริ่มรำผัดจังหวะจึง ปรบมือให้นักดนตรีหยุดเล่น</p> <p data-bbox="507 1234 1110 1346">ผู้รำละครเดินตรงเข้าไปกระที่บเท้า ชี้นิ้ว ต่อว่า นักแสดงทั้งสองคนในบทนักดนตรี</p>	<p data-bbox="1134 356 1409 1420">นักแสดงสองคนในบท นักดนตรียืนบรรเลง ดนตรีและนักแสดงชาย ในบทผู้รำละครเริ่ม เยื้องย่างเข้าสู่พื้นที่ แสดงพร้อมกับนัก ดนตรีด้วยลีลานาฏศิลป์ ไทยแบบประเพณีนิยม โดยเริ่มรำผัดจังหวะ โดยเริ่มรำผัดจังหวะจึง ปรบมือให้นักดนตรี หยุดเล่นและนักแสดง ในบทผู้รำละครสลับกับ เดินตรงเข้าไปกระที่บ เท้า ชี้นิ้ว ต่อว่า นักแสดงทั้งสองคนใน บทนักดนตรี</p>
<p data-bbox="282 1453 392 1487">ลิงได้แก้ว</p>	 <p data-bbox="507 1787 1110 1899">ลิงเดินมาจากทางด้านหลังของพื้นที่การแสดงโดยมานั่ง อยู่ตรงกลาง</p>	<p data-bbox="1134 1453 1409 1868">นักแสดงคนหนึ่งรับบท เป็นลิงโดยสวมหัวโขน ลิงจากนั้นแสดงลีลา ของลิงเดินมาจากทาง ด้านหลังของพื้นที่การ แสดงโดยมานั่งอยู่ตรง กลางพื้นที่แสดง</p>

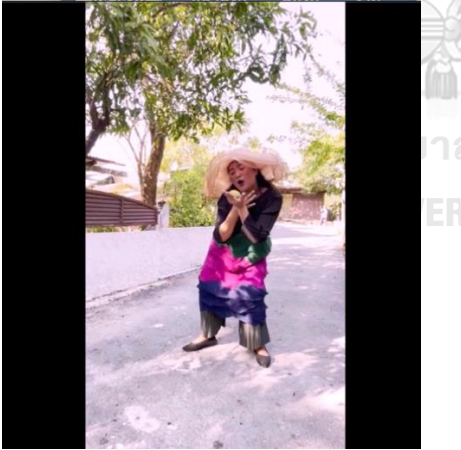
ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นั่งอยู่ตรงกลางพื้นที่แสดงแล้วถือแก้วน้ำแทนลักษณะของเครื่องเพชรหรือลูกแก้ว</p> <p>แสดงอากัปกิริยาตีใจที่ตนได้แก้วด้วยการกระโดดโลดเต้นและชูแก้วขึ้นเหนือศีรษะ</p>	<p>แล้วถือแก้วน้ำแทนลักษณะของเครื่องเพชรหรือลูกแก้ว จากนั้นแสดงอากัปกิริยาตีใจที่ตนได้แก้วด้วยการกระโดดโลดเต้นและชูแก้วขึ้นเหนือศีรษะ</p>
<p>สิงหลอกเจ้า</p>	 <p>นักแสดงสามคนรับบทบาทเป็นสิงสวมหัวโขนเป็นสิงแสดงลีลาลักษณะนิสัยของสิงกระโดดไปรอบ ๆ พื้นที่แสดง จากนั้นทั้งสามจึงเข้าไปที่ท้องฟ้าเพื่อหลอกให้ผู้ชมให้ดูไปที่ตนชี้</p>	<p>นักแสดงสามคนรับบทบาทเป็นสิงสวมหัวโขนเป็นสิงแสดงลีลาลักษณะนิสัยของสิงกระโดดไปรอบ ๆ พื้นที่แสดง จากนั้นทั้งสามจึงเข้าไปที่ท้องฟ้าเพื่อหลอกให้ผู้ชมให้ดูไปที่ตนชี้</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="488 757 1078 806">ทั้งสามจึงขึ้นไปที่ยอดฟ้าเพื่อลอกให้ผู้ชมให้ดูไปที่ตนชี้</p>	<p data-bbox="1114 353 1407 851">นักแสดงสามคนรับบทบาทเป็นลิงสวมหัวโขนเป็นลิงแสดงลีลาลักษณะนิสัยของลิงกระโดดไปรอบ ๆ พื้นที่แสดง จากนั้นทั้งสามจึงขึ้นไปที่ยอดฟ้าเพื่อลอกให้ผู้ชมให้ดูไปที่ตนชี้</p>
<p data-bbox="290 878 459 918">ลูปหน้าปะจุมุก</p>	 <p data-bbox="488 1214 1034 1254">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนบ้านใช้มือทั้งสองข้างตักน้ำ</p> <p data-bbox="488 1962 1066 2002">นักแสดงหญิงใช้มือลูบทั่วใบหน้าแล้วเจอจุมุกของตน</p>	<p data-bbox="1114 878 1407 1303">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนบ้านแสดงลีลาของการล้างหน้าในตอนเช้า โดยใช้มือทั้งสองข้างตักน้ำมาล้างหน้า ระหว่างที่ลูบทั่วใบหน้าแล้วจึงเจอจุมุกทำซ้ำ 5 ครั้ง</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
เล่นกับสาก สาก ตีหัว	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งกำลังควงสากครกเล่นโดยมีนักแสดงคนที่สองกำลังกราบไหว้</p> <p>นักแสดงคนที่หนึ่งจึงใช้สากครกตีหัวนักแสดงคนที่สอง</p>	นักแสดงคนที่หนึ่งกำลังควงสากครกเล่นโดยมีนักแสดงคนที่สองกำลังกราบไหว้ นักแสดงคนที่หนึ่งจึงใช้สากครกตีหัวนักแสดงคนที่สอง
บอกหนังสือ สังฆราช	 <p>นักแสดงสามคนคนแรกสวมชุดสีแดงรับบทเป็นสังฆราชในมือถือหนังสือและนักแสดงคนที่สองและคนที่สามในมือถือหนังสือโดยรับบทเป็นชาวบ้าน</p> 	นักแสดงสามคนคนแรกสวมชุดสีแดงรับบทเป็นสังฆราชในมือถือหนังสือและนักแสดงคนที่สองและคนที่สามในมือถือหนังสือโดยรับบทเป็นชาวบ้าน การแสดงโดยนักแสดงคนที่สองและคนที่สามนั่งคุกเข่าแสดงสีลาถึงการนั่งฟังสังฆราชท่อนหนังสือให้ฟัง

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>นักแสดงคนที่สองและคนที่สามนั่งคุกเข่าแสดงลีลาถึงการนั่งฟังสังฆราชท่องหนังสือให้ฟัง</p> <p>นักแสดงคนที่สองและสามลุกขึ้นมาสอนหนังสือให้กับสังฆราช</p>	<p>จากนั้นนักแสดงคนที่สองและสามลุกขึ้นมาสอนหนังสือให้กับสังฆราช</p>
<p>สี่ซอให้ควายฟัง</p>	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งนั่งอยู่บนตั่งรับบทเป็นนักดนตรีกำลังสี่ซอให้นักแสดงคนที่สองที่รับบทเป็นควาย จึงสื่อถึงคำพังเพยที่ว่า สี่ซอให้ควายฟัง</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งนั่งอยู่บนตั่งรับบทเป็นนักดนตรีกำลังสี่ซอให้นักแสดงคนที่สองที่รับบทเป็นควาย จึงสื่อถึงคำพังเพยที่ว่า สี่ซอให้ควายฟัง</p>
<p>หาบดึกกว่าคอนนอนดึกกว่านั่ง</p>	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งคอนผักและเดินมาถึงกลางเวที นักแสดงคนที่สองยกหาบมาให้เพื่อที่จะให้นักแสดงคนที่หนึ่งเปลี่ยนของที่อยู่ใกระจาดมาไว้ที่ตะกร้าสองใบ</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งคอนผักและเดินมาถึงกลางเวที นักแสดงคนที่สองยกหาบมาให้เพื่อที่จะให้นักแสดงคนที่หนึ่งเปลี่ยนของที่อยู่ใกระจาดมาไว้ที่ตะกร้าสองใบ</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="507 745 1090 857">เมื่อนักแสดงคนที่หนึ่งและคนที่สองหาบและคอนเดินผ่าน จากนั้นนักแสดงคนที่สามจึงนอนลง</p>	<p data-bbox="1129 353 1391 712">เพื่อหาบเดินทางต่อไป นักแสดงคนที่สามนั่งอยู่บนเตียงจากนั้นก็นอนลงไปเตียงนอนและนอนเล่นอยู่บนเตียงอย่างสบายใจ</p>
<p data-bbox="288 887 483 981">เหยียบเรือสองแคม</p>	 <p data-bbox="507 1391 1070 1496">นักแสดงหนึ่งคนสวมชุดแบบตะวันตกได้เดินก้าวลงบนเรือและทรงตัวอยู่บนเรือ</p> 	<p data-bbox="1129 887 1391 1496">นักแสดงหนึ่งคนสวมชุดแบบตะวันตกได้เดินก้าวลงบนเรือและทรงตัวอยู่บนเรือจากนั้นก็เปลี่ยนมาเหยียบที่แคมเรือทั้งสองข้างทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการทรงตัวทำให้นักแสดงยกแขนขึ้นสองข้างและโยกตัวไปมา</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>นักแสดงจึงเปลี่ยนมาเหยียบที่แคมเรือทั้งสองข้าง ทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการทรงตัว ทำให้นักแสดงยกแขนขึ้นสองข้างและโยกตัวไปมา</p>	
<p>อดเปรี้ยวไว้กินหวาน</p>	<div style="text-align: center;"> <p>นักแสดงคนหนึ่งกำลังแสดงลีลาเอื้อมมือคว่ำ มะม่วงยังไม่สุกที่มีรสเปรี้ยว</p> <p>นักแสดงอดใจไว้เพราะในมือมีมะม่วงสุกที่มีรสชาติหวานกว่า</p> </div>	<p>นักแสดงคนหนึ่งสวมชุดแฟชั่นในยุคปัจจุบันกำลังแสดงลีลาเอื้อมมือคว่ำ มะม่วงยังไม่สุกที่มีรสเปรี้ยว ในขณะที่ตนต้องอดใจไว้ เพราะในมือมีมะม่วงสุกที่มีรสชาติหวานกว่า</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>อย่าเห็นกงจักร เป็นดอกบัว</p>	<div data-bbox="496 342 943 792" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="496 792 1078 920">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนเก้าอี้แล้วมองไปที่แผ่นไม้ที่แกะสลักที่แทนสัญลักษณ์รูปกงจักร</p> <div data-bbox="496 920 967 1402" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="496 1402 1078 1538">นักแสดงหญิงจึงหันหน้ามาหาผู้ชมแล้วใช้มือมาด้านหน้าเพื่อท่อนิ้วแล้วกางออกแทนดอกบัว</p>	<p>นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนเก้าอี้แล้วมองไปที่แผ่นไม้ที่แกะสลักที่แทนสัญลักษณ์รูปกงจักรได้ใช้มือลูบไล่ไปที่แผ่นไม้จากนั้นจึงหันหน้ามาหาผู้ชมแล้วใช้มือมาด้านหน้าเพื่อท่อนิ้วแล้วกางออกแทนดอกบัว</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>อยู่บ้านท่าน อย่างนี้ดูตาย ปั้นวัวปั้นควาย ให้ลูกท่านเล่น</p>	 <p>นักแสดงคนหนึ่งนั่งอยู่หน้าบ้านกำลังแสดงลีลาของการปั้นดินเหนียวเป็นรูปวัวรูปควาย</p> <p>ในขณะที่ในขณะที่เด็กคนหนึ่งยืนจ้องดูด้วยความสนใจ</p> <p>เมื่อเสร็จกิจนักแสดงคนที่หนึ่งก็ยื่นรูปปั้นวัวให้เด็กผู้ชาย จากนั้นเด็กได้รับรูปปั้นก็แสดงอาการของความปิติยินดีที่นักแสดงคนที่หนึ่งได้ทำของเล่นให้เล่น</p>	<p>นักแสดงคนหนึ่งนั่งอยู่หน้าบ้านกำลังแสดงลีลาของการปั้นดินเหนียวเป็นรูปวัวรูปควาย ในขณะที่ในขณะที่เด็กคนหนึ่งยืนจ้องดูด้วยความสนใจ เมื่อเสร็จกิจนักแสดงคนที่หนึ่งก็ยื่นรูปปั้นวัวให้เด็กผู้ชาย หลังจากที่ได้เด็กได้รับรูปปั้นก็แสดงอาการของความปิติยินดีที่นักแสดงคนที่หนึ่งได้ทำของเล่นให้เล่น</p>

จากตารางที่ 4.9 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ทดลองออกแบบตามองค์ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ครบทั้ง 8 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยได้แบ่งคำพังเพยเป็นฉากที่มีการร้อยเรียงกับตามพยางค์ภาษาไทย 2) การคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์สร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวแบบด้นสด (Improvisation) ประกอบด้วย นักแสดงจำนวน 4 คน 3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ 4) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง 5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ผู้วิจัยมีการใช้เครื่องดนตรีไทยบรรเลงแบบด้นสด 6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยเน้นในเรื่องของความหลากหลายเชื้อชาติ และสามารถหยิบเครื่องแต่งกายหลาย ๆ ชาติมาผสมใส่จนกลายเป็นการแต่งกายแบบโพสโมเดิร์น 7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ใช้พื้นที่ของเวทีโล่งกลางแจ้ง เป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมกับของการแสดง 8) การออกแบบแสง ผู้วิจัยใช้แสงแบบธรรมชาติในเวลากลางวัน หลังจากการออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบ ข้างต้นเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่พบ ตลอดจนแนวทางแก้ไข ปัญหาเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานในครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 4
ที่มา: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ขาดการเชื่อมระหว่างคำพังเพย	ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยเพิ่มบทการแสดงเพื่อให้งานเกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
การคัดเลือกนักแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบลีลานาฏศิลป์	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน ทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบอุปกรณ์ ประกอบการ แสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็น ปัญหา
การออกแบบเสียงและดนตรี ที่ใช้ ประกอบการแสดง	มีความเป็นไทยจนเกินไป อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่าย	ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยปรับ เสียงให้มีความทันสมัย และสามารถฟังได้กับทุก ช่วงอายุ
การออกแบบเครื่องแต่งกาย	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็น ปัญหา
การออกแบบพื้นที่การแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็น ปัญหา
การออกแบบแสง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็น ปัญหา

จากตารางที่ 4.10 สรุปปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากจากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 2 ประเด็น คือ การออกแบบบทการแสดง และการออกแบบเสียงและดนตรี ดังนั้นผู้วิจัยจะได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นในการทดลอง ครั้งที่ 4 ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 5 ต่อไป เพื่อให้การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ให้มีความสมบูรณ์แบบในทุกองค์ประกอบมากยิ่งขึ้น

4.2.1.5 การพัฒนาผลงาน “การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” ครั้งที่ 5

จากประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยได้พบในการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาผลงานครั้งที่ 5 ซึ่งเป็นการพัฒนาและปรับปรุงผลงานในครั้งสุดท้าย โดยแต่ละองค์ประกอบการแสดงที่

ปรากฏในการแสดงครั้งนี้อาจมีบางองค์ประกอบที่ผู้วิจัยยังคงรักษาไว้และบางส่วนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือสร้างสรรค์เพิ่มเติมขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ฉะนั้นผู้วิจัยจะได้ อธิบายรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 5

บทการแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งช่วงการแสดงเป็น 42 ช่วงการแสดง โดยจัดเรียง ช่วงตามลำดับของพยางค์ภาษาไทย และในแต่ละช่วงผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 1-2 ฉาก และได้เพิ่มบทการแสดง โดยเป็นการปรับเปลี่ยนให้มีการเชื่อมระหว่างคำโดยการให้นักแสดงพิมพ์ในคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการสื่อ ให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจในงานการแสดงมากขึ้น

2) การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 5

เนื่องจากเนื้อหาในคำพังเพยมีความหลากหลายและส่วนมากจะมีเนื้อหาที่ให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การใช้ชีวิต วัฒนธรรม และสังคมของประเทศไทย ฉะนั้นการคัดเลือกนักแสดงจึงต้องอ้างอิงในความหมายหรือบทการแสดงของนักแสดงที่สามารถจะทำการ สื่อสารอย่างได้ผลในสิ่งที่ลึกซึ้งซับซ้อนในความหมายของคำพังเพย และสิ่งนี้จะทำให้ผู้ชมสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อการแสดงได้ง่ายขึ้น ดังปรากฏภูรายนามและคุณสมบัติของนักแสดงในตารางที่ 4.11 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 รายนามและคุณสมบัติของนักแสดงในการทดลองครั้งที่ 5
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

ภาพของนักแสดง	รายนาม /สังกัด	คุณสมบัติของนักแสดง
	<p>อาจารย์ ดร.อำมรงค์ บุญราช นักวิชาการละครและดนตรี ปฏิบัติการ สำนักการสังคีต กรม ศิลปากร กระทรวง วัฒนธรรม</p>	<p>นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ และ การเคลื่อนไหวแบบด้นสด</p>
	<p>อาจารย์ ดร.ลักขณา แสงแดง อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช ภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ และ การเคลื่อนไหวแบบด้นสด</p>
	<p>อาจารย์มนทิรา มะโนรินทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช ภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ</p>	<p>นาฏยศิลป์ตะวันตก นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ นาฏยศิลป์สร้างสรรค์และ การเคลื่อนไหวแบบด้นสด</p>

ภาพของนักแสดง	รายนาม /สังกัด	คุณสมบัติของนักแสดง
	นายกฤษณะ วันทอง นักศึกษาศาสาวิชาศิลปการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ	นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก

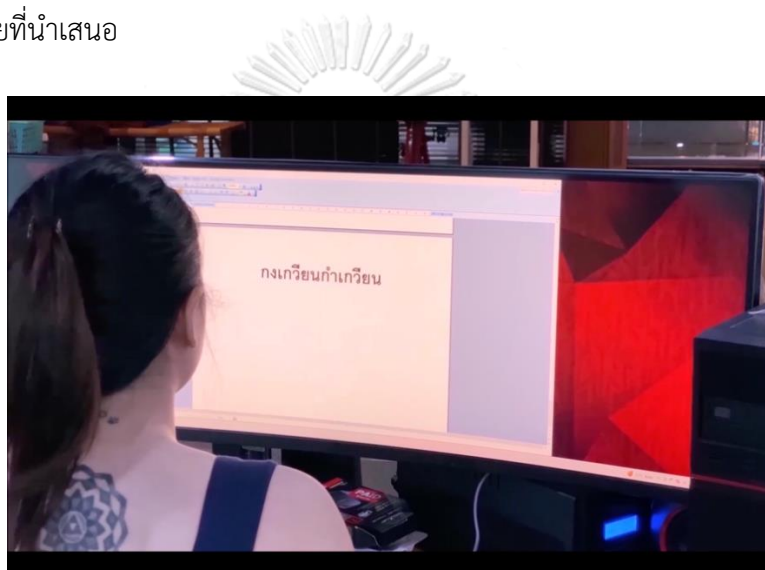
จากตารางที่ 4.11 รายนามและคุณสมบัติของนักแสดงในการทดลองครั้งที่ 5 ทั้งนี้ การกำหนดนักแสดงจำนวน 4 คน ผู้ชาย 2 คน ผู้หญิง 2 คน ซึ่งมีนักวิชาการละครและดนตรี ปฏิบัติการ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปะการแสดงและนักศึกษาศาสาวิชาศิลปการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ โดยมีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทยประเพณี นาฏศิลป์ ตะวันตก นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ นาฏศิลป์สร้างสรรค์ และการเคลื่อนไหวแบบต้นสด

3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 5

ลีลาถือว่าเป็นศิลปะการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ใช้เป็นเครื่องมือหลักในการ นำเสนอเนื้อหาและเป็นที่ใช้เป็นเครื่องแสดงออกและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และในที่นี้ลีลาจะใช้ เป็นเครื่องมือที่สื่อสารถึงเนื้อหาในคำพิงเพยนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยยังคงพัฒนาปรับปรุงและการออกแบบลีลา ทำทางการเคลื่อนไหวในบางองค์ของการแสดงให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยให้ความ สอดคล้องกับบทการแสดงที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ ซึ่งในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัย ยังคงรูปแบบลีลานาฏศิลป์จากการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 4 ไว้ เพื่ออธิบายสื่อ ความหมายของคำพิงเพยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตามแนวทางของการสร้างสรรค์

จากข้อความข้างต้น ผู้วิจัยได้นำลีลานาฏศิลป์ไทย ลีลาการสื่อสารแบบการละคร และลีลาที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน เพื่อให้ผลงานของผู้วิจัยมีความหลากหลายตามแนวทางของการสร้างสรรค์งานแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบลีลานาฏศิลป์เพิ่มเติมในแต่ช่วงแรกของคำพังเพย โดยใช้ลีลาโดยให้นักแสดงหญิงจำนวน 1 คน เดินมาทางด้านขวาของคอมพิวเตอร์ แล้วนั่งลงบนเก้าอี้หน้าคอมพิวเตอร์จากนั้นใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ที่สื่อถึงคำพังเพยที่ใช้พิมพ์ เพื่อเป็นการบอกว่าคำพังเพยที่จะสื่อผ่านลีลานาฏศิลป์และเพื่อสื่อให้ผู้ชมได้คาดเดาถึงคำพังเพยที่น่าเสนอ

ภาพที่ 4.2 ภาพลีลานาฏศิลป์ช่วงแรกของแต่ละคำพังเพย

ที่มา: ผู้วิจัย

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 5

ในการออกแบบอุปกรณ์การแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติมจากการทดลองการออกแบบผลงานสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 1-4 โดยผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มเติม ดังนี้

ช่วงแรกของฉากในทุกคำพังเพย ผู้วิจัยได้ใช้อุปกรณ์การแสดงที่เพิ่มเติมมาในครั้งนี้ คือ คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ เพื่อให้นักแสดงนำมาใช้เป็นการสื่อถึงคำพังเพยให้เกิดความชัดเจนแก่ผู้ชมก่อนที่จะนำเข้าไปสู่การแสดงของคำพังเพยแต่ละคำ

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงครั้งที่ 5

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในการทดลองปฏิบัติในครั้งนี้ ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนการออกแบบเสียงและดนตรี จากการทดลองปฏิบัติครั้งที่ 2-4 ผู้วิจัยได้เลือกเครื่องดนตรีไทย อาทิ ขลุ่ย จะเข้ ฉิ่ง กรับ และซออู้ ในการทดลองการออกแบบเสียงแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะเลือกเครื่องดนตรี 1-2 ชิ้นในการออกแบบ โดยออกแบบเสียงให้เป็นบรรเลงทำนองเพลงได้อย่างมีอิสระ ไม่จำกัดจังหวะ รวมถึงรูปแบบและวิธีการบรรเลง โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ทำนองเพลงแบบต้นสด (Improvisation) ซึ่งผู้ชมได้แสดงทรรศนะในเรื่องของการออกแบบเสียงและดนตรีระหว่างการทดลองปฏิบัติครั้งที่ 2-4 ไว้ว่า การใช้เครื่องดนตรีไทยมาบรรเลงในหัวข้อการแสดงผลงานทางนาฏยศิลป์ที่มีความเป็นไทยอยู่แล้วนั้น

ฉะนั้นในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนการออกแบบเสียงและดนตรีเป็นเพลงสากลแบบบรรเลงของ Ravi Shanker และ Philip Glass โดยใช้เพลง Offering เป็นเพลงหลังจากการแนะนำการแสดงแซกโซโฟนเล่นทำนอง Shankar Ravi ซึ่งต่อมาได้รับการเสริมสมรรถนะด้วยแซกโซโฟนอีกสองตัว. ส่วนตรงกลางยาวในจังหวะที่เร็วกว่าจะปฏิบัติต่อวัสดุได้อย่างอิสระในหลายส่วนสรุปด้วยการสรุปสั้น ๆ ของชุดรูปแบบเปิด และเพลง Channels And Winds เป็นผลงานที่มีประโยชน์กับนักร้องในรูปแบบ A-B-A-B-A-B ซึ่งคิดว่าเป็นสะพานเชื่อมระหว่างสององค์ประกอบของ Shanker ตามท่วงทำนอง Glass เพื่อให้การทดลองในครั้งนี้มีความแปลกใหม่ที่แตกต่างตามแนวทางการบรรเลง

ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่า เสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงนั้น ผู้วิจัยถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญสามารถช่วยส่งผลให้ผู้ชมเกิดอรรถรสในการรับชมมากยิ่งขึ้น และสร้างให้ผลงานการแสดงมีความลงตัวและสมบูรณ์ในแต่ทุก ๆ ฉากของการแสดง

6) การออกแบบเครื่องแต่งกายครั้งที่ 5

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งนี้ 5 นี้ ผู้วิจัยยังคงยึดถือรูปแบบจากการออกแบบการสร้างสรรค์ในครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 ซึ่งเครื่องแต่งกายของนักแสดงในแต่ละฉาก ผู้วิจัยใช้เครื่องแต่งกายจะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ อาทิ ชุดอินเดีย ชุด

ญี่ปุ่น ชุดเกาหลี ชุดควบอย ชุดฝรั่งเศสแบบโบราณ และชุดที่ใส่ในชีวิตประจำวันในยุคปัจจุบัน รวมถึงหมวดรูปทรงต่าง ๆ ชุดไทยที่ทำขึ้นมาใหม่และหัวโขนลิง ซึ่งนักแสดงได้สวมใส่เครื่องแต่งกายและเลือกสวมหมวก ชุดหรือหัวโขนตามใจนักแสดง เพื่อสื่อถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่หล่อหลอมรวมกันเป็นเอกภาพของสังคมไทย อีกทั้งการออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งนี้เพื่อสื่อถึงรูปแบบงานหลังสมัยใหม่ (Post-Modern)

ภาพที่ 4.3 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครชุดฝรั่งเศสสวมหมวกและชุดกิโมโนสวมหมวก

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.4 ภาพเครื่องแต่งกายของตัวละครชุดสำหรับสวมหมวกและชุดกิโมโนสวมชฎา

ที่มา: ผู้วิจัย

7) การออกแบบพื้นที่ครั้งที่ 5

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งนี้ 5 นี้ ผู้วิจัยยังคงยึดถือรูปแบบจากการออกแบบการสร้างสรรค์ในครั้งที่ 4 ของการออกแบบพื้นที่แสดง โดยผู้วิจัยได้การแบ่งพื้นที่แสดงเป็นส่วน ๆ ดังเช่น พื้นที่บริเวณระเบียงบ้าน พื้นที่บริเวณสระน้ำ และพื้นที่บริเวณรอบ ๆ บ้าน ซึ่งเป็นการ

แบ่งตามความเหมาะสมของบทการแสดง เพื่อให้การแสดงสื่ออารมณ์บรรยากาศการแสดงในแต่ละฉาก

8) การออกแบบแสงครั้งที่ 5

การออกแบบแสงในการทดลองครั้งที่ 5 นี้ ผู้วิจัยยังคงยึดรูปแบบการออกแบบแสงของการทดลองของครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการใช้แสงโดยใช้แสงธรรมชาติ โดยใช้แสงธรรมชาติในตอนกลางวัน ซึ่งแสงไม่ได้มีส่วนดึงดูดความสนใจจากเนื้อหาของบทการแสดงได้ อีกทั้งการใช้แสงจากธรรมชาติ แสงนั้นจะไม่มาทำลายความบริสุทธิ์ของชิ้นงานที่ต้องการแสดงในเนื้อหาตามคำพึงเพย

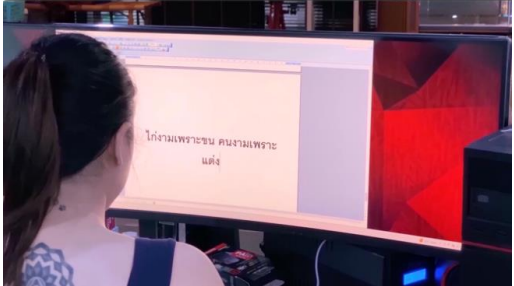

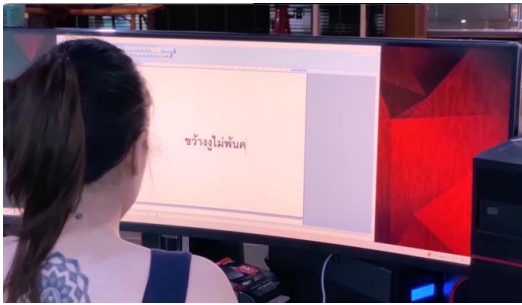
จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบ พัฒนาผลงานสร้างสรรคานาฏยศิลป์ ทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบ ลีลานาฏยศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์การแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่และการออกแบบแสง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขออธิบายข้อสรุปการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพึงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 5 ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 4.12 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึง
สังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5
ที่มาของภาพและตาราง : ผู้วิจัย

*ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือด้านขวาของผู้ชม

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ฉากเริ่มต้น	<p>นักแสดงหญิงหนึ่งคนนั่งอยู่ตรงหน้าจอคอมพิวเตอร์ จากนั้นจึงได้พิมพ์ชื่อหัวข้อผลงานสร้างสรรค์และคำพังเพยคำแรกของคำก่อนที่จะเริ่มการแสดง</p>	<p>นักแสดงหญิงเดินมาจากทางด้านขวาแล้วนั่งอยู่ซ้ายของจอคอมพิวเตอร์ โดยนักแสดงหญิงได้เริ่มพิมพ์หัวข้อผลงานสร้างสรรค์และคำพังเพย</p>
กนกเกวียนกำเกวียน	<p>นักแสดงชายหญิงยืนอยู่ด้านซ้ายมือของพื้นที่โล่ง</p>	<p>นักแสดงชายหญิงรับบทเป็นสามีภรรยาที่มีฐานะ ร่ำรวยยืนอยู่ด้านซ้ายมือของพื้นที่โล่งแจ้งโดยมีนักแสดงชายรับบทคนจนนั่งอยู่ตรงกลางพื้นที่โล่งแจ้งกับศพ จากนั้นนักแสดงชายหญิงค่อย ๆ เดินวนเป็นวงกลมรอบนักแสดงชายหนึ่งคนนั่งอยู่ตรงกลางพร้อมชี้มือไป</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>แจ้งจากนั้นจึงค่อย ๆ เดินวนเป็นวงกลมรอบนักแสดงชายที่นั่งอยู่ตรงกลางพร้อมชี้มือไปที่นักแสดงชายที่นั่งอยู่</p>	<p>ที่นักแสดงชายที่นั่งอยู่ในขณะที่นักแสดงชายที่นั่งแสดงอาทักกับกิริยาของการนั่งและคลานหาเศษอาหารที่ตกอยู่ตามพื้นกินด้วยความหิวโซ</p>
	 <p>นักแสดงหญิงหนึ่งคนนั่งอยู่ตรงหน้าจอคอมพิวเตอร์</p>	<p>นักแสดงหญิงหนึ่งคนนั่งอยู่ตรงหน้าจอคอมพิวเตอร์ จากนั้นจึงได้พิมพ์คำพังเพยไป 1 คำก่อนที่จะเริ่มการแสดง คำพังเพยที่ว่า กระต่ายตื่นตูม</p>
<p>กระต่ายตื่นตูม</p>	 <p>นักแสดงชายคนที่หนึ่งนั่งอยู่ตรงกลางพื้นที่โล่ง จากนั้นได้มีนักแสดงคนที่สองเดินเข้ามาจากทางด้านขวาของพื้นที่การแสดงและค่อย ๆ เดินไปทางขวา ด้วยอาทักกับกิริยาที่มีความตื่นเต้นอยู่</p>	<p>นักแสดงชายในชุดจีนได้นั่งเก้าอี้อยู่ตรงกลางพื้นที่แสดงโดยแสดงอาทักกับกิริยาของการนั่งคิดเรื่องของการสอบเข้ามหาลัย และในระหว่างนั้นก็มีนักแสดงชายคนที่สองเดินเข้ามาหานักแสดงชายคนที่หนึ่งโดยมีท่าทางที่ตื่นเต้นมาก่อน ผลคะแนนจะประกาศออกมา จึงมีลีลาที่ตื่นเต้นเดินไปมาจนทำให้</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>ตลอดเวลาจนทำให้นักแสดงคนที่นั่งอยู่เกิดความรำคาญ</p>	<p>นักแสดงคนที่นั่งอยู่เกิดความรำคาญ</p>
<p>ไถ่ถามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง</p>	 	<p>นักแสดงหญิงหนึ่งคนนั่งอยู่ตรงหน้าจอคอมพิวเตอร์ จากนั้นจึงได้พิมพ์คำพังเพยไป 5 คำ ก่อนที่จะเริ่มการแสดงคำพังเพยที่ว่า ไถ่ถามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง</p>
	 	<p>นักแสดงหญิงนั่งตั้งเข่าขวาอยู่ข้างหน้าและนักแสดงชาย 2 คน ยืนอยู่ด้านหลังตามลำดับ ทั้ง 3 คนใช้มือทั้งสองข้างถือดัดจากแทนสัญลักษณ์ของชนไก่โดยกางแขนออกหักข้อมือเข้า-ออกและเอียงศีรษะไปขวาซ้าย</p>
<p>ขว้างงูไม่พันคอ</p>		

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="520 824 1110 943">นักแสดงหญิงใช้มือขวาจับงูชู้ขึ้นเหนือศีรษะพร้อมยกหน้ามองงู</p> <p data-bbox="520 1438 1110 1556">นักแสดงหญิงพยายามสลัดงูออกจากคอโดยก้มตัวและใช้มือขวาดึงออก</p>	<p data-bbox="1142 555 1406 1384">นักแสดงหญิงหนึ่งคนสวมชุดตะวันตกถูกงูรัดคอจากนั้นจึงใช้มือขวาจับงูชู้ขึ้นเหนือศีรษะพร้อมยกหน้ามองงูและสลัดงูออกจากคอโดยก้มตัวและใช้มือขวาดึงออก โดยทำซ้ำ 2-3 รอบ เพื่อให้เห็นว่าเป็นการขว้างงูออกห่างไปจากตัวนักแสดงแล้วแต่ตั้งนั้นก็ยังคงรัดคอนักแสดงอยู่</p>
ข่าวใหม่ปลามัน		<p data-bbox="1142 1570 1406 1742">เว้น 2 คน ก่อนที่จะเข้าการแสดงของคำว่าข่าวใหม่ปลามัน</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ข้าวใหม่ปลามัน	 <p>นักแสดงชายรับบทสามีโอบเอวภรรยาและพลอดรักกันในสวนดอกไม้</p> 	<p>นักแสดงชายสองคนสวมชุดตะวันตกโบราณรับบทบาทเป็นสามีภรรยาที่เพิ่งแต่งงานกัน ในระหว่างที่กำลังเดินเล่นชมดอกสวนดอกไม้สามีจึงโอบเอวภรรยาและพลอดรักกันในสวนดอกไม้</p>
ชิงกีรา ชากี้แรง	 <p>ผู้ชายบิบบคอผู้หญิงอยู่ริมสระ</p> <p>ผู้ชายบิบบคอผู้หญิงจนผู้หญิงทรุดตัวนั่งอยู่ริมสระ</p>	<p>นักแสดงชาย 2 คน สวมชุดควบอยหนึ่งคนและชุดผู้หญิงตะวันตกหนึ่งคนรับบทเป็นคนรักกัน วันหนึ่งเกิดเหตุการณ์ที่ทั้งสองคนทะเลาะกันอยู่ริมสระน้ำโดยผู้ชายสวมชุดควบอยได้บิบบคอผู้หญิงจนผู้หญิงทรุดตัวนั่งลงกับพื้น จากนั้นผู้หญิงก็ได้ทำเช่นเดียวกันผู้ชายโดยบิบบคอผู้ชายจนผู้ชายทรุดตัวนั่งลงกับพื้น แสดงถึงการกระทำที่ไม่มีใครยอมใคร</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>ผู้หญิงปีบคอผู้ชายอยุธยาอยุธยา</p> <p>ผู้หญิงปีบคอผู้ชายจนผู้ชายทรุดตัวนั่งอยุธยาอยุธยา</p>	
จีซ้างจับตักแตน		
		<p>นักแสดงชายสวมชุดผู้หญิงตะวันตกยืนอยู่ข้างรูปปั้นช้างโดยสื่อถึงการจีซ้างในขณะที่มือขวาถือสวิงจับแมลงพร้อมแกว่งไปมา จากนั้นเดินสลับไปทางซ้ายและขวาของรูปปั้นช้างพร้อมแกว่งสวิงไปมา</p>

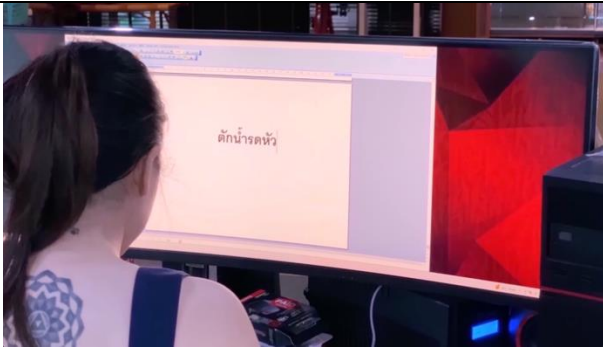

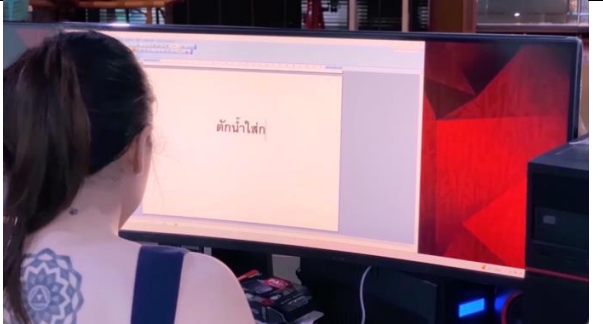
ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
คนลี้มอย่าข้าม		6 คำ
	 <p data-bbox="555 1032 1038 1070">นักแสดงชายใช้เท้าชั่งขาให้นักแสดงหญิงลี้ม</p> <p data-bbox="555 1429 1038 1467">นักแสดงชายข้ามนักแสดงหญิง</p>	<p data-bbox="1161 763 1401 1384">นักแสดงชายยืนอยู่ระหว่างทางขึ้นบันได คอยชั่งขาให้นักแสดงหญิงที่กำลังขึ้นบันได ลี้มตัวนอนลง จากนั้นจึงข้ามนักแสดงหญิงไปมาแสดงถึงการข้ามเต็ม ที่นักแสดงหญิงลี้มอย่างมีสีหน้าสนใจ</p>
คอเอียงอยากหนุนหมอน		เว้น 7 คำก่อนเป็นคำว่า คอเอียงอยากหนุนหมอน

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงหญิงยืนอยู่ข้างเตียงและมีบุคลิกลักษณะคอคเอียง</p> <p>นักแสดงหญิงจึงเกิดอาการกิริยาที่มีความอยากหุนหมอน</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งนอนอยู่บนเตียง นักแสดงคนที่สองยืนอยู่ข้างเตียงและมีบุคลิกลักษณะคอคเอียงและเกิดอาการกิริยาที่มีความอยากหุนหมอนที่วางอยู่บนเตียงอย่างหนัก</p>
จับปูใส่กระดัง		

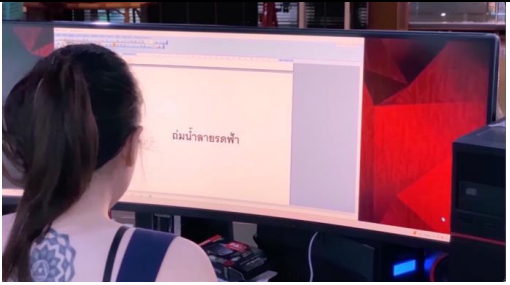

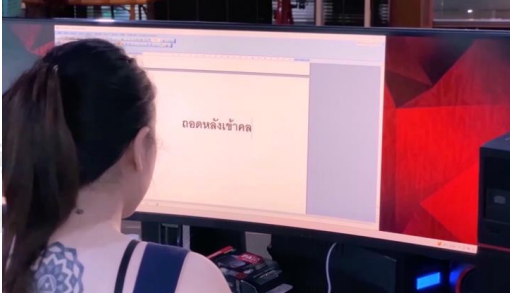
ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>ปูวางอยู่บนถ้วยกลางสนามหญ้า</p> <p>นักแสดงด้านขวาหยิบปูออกจากถ้วยแล้วนำมาใส่กระดิ่งที่นักแสดงด้านซ้ายกำลังถืออยู่</p> <p>นักแสดงทางด้านซ้ายถือกระดิ่งที่มีปูอยู่ข้างใน นักแสดงทางด้านขวายืนมอง</p>	<p>ปูวางอยู่บนถ้วยกลางสนามหญ้า นักแสดงคนที่หนึ่งใช้มือหยิบปูออกจากถ้วยแล้วนำไปวางบนกระดิ่งของชายคนที่สอง จากนั้นปูก็เริ่มไต่ออกจากกระดิ่ง นักแสดงคนที่สองเลยผลัดกระดิ่งเพื่อไม่ให้ปูไต่ออกจากกระดิ่ง</p>

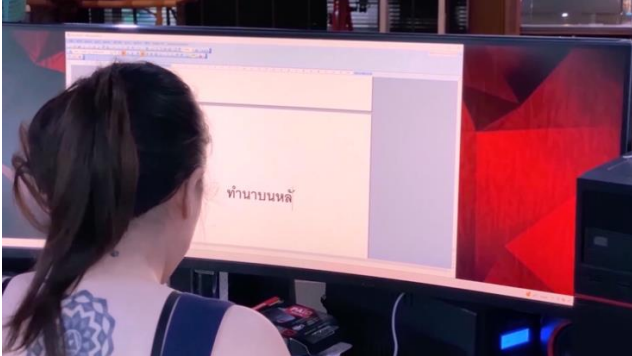
ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
จับปลาสองมือ		
	  <p data-bbox="550 1344 1125 1456">นักแสดงหญิงใช้มือซ้ายและขวาจับปลาข้างละตัว โดยยกมือขึ้นพร้อมกับปลาที่จับสลับซ้ายขวา</p> <p data-bbox="550 1803 1125 1859">นักแสดงหญิงถือปลาชูขึ้นทั้งสองแขน</p>	<p data-bbox="1157 689 1404 1456">นักแสดงหนึ่งคนยืนอยู่โดยมีอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีลักษณะเป็นปลาสองตัววางอยู่ที่พื้นซ้ายและขวาของนักแสดง และนักแสดงเริ่มย่อตัวลงเอื้อมมือจับปลา ซึ่งมีระยะห่างของปลาสองตัวที่ทำให้เป็นอุปสรรคของความไม่สะดวกในการจับปลาทั้งสองตัว</p> <p data-bbox="1157 1467 1404 1848">นักแสดงจึงแสดงลีลาของการกางแขนและโยกตัวเอื้อมไปทางซ้ายและขวาสลับกัน ซึ่งทำให้นักแสดงไม่สามารถจะจับปลาตัวใดตัวหนึ่งได้</p>

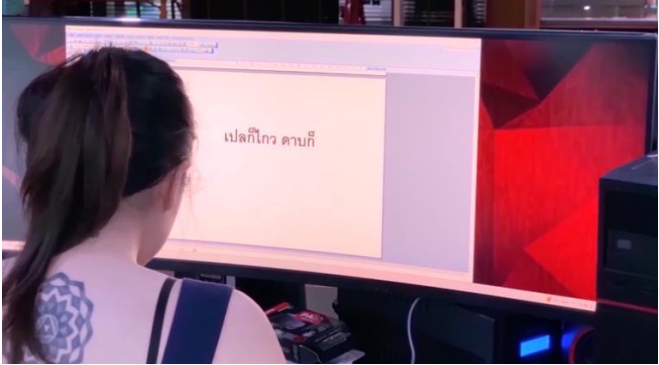
ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ซ่างตายทั้งตัวเอาใบบัวปิด		7
	 <p data-bbox="555 1077 970 1126">นักแสดงชายนำใบบัวมาปิดรูปปั้นซ่าง</p>	นักแสดงชายหนึ่งคนนั่งตั้งเช่าซ่างโดยถือจานซึ่งเป็นรูปใบบัวและนั่งซ่างรูปปั้นซ่างที่ตั้งเอียงสื่อความหมายว่าเป็นซ่างที่ตายแล้วจากนั้นถือจานซึ่งเป็นรูปใบบัวแสดงลีลาถึงการนำใบบัวมาปิดซ่างที่ตาย
เด็ดบัวให้ไว้ใย		7 คำ
	 <p data-bbox="555 1839 1114 1951">นักแสดงหญิงกำลังแสดงลีลาถึงการดึงกลีบดอกไม้ออกจากกันแล้วปาทิ้งโดนสีหน้าเคร่งเครียด ทำซ้ำ 3-4 ครั้ง</p>	นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนโต๊ะในสวนดอกไม้และกำลังแสดงลีลาถึงการดึงกลีบดอกไม้ออกจากกันแล้วปาทิ้งโดนสีหน้าเคร่งเครียด ทำซ้ำ 3-4 ครั้ง

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ตักน้ำรดหัวต่อ		5 คำ
	 <p data-bbox="552 1055 1015 1093">นักแสดงใช้กระบุงแสดงลีลาของการตักน้ำ</p> <p data-bbox="552 1462 1015 1500">นักแสดงนำกระบุงที่ใส่น้ำมารดที่ตอต้นไม้</p>	<p data-bbox="1182 779 1409 1406">นักแสดงชายสวมชุดแฟชั่นยุคปัจจุบันนั่งอยู่ข้างตอต้นไม้และใช้กระบุงแสดงลีลาการถึงการตักน้ำเพื่อที่จะนำมารดตอต้นไม้ข้าง ๆ ตัวเอง ทำซ้ำแบบเดิม 5 ครั้ง</p>
ตักน้ำใส่กะโหลก ชะโงกดูเงาตัวเอง		

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="552 685 930 730">นักแสดงหญิงกำลังใช้กระบุงตักน้ำ</p>	<p data-bbox="1184 555 1404 1245">นักแสดงหญิงคนหนึ่งนั่งอยู่บริเวณริมแม่น้ำกำลังใช้กระบุงตักน้ำรดศีรษะตัวเอง จากนั้นจึงได้ชะงอกคูเงาของตัวเองในน้ำและแสดงกิริยาตกใจเมื่อเห็นหน้าตนเอง และทำลีลาแบบเดิมซ้ำ 2 ครั้ง</p>
 <p data-bbox="552 1088 1102 1133">นักแสดงหญิงใช้กระบุงตักน้ำขึ้นมารดศีรษะตนเอง</p>		
 <p data-bbox="552 1489 999 1534">นักแสดงหญิงชะงอกคูเงาของตัวเองในน้ำ</p>		
 <p data-bbox="552 1890 1094 1935">นักแสดงหญิงแสดงกิริยาตกใจเมื่อเห็นหน้าตนเอง</p>		

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ถ่มน้ำลายรดฟ้า		<p>เว้น 6</p>
	 <p>นักแสดงยืนเงยหน้าและแสดงลีลาการถ่มน้ำลายไปในอากาศ</p>	<p>นักแสดงหนึ่งคนเดินเข้ามาในพื้นที่แสดงแล้วมองไปเบื้องบนในความหมายของการมองขึ้นไปบนฟ้า จากนั้นนักแสดงก็ย้ายที่ไปยังจุดต่าง ๆ จากนั้นก็ถ่มน้ำลายไปในอากาศ</p>
ถอยหลังเข้าคลอง		

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงหญิงกำลังก้าวถอยหลังอยู่บนราวสะพาน</p> <p>นักแสดงหญิงยกขาซ้ายก้าวไปข้างหลังอยู่กลางราวสะพาน</p>	<p>นักแสดงหญิงหนึ่งคนสวมชุดในยุคปัจจุบันกำลังก้าวถอยหลังอยู่บนราวของสะพานไม้ โดยมีคลองเป็นพื้นหลังจึงสื่อถึงคำพังเพยที่ว่า ถอยหลังเข้าคลอง</p>
ทำนบหลังคน		1 คำ

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นยืนอยู่ด้านขวามือกำลังแสดงลีลาของการทำนาบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดีย</p> <p>นักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นได้เดินมาทางด้านซ้ายแล้วแสดงลีลาของการทำนาบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดีย</p>	<p>นักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นยืนอยู่ด้านขวามือกำลังแสดงลีลาของการทำนาบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดีย</p> <p>จากนั้นนักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นได้เดินมาทางด้านซ้ายแล้วแสดงลีลาของการทำนาบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดียเข้าไปมา</p>
<p>เปล็กีไกวดาบก็ แกว่ง</p>		<p>26</p>

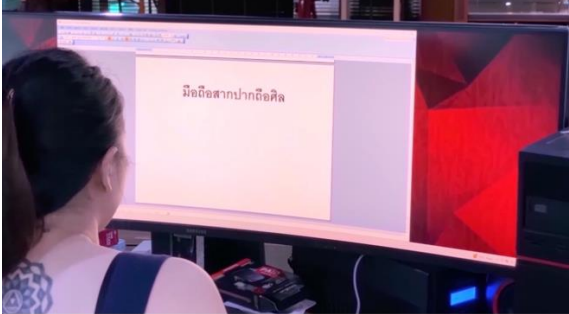

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงหญิงโน้มตัวลงข้างหน้ามือซ้ายไกวเปลโดยมีนักแสดงชายนอนอยู่ในเปลที่ไกวมือขวาแกว่งดาบ</p> <p>นักแสดงหญิงเอนตัวไปข้างหลังมือซ้ายไกวเปลโดยมีนักแสดงชายนอนอยู่ในเปลที่ไกวมือขวาแกว่งดาบ</p>	<p>นักแสดงหญิงโน้มตัวลงข้างหน้ามือซ้ายไกวเปลโดยมีนักแสดงชายนอนอยู่ในเปลที่ไกวมือขวาแกว่งดาบ จากนั้นเอนตัวไปข้างหลังมือซ้ายไกวเปลโดยมีนักแสดงชายนอนอยู่ในเปลที่ไกวมือขวาแกว่งดาบ</p>
ไปลามาไหว้		
	 <p>นักแสดงหนึ่งคนกำลังไหว้รูปปั้น</p>	<p>นักแสดงหนึ่งคนมาถึงบ้านก็เดินมาไหว้รูปปั้นจากนั้นเมื่อถึงเวลากลับเดินมาไหว้และโบกมือลาทำซ้ำ 3 รอบ</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="466 763 746 815">นักแสดงโบกมือลารูปปั้น</p>	
<p data-bbox="284 837 443 936">ผ้าหาบเมีย คอน</p>		
	 <p data-bbox="466 1503 1050 1541">นักแสดงชายเดินแบกไม้หาบออกมาจากทางด้านขวา</p> 	<p data-bbox="1145 1160 1410 1980">นักแสดงชายรับบทสามีแต่งกายในชุดควบอยสวมชฎาเดินแบกไม้หาบออกมาจากทางด้านขวาและเดินไปทางซ้าย จากนั้นนักแสดงหญิงรับบทเป็นภรรยาเดินพาดไม้สำหรับคอนออกมาจากทางด้านขวา โดยเดินตามหลังสามีไปอย่างช้า ๆ</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>นักแสดงชายยืนอยู่ทางซ้าย นักแสดงหญิงเดินไม้สำหรับคอนออกมาจากทางด้านขวา</p> <p>นักแสดงชายแสดงลีลาหาบ นักแสดงหญิงแสดงลีลาคอน</p>	
ผู้ชายพายเรือ		เว้น 2
	 <p>นักแสดงชายกำลังพายเรือเทียบท่า</p>	<p>นักแสดงชายคนหนึ่งกำลังพายเรือเทียบท่า เพื่อมารับนักแสดงคนที่สองที่แต่งกายด้วยชุดฝรั่งเศษแบบโบราณเพื่อพายไปส่งนักแสดงหญิงที่บ้าน</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงสองคนรับบทคนรักนั่งอยู่บนเรือโดยมีผู้ชายทำหน้าที่พายเรือ</p>	
พายเรือทวนน้ำ		6
	 <p>นักแสดงชายกำลังพายเรือทวนกระแสน้ำและทำซ้ำ 3 รอบ</p>	นักแสดงชายกำลังพายเรือทวนกระแสน้ำและทำซ้ำ 3 รอบ
ฟังหูซ้ายทะลุหูขวา		5

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>นักแสดงชายหนึ่งคนอยู่บนกองเสื้อผ้าแสดงลีลาของการค้นหาตะเข็บของเสื้อผ้า</p> <p>นักแสดงพบตะเข็บของเสื้อผ้าแล้วก็พยายามใช้นิ้วมือชี้ตะเข็บเสื้อผ้าแต่ละชุดให้แก่ผู้ชม</p>	<p>เช่นเดียวกันกับเสื้อผ้าชุดอื่นอีก 3-4 ชุด ทั้งนี้เมื่อนักแสดงพบตะเข็บของเสื้อผ้าแล้วก็พยายามใช้นิ้วมือชี้ตะเข็บเสื้อผ้าแต่ละชุดให้แก่ผู้ชม</p>
		
<p>มะกอกสามตะกร้า ปาไม่ลูก</p>	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งยืนอยู่ทางด้านซ้ายอยู่ในพื้นที่แสดงมีตะกร้าสามใบอยู่ตรงกลางและมีนักแสดงคนที่สองและสามยืนอยู่ด้านขวาของพื้นที่การแสดง</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งยืนอยู่ทางด้านซ้ายอยู่ในพื้นที่แสดงพร้อมกับอุปกรณ์ในลักษณะของตะกร้าซึ่งมีลูกบอลต่างขนาดแทนลักษณะของมะกอกจำนวน 3 ตะกร้า</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="501 721 1136 837">นักแสดงคนที่หนึ่งหยิบลูกบอลปาใส่นักแสดงคนที่สองและสามแต่ก็ปาไม่ถูก</p>	<p data-bbox="1161 353 1406 663">โดยนักแสดงคนที่หนึ่งหยิบลูกบอลปาใส่นักแสดงคนที่สองและสามแต่ก็ปาไม่ถูก</p>
<p data-bbox="284 855 475 958">มือถือสาปปากถือศีล</p>		<p data-bbox="1161 855 1225 891">5 คำ</p>
	 <p data-bbox="501 1850 1136 2020">นักแสดงชุดขาวนั่งบนแท่นไม่ใช้มือขวายกสาปครกขึ้นเหนือศีรษะจากนั้นมือนักแสดงหญิงนั่งคุกเข่ายกมือไหว้นักแสดงชุดขาว</p>	<p data-bbox="1161 1182 1406 1939">นักแสดงคนที่หนึ่งนั่งอยู่ในพื้นที่การแสดงโดยมือข้างหนึ่งถืออุปกรณ์ในลักษณะสาปครก จากนั้นได้สื่อสารกับนักแสดงคนสองด้วยการทอองคาถาหรือบทสวดที่ จากนั้นนักแสดงคนที่สองเดินมานั่งคุกเข่ากราบไหว้นักแสดงที่ถือสาปครก</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
ยกหางตัวเอง		6
	 <p data-bbox="534 1064 1125 1176">นักแสดงชายคนหนึ่งสวมชุดญี่ปุ่นสวมหมวกสากลนิยมซึ่งถือผ้าผูกเอวแทนส่วนที่เรียกว่าหาง โดย</p> <p data-bbox="534 1543 1125 1655">นักแสดงชายเดินไปมาบริเวณพื้นที่การแสดงลีลาของการโอด็อดหางด้วยการยกผ้าผูกเอว</p>	<p data-bbox="1161 710 1406 1339">นักแสดงชายคนหนึ่งสวมชุดญี่ปุ่นสวมหมวกสากลนิยมซึ่งถือผ้าผูกเอวแทนส่วนที่เรียกว่าหาง โดยเดินไปมาบริเวณพื้นที่การแสดงลีลาของการโอด็อดหางด้วยการยกผ้าผูกเอวให้ผู้ชมดู</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว</p>		
	 <p>นักแสดงสองคนรับบทเป็นนกยืนอยู่ด้านซ้ายของพื้นที่แสดง นักแสดงยืนอยู่ทางด้านขวารับบทเป็นนายพราน</p> <p>นายพราน เป่าลูกดอกไปที่นกจากนั้นเป็นผลทำให้นักแสดงในบทของนกล้มลงทั้งสองคน</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งและสองมือซ้ายถือขนนกมือขวาแกว่งปีกบินสวมบทบาทเป็นนก โดยมีนักแสดงคนที่สามรับบทบาทเป็นนายพราน เป่าลูกดอกไปที่นก จากนั้นเป็นผลทำให้นักแสดงในบทของนกล้มลงทั้งสองคนทำซ้ำ สองครั้ง</p>
<p>รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเส้า</p>		2

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงชายหญิงสองคนเดินเข้ามาทางซ้ายของพื้นที่แสดง</p> <p>นักแสดงชายแสดงลีลาการตีบทการแสดงว่า รักดีหล่อนจะหามจั่วพร้อมซิ่นัวไปที่จั่วบ้าน และต่อมาไปใช้มือลากนักแสดงหญิงไปที่เสائبานพร้อมแสดงลีลาตีบทการแสดงว่ารักดีหล่อนจะหามจั่วพร้อมซิ่นัวไปที่จั่วบ้าน</p> <p>นักแสดงชายแสดงลีลาตีบทการแสดงว่ารักชั่วหล่อนจะได้หามเสา พร้อมซิ่นัวไปที่เสائبาน ทำซ้ำ 3 รอบ</p>	<p>นักแสดงชายหญิงสองคนเดินเข้ามาทางซ้ายของพื้นที่แสดง โดยนักแสดงชายแสดงลีลาการตีบทการแสดงว่า รักดีหล่อนจะหามจั่วพร้อมซิ่นัวไปที่จั่วบ้าน และต่อมาไปใช้มือลากนักแสดงหญิงไปที่เสائبานพร้อมแสดงลีลาตีบทการแสดงว่ารักชั่วหล่อนจะได้หามเสา พร้อมซิ่นัวไปที่เสائبาน ทำซ้ำ 3 รอบ</p>

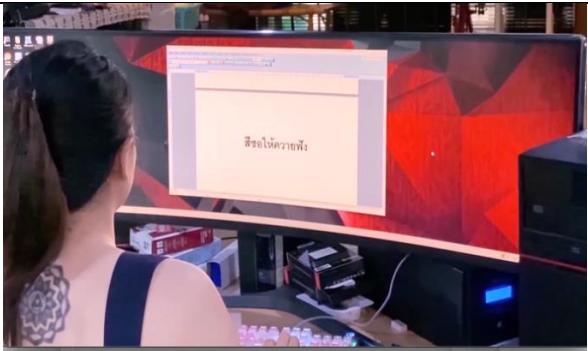
ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>รำไม้ดีโทษปีโทษ กลอง</p>		<p>3 ครั้ง</p>
	 <p>ชายในบทผู้รำละครเริ่มเยื้องย่างเข้าสู่พื้นที่แสดงพร้อมกับนักดนตรีด้วยลีลาท่ารำศิลปะไทยแบบประเพณีนิยม</p> <p>ผู้รำละครเริ่มรำผัดจิ้งหะโดยเริ่มรำผัดจิ้งหะจึงปรบมือให้นักดนตรีหยุดเล่น</p> <p>ผู้รำละครเดินตรงเข้าไปกระแทบเท้า ชี้นิ้ว ต่อว่านักแสดงทั้งสองคนในบทนักดนตรี</p>	<p>นักแสดงสองคนในบทนักดนตรียืนบรรเลงดนตรีและนักแสดงชายในบทผู้รำละครเริ่มเยื้องย่างเข้าสู่พื้นที่แสดงพร้อมกับนักดนตรีด้วยลีลาท่ารำศิลปะไทยแบบประเพณีนิยม โดยเริ่มรำผัดจิ้งหะโดยเริ่มรำผัดจิ้งหะจึงปรบมือให้นักดนตรีหยุดเล่นและนักแสดงในบทผู้รำละครสลัดกับเดินตรงเข้าไปกระแทบเท้า ชี้นิ้ว ต่อว่านักแสดงทั้งสองคนในบทนักดนตรี</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
		7
ลิงได้แก้ว	 <p>ลิงเดินมาจากทางด้านหลังของพื้นที่การแสดงโดยมานั่งอยู่ตรงกลาง</p> <p>นั่งอยู่ตรงกลางพื้นที่แสดงแล้วถือแก้วน้ำแทนลักษณะของเครื่องเพชรหรือลูกแก้ว</p> 	<p>นักแสดงคนหนึ่งรับบทเป็นลิงโดยสวมหัวโขนลิง จากนั้นแสดงลีลาของลิงเดินมาจากทางด้านหลังของพื้นที่การแสดงโดยมานั่งอยู่ตรงกลางพื้นที่แสดงแล้วถือแก้วน้ำแทนลักษณะของเครื่องเพชรหรือลูกแก้ว จากนั้นแสดงอาการกิริยาตีใจที่ตนได้แก้วด้วยการกระโดดโลดเต้นและชูแก้วขึ้นเหนือศีรษะ</p>

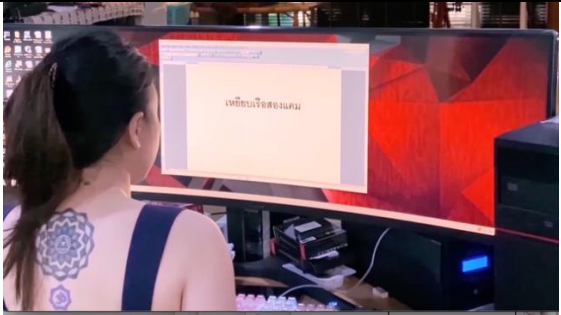

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>แสดงอากัปกิริยาตีใจที่ตนได้แก่วด้วยการกระโดดไล่ด</p> <p>เต้นและชูแก้วขึ้นเหนือศีรษะ</p>	
<p>สิงหลอกเจ้า</p>		
	 <p>นักแสดงสามคนรับบทบาทเป็นสิงสวมหัวโขนเป็นสิงแสดงลีลาลักษณะนิสัยของสิงกระโดดไปรอบ ๆ พื้นที่แสดง จากนั้นทั้งสามจึงขึ้นไปที่ยอดฟ้าเพื่อหลอกให้ผู้ชมให้ดูไปที่ตนชี้</p> <p>ทั้งสามจึงขึ้นไปที่ยอดฟ้าเพื่อหลอกให้ผู้ชมให้ดูไปที่ตนชี้</p>	<p>นักแสดงสามคนรับบทบาทเป็นสิงสวมหัวโขนเป็นสิงแสดงลีลาลักษณะนิสัยของสิงกระโดดไปรอบ ๆ พื้นที่แสดง จากนั้นทั้งสามจึงขึ้นไปที่ยอดฟ้าเพื่อหลอกให้ผู้ชมให้ดูไปที่ตนชี้</p>
<p>ลูบหน้าปะจมูก</p>		<p>2</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="502 694 1050 739">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนบ้านใช้มือทั้งสองข้างตักน้ำ</p> <p data-bbox="502 1433 1082 1478">นักแสดงหญิงใช้มือลูบทั่วใบหน้าแล้วเงยมุกของตน</p>	<p data-bbox="1117 481 1404 918">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนบ้านแสดงลีลาของการล้างหน้าในตอนเช้า โดยใช้มือทั้งสองข้างตักน้ำมาล้างหน้า ระหว่างที่ลูบทั่วใบหน้าแล้วจึงเงยมุกทำซ้ำ 5 ครั้ง</p>
เล่นกับสาก สากตีหัว		

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งกำลังควงสากครกเล่นโดยมีนักแสดงคนที่สองกำลังกราบไหว้</p> <p>นักแสดงคนที่หนึ่งจึงใช้สากครกตีหัวนักแสดงคนที่สอง</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งกำลังควงสากครกเล่นโดยมีนักแสดงคนที่สองกำลังกราบไหว้</p> <p>นักแสดงคนที่หนึ่งจากนั้นนักแสดงคนที่หนึ่งจึงใช้สากครกตีหัวนักแสดงคนที่สอง</p>
<p>บอกหนังสือ สังฆราช</p>		<p>9</p>
		<p>นักแสดงสามคนคนแรกสวมชุดสีแดงรับบทเป็นสังฆราชในมือถือหนังสือและนักแสดงคนที่สองและคนที่สามในมือถือหนังสือโดยรับบทเป็นชาวบ้าน</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	<p>นักแสดงสามคนคนแรกสวมชุดสีแดงรับบทเป็น สักขราชในมือถือหนังสือและนักแสดงคนที่สองและ คนที่สามในมือถือหนังสือโดยรับบทเป็นชาวบ้าน</p> <p>นักแสดงคนที่สองและคนที่สามนั่งคุกเข่าแสดงลีลาถึง การนั่งฟังสักขราชท่องหนังสือให้ฟัง</p> <p>นักแสดงคนที่สองและสามลุกขึ้นมาสอนหนังสือให้กับ สักขราช</p>	<p>จากนั้นทั้งสามยืนอยู่ตรง กลางพื้นที่การแสดงโดย นักแสดงคนที่สองและคน ที่สามนั่งคุกเข่าแสดงลีลา ถึงการนั่งฟังสักขราชท่อง หนังสือให้ฟัง จากนั้น นักแสดงคนที่สองและ สามลุกขึ้นมาสอนหนังสือ ให้กับสักขราช</p>
<p>สี่ขอให้ควายฟัง</p>		

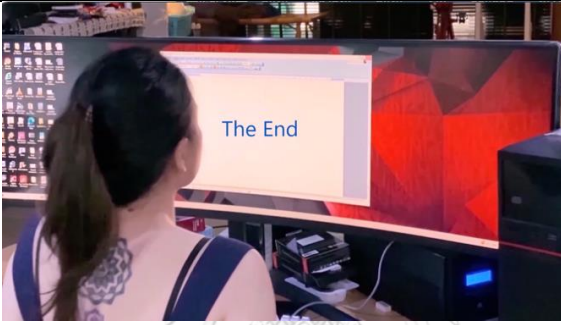
ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งนั่งอยู่บนตั้งรับทเป็นนักดนตรี กำลังสีซอให้นักแสดงคนที่สองที่รับทเป็นควาย จึงสื่อถึงคำพังเพยที่ว่า สีซอให้ควายฟัง</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งนั่งอยู่บนตั้งรับทเป็นนักดนตรี กำลังสีซอให้นักแสดงคนที่สองที่รับทเป็นควาย จึงสื่อถึงคำพังเพยที่ว่า สีซอให้ควายฟัง</p>
<p>หาบดีกว่าคอน นอนดีกว่านั่ง</p>		<p>11</p>
	 <p>นักแสดงคนที่หนึ่งคอนฝักและเดินมาถึงกลางเวที นักแสดงคนที่สองยกหาบมาให้เพื่อที่จะให้นักแสดงคนที่หนึ่งเปลี่ยนของที่อยู่ในกระจาดมาไว้ที่ตะกร้าสองใบเพื่อหาบเดินทางต่อไป นักแสดงคนที่สามนั่งอยู่บนเตียงจากนั้นนักแสดงคนที่สามจึงนอนลง</p> <p>เมื่อนักแสดงคนที่หนึ่งและคนที่สองหาบและคอนเดินผ่าน จากนั้นนักแสดงคนที่สามจึงนอนลง</p>	<p>นักแสดงคนที่หนึ่งคอนฝักและเดินมาถึงกลางเวที นักแสดงคนที่สองยกหาบมาให้เพื่อที่จะให้นักแสดงคนที่หนึ่งเปลี่ยนของที่อยู่ในกระจาดมาไว้ที่ตะกร้าสองใบเพื่อหาบเดินทางต่อไป นักแสดงคนที่สามนั่งอยู่บนเตียงจากนั้นก็นอนลงไปเตียงนอนและนอนเล่นอยู่บนเตียงอย่างสบายใจ</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>เหยียบเรือสอง แคม</p>		
	 <p>นักแสดงหนึ่งคนสวมชุดแบบตะวันตกได้เดินก้าวลงบนเรือและทรงตัวอยู่บนเรือ</p> <p>นักแสดงจึงเปลี่ยนมาเหยียบที่แคมเรือทั้งสองข้างทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการทรงตัว ทำให้นักแสดงยกแขนขึ้นสองข้างและโยกตัวไปมา</p>	<p>นักแสดงหนึ่งคนสวมชุดแบบตะวันตกได้เดินก้าวลงบนเรือและทรงตัวอยู่บนเรือจากนั้นจึงเปลี่ยนมาเหยียบที่แคมเรือทั้งสองข้างทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการทรงตัว ทำให้นักแสดงยกแขนขึ้นสองข้างและโยกตัวไปมา</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>อดเปรี้ยวไว้กินหวาน</p>		2
	 <p>นักแสดงคนหนึ่งกำลังแสดงลีลาเอื้อมมือค้วมะม่วงยังไม่สุกที่มีรสเปรี้ยว</p> <p>นักแสดงอดใจไว้เพราะในมือมีมะม่วงสุกที่มีรสชาติหวานกว่า</p>	<p>นักแสดงคนหนึ่งสวมชุดแฟชั่นในยุคปัจจุบันกำลังแสดงลีลาเอื้อมมือค้วมะม่วงยังไม่สุกที่มีรสเปรี้ยว ในขณะที่ตนต้องอดใจไว้เพราะในมือมีมะม่วงสุกที่มีรสชาติหวานกว่า</p>

ฉากรการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
อย่าเห็นงจักร เป็นดอกบัว		3
	 <p data-bbox="491 1205 1066 1317">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนเก้าอี้แล้วมองไปที่แผ่นไม้ที่แกะสลักที่แทนสัญลักษณ์รูปงจักร</p> <p data-bbox="491 1845 1066 1957">นักแสดงหญิงจึงหันหน้ามาหาผู้ชมแล้วใช้มือยื่นมาด้านหน้าเพื่อท่อนิ้วแล้วกางออกแทนดอกบัว</p>	<p data-bbox="1090 689 1407 1191">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนเก้าอี้แล้วมองไปที่แผ่นไม้ที่แกะสลักที่แทนสัญลักษณ์รูปงจักรได้ใช้มือลูบไล่ไปที่แผ่นไม้จากนั้นจึงหันหน้ามาหาผู้ชมแล้วใช้มือมาด้านหน้าเพื่อท่อนิ้วแล้วกางออกแทนดอกบัว</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
<p>อยู่บ้านท่าน อย่างนี้ดูตาย ปั้นวัวปั้นควาย ให้ลูกท่านเล่น</p>		5
	 <p>นักแสดงคนหนึ่งนั่งอยู่หน้าบ้านกำลังแสดงลีลาของการปั้นดินเหนียวเป็นรูปวัวรูปควาย</p> <p>ในขณะที่ในขณะที่เด็กคนหนึ่งยืนจ้องดูด้วยความสนใจ เมื่อเสร็จกิจนักแสดงคนที่หนึ่งก็ยื่นรูปปั้นวัวให้เด็กผู้ชาย เมื่อได้รับรูปปั้นก็แสดงอาการกริยาของความปิติยินดีที่นักแสดงคนที่หนึ่งได้ทำของเล่นให้เล่น</p>	<p>นักแสดงคนหนึ่งนั่งอยู่หน้าบ้านกำลังแสดงลีลาของการปั้นดินเหนียวเป็นรูปวัวรูปควาย ในขณะที่ในขณะที่เด็กคนหนึ่งยืนจ้องดูด้วยความสนใจ เมื่อเสร็จกิจนักแสดงคนที่หนึ่งก็ยื่นรูปปั้นวัวให้เด็กผู้ชาย หลังจากที่ได้เด็กได้รับรูปปั้นก็แสดงอาการกริยาของความปิติยินดีที่นักแสดงคนที่หนึ่งได้ทำของเล่นให้เล่น</p>

ฉากการแสดง	ภาพประกอบและคำอธิบาย	คำอธิบายเพิ่มเติม
		
		<p>หลังจากนักแสดงหญิงได้พิมพ์เสร็จแล้วก็ได้ลุกออกจากเก้าอี้แล้วเดินออกทางด้านขวา</p>

จากตารางที่ 4.12 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ทดลองออกแบบตามองค์ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ครบทั้ง 8 ประการ ซึ่งผู้วิจัยจะได้สรุปรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง เป็นการแบ่งฉากตามพยางค์ของภาษาไทย ตัวละคร 1-2 ฉากการแสดง และมีคำเชื่อมโดยการพิมพ์ลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้คนดูเกิดความเข้าใจในการแสดงเพิ่มมากขึ้นและทำให้ผู้ชมเกิดจินตนาการขึ้นเองด้วยว่า ในการเชื่อมคำของคำต่อไปจะมีภาพประกอบคำพังเพยเป็นอย่างไรที่ตัวผู้ชมได้คิดไว้บ้างหรือไม่

2) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ นักแสดงเคลื่อนไหวด้วยลีลาที่มีความหลากหลาย โดยผสมผสานลีลานาฏศิลป์ไทย บัลเลต์ แจ๊ส และศิลปะด้านการละคร รวมถึงลีลาการเคลื่อนไหวในกิจวัตรประจำวัน การแสดงลีลาจากอารมณ์ความรู้สึกจริงของนักแสดงใช้ท่าทางแบบการยืดและหดเกร็ง กล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีอิสระและการเคลื่อนไหวแบบต้นสดจากประสบการณ์ของ นักแสดง ตลอดจนลีลาการเคลื่อนไหวกับอุปกรณ์ประกอบการแสดง

- 3) การคัดเลือกนักแสดง ใช้นักแสดงทั้งหมด 4 คน ซึ่งประกอบด้วย นักแสดงชาย 2 คน นักแสดงหญิง 2 คน
- 4) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ได้แก่ ขนนก กระดิ่ง ปู ตึกตาปลา ตะกร้า ดาบไม้ ซอ จานรูปใบบัว คานหาบ ดับจาก (ใช้มุงหลังคา) รูปปั้นแกะสลักรูปช้าง เปลไกว
- 5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ใช้ดนตรีบรรเลงของ Ravi Shanker และ Philip Glass ที่ร่วมกันประพันธ์ขึ้น เป็นการบรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีเช็ก โซโฟโฟน และเครื่องดนตรีอื่น ในทำนองซ้ำสลับเร็ว เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และไม่เกิดความน่าเบื่อแก่ผู้ชม
- 6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย มีความหลากหลายตามรูปแบบของบทบาทของตัวละครในชุดการแสดง และสถานการณ์ในแต่ละฉาก โดยออกแบบตามแนวคิดและรูปแบบโพสโมเดิร์น ที่เป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีความแตกต่างแต่สวมใส่แล้วลงตัว เช่น นักแสดงหญิงสวมชุดแฟชั่นในยุคของคนรุ่นใหญ่และสวมชฎาไทยประดิษฐ์ ผู้ชายสวมใส่ชุดเกาหลีสวมหมวกที่มีปีกกว้าง เป็นต้น
- 7) การออกแบบพื้นที่แสดง มีการแบ่งพื้นที่แสดงเป็นส่วน ๆ ดังเช่น พื้นที่บริเวณระเปียงบ้าน พื้นที่บริเวณสระน้ำ และพื้นที่บริเวณรอบ ๆ บ้าน โดยผู้วิจัยแบ่งตามความเหมาะสมของบทการแสดง เพื่อให้การแสดงสื่ออารมณ์บรรยากาศการแสดงในแต่ละฉาก
- 8) การออกแบบแสง ใช้แสงแสงธรรมชาติในตอนกลางวัน ซึ่งแสงไม่ได้มีส่วนดึงดูดความสนใจจากเนื้อหาของบทการแสดงได้ อีกทั้งการใช้แสงจากธรรมชาติ แสงนั้นจะไม่ได้มาทำลายความบริสุทธิ์ของชิ้นงานที่ต้องการแสดงในเนื้อหาตามคำพิงเพย

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ครั้งที่ 5 นี้ ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์เป็นครั้งสุดท้าย ซึ่งผู้วิจัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ครบทั้ง 8 องค์ประกอบ โดยปรับปรุงและพัฒนาการสร้างสรรคผลงานจนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามลำดับ ผู้วิจัยจะได้สรุปการพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์ ดังตารางที่ 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.13 สรุปการพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบนาฏยศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จาก
คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

ที่มา : ผู้วิจัย

องค์ประกอบทางด้าน นาฏยศิลป์	การพัฒนาการผลงานด้านนาฏยศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ จาก=คำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน				
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
การออกแบบบทการแสดง	/	/	/	/	/
การออกแบบลีลา	/	/	/	/	/
การคัดเลือกนักแสดง	-	-	-	/	/
การออกแบบอุปกรณ์การ แสดง	/	/	-	/	/
การออกแบบเสียงและดนตรี	-	-	/	/	/
การออกแบบเครื่องแต่งกาย	-	-	-	/	/
การออกแบบพื้นที่แสดง	-	-	/	/	/
การออกแบบแสง	-	-	/	/	/

จากตารางที่ 4.13 สรุปการพัฒนาการการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์จาก
การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ออกแบบพัฒนาผลงานทั้งหมด 5 ครั้ง ซึ่งสามารถดำเนินการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ที่
ครอบคลุมองค์ประกอบนาฏยศิลป์ 8 ประการ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลา
นาฏยศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบอุปกรณ์การแสดง การออกแบบเสียงและดนตรี
ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่แสดง และการออกแบบแสง ซึ่ง
สามารถวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานดังจะได้อธิบายในลำดับต่อไป

4.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

การศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค จำนวน 5 ครั้ง มาวิเคราะห์เพื่อค้นหาคำตอบแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานซึ่ง ผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดตามประเด็นหัวข้อที่ควรคำนึงถึงในการสร้างสรรคผลงาน ดังต่อไปนี้

4.2.2.1 การคำนึงถึงคำพังเพย

ในการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ดังนั้นหัวข้อจึงถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่เปรียบเสมือนทิศทางที่จะทำให้ผู้วิจัยเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตรงหัวข้อ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญในการศึกษาและคำนึงถึงหัวข้อของงานวิจัย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลงานสร้างสรรคที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ โดย ลักษณะ แสงแดง พบว่ามีการคำนึงถึงเรื่องจริยธรรมของคำตอบของงานวิจัยที่กล่าวถึงปัญหาในการวิจัยคุณธรรมจริยธรรม โดยมี 10 ข้อ ได้แก่ 1) ระบบอาวุโส 2) ระบบพวกพ้อง 3) ผลประโยชน์ส่วนตน 4) การเกรงกลัวต่ออำนาจที่เหนือกว่า 5) การทำผิดกระบวนกร 6) การละเมิด 7) การปิดบังซ่อนเร้นข้อมูลเพื่อประโยชน์ อันมิชอบในงานวิจัย 8) การเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ที่มีอิทธิพล 9) การใช้ พื้นที่ในงานวิจัยเพื่อทำลายผู้อื่นและ 10) การละเว้นหน้าที่ของกรรมการ (ลักษณะแสงแดง, **สัมภาษณ์**, 25 มกราคม 2566)

ในขณะที่ผลงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงคุณสมบัติของกรรมการในอุดมคติที่ใช้พิจารณาผลงานด้านนาฏศิลป์ของจินตนา อนุวัฒน์ ใน พ.ศ. 2564 พบว่ามีการคำนึงถึงคุณสมบัติของกรรมการที่มาพิจารณาผลงานของตัวเองคำนึงถึงเนื้อหาในคำพังเพย ซึ่งเป็นเรื่องของสั่งสอน

จากตัวอย่างผลงานการสร้างสรรคดังที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นถึงการออกแบบบทการแสดง โดยจะต้องคำนึงถึงประเด็นหัวข้อของงานวิจัยเป็นหลัก ฉะนั้นผลงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์ของผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคำพังเพย อันเป็นประเด็นสำคัญของหัวข้องานวิจัยและเปรียบเสมือนหัวใจของการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ เพื่อให้ผลงานชิ้นนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับหัวข้อการวิจัยทุกประการ ดังจะเห็นได้จาก

การที่ผู้วิจัยได้นำคำพังเพย ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของหัวข้องานวิจัยนำมาทำการออกแบบบทการแสดง โดยเริ่มจากการสุ่มเลือกคำพังเพยที่เรียงตามพยัญชนะไทยมาอย่างละ 1-2 คำ ตามที่ผู้วิจัยได้อธิบายในหัวข้อการพัฒนาและทดลองครั้งที่ 3 มาร้อยเรียงจนครบตัวอักษร ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญในการนำมาสร้างสรรค์และออกแบบบทการแสดงที่ถือเป็นหัวใจหลักในการวางโครงเรื่องสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันในครั้งนี้

4.2.2.2 การคำนึงถึงสังคมไทย

การคำนึงถึงสังคมไทยโดยใช้นาฏศิลป์เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร และถ่ายทอดผ่านลีลาการเคลื่อนไหวนักแสดงและองค์ประกอบต่าง ๆ ในการแสดงได้อย่างอิสระ และสามารถสะท้อนความเป็นตัวตนและความจริงในปัจจุบันของสังคมได้อย่างเปิดเผยภายใต้ความคิดสร้างสรรค์ ดังจะเห็นได้จากผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง โดย ชนิตา จันทร์งาม ได้อธิบายถึงการออกแบบนาฏศิลป์ที่คำนึงถึงสังคมไทยไว้ว่า

การแสดงผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้เป็นการแสดงที่จำลองบรรยากาศส่วนหนึ่งของการชมหนังกลางแปลงซึ่งถือว่าเป็นศูนย์รวมของการพบกันในหมู่ชุมชนนอกเขตเมืองหลวง โดยจะมีบรรยากาศของการชมภาพยนตร์และการขายของระหว่างการชมหนังกลางแปลง (ชนิตา จันทร์งาม, **สัมภาษณ์**, 25 มกราคม 2566)

อีกทั้ง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากการตีความ "บาป 7 ประการ" ในบริบทของสังคมไทย โดย ชนิษฐา บุตรเจริญ ซึ่งนัฏภรณ์ พูลภักดิ์ ได้กล่าวถึงการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากการตีความ "บาป 7 ประการ" ในบริบทของสังคมไทย ไว้ว่า การแสดงผลงานชิ้นนี้เป็นการกล่าวถึงการนำเอาประเด็นทางด้านหลักคำสอนของศาสนาคริสต์มาตีความในบริบทของสังคมไทยที่เป็นสังคมเมืองพุทธ ฉะนั้นจึงเป็นการคำนึงถึงวัฒนธรรมของสังคมตะวันตกและสังคมไทยไปในเวลาเดียวกัน (นัฏภรณ์ พูลภักดิ์, **สัมภาษณ์**, 25 มกราคม 2566)

จากตัวอย่างผลงานดังที่กล่าวข้างต้นนี้ มีความสอดคล้องในด้านการคำนึงถึงสังคมไทย โดยใช้นาฏศิลป์สื่อกลางในการถ่ายทอดการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งถือว่าเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้ชมเกิดความตระหนักรู้ถึงสังคมไทยในชุมชนนอกเขตเมืองหลวง หรือสังคมไทยที่มีความแตกต่างทางด้านศาสนา ดังนั้นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยใน

ปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงสังคมไทย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ในครั้งนี้

4.2.2.3 การคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม

ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเพิ่มมิติให้แก่ผลงานในชุดนั้น ๆ ได้มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการออกแบบนาฏศิลป์ในผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ร่วมสมัย ชุด นารายณ์อวตาร ปี พ.ศ. 2546 ณ ศูนย์ประชุมแห่งประเทศไทย โดยนราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งได้กล่าวถึงการคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

เป็นการนำเสนอเรื่องราวในรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัย ที่มีทั้งการนำศิลปะการแสดงไทยและศิลปะการแสดงตะวันตก ผสมผสานกันอย่างลงตัว เช่น ลีลาทางนาฏศิลป์ ดนตรี เครื่องแต่งกาย และองค์ประกอบ การแสดงอื่น ๆ รวมถึงบทการแสดง ที่ยังคงยึดมั่นในเรื่องของบทการแสดงที่ ยังคงใช้บทวรรณกรรมมาจากเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ใน รัชกาลที่ 1 (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2565)

อีกทั้ง ได้ศึกษาผลงานการออกแบบนาฏศิลป์ จากความหมายนามเต็มของ “กรุงเทพมหานคร” โดย ณีภูฏพัฒน์ ผลพิกุล โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

เป็นการนำเสนอความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ในการใช้ชื่อจากความหมายในนามเต็มของ กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นวัฒนธรรมไทยสมัยก่อนที่ต้องตั้งชื่อยาว อาจจะเป็น เพราะความเชื่อของสังคมไทย และสร้างรูปแบบผลงานการออกแบบโดยมีทั้ง นาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์สากล รวมถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีความร่วมสมัย ผสมผสานระหว่างไทยกับตะวันตก (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2566)

จากตัวอย่างผลงานที่ได้กล่าวมาข้างต้นมีความสอดคล้องกับงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้ง
นี้ โดยในผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายทุกฉากการแสดงของผลงาน
การสร้างสรรค์นี้ในประเด็นที่ต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นการออกแบบเครื่อง
แต่งกายที่มีความหลากหลายของเชื้อชาติ อาทิ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และไทย เป็นต้น และเป็นการ
ผสมผสานรูปแบบการแต่งกายแบบโพสโมเดิร์น ที่รวมกลิ่นไอของทุกเชื้อชาติไว้ในตัวของนักแสดงคน
เดียว รวมถึงการออกแบบเสียง และดนตรีประกอบการแสดง ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้เพลงที่ประพันธ์จาก
Ravi Shanker และ Philip Glass โดยนักประพันธ์ทั้งสองท่านมีความแตกต่างทางด้านแนวเพลง
ดังนั้นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นอย่าง
ยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์
ในครั้งนี้

4.2.2.4 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดผลงานนาฏศิลป์ในประเด็นใหม่ ซึ่งจะเป็นผลงานที่ยัง
ไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องคำนึงถึงของผู้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์
ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความคิดสร้างสรรค์ โดยเป็นการนำเสนอประเด็นหัวข้อที่มีความแปลกใหม่หรือ
มีความแตกต่างจากเดิม ในผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ใน กระบวนการ
คัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ โดย พรธณพัชร เกษประยูร ได้อธิบาย การคำนึงถึง
ความคิดสร้างสรรค์ในผลงานไว้ว่า

ในการออกแบบพื้นที่ของอุปกรณ์การแสดง มาปรับให้กลายเป็นพื้นที่
เวที เป็นการใช้โต๊ะประชุมของกรรมการที่พิจารณาผลงานทางนาฏศิลป์ใช้
เป็นพื้นที่แสดง นอกจากนี้ยกระดับเป็นการใช้พื้นที่เวทีต่างระดับ (พรธณพัชร
เกษประยูร, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2566)

ในขณะที่ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี โดย ณิชพร
เพ็ชรเรือง ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงรูปแบบการแสดงของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จาก
ความหมายของสีไว้ว่า

กลุ่มของงานสร้างสรรค์ดุซมิทัศน์ ทั้ง 15 รุ่น ไม่มีการสร้างสรรค์
ผลงานชุดไหนที่ปรากฏใช้สีลาของนาฏศิลป์ไทยล้วนมาแสดงออกถึงอารมณ์
ของสีต่าง ๆ ในขณะที่การสร้างสรรค์ผลงานของดุซมิทัศน์ชิ้นอื่น ๆ จะไม่มี

การสร้างสรรคฺชุดไหนที่มีการใช้สีลาของนาฏยศิลป์ไทยล้วน (นราพงษ์ จรัสศรี
, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2566)

จากการศึกษาตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้น จะการสร้างสรรคฺผลงานที่มีการ
คํานึงถึงความคิดสร้างสรรคฺในด้านหัวข้อและการออกแบบองค์ประกอบนาฏยศิลป์ ดังจะเห็นว่า
ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการคํานึงถึงความคิดสร้างสรรคฺ ใน
ประเด็นเรื่องของการออกแบบบทการแสดง ซึ่งผลงานการสร้างสรรคฺของผู้วิจัยในครั้งนี้ เป็นการร้อย
เรียงของคําทรงเพยที่แบ่งเป็นฉากหลาย ๆ ฉากโดยไม่มีกรแบ่งเป็นองคฺการแสดง ซึ่งยังไม่มีปรากฏใน
ผลงานการสร้างสรรคฺของกลุ่มดุษฎีบัณฑิต ทั้ง 15 รุ่นตั้งนั้นการสร้างสรรคฺนาฏยศิลป์จากคําทรงเพยที่
สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคํานึงถึงความคิดสร้างสรรคฺ เพื่อให้
บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรคฺในครั้งนี้

4.2.2.5 การคํานึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เป็นการใช้รูปแบบและองคฺประกอบของการ
แสดงทางด้านนาฏยศิลป์ที่มากกว่าสองรูปแบบขึ้นไปให้ปรากฏอยู่ในการแสดงเดียวกันจะช่วยเสริมให้
การแสดงเกิดความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความหลากหลายของรูปแบบการแสดงไม่ใช่เพียง
องคฺประกอบด้านลีลานาฏยศิลป์เพียงเท่านั้น แต่อาจรวมไปถึงองคฺประกอบอื่น ๆ ในการแสดงด้วย
เพื่อให้การสร้างสรรคฺผลงานการแสดงมีความแปลกใหม่ และมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้
ศึกษาการสร้างสรรคฺผลงานนาฏยศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรคฺงานทางด้านนาฏยศิลป์
ในสังคมอุดมคติ โดย ภูวนัย กาพวงศฺ ได้คัดเลือกนักแสดงโดยคํานึงถึงทักษะที่หลากหลายของ
นักแสดง ดังที่ ภูวนัย กาพวงศฺ ได้อธิบายถึงการคํานึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

คัดเลือกนักแสดงโดยคํานึงถึงทักษะที่หลากหลายของนักแสดง
ประกอบด้วย ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ไทย ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์สากล
ทักษะทางด้านศิลปะการละคร ซึ่งการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะทาง
นาฏยศิลป์ที่หลากหลายจะช่วยส่งผลให้รูปแบบของการแสดงทางด้าน
นาฏยศิลป์มีความหลากหลาย และมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น (ภูวนัย
กาพวงศฺ, 2564, 307)

นอกจากนี้ ผลงานนาฏศิลป์ชุดวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิทยุณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf: Free spirit, Free the world) โดย นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการสร้างสรรค์ผลงาน โดยคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงชุดนี้ ไว้ว่า

ผลงานนาฏศิลป์ชุดวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิทยุณอิสระปลดปล่อยโลก ในครั้งนี้ เป็นการนำรูปแบบนาฏศิลป์หลากหลายสกุลเข้ามาผสมผสานอยู่ในการแสดงเดียวกัน อาทิ การเต้นแจ๊ส การเต้นบัลเลต์ การเต้นในรูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัย และลีลาการเคลื่อนไหวในกิจวัตรประจำวัน ดังนั้นจึงเป็นการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง โดยการนำสิ่งที่เข้ากันมิได้มารวมอยู่ในชุดการแสดงเดียวกันตามแนวคิดของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 25 มกราคม 2566)

จากการศึกษาผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เพื่อให้เกิดความแปลกใหม่และมีความน่าสนใจในผลงานการแสดงมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้คำนึงถึงความหลากหลายของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำนาฏศิลป์หลากหลายสกุลเข้ามาร่วมแสดงในการแสดงผลงานในครั้งนี้ ซึ่งจะปรากฏในทุกฉากของการแสดง ดังประกอบไปด้วย ลีลานาฏศิลป์ไทย ลีลานาฏศิลป์ตะวันตก และลีลาการเคลื่อนไหวในกิจวัตรประจำวัน มาร่วมจัดไว้ในชุดการแสดงเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้ออกแบบโดยคำนึงถึงความหลากหลายที่เกิดขึ้นในการแสดง

อีกทั้งการคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยคำนึงถึงทักษะที่หลากหลายของนักแสดง ดังประกอบด้วย ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทย ทักษะทางด้านนาฏศิลป์สากล ทักษะด้านศิลปะการละคร ซึ่งการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลายสามารถช่วยส่งเสริมให้รูปแบบของการแสดงทางด้านนาฏศิลป์มีความหลากหลาย และมีความน่าสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้คำนึงถึงความหลากหลาย ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยผู้วิจัยเลือกใช้อุปกรณ์ที่มีความหลากหลาย เช่น กระจัง ตระกร้าผลไม้ หาบ เป็นต้น เพื่อสื่อความหมายให้ตรงตามบทการแสดง ในแต่ละฉากการแสดง

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จำเป็นต้องคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของผลงานสร้างสรรค์ และเป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผลงานการแสดงเกิดความหลากหลายในรูปแบบของการแสดงที่ปรากฏต่อสายตาผู้ชม

4.2.2.6 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในผลงานสร้างสรรค์

การใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์ เพื่อช่วยสื่อความหมายและเรื่องราวที่ลึกซึ้ง อีกทั้งยังช่วยทำให้ผลงานนั้น ๆ เป็นที่น่าจดจำ โดยได้ศึกษาผลงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏศิลป์ของนราพงษ์ จรัสศรี โดย ธำมรงค์ บุญราช ได้อธิบายถึงการคำนึงถึงใช้สัญลักษณ์ในผลงานสร้างสรรค์ ไว้ว่า

ใช้สีของผ้าเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายของสีที่นำมาใช้ในแต่ละองค์ ยกตัวอย่างเช่น องค์ที่ 1 สีดำสื่อความหมายด้านความลึกลับ องค์ที่ 2 สีเขียวสื่อความหมายด้านความหลงใหล องค์ที่ 3 สีแดงสื่อความหมายด้านความแปลก องค์ที่ 4 สีเหลืองและสีม่วงสื่อความหมายในด้านความเป็นตะวันออกและตะวันตก องค์ที่ 5 สีน้ำเงินสื่อความหมายในด้านสรีระ และ องค์ที่ 6 สีขาวสื่อความหมายในด้านคุณธรรม (ธำมรงค์ บุญราช, 2563, 307)

นอกจากนี้ ผลงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความหมายของสี โดย ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายการคำนึงถึงใช้สัญลักษณ์ในผลงานสร้างสรรค์ ไว้ว่า

ด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ดังเช่น การผสมสีของสีเหลืองและสีแดง ได้เคลื่อนไหวด้วยการจับคล้องมือซึ่งกันและกัน และนักแสดงสีส้มจึงวิ่งลอดแขนของนักแสดงสีเหลืองและสีแดงออกมา ซึ่งการเคลื่อนไหวในลักษณะนี้สามารถสื่อถึงสัญลักษณ์ของ การผสมสีและการเกิดสีใหม่ได้อย่างตรงไปตรงมาและชัดเจน ทั้งนี้กระบวนการทำนาฏศิลป์ไทยได้ แสดงออกถึงสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, 2561, 282)

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่มีการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ โดยจะเห็นได้ว่าเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่มีการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ทั้งสิ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้ที่ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งปรากฏอยู่ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ดังตัวอย่างฉากหลังได้แก่ โดยออกแบบให้นักแสดงเคลื่อนไหวแบบลีลาในรูปแบบลักษณะการเลียบแบบอากัปภิกขัยของลิง เพื่อสื่อถึงบทบาทตัวละครลิงให้คนดูเกิดความเข้าใจได้มากขึ้น ฉากบอกรับหนังสือสังฆราช โดยออกแบบให้นักแสดงเคลื่อนไหวแบบลีลาในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) อย่างช้า ๆ เพื่อสื่อถึงความสำรวมของบทบาทสังฆราช

สำหรับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ ดังปรากฏในทุกฉากของผลงานการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เพื่อสื่อความหมายของคำพังเพยอย่างตรงไปตรงมา

ดังนั้นการสร้างสรรค์นาฏศิลป์การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ให้เกิดขึ้นในผลงาน ดังปรากฏใน ลีลานาฏศิลป์ และอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผ่านการสื่อสารในรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่สามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจและสามารถตีความหมายในการแสดงได้ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมให้การแสดงมีคุณค่าและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

4.2.2.7 การคำนึงถึงแนวคิดทางด้านทัศนศิลป์ นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์

ทฤษฎีและแนวคิดทางด้านศิลปะได้ถูกทดลองจนได้คำตอบที่มีความแน่ชัดที่ ผู้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะทั้งหลายสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นที่ยอมรับ ฉะนั้นทฤษฎีและแนวคิดทางด้านศิลปะจึงเท่ากับเป็นเครื่องทุ่นแรงที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ได้ผลงานที่มีความเหมาะสม ในหนทางของศิลปะที่ควรจะเป็นในยุคและสมัยนั้น ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงาน ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ เรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่ สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย ออกแบบการแสดงโดย ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด เป็นผลงานที่นำหน้าฉากที่เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาวางที่บริเวณพื้นที่ของการแสดง ส่งผลให้หน้าฉากที่วางไว้บนพื้นเวทีเกิดเป็นเส้นทาง ซึ่งสามารถใช้เป็นเส้นทางในการเดินทางของนักแสดง รวมทั้งมีการสร้างสรรค์ภาพการแสดงให้เกิดเป็นรูปร่าง รูปทรงต่าง ๆ ซึ่งมีการนำทัศนธาตุมาช่วยออกแบบการแสดง ซึ่ง ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด ได้อธิบายการสร้างสรรค์ผลงานไว้ว่า “มีการใช้ทฤษฎีทัศนธาตุ ที่ว่าด้วยเรื่องของรูปร่าง รูปทรง และรูปแบบ

(Pattern) ในการแสดง” (ศรียา หงส์ยี่สิบเอ็ด, 2561: 258) เป็นการแสดงชุดนี้ได้นำถึงทฤษฎีทัศนศิลป์มาออกแบบการแสดงให้มีความเหมาะสม กับสถานที่แสดงได้อย่างน่าสนใจ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาผลงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัตินาฏศิลป์ของนราพงษ์ จรัสศรี โดย อัมรงค์ บุญราช ซึ่งเป็นการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่คำนึงแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (post-modern dance) ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ซึ่ง อัมรงค์ บุญราช ได้อธิบายถึงการคำนึงแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัตินาฏศิลป์ของนราพงษ์ จรัสศรีผู้สร้างสรรคได้ใช้ลีลานาฏศิลป์ ตามแนวคิดการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยออกแบบลีลา การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีการผสมผสานและขัดแย้งกัน อาทิ ลีลา การเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (minimalism) ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ลีลาการเคลื่อนไหวแบบญี่ปุ่น ลีลาการเคลื่อนไหวแบบสเปน ลีลาการเคลื่อนไหว อย่างมีอิสระ (free spirit) และลีลาการเคลื่อนไหวแบบสงบนิ่งหรือการทำสมาธิ (meditation) (อัมรงค์ บุญราช, 2563: 401)

จากทั้งหมดที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าการคำนึงถึงแนวคิดทางด้านทัศนศิลป์นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์และจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้ชมได้รับความรู้และเกิดสุนทรียะในการรับชมการแสดงอย่างเหมาะสม

4.3 อภิปรายผล

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เรื่อง “การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์จากการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากสุภาชิตและคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยขอนำเกณฑ์มาตรฐานของศิลปินมาอภิปรายผลตามองค์ประกอบนาฏศิลป์ ดังที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 2 มาเพื่อประเมินผลงานการสร้างสรรคของผู้วิจัย ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังต่อไปนี้

4.3.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสุภษัฒ และคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์งานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัย จึงได้มาซึ่งผลของการวิจัยในรูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ของผู้วิจัยชุดนี้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำ ผลที่ได้จากการวิจัยมาเทียบเคียงกับคุณสมบัติของงานที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะได้ กล่าวถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ตามที่ วิชชุตา วุธาติศย์ ได้อธิบายไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้อภิปรายผลเกี่ยวกับองค์ประกอบการแสดงในการสร้างผลงาน ทางด้านนาฏศิลป์ ประกอบไปด้วย การออกแบบบทรการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบ ลีลานาฏศิลป์ การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่แสดงและการออกแบบแสง โดยได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1.1 การออกแบบบทรการแสดง

บทรการแสดงสามารถนำคุณสมบัติในด้านของจริยธรรม มาอธิบายในผลงานการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ในฉากคำพังเพยที่ว่า เป็นการรับผิดชอบต่อสังคม ฉากต่าง ๆ มาจากเนื้อหาของสังคม ซึ่งคำพังเพยส่วนใหญ่ได้ให้ความหมายเชิงสั่งสอนในเรื่องของจริยธรรมในตัวเอง จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านจริยธรรม นอกจากนี้ในเรื่องของการออกแบบฉากการแสดงผู้วิจัยได้แบ่งลำดับฉากโดยร้อยเรียงลำดับตามพยัญชนะไทย ซึ่งมีได้มีการแบ่งเป็นองค์เหมือนงานสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เมื่อที่ผ่านมา จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาดูแล้วพบว่า การออกแบบบทรการแสดงที่แบ่งเป็นฉาก ๆ นั้น ยังไม่เคยมีปรากฏในงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์มาก่อน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบบทรการแสดงที่ปรากฏในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านจริยธรรมและความคิดสร้างสรรค์

4.3.1.2 การคัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีประสบการณ์ในฐานะผู้สร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อให้นักแสดงมีความเข้าใจในบทบาทและผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่มีความสามารถที่หลากหลายในศิลปะการแสดงและการเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบนาฏศิลป์ ที่สั่งสมมาในฐานะผู้สร้างสรรค์งาน จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านประสบการณ์ นอกจากนี้ในการคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยยังคัดเลือกนักแสดงโดยไม่จำกัดด้านรูปร่างทางกายภาพ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง อายุ เพศ และสีผิว เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้จากการคัดเลือกนักแสดงข้างต้นนั้นผู้วิจัยพบว่าตรงกับ คุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านความหลากหลาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบบทการแสดงที่ปรากฏในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านประสบการณ์และความหลากหลาย

4.3.1.3 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการใช้ลีลาที่มีความหลากหลายจากนาฏศิลป์ที่หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (everyday movement) การเคลื่อนไหวที่ดูเรียบง่าย (Simplicity) การเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระ (Free Spirit) การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) การเคลื่อนไหวร่างกายแบบด้นสด (improvisation) นาฏศิลป์ไทยและศิลปะการละคร ซึ่งจากรูปแบบการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น การสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้จึงมีความหลากหลายทางด้านลีลานาฏศิลป์ตามแนวคิดนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านความหลากหลาย ทั้งนี้การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ เป็นการนำลีลานาฏศิลป์ที่จากประสบการณ์มาสอนของผู้วิจัยผ่านมา โดยมีเทคนิคการเต้นในรูปแบบบัลเลต์ ศิลปะการละคร นาฏศิลป์ไทย รวมถึงการเต้นแบบนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern dance) และนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern dance) จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านประสบการณ์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้ลีลาโดยถ่ายทอดคำสอนของฟังกเพยอย่างตรงไปตรงมา จึงเท่ากับเป็นการถ่ายทอดหรือขยายความความสัมพันธ์ระหว่างลีลากับคำสอน

ผลที่ได้จากการถ่ายทอดในครั้งนี้ จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ การถ่ายทอดองค์ความรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ปรากฏในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลายประสบการณ์และการถ่ายทอดองค์ความรู้

4.3.1.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงตรงตามความเหมาะสมของบทการแสดงเป็นหลัก โดยเน้นให้เห็นถึงการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ดังนั้นจึงจะเห็นว่าการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้มีความหลากหลายของอุปกรณ์ประกอบการแสดง ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลาย อีกทั้งยังสามารถดัดแปลงอุปกรณ์บางอย่างให้เป็นเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ประกอบการแสดงได้ ดังเช่น ด้บจาก (ใช้มงหลังคา) ดัดแปลงเป็น หางของนกยูง เป็นต้น ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความคิดสร้างสรรค์

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ปรากฏในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลากหลายและความคิดสร้างสรรค์

4.3.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยใช้เสียงดนตรีบรรเลง ในการใช้ประกอบการแสดง เป็นการรวมพหุวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน คือ นักดนตรีชาวอินเดีย และนักดนตรีชาวอเมริกา ไม่เพียงแค่มีเชื้อชาติที่แตกต่างกันแต่มีอายุที่แตกต่างกันอีกด้วย จึงทำให้เพลงที่ใช้มีเสียงของเครื่องดนตรีที่แปลกใหม่ จึงตรงกับคุณสมบัติของศิลปินด้านรสนิยม และความหลากหลาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงที่ปรากฏในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านรสนิยม และความหลากหลาย

4.3.1.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วย ชุดญี่ปุ่น ชุดเกาหลี ชุดฝรั่งเศสแบบ โบราณ ชุดควบอย ชุดอินเดีย และชุดของคนรุ่นใหม่ ตลอดจนการออกแบบตัดแปลงชุดใหม่ ตามแนวคิดศิลปะนามธรรมใหม่เพื่อสื่อความหมาย ดังเช่น ชุดสังฆราช ใช้ผ้าดิบผืนใหญ่นุ่มห่มให้มีความเหมือนสังฆราช เป็นต้น ฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับคุณสมบัติของศิลปินด้านความหลากหลาย อีกทั้งผู้วิจัยยังสามารถเลือกเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายในชาติอื่นมาผสมผสานได้อย่างลงตัวในรูปแบบการ แต่งกายแบบโพสโมเดิร์น และยังเลือกรูปแบบชุดการแสดง ในแต่ละบทบาทของฉากการแสดงได้ อย่างสวยงามและเหมาะสมกับการแสดง จึงทำให้เกิดเป็นคุณสมบัติทางด้านความคิดสร้างสรรค์ และ รสนิยม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการ แสดงที่ปรากฏในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การ สร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านความหลากหลาย รสนิยม และความคิดสร้างสรรค์

4.3.1.7 การออกแบบพื้นที่

การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยได้เลือกใช้บ้านทรงไทยที่ผสมผสานความเป็น สมัยใหม่ร่วมด้วย จึงทำให้ผู้วิจัยมีความหลงใหลในสถานที่แห่งนี้ และจึงเลือกใช้เป็นที่ในการ สร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ฉะนั้นผลให้ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านความ หลงใหล นอกจากนี้ผู้วิจัยสามารถเลือกใช้บริเวณพื้นที่แสดงได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุม และตรง ตามบทบาทการแสดงที่เขียนไว้ ยกตัวอย่างเช่น บริเวณริมทุ่งนา บริเวณสระน้ำ บริเวณระเบียงบ้านและใต้ ถุนบ้าน เป็นต้น ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านความหลากหลาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ปรากฏใน ผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐาน ฯ ในด้านความหลงใหลและความหลากหลาย

4.3.1.8 การออกแบบแสง

การออกแบบแสง ผู้วิจัยมีความชื่นชอบแสงธรรมชาติในตอนกลางวัน ซึ่งแสงไม่ได้มีส่วนดึงดูดความสนใจจากเนื้อหาของบทการแสดงได้ จึงมีผลตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลงใหล อีกทั้งผู้วิจัยไม่ได้เลือกใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย แต่จะเป็นการใช้แสงจากธรรมชาติ ที่จะมาทำลายความบริสุทธิ์ของชิ้นงานที่ต้องการแสดงเนื้อหาตามคำพิงเพย ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านรสนิยม นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องการให้ผู้ชมเห็นภาพของวัสดุที่ใช้ในการแสดงทั้งหมด เช่น เสื้อผ้า อุปกรณ์ประกอบการแสดง เป็นต้น ซึ่งตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านจริยธรรม ซื่อสัตย์ และจริงใจ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ที่ปรากฏในผลงานการแสดงนาฏยศิลป์ของผู้วิจัยนั้น มีมาตรฐานที่ตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานฯ ในด้านความหลงใหล รสนิยม และจริยธรรม

4.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสร้งงานนาฏยศิลป์จากการสร้งสร้งนฏยศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทดลองสร้งสร้ง วิเคราะห์และพัฒนาผลงานสร้งสร้งนฏยศิลป์จากการสร้งสร้งนฏยศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน มาแล้ว ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดที่ได้ หลังจากการสร้างสร้งสร้งผลงานที่ปรากฏอยู่ในองค์ประกอบการแสดงด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยจะได้อภิปรายผลการคำนึงถึง ได้ดังต่อไปนี้

4.3.2.1 การคำนึงถึงคำพิงเพย

จากการปฏิบัติการสร้งสร้งผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงคำพิงเพย ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้งสร้งองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง โดยนำคำพิงเพย ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของหัวข้องานวิจัยนำมาทำการออกแบบบทการแสดง โดยเริ่มจากการสุ่มเลือกคำพิงเพยที่เรียงตามพยัญชนะไทยมาอย่างละ 1-2 คำ ตามที่ผู้วิจัยได้อธิบายในหัวข้อการพัฒนาและทดลองครั้งที่ 3 มาร้อยเรียงจนครบตัวอักษร ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญในการนำมาสร้งสร้งและออกแบบบทการแสดงที่ถือเป็นหัวใจหลักในการวางโครงเรื่องสร้งสร้งนฏยศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันในครั้งนี้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบบทการแสดง

4.3.2.2 การคำนึงถึงสังคมไทย

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงสังคมไทย ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง โดยผู้วิจัยใช้นาฏศิลป์เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งถือว่าเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้ชมเกิดความตระหนักรู้ถึงสังคมไทยในชุมชนนอกเขตเมืองหลวง หรือสังคมไทยที่มีความแตกต่างทางด้านศาสนา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบบทการแสดง

4.3.2.3 การคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายของนักแสดง โดยเลือกเครื่องแต่งกายที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม อาทิ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส ไทย และเกาหลี เป็นต้น

อีกทั้งการออกแบบเสียงและดนตรีซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้เพลงที่ประพันธ์จาก Ravi Shanker และ Philip Glass โดยนักประพันธ์ทั้งสองท่านมีความแตกต่างทางด้านแนวเพลง แต่ทั้งสองก็สามารถร่วมประพันธ์เพลงออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี ผู้วิจัยได้มีการคำนึงถึงการสะท้อนภาพของสังคมโดยใช้นาฏศิลป์ ดังปรากฏในองค์ประกอบทางด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายและออกแบบเสียงและดนตรี

4.3.2.4 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบใน การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ ได้แก่ การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ โดยนำนาฏยศิลป์หลากหลายสกุลเข้ามาร่วมแสดงในการแสดงผลงานในครั้งนี้ ซึ่งจะปรากฏในทุกฉากของการแสดง ดังประกอบไปด้วย ลีลานาฏยศิลป์ไทย ลีลานาฏยศิลป์ตะวันตก และลีลาการเคลื่อนไหวในกิจวัตรประจำวัน มาร่วมจัดไว้ในชุดการแสดงเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้ออกแบบโดยคำนึงถึงความหลากหลายที่เกิดขึ้นในการแสดง

การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยคำนึงถึงทักษะที่หลากหลายของนักแสดง ดังประกอบด้วย ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ไทย ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์สากล ทักษะด้านศิลปะการละคร ซึ่งการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลายสามารถช่วยส่งเสริมให้รูปแบบของการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์มีความหลากหลาย และมีความน่าสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยยังได้คำนึงถึงความหลากหลาย ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยผู้วิจัยเลือกใช้อุปกรณ์ที่มีความหลากหลาย เช่น กระดิ่ง ดาบ หาบ เป็นต้น เพื่อสื่อความหมายให้ตรงตามบทการแสดงอย่างตรงไปตรงมาในแต่ละฉากการแสดง

4.3.2.5 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในผลงานสร้างสรรค์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ ได้แก่ ออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ดังตัวอย่างฉากลิงได้แก้ว โดยออกแบบให้นักแสดงเคลื่อนไหวแบบลีลาในรูปแบบลักษณะการเลียนแบบอากัปกริยาของลิง เพื่อสื่อถึงบทบาทตัวละครลิงให้คนดูเกิดความเข้าใจได้มากขึ้น ฉากบอกหนังสือสังฆราช โดยออกแบบให้นักแสดงเคลื่อนไหวแบบลีลาในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) อย่างช้า ๆ เพื่อสื่อถึงความสำรวมของบทบาทสังฆราช

สำหรับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ ดังปรากฏในทุกฉากของผลงานการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เพื่อสื่อความหมายของคำพังเพยอย่างตรงไปตรงมา

4.3.2.6 การคำนึงถึงแนวคิดทางด้านทัศนศิลป์ นาฏยศิลป์และดุริยางคศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ ได้แก่ การออกแบบดนตรี ผู้วิจัยได้เลือกใช้เพลงที่มีการผสมผสานด้านพหุวัฒนธรรมเข้ามาใช้ ซึ่งเป็นการรวมตัวกันระหว่างนักดนตรีชาวอเมริกันที่มีแนวเพลงเป็นสมัยใหม่ (New age) และนักดนตรีอีกท่านหนึ่งเป็นชาวอินเดียและมีแนวเพลงแบบดั้งเดิม (Traditional) ของชาวอินเดีย ซึ่งทั้งคู่ได้ประพันธ์เพลงร่วมกัน จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดว่าสนใจและชื่นชอบในเพลงและตัวศิลปิน และเพื่อใช้สื่ออารมณ์ประกอบกับลีลานาฏยศิลป์และเสริมสร้างบรรยากาศการแสดงให้มีความสมบูรณ์จากการรับฟัง

การคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านทัศนศิลป์ ปรากฏในการออกแบบบทรูปการแสดงที่ใช้แนวคิดศิลปะแบบภาพปะติดมาเรียบเรียงบทรูปการแสดงโดยการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่นักแสดงได้นั่งพิมพ์คำพังเพยอยู่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์เป็นตัวเชื่อมการแสดงในแต่ละฉาก ซึ่งร้อยเรียงภาพการแสดงที่ต่อเนื่องโดยเรียงลำดับตามพยัญชนะไทย อีกทั้งใช้เทคนิคการปะติดเรื่องราวที่ไม่เข้ากันมาไว้ในภาพการแสดงเดียวกัน ละใช้เทคนิคการจัดวางองค์ประกอบศิลป์มาออกแบบลีลานาฏยศิลป์และพื้นที่แสดงที่มีความแตกต่าง ไม่สมดุล แต่มีเอกภาพให้ปรากฏในผลงาน

4.4 สรุปบท

บทที่ 4 ของงานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์จากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้อธิบายถึงกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์ผลงานนาฏยศิลป์ ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์และแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะได้นำเสนอบทสรุปของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ของผู้วิจัย ประกอบไปด้วย ผลงานที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิจัยต่อไปในอนาคต

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 อารัมภบท

จากบทที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล สำหรับบทที่ 5 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงบทสรุป อันประกอบด้วย ผลที่ได้จากการวิจัยและข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2 ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันมีรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุป ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

5.2.1 รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันสามารถจำแนกได้ตามองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ทั้งหมด 8 ประการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1.1 การออกแบบบทการแสดง

ผู้วิจัยออกแบบบทการแสดง โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากคำพังเพย รับรู้ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมไทยไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่รับรู้จากสื่อ ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน ผู้วิจัยได้นำประเด็นจากการคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบทการแสดง เพื่อวางโครงเรื่องของการแสดง ซึ่งแบ่งตามตัวอักษรพยัญชนะไทย ซึ่งแต่ละพยัญชนะผู้วิจัยได้สุ่มเลือกมาตัวละ 1-2 คำ นอกจากนี้ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบให้มีการเชื่อมคำก่อนที่จะเข้าสู่การแสดงจากคำพังเพย เพื่อสื่อให้ผู้ชมเข้าใจในการแสดงของคำพังเพยนั้น ๆ

5.2.1.2 การคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถที่หลากหลาย ซึ่งแบ่งออกเป็นลักษณะต่าง ๆ ตามรูปแบบของนาฏศิลป์ ได้แก่ ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ตะวันออก ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตก ทักษะทางด้านนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ทักษะทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ทักษะทางการแสดงละคร ทักษะทางการเคลื่อนไหวแบบด้นสด (Improvisation) รวมถึงลีลาการเคลื่อนไหวในกิจวัตรประจำวัน

5.2.1.3 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยให้ความสำคัญกับการอธิบายลีลานาฏศิลป์ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ลีลาการเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระ (Free Spirit) ลีลาการเคลื่อนไหวแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) และการตีบทย่างตรงไปตรงมา เพื่อสื่อความหมายของคำพังเพยให้มีการสื่อสารที่ชัดเจนของทุกฉากการแสดง

5.2.1.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยการคำนึงถึงบทบาทของการแสดง และความหมายของฉากการแสดงในแต่ละฉาก เพื่อเป็นการสื่อถึงความหมายของคำพังเพยที่ชัดเจนผู้วิจัยจึงเลือกอุปกรณ์แสดงที่มีรูปแบบของ เช่น ฉากมือถือสาปปากถือศีล ได้ออกแบบอุปกรณ์การแสดง โดยให้นักแสดงถือสาปดำพริกไว้ในมือแล้วทำปากขยับให้เสมือนว่ากำลังสวดมนต์ถือศีลปอยู่ เป็นต้น

5.2.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยใช้เสียงดนตรีรูปแบบบรรเลงในการใช้ประกอบการแสดง เป็นการรวมพหุวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน คือ นักดนตรีชาวอินเดีย และนักดนตรีชาวอเมริกา ไม่เพียงแค่นี้แต่มีเชื้อชาติที่แตกต่างกันแต่มีอายุที่แตกต่างกันอีกด้วย จึงทำให้เพลงที่ใช้มีเสียงของเครื่องดนตรีที่แปลกใหม่และมีการผสมผสานกันระหว่างตะวันออกและตะวันตก

5.2.1.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายของนักแสดงในแต่ละฉาก การออกแบบเครื่องแต่งกายประกอบด้วย ชุดญี่ปุ่น ชุดเกาหลี ชุดฝรั่งเศสแบบโบราณ ชุดควาบอย ชุดอินเดีย และชุดของคนรุ่นใหม่ ตลอดจนการออกแบบดัดแปลงชุดใหม่ ตามแนวคิดศิลปะนามธรรมใหม่เพื่อสื่อความหมายดังเช่น ชุดสังฆราช ใช้ผ้าดิบสีนใหญ่นุ่มให้ความเหมือนสังฆราช เป็นต้นอีกทั้งผู้วิจัยยังสามารถเลือกเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายในชาติอื่นมาผสมผสานได้อย่างลงตัวในรูปแบบการแต่งกายแบบ

โพลีเมอร์ และยังเลือกรูปแบบชุดการแสดง ในแต่ละบทบาทของฉากการแสดงได้อย่างสวยงามและเหมาะสมกับการแสดง

5.2.1.7 การออกแบบพื้นที่แสดง

การออกแบบพื้นที่การแสดง ผู้วิจัยได้เลือกใช้บ้านทรงไทยที่ผสมผสานความเป็นสมัยใหม่ร่วมด้วย เป็นสถานที่ในการนำเสนอผลงาน ซึ่งผู้วิจัยสามารถเลือกใช้บริเวณพื้นที่แสดงได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุม และตรงตามบทบาทการแสดงที่วางไว้

5.2.1.8 การออกแบบแสง

การออกแบบแสง ผู้วิจัยมีความชื่นชอบแสงธรรมชาติในตอนกลางวัน ซึ่งแสงไม่ได้มีส่วนดึงดูดความสนใจจากเนื้อหาของบทบาทการแสดงได้ ผู้วิจัยไม่ได้เลือกใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย แต่จะเป็นการใช้แสงจากธรรมชาติ ที่จะมาทำลายความบริสุทธิ์ของชิ้นงานที่ต้องการแสดงเนื้อหาตามคำพัง ซึ่งผู้วิจัยวิจัยต้องการให้ผู้ชมเห็นภาพของวัสดุที่ใช้ในการแสดงทั้งหมด เช่น เสื้อผ้า อุปกรณ์ประกอบการแสดง เป็นต้น

จากการทดลองปฏิบัติเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง เพื่อค้นคว้าสรุปวิเคราะห์ ความสำคัญที่จะนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและออกแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ให้เกิดคุณภาพครบทุกองค์ประกอบการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยจึงได้จัดการนำเสนอผลงานระดับคุณนิพนธ์ทางด้านนาฏศิลป์เรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน” ประจำปีการศึกษา 2565 ผู้วิจัยจึงประมวลภาพการแสดงและได้ทำการอธิบายการแสดงไว้ใน บทที่ 5 นี้ ส่วนรายละเอียดในการบรรยายภาพนั้น ผู้วิจัยได้บรรยายภาพไปแล้วซึ่งปรากฏอยู่ใน บทที่ 4 การทดลอง ปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันครั้งที่ 5 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขออธิบายภาพการแสดง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 ประมวลภาพการแสดงผลงานปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึง
สังคมไทยในปัจจุบัน

ที่มาภาพและตาราง : ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือขวาของผู้ชม

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="507 945 721 981">กงเกวียนกำเกวียน</p>	<p data-bbox="965 667 1406 936">นักแสดงชายหญิงยืนอยู่ด้านซ้ายมือของพื้นที่โล่งแจ้งจากนั้นจึงค่อย ๆ เดินวนเป็นวงกลมรอบนักแสดงชายที่นั่งอยู่ตรงกลางพร้อมชี้มือไปที่นักแสดงชายที่นั่งอยู่</p>
 <p data-bbox="529 1317 699 1352">กระต่ายตื่นตูม</p>	<p data-bbox="965 1003 1406 1384">นักแสดงชายคนหนึ่งนั่งอยู่ตรงกลางพื้นที่โล่งจากนั้นได้มีนักแสดงคนที่สองเดินเข้ามาจากทางด้านขวาของพื้นที่การแสดงและค่อย ๆ เดินไปทางขวาด้วยอาการกิริยาที่มีความตื่นเต้นอยู่ตลอดเวลาจนทำให้นักแสดงคนที่นั่งอยู่เกิดความรำคาญ</p>
 <p data-bbox="422 1720 805 1756">ไถ่ถามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง</p>	<p data-bbox="965 1402 1406 1720">นักแสดงหญิงนั่งตั้งเข่าขวาอยู่ข้างหน้าและนักแสดงชาย 2 คน ยืนอยู่ด้านหลังตามลำดับ ทั้ง 3 คนใช้มือทั้งสองข้างถือดัดจากแทนสัญณะของชนไก่โดยกางแขนออกหักข้อมือเข้า-ออกและเอียงศีรษะไปขวาซ้าย</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="523 779 703 835">ขว้างงูไม่พันคอ</p>	<p data-bbox="965 360 1406 663">นักแสดงหญิงใช้มือขว้างงูชูขึ้นเหนือศีรษะพร้อมเงยหน้ามองงูจากนั้นนักแสดงหญิงพยายามสลัดงูออกจากคอโดยก้มตัวและใช้มือขว้างงูออกแต่ก็ยังไม่พันคอของตน</p>
 <p data-bbox="523 1144 703 1196">ข้าวใหม่ปลามัน</p>	<p data-bbox="965 842 1406 936">นักแสดงชายรับบทสามีโอบเอวภรรยาและพลอดรักกันในสวนดอกไม้</p>
 <p data-bbox="523 1505 703 1556">จิงกี้รา ช่างแข็งแรง</p>	<p data-bbox="965 1202 1406 1442">ชายบิบบคอผู้หญิงอยู่ริมสระจากนั้นผู้ชายบิบบคอผู้หญิงจนผู้หญิงทรุดตัวนั่งอยู่ริมสระ และต่างก็สลับกับบิบบคอกันและกัน แสดงให้เห็นถึงการไม่ยอมกัน</p>
 <p data-bbox="523 1957 703 2016">ขี่ช้างจับต๊กแตน</p>	<p data-bbox="965 1570 1406 1928">นักแสดงชายสวมชุดผู้หญิงตะวันตกยืนอยู่ข้างรูปปั้นช้างโดยถือถึงการขี่ช้างในขณะที่มือขวาถือสวิงจับแมลงพร้อมแกว่งไปมา จากนั้นเดินสลับไปทางซ้ายและขวาของรูปปั้นช้างพร้อมแกว่งสวิงไปมา</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="528 678 699 712">คนลี้มอย่าข้าม</p>	<p data-bbox="963 360 1407 584">นักแสดงชายใช้เท้าขีดขาให้นักแสดงหญิงลี้ม จากนั้นนักแสดงชายข้ามนักแสดงหญิงไปทางด้านขวา</p>
 <p data-bbox="475 1052 751 1086">คอเอียงอยากหนุนหมอน</p>	<p data-bbox="963 734 1407 969">นักแสดงหญิงยืนอยู่ข้างเตียงและมีบุคลิกลักษณะคอเอียง และนักแสดงหญิงเกิดอาการกิริยาที่มีความอยากหนุนหมอน</p>
 <p data-bbox="528 1426 699 1460">จับปูใส่กระดัง</p>	<p data-bbox="963 1108 1407 1411">ปูวางอยู่บนถ้วยกลางสนามหญ้า โดยนักแสดงด้านขวาหยิบปูออกจากถ้วยแล้วนำมาใส่กระดังที่นักแสดงด้านซ้ายกำลังถืออยู่จากนั้นนักแสดงทางด้านซ้ายถือกระดังที่มีปูอยู่ข้างใน</p>
 <p data-bbox="528 1803 699 1836">จับปลาสองมือ</p>	<p data-bbox="963 1485 1407 1787">นักแสดงหญิงใช้มือซ้ายและขวาจับปลาข้างละตัวโดยยกมือขึ้นพร้อมกับปลาที่จับสลับซ้ายขวา เมื่อนักแสดงหญิงจับปลาทั้งสองมือได้แล้วจึงถือปลาชูขึ้นทั้งสองแขน</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="466 792 759 837">ช่างตายเป็นตัวเอาใบบัวปิด</p>	<p data-bbox="963 360 1407 725">นักแสดงชายหนึ่งคนนั่งตั้งเข้าซ้ายโดยถือจานซึ่งเป็นรูปใบบัวและนั่งข้างรูปปั้นช่างที่ตั้งเอียงสื่อความหมายว่าเป็นช่างที่ตายแล้วจากนั้นถือจานซึ่งเป็นรูปใบบัวแสดงลีลาถึงการนำใบบัวมาปิดช่างที่ตาย</p>
 <p data-bbox="533 1173 692 1218">เด็ดบัวให้ไวโย</p>	<p data-bbox="963 853 1407 958">นักแสดงหญิงกำลังแสดงลีลาถึงการดึงกลีบดอกไม้ออกจากกัน</p>
 <p data-bbox="533 1563 692 1608">ตักน้ำรดหัวตอ</p>	<p data-bbox="963 1234 1407 1406">นักแสดงใช้กระบุงแสดงลีลาของการตักน้ำและนำกระบุงที่ใส่น้ำมารดที่ตอต้นไม้ที่ตายแล้ว</p>
 <p data-bbox="421 1944 804 1989">ตักน้ำใส่กะโหลกชะงอกดูเงาตัวเอง</p>	<p data-bbox="963 1626 1407 1921">นักแสดงหญิงกำลังใช้กระบุงตักน้ำขึ้นมารดศีรษะตนเอง พร้อมกับชะงอกดูเงาของตัวเองในน้ำ จากนั้นนักแสดงหญิงแสดงกิริยาตกใจเมื่อเห็นหน้าตนเอง</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="523 788 705 833">ถ่มน้ำลายรดฟ้า</p>	<p data-bbox="970 362 1401 452">นักแสดงคนหนึ่งยืนเงยหน้าและแสดงลีลาการถ่มน้ำลายขึ้นไปในอากาศ</p>
 <p data-bbox="513 1191 715 1236">ถอยหลังเข้าคลอง</p>	<p data-bbox="970 855 1401 1124">นักแสดงหญิงหนึ่งคนสวมชุดในยุคปัจจุบันกำลังก้าวถอยหลังอยู่บนราวของสะพานไม้โดยมีคลองเป็นพื้นหลัง จึงสื่อถึงคำพังเพยที่ว่า ถอยหลังเข้าคลอง</p>
 <p data-bbox="523 1594 705 1639">ทำนบหลังคน</p>	<p data-bbox="970 1245 1401 1626">นักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นยืนอยู่ด้านขวามือกำลังแสดงลีลาของการทำนบบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดีย จากนั้นนักแสดงชายสวมชุดญี่ปุ่นได้เดินมาทางด้านซ้ายแล้วแสดงลีลาของการทำนบบนหลังนักแสดงชายนั่งคุกเข่าที่สวมชุดอินเดีย</p>
 <p data-bbox="497 1966 730 2011">เปลที่ไกวต่อบก็แกว่ง</p>	<p data-bbox="970 1648 1401 2020">นักแสดงหญิงโน้มตัวลงข้างหน้ามือซ้ายไกวเปลโดยมีนักแสดงชายนอนอยู่ในเปลที่ไกวมือขวาแกว่งต่อบ จากนั้นเอนตัวไปข้างหลังมือซ้ายไกวเปลโดยมีนักแสดงชายนอนอยู่ในเปลที่ไกวมือขวาแกว่งต่อบ</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="544 741 683 779">ไปลามาไหว้</p>	<p data-bbox="963 421 1407 562">นักแสดงหนึ่งคนมาถึงบ้านก็เดินมาไหว้รูปปั้นจากนั้นเมื่อถึงเวลากลับเดินมาไหว้และโบกมือ</p>
 <p data-bbox="523 1137 703 1176">ฟัวหอบเมียดคอน</p>	<p data-bbox="963 801 1407 1167">นักแสดงชายเดินแบกไม้หาบออกมาจากทางด้านขวา จากนั้นนักแสดงชายยืนอยู่ทางซ้าย นักแสดงหญิงเดินไม้สำหรับคอนออกมาจากทางด้านขวา แล้วนักแสดงชายแสดงลีลาหาบ นักแสดงหญิงแสดงลีลาคอน</p>
 <p data-bbox="587 1541 735 1579">ผู้ชายพายเรือ</p>	<p data-bbox="963 1198 1407 1361">นักแสดงชายกำลังพายเรือเทียบท่าโดยนั่งอยู่บนเรือโดยมีผู้ชายทำหน้าที่พายเรือ</p>
 <p data-bbox="528 1933 699 1971">พายเรือทวนน้ำ</p>	<p data-bbox="963 1601 1407 1697">นักแสดงชายกำลังพายเรือทวนกระแสน้ำ</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="507 734 721 779">ฟังหุซ่ายทะเลหุขวา</p>	<p data-bbox="963 367 1407 519">นักแสดงขวามีมือกระชับข้างหูของนักแสดงซ้ายมือจากนั้นนักแสดงทั้งสองโน้มตัวมาทางซ้าย</p>
 <p data-bbox="507 1124 721 1169">พื้นฝอยหาตะเข็บ</p>	<p data-bbox="963 792 1407 1084">นักแสดงชายหนึ่งคนอยู่บนกองเสื้อผ้าแสดงลีลาของการค้นหาตะเข็บของเสื้อผ้า แล้วก็พยายามใช้นิ้วมือชี้ตะเข็บเสื้อผ้าแต่ละชุดให้แก่ผู้ชม</p>
 <p data-bbox="459 1523 769 1568">มะกอกสามตะกร้า ปาไม้ถูก</p>	<p data-bbox="963 1184 1407 1559">นักแสดงคนที่หนึ่งยืนอยู่ทางด้านซ้ายอยู่ในพื้นที่แสดงมีตะกร้าสามใบอยู่ตรงกลางและมีนักแสดงคนที่สองและสามยืนอยู่ด้านขวาของพื้นที่การแสดง จากนั้นนักแสดงคนที่หนึ่งหยิบลูกบอลปาใส่นักแสดงคนที่สองและสามแต่ก็ปาไม่ถูก</p>
 <p data-bbox="497 1908 730 1953">มือถือสากปากถือศีล</p>	<p data-bbox="963 1588 1407 1796">นักแสดงชุดขวานั่งบนแท่นไม้ใช้มือขวายกสากครกขึ้นเหนือศีรษะจากนั้นนักแสดงหญิงนั่งคุกเข่ายกมือไหว้นักแสดงชุดขาว</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="539 712 689 745">ยกหางตัวเอง</p>	<p data-bbox="965 365 1407 723">นักแสดงชายคนหนึ่งสวมชุดญี่ปุ่นสวมหมวกสากลนิยมซึ่งถือผ้าผูกเอวแทนส่วนที่เรียกว่าหาง จากนั้นนักแสดงชายเดินไปมาบริเวณพื้นที่การแสดงลีลาของการโอดหวางด้วยการยกผ้าผูกเอว</p>
 <p data-bbox="466 1160 762 1193">ยิงปืนนักเดียวได้นกสองตัว</p>	<p data-bbox="965 813 1407 1171">นักแสดงสองคนรับบทเป็นนกยืนอยู่ด้านซ้ายของพื้นที่แสดง นักแสดงยืนอยู่ทางด้านขวารับบทเป็นนายพราน จากนั้นนายพราน เป่าลูกดอกไปที่นก จากนั้นเป็นผลทำให้นักแสดงในบทของนกล้มลงทั้งสองคน</p>
 <p data-bbox="470 1568 758 1601">รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา</p>	<p data-bbox="965 1216 1407 1641">นักแสดงชายหญิงสองคนเดินเข้ามาทางซ้ายของพื้นที่แสดง โดยนักแสดงชายแสดงลีลาการตีบทการแสดงว่า รักดีห่มจะหามจั่วพร้อมขึ้นไปที่จั่วบ้านและนักแสดงชายแสดงลีลาตีบทการแสดงว่ารักชั่วห่มจะได้หามเสาพร้อมขึ้นไปที่เสาบ้าน</p>
	<p data-bbox="965 1675 1407 1977">ชายในบทผู้รำละครเริ่มเอียงย่างเข้าสู่พื้นที่แสดงพร้อมกับนักดนตรีด้วยลีลานาฏศิลป์ไทยแบบประเพณี นิยม จากนั้นผู้รำละครเริ่มรำผัดจิ้งหะโดยเริ่มรำผัดจิ้งหะจึงปรบมือให้นักดนตรี</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
<p data-bbox="491 360 735 398">รำไม้ติโทษปีโทษกลอง</p>	<p data-bbox="965 360 1406 533">หยุดเล่น พร้อมเดินตรงเข้าไปกระที่บเท้า ชี้นิ้วต่อว่านักแสดงทั้งสองคนในบทนักดนตรี</p>
 <p data-bbox="560 891 667 929">ลิงใต้แก้ว</p>	<p data-bbox="965 555 1406 920">นักแสดงรับบทเป็นลิงเดินมาจากทางด้านหลังของพื้นที่การแสดงโดยมานั่งอยู่ตรงกลางแล้วถือแก้วน้ำแทนลักษณะของเครื่องเพชรหรือลูกแก้ว พร้อมทั้งแสดงอาการกิริยาดีใจที่ตนได้แก้วด้วยการกระโดดโลดเต้น</p>
 <p data-bbox="544 1279 683 1317">ลิงหลอกเจ้า</p>	<p data-bbox="965 943 1406 1189">นักแสดงสามคนรับบทบาทเป็นลิงสวมหัวโขนเป็นลิงแสดงลีลาลักษณะนิสัยของลิงทั้งสามจึงเข้าไปที่ห้องฟ้าเพื่อหลอกให้ผู้ชมให้ดูไปที่ตนชี้</p>
 <p data-bbox="528 1666 699 1704">ลูบหน้าปะจมูก</p>	<p data-bbox="965 1330 1406 1503">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนบ้านใช้มือทั้งสองข้างตักน้ำ จากนั้นใช้มือลูบทั่วใบหน้าแล้วเจอจมูกของตน</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="496 696 730 734">เล่นกับสาก สากตีหัว</p>	<p data-bbox="963 360 1407 600">นักแสดงคนที่หนึ่งกำลังควงสากครก เล่นโดยมีนักแสดงคนที่สองกำลังกราบไหว้ จากนั้นนักแสดงคนที่หนึ่งจึงใช้สากครกตีหัวนักแสดงคนที่สอง</p>
 <p data-bbox="496 1084 730 1122">บอกหนังสือสังฆราช</p>	<p data-bbox="963 752 1407 1317">นักแสดงสามคนคนแรกสวมชุดสีแดง รับบทเป็นสังฆราชในมือถือหนังสือและนักแสดงคนที่สองและคนที่สามในมือถือหนังสือโดยรับบทเป็นชาวบ้าน จากนั้นนักแสดงคนที่สองและคนที่สามนั่งคุกเข่าแสดงลีลาถึงการนั่งฟังสังฆราชท่องหนังสือให้ฟัง และนักแสดงคนที่สองและสามลุกขึ้นมาสอนหนังสือให้กับสังฆราช</p>
 <p data-bbox="523 1711 703 1749">สีซอให้ควายฟัง</p>	<p data-bbox="963 1404 1407 1563">นักแสดงคนที่หนึ่งนั่งอยู่บนตั่งรับบทเป็นนักดนตรี กำลังสีซอให้นักแสดงคนที่สองที่รับบทเป็นควาย</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="443 683 785 728">หาบตีกว่าคอน นอนตีกว่านั่ง</p>	<p data-bbox="965 358 1407 533">นักแสดงคนที่หนึ่งคอนฝึกและเดินมาถึงกลางเวที นักแสดงคนที่สองยกหาบ นักแสดงคนที่สามนั่งอยู่บนเตียง</p>
 <p data-bbox="507 1209 721 1254">เหยียบเรือสองแคม</p>	<p data-bbox="965 739 1407 1108">นักแสดงหนึ่งคนสวมชุดแบบตะวันตก ได้เดินก้าวลงบนเรือและทรงตัวอยู่บนเรือ จากนั้นจึงเปลี่ยนมาเหยียบที่แคมเรือทั้งสองข้างทำให้เกิดความไม่มั่นคงในการทรงตัว ทำให้นักแสดงยกแขนขึ้นสองข้างและโยกตัวไปมา</p>
 <p data-bbox="497 1736 730 1780">อดเปรี้ยวไว้กินหวาน</p>	<p data-bbox="965 1265 1407 1512">นักแสดงคนหนึ่งกำลังแสดงลีลาเอื้อมมือคว้ามะม่วงยังไม่สุกที่มีรสเปรี้ยวจนกระทั่งอดใจไว้เพราะในมือมีมะม่วงสุกที่มีรสชาติหวานกว่า</p>

ภาพประกอบการแสดง	คำอธิบายการแสดง
 <p data-bbox="491 855 791 891">อย่าเห็นกงจักรเป็นดอกบัว</p>	<p data-bbox="1021 344 1404 716">นักแสดงหญิงนั่งอยู่บนเก้าอี้แล้วมองไปที่แผ่นไม้ที่แกะสลักที่แทนสัญลักษณ์รูปกงจักร จากนั้นจึงหันหน้ามาหาผู้ชมแล้วใช้มือยื่นมาด้านหน้าเพื่อท่อนิ้วแล้วกางออกแทนดอกบัว</p>
 <p data-bbox="338 1223 944 1258">อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูตาย ปั้นวัวปั้นควายให้ลูกท่านเล่น</p>	<p data-bbox="1021 904 1404 1532">นักแสดงคนหนึ่งนั่งอยู่หน้าบ้านกำลังแสดงลีลาของการปั้นดินเหนียวเป็นรูปวัวรูปควาย ในขณะที่ในขณะที่เด็กคนหนึ่งยืนจ้องดูด้วยความสนใจ เมื่อเสร็จก็นักแสดงคนที่หนึ่งก็ยื่นรูปปั้นวัวให้เด็กผู้ชาย เมื่อได้รับรูปปั้นก็แสดงอาการกระปิกของความปิติยินดีที่นักแสดงคนที่หนึ่งได้ทำของเล่นให้เล่น</p>

จากตารางที่ 5.1 สรุปการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อค้นหารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานทางนาฏศิลป์ ผลงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประการ

5.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ โดยสามารถแบ่งออกได้ 6 ประการ ซึ่งค่านึงถึงประเด็นต่อไปนี้

5.2.2.1 การค่านึงถึงคำพังเพย

จากการปฏิบัติการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการค่านึงถึงคำพังเพย ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรคองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง โดยนำคำพังเพย ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของหัวข้องานวิจัยนำมาทำการออกแบบบทการแสดง โดยเริ่มจากการสุ่มเลือกคำพังเพยที่เรียงตามพยัญชนะไทยมาอย่างละ 1-2 คำ ตามที่ผู้วิจัยได้อธิบายในหัวข้อการพัฒนาและทดลองครั้งที่ 3 มาร้อยเรียงจนครบตัวอักษรและจัดทำการแสดง 42 ฉาก ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญในการนำมาสร้างสรรคและออกแบบบทการแสดงที่ถือเป็นหัวใจหลักในการวางโครงเรื่องสร้างสรรคานาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันในครั้งนี้

5.2.2.2 การค่านึงถึงสังคมไทย

ผู้วิจัยได้คำตอบในการค่านึงถึงสังคมไทย ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรคองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง โดยผู้วิจัยใช้นาฏศิลป์เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดการสร้างสรรคผลงานซึ่งถือว่าเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้ชมเกิดความตระหนักรู้ถึงสังคมไทยในชุมชนนอกเขตเมืองหลวง หรือสังคมไทยที่มีความแตกต่างทางด้านศาสนา

5.2.2.3 การค่านึงถึงความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม

ผู้วิจัยได้ออกแบบการแสดงโดย การค่านึงถึงความหลากหลายของรูปแบบทางด้านวัฒนธรรม ดังปรากฏในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายของนักแสดง โดยเลือกเครื่องแต่งกายที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม อาทิ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส ไทย และเกาหลี เป็นต้น

5.2.2.4 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ผู้วิจัยได้ออกแบบการแสดงโดย การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ดังปรากฏอยู่ในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ โดยนำนาฏยศิลป์หลากหลายสกุลเข้ามาร่วมแสดงในการแสดงผลงานในครั้งนี้ ซึ่งจะปรากฏในทุกฉากของการแสดง ดังประกอบไปด้วย ลีลานาฏยศิลป์ไทย ลีลานาฏยศิลป์ตะวันตก และลีลาการเคลื่อนไหวในกิจวัตรประจำวัน มาร่วมจัดไว้ในชุดการแสดงเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้ออกแบบโดยคำนึงถึงความหลากหลายที่เกิดขึ้นในการแสดง และการคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยคำนึงถึงทักษะที่หลากหลายของนักแสดง ดังประกอบด้วย ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ไทย ทักษะทางด้านนาฏยศิลป์สากล ทักษะด้านศิลปะการละคร ซึ่งการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะที่หลากหลายสามารถช่วยส่งเสริมให้รูปแบบของการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์มีความหลากหลาย และมีความน่าสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น รวมถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยยังได้คำนึงถึงความหลากหลาย ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยผู้วิจัยเลือกใช้อุปกรณ์ที่มีความหลากหลาย เช่น กระจัง ดาบ หาบ เป็นต้น เพื่อสื่อความหมายให้ตรงตามบทบาทการแสดงอย่างตรงไปตรงมาในแต่ละฉากการแสดง

5.2.2.5 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในผลงานสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ ในผลงานนาฏยศิลป์ ดังปรากฏอยู่ในออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ดังตัวอย่างฉากลิงได้แก้ว โดยออกแบบให้นักแสดงเคลื่อนไหวแบบลีลาในรูปแบบลักษณะการเลียนแบบอากัปภิกขัยของลิง เพื่อสื่อถึงบทบาทตัวละครลิงให้คนดูเกิดความเข้าใจได้มากขึ้น ฉากบอกหนังสือสังฆราช โดยออกแบบให้นักแสดงเคลื่อนไหวแบบลีลาในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) อย่างช้า ๆ เพื่อสื่อถึงความสำรวมของบทบาทสังฆราช และปรากฏอยู่ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ ดังปรากฏในทุกฉากของผลงานการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เพื่อสื่อความหมายของคำพังเพยอย่างตรงไปตรงมา

5.2.2.6 การคำนึงถึงแนวคิดทางด้านทัศนศิลป์ นาฏยศิลป์และดุริยางคศิลป์

ผู้วิจัยให้ ความสำคัญกับแนวคิดและทฤษฎีทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ดังปรากฏอยู่ในการออกแบบการออกแบบดนตรี ผู้วิจัยได้เลือกใช้เพลงที่มีการผสมผสานด้านพหุวัฒนธรรมเข้ามาใช้ ซึ่งเป็นการรวมตัวกันระหว่างนักดนตรีชาวอเมริกันที่มีแนวเพลงเป็นสมัยใหม่ (New age) และนัก

ดนตรีอีกท่านหนึ่งเป็นชาวอินเดียและมีแนวเพลงแบบดั้งเดิม (Traditional) ของชาวอินเดีย ซึ่งทั้งคู่ได้ประพันธ์เพลงร่วมกัน จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดว่าสนใจและชื่นชอบในเพลงและตัวศิลปิน และเพื่อใช้สื่ออารมณ์ประกอบกับลีลานาฏศิลป์และเสริมสร้างบรรยากาศการแสดงให้มีความสมบูรณ์จากการรับฟัง และปรากฏอยู่ในการคำนึงถึงทฤษฎีทางด้านทัศนศิลป์ ปรากฏในการออกแบบบทการแสดงที่ใช้แนวคิดศิลปะแบบภาพปะติดมาเรียบเรียงบทการแสดงโดยการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่นักแสดงได้นั่งพิมพ์คำพยางค์อยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์เป็นตัวเชื่อมการแสดงในแต่ละฉาก ซึ่งร้อยเรียงภาพการแสดงที่ต่อเนื่องโดยเรียงลำดับตามพยัญชนะไทย อีกทั้งใช้เทคนิคการปะติดเรื่องราวที่ไม่เข้ากันมาไว้ในภาพการแสดงเดียวกัน ละใช้เทคนิคการจัดวางองค์ประกอบศิลป์มาออกแบบลีลานาฏศิลป์และพื้นที่แสดงที่มีความแตกต่าง ไม่สมดุล แต่มีเอกภาพให้ปรากฏในผลงาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพยางค์ที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยทุกประการ ทั้งนี้ จากผลการวิจัยที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะของงานวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษาทางด้านวิชาการและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในอนาคตต่อไป ดังนี้

5.3.1 ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพยางค์ที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันในครั้งนี้นี้ สามารถเปิดทางให้กับผู้ที่สนใจประเด็นหัวข้อการวิจารณ์งานผลงานศิลปะ แขนงอื่น ๆ มาทำให้เกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ที่เพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้จัดทำไว้แล้ว

5.3.2 การทดลองสร้างนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในครั้งนี้นี้อาจนำไปต่อยอด เพื่อสร้างกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งต่อไปให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกโณม สุนทรสีมะ. อาจารย์ประจำหลักสูตรนาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2566.
- กุลนาถ พุ่มอำภา. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2566.
- _____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2565.
- ชนิษฐา บุตรเจริญ. (2564). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากการตีความ “บาป 7 ประการ” ในสังคมไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/79368>.
- จินตนา อนุวัฒน์. (2564). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงคุณสมบัติของกรรมกรในอุดมคติที่ใช้พิจารณาผลงานด้านนาฏศิลป์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/79370>
- จิรายุทธ พนมรักษ์. นักวิชาการและศิลปินอิสระ (นาฏศิลป์). สัมภาษณ์, 26 ตุลาคม 2565.
- _____. นักวิชาการและศิลปินอิสระ (นาฏศิลป์). สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2565.
- _____. นักวิชาการและศิลปินอิสระ (นาฏศิลป์). สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2566.
- _____. นักวิชาการและศิลปินอิสระ (นาฏศิลป์). สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2566.
- ชนิดา จันทร์งาม. (2561). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของสตรีอีสานผ่านการชมหนังกลางแปลง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63163>
- _____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. สัมภาษณ์, 4, 25 มกราคม 2566.

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2548). การวิจัยเชิงศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐิตารีย์ คัมภีร์. นักวิชาการและศิลปินอิสระ (นาฏยศิลป์). สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2566.

_____. นักวิชาการและศิลปินอิสระ (นาฏยศิลป์). สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2566.

ณรงค์ คุ่มมณี. (2559). บทอัครจรย: นาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัยจากแนวคิดในวรรณคดีไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

<https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/55568>

ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล. (2561). การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความหมายนามเต็มของ “กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63168>.

ณัฐพร เพ็ชรเรือง. (2562). การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความหมายของสี [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/69688>

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. สัมภาษณ์, สัมภาษณ์, 4 มกราคม 2566

ธรากร จันทนะสาโร. (2557). นาฏยศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/45637>

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สัมภาษณ์, 15, 27 กุมภาพันธ์ 2565.

จัมรงค์ บุญราช. (2563). การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำวิจารณ์คุณสมบัติการเป็นนาฏยศิลป์ของ นราพงษ์ จรัสศรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/76029>. นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการสำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2565.

_____. นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการสำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม.
สัมภาษณ์, 29 ตุลาคม 2565.

_____. นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการสำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม.
สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2566.

นราพงษ์ จรัสศรี. ประวัตินาฏศิลป์ตะวันตก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2559.

_____. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, สัมภาษณ์, 11, 29 ตุลาคม 2565.

_____. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, สัมภาษณ์, 28, 29 พฤศจิกายน 2565.

_____. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, สัมภาษณ์, 3, 5, 13, 19, 26 ธันวาคม 2565.

_____. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, สัมภาษณ์, 10, 23, 26 มกราคม 2566.

_____. อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, สัมภาษณ์, 2, 4, 10, 26, 27 กุมภาพันธ์ 2566.

นริรัตน์ พิณจณสาร. (2561). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากการตีความตัวละคร "ราม" ในรามายณะ
ผ่านทฤษฎีภาวะและรส [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). [https://cuir.car.
chula.ac.th/handle/123456789/63179](https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63179)

นัฐกรณ์ พูลภักดี. (2562). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากเทคนิคมายากล [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎี
บัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual
Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/69689>

_____. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2566

_____. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2566.

พรรณพัชร์ เกษประยูร. (2563). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/76031>

_____. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2566, 11 มกราคม 2566.

พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2565.

ภูวนัย กาพวงศ์. (2564). การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ในสังคมอุดมคติ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/79376>

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546.

ลักขณา แสงแดง. (2561). การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63169>

_____. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์, 28, 29 พฤศจิกายน 2565.

_____. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2566.

_____. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2566.

_____. อาจารย์ประจำสาขานาฏศิลป์ศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2566.

- วิชุดา วุธาพิทย. ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2565.
- _____. ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2565.
- _____. ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2565.
- _____. ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 23, 29, 30 มกราคม 2566.
- _____. ข้าราชการบำนาญ อดีตหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 1 กุมภาพันธ์ 2566.
- วิวัฒน์ กรมฉวีโรจน์. (2562). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศ [วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63170>
- _____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2565.
- วิราณี แฉ่นทอง. (2564). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อกระตุ้นความสนใจของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อเทียนพรรษาจังหวัดอุบลราชธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/79379>
- ศรียา หงษ์ยี่สิบเอ็ด. (2561). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนเปลือกนอกของคนในสังคมไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63171>
- สุนันทา เกตุเหล็ก, (2561). การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องกุมารทองในสังคมไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63174>

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. สัมภาษณ์, 4 มกราคม 2566, 10 มกราคม 2566.

สุภางค์ จันทวานิช. (2556). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิโชติ เกตุแก้ว. นักวิชาการอิสระด้านนาฏศิลป์. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2566.

Creswell, J. W. (1998). Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
ประกาศอนุมัติโครงสร้างวิทยานิพนธ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประกาศ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เรื่อง การอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการของโครงร่างวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในข้อ 68 แห่งข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 และมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551

คมบตีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารคณะในการประชุมครั้งที่ 1/2565 วันที่ 26 มกราคม 2565 จึงอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ (นอกเวลาราชการ) ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2564 ดังนี้

638 10252 35	นางสาว มณฑิรา มะโนรินทร์	35001 ศิลปกรรมศาสตร์ (นาฏยศิลป์)
ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์		
การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน THE CREATION OF A DANCE FROM THAI APORISM THAT REFLEXS PRESENT SOCIETY		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		
1. ผศ.ดร.ธรากร จันทนะสาโร	ประธานกรรมการ	
2. ศ.ดร.นราพงษ์ จรัสศรี	อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	
3. รศ.ดร.ดร.ภัทรวดี ภูชฎาภิรมย์	กรรมการ	
4. ผศ.ดร.พัชรินทร์ สันติอัฐวรรณ	กรรมการ	
5. อ.ดร.วิษุตา วุฒาทิตย์	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย	

ทั้งนี้ นิสิตจะสอบวิทยานิพนธ์ได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 72 แห่งข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 โดยที่ข้อ 72 (2) “ได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการบริหารคณะเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 60 วัน ก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ แต่ในกรณีโครงร่างวิทยานิพนธ์ไม่มีข้อแก้ไขสาระสำคัญ และคณะกรรมการบริหารคณะอนุมัติให้สอบวิทยานิพนธ์ได้ก่อนระยะเวลา ตามวรรคหนึ่ง โดยให้เริ่มต้นนับระยะเวลาดังกล่าวตั้งแต่วันที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเห็นชอบโครงร่างวิทยานิพนธ์”

ประกาศ ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2565

(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บินทสินต์)
คมบตี

ภาคผนวก ข
ใบรับรองโครงการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์
และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาคารจามจุรี 1 ชั้น 1 ห้อง 114 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330

โทรศัพท์: 02-218-3210 Email: curec2.ch1@chula.ac.th

COA No. 311/65

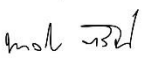
ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 650224 การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

ผู้วิจัยหลัก อาจารย์ มนทิรา มะโนรินทร์

หน่วยงาน คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาจริยธรรมการวิจัยโดยยึดหลัก ของ Declaration of Helsinki, the Belmont report, CIOMS guidelines และ The international conference on harmonization – Good clinical practice (ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม
(รองศาสตราจารย์ ดร. นวลน้อย ตริรัตน์)
ประธานคณะกรรมการ

ลงนาม
(อาจารย์ ดร. ศยามล เจริญรัตน์)
กรรมการและเลขานุการ

รูปแบบการพิจารณาทบทวน: แบบลดขั้นตอน

วันที่รับรอง: 27 ธันวาคม 2565

วันหมดอายุ: 26 ธันวาคม 2566

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
- ประวัติผู้วิจัย (CV)
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เงื่อนไข

- ผู้วิจัยหรือหน่วยงานที่ดำเนินการวิจัยหรือรวม หากดำเนินการให้ข้อมูลการวิจัยก่อนมิใช่การอนุมัติของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
- หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องหยุด เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน หรือส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
- ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
- ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารข้อมูลเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
- หากมีเหตุการณ์ฉุกเฉินถึงแก่ชีวิตหรือสุขภาพของผู้วิจัยหรือผู้เกี่ยวข้องต้องแจ้งคณะกรรมการฯ ตั้งแต่วันเกิดเหตุการณ์ภายใน 5 วันทำการ
- หากมีกรณีเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย โปรดคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยก่อนดำเนินการ
- โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี สลับรายงานผลโครงการวิจัย (AR 03-13) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักฐานในการปิดโครงการ
- โครงการวิจัยที่ได้รับรองอนุมัติโครงการโดยการพิจารณาแบบกรณีพิเศษ (Exception review) ผู้วิจัยต้องรายงานชื่อ ชื่อ 1,6 และ 7 เท่านั้น

Digital Certificate

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

ภาคผนวก ค

เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

AF 04-07

เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
(สำหรับ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย)

ชื่อโครงการวิจัย การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน
ชื่อผู้วิจัยหลัก นางสาวมณฑิรา มะโนรินทร์ ตำแหน่ง นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถานที่ติดต่อผู้วิจัย(ที่บ้าน) 90/1 หมู่ 7 ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000
โทรศัพท์มือถือ092-567-7447..... อีเมล montira.mrin@gmail.com

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย ขอความกรุณาท่านทำความเข้าใจว่างานวิจัยนี้ทำเพราะเหตุใดและเกี่ยวข้องกับอะไร ขอความกรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบท่านสามารถสอบถามได้ หากถ้อยความใดไม่ชัดเจนหรือขอข้อมูลเพิ่มเติมได้

2. โครงการวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อหารูปแบบและแนวคิดสำหรับการออกแบบการนาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ ผลงานนี้จะเป็นตัวอย่างที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาทางด้านศิลปะการแสดงและจะเป็นการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ใหม่สำหรับผู้สนใจในการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะการแสดงระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น (ประมาณ 1 ปี 5 เดือน เริ่มตั้งแต่ มีนาคม 2565 - กรกฎาคม 2566)

3. ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย และการออกแบบการแสดงร่วมสมัยไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยตลอดทั้งโครงการทั้งสิ้น 20 คน (ความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการแสดงร่วมสมัย 10 คน) โดยมีผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้ 10 คน

4. หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้วผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์ท่านแบบตัวต่อตัวโดยใช้คำถามปลายเปิดในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบนิยามคำพังเพยประเภทหรือวิธีการตีความของคำพังเพยและการตีความหมายของคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 5 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งมีประเด็นคำถามทั้งหมด 3 ประเด็น และเนื่องด้วยสถานการณ์ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) กรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถเดินทางมาเพื่อเข้าพบผู้ให้ข้อมูลแบบตัวต่อตัว ผู้วิจัยจะขออนุญาตสัมภาษณ์ข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น LINE, Facebook, Zoom และ Google Meet เป็นต้น

5. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขออนุญาตท่านก่อนทุกครั้งที่มีการสัมภาษณ์ เมื่อได้รับการยินยอมแล้วจึงทำการบันทึกข้อมูลด้วยการบันทึกเสียง ถ่ายภาพนิ่ง บันทึกวีดิทัศน์ในระหว่างการสัมภาษณ์และถอดเทปบันทึกเสียง โดยคัดเลือกข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทำการบันทึกลงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เท่านั้น ซึ่งจะไม่ดำเนินการเผยแพร่ต่อสาธารณะชนเป็นรายบุคคลแต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น และขอสงวนสิทธิ์ในข้อมูลวิจัย 05/0224

วันที่พิมพ์ 27 ธ.ค. 2565
วันที่พิมพ์อายุ 26 ธ.ค. 2566

AF 04-07

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการลบข้อมูลไฟล์บันทึกเสียงระหว่างสัมภาษณ์ ทำลายเอกสารฉบับที่เก็บข้อมูลและรูปถ่าย ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับท่านทั้งหมดภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย ภายในระยะเวลา 1 ปี

6. หากมีสิ่งใดที่ทำให้ท่านรู้สึกอึดอัดหรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

7. ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวม ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลของท่านจะมีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ และคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนเท่านั้น

8. การวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และท่านจะได้รับของที่ระลึกเป็นกระเช้าผักกอกนิก เพื่อเป็นการขอบคุณที่ท่านได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง

9. หากท่านมีข้อสงสัยใด ๆ โปรดสอบถามเพิ่มเติม โดยติดต่อกับผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์หรือโทษเกี่ยวกับการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบอย่างรวดเร็ว

10. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารจามจุรี 1 ห้อง 114 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0 2218 3210-11 อีเมล curec2.ch1@chula.ac.th

ลงชื่อ

(นางสาวมนทิรา มะโนรินทร์)

ผู้วิจัยหลัก

อ.ดร.ดร.ดร.

(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

AF 04-07

เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
(สำหรับ **ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย**)

ชื่อโครงการวิจัย การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน
 ชื่อผู้วิจัยหลัก นางสาวมณฑิรา มะโนรินทร์ ตำแหน่ง นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรศึกษบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สถานที่ติดต่อผู้วิจัย(ที่บ้าน) 90/1 หมู่ 7 ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000
 โทรศัพท์มือถือ092-567-7447..... อีเมล montira.mrin@gmail.com

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย ขอความกรุณาท่านทำความเข้าใจว่างานวิจัยนี้ทำเพราะเหตุใดและเกี่ยวข้องกับอะไร ขอความกรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ ท่านสามารถสอบถามได้ หากถ้อยความใดไม่ชัดเจนหรือขอข้อมูลเพิ่มเติมได้

2. โครงการวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อหารูปแบบและแนวคิดสำหรับการออกแบบการนาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ ผลงานนี้จะเป็นตัวอย่างที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาทางด้านศิลปะการแสดงและจะเป็นการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ใหม่สำหรับผู้สนใจในการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะการแสดง ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น (ประมาณ 1 ปี 5 เดือน เริ่มตั้งแต่มีนาคม 2565 - กรกฎาคม 2566)

3. ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบการแสดงร่วมสมัย โดยมีประสบการณ์ในการออกแบบการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวนผู้เข้าร่วมการวิจัยตลอดทั้งโครงการทั้งสิ้น 20 คน (ความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย 10 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการแสดงร่วมสมัย 10 คน) โดยมีผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มนี้ 10 คน

4. หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์ท่านแบบตัวต่อตัว โดยใช้คำถามปลายเปิดในประเด็นเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการออกแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน การสัมภาษณ์ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งมีประเด็นคำถามทั้งหมด 3 ประเด็น ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองและเนื่องด้วยการดำเนินการในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) กรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถเดินทางมาเพื่อเข้าพบผู้ให้ข้อมูลแบบตัวต่อตัว จะขออนุญาตสัมภาษณ์ข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น LINE, Facebook, Zoom และ Google Meet เป็นต้น

เลขที่โครงการวิจัย 650224
 วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
 วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

AF 04-07

5. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขออนุญาตท่านก่อนทุกครั้งที่มีการสัมภาษณ์ เมื่อได้รับการยินยอมแล้วจึงทำการบันทึกข้อมูลด้วยการบันทึกเสียง ถ่ายภาพนิ่ง บันทึกวีดิทัศน์ ในระหว่างการสัมภาษณ์และถอดเทปบันทึกเสียงโดยคัดเลือกข้อมูล เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทำการบันทึกลงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เท่านั้น ซึ่งจะไม่ดำเนินการเผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นรายบุคคลแต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น และขออนุญาตเก็บรักษาข้อมูลไว้เพื่อเป็นประโยชน์ด้านการศึกษาและการอ้างอิงทางวิชาการต่อไป โดยเก็บไว้ในไฟล์อิเล็กทรอนิกส์และไฟล์เสียงไว้ในคอมพิวเตอร์ส่วนตัวโดยมีรหัสป้องกันมิให้บุคคลอื่นสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ หากมีการมีการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวที่นอกเหนือจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการขออนุญาตท่านเป็นครั้ง ๆ ไป

6. หากมีสิ่งใดที่ทำให้ท่านรู้สึกอึดอัดหรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

7. ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวม ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลของท่านจะมีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้และคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนเท่านั้น

8. การวิจัยครั้งนี้ท่านจะไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และท่านจะได้รับของที่ระลึกเป็นกระเช้าผักกอกแกนิค เพื่อเป็นการขอบคุณที่ท่านได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง

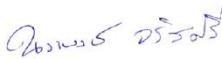
9. หากท่านมีข้อสงสัยใด ๆ โปรดสอบถามเพิ่มเติม โดยติดต่อกับผู้วิจัยได้ตลอดเวลา และหากผู้วิจัยมีข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์หรือโทษเกี่ยวกับการวิจัย ผู้วิจัยจะแจ้งให้ท่านทราบอย่างรวดเร็ว

10. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ท่านสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารจามจุรี 1 ห้อง 114 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0 2218 3210-11 อีเมล curec2.ch1@chula.ac.th

ลงชื่อ

(นางสาวมนทิรา มะโนรินทร์)

ผู้วิจัยหลัก

(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)

ที่ประชุมวิทยานิพนธ์
เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

ภาคผนวก ง
หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

AF 05-07

หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย)

สถานที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

เลขที่ ตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ข้าพเจ้า.....นามสกุล.....ได้ลงนามทำหนังสือนี้ ขอแสดงความ

ยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

ชื่อผู้วิจัยหลัก นางสาวมนทรา มะโนรินทร์

ที่อยู่ติดต่อ 90/1 หมู่ 7 ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

โทรศัพท์ 092-567-7447

ข้าพเจ้า **ได้รับทราบ**รายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ซึ่งเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่านรายละเอียดในเอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยโดยตลอด และ **ได้รับคำอธิบาย**จากผู้วิจัย **จนเข้าใจเป็นอย่างดี**แล้ว

ข้าพเจ้าจึง**สมัครใจ**เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอมให้สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว โดยใช้คำถามปลายเปิด ในประเด็นเกี่ยวกับ คำพังเพย การตีความคำพังเพยที่สะท้อนสังคมไทยใช้เวลาใน การสัมภาษณ์ 5 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ซึ่งมีประเด็นคำถามทั้งหมด 3 ประเด็น ในขณะสัมภาษณ์ข้าพเจ้ายินยอมให้ ผู้วิจัยบันทึกเสียง ถ่ายภาพนิ่ง ในระหว่างการสัมภาษณ์ และถอดเทปบันทึกเสียงโดยอนุญาตให้คัดเลือกข้อมูล เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยบันทึกลงในวิทยานิพนธ์ เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ทางวิชาการ ด้านการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรักษาในรูปแบบไฟล์คอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการลบข้อมูลไฟล์บันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ทำลายเอกสารฉบับที่ข้อมูลและรูปถ่ายตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับท่านทั้งหมดภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัยภายในระยะเวลา 1 ปี

ข้าพเจ้ามีสิทธิ์ถอนตัวออกจากกรวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ **โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล** ซึ่งการถอนตัวออกจากกรวิจัยจะไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองและคำยืนยันว่าผู้วิจัยจะปฏิบัติตามเอกสารข้อมูลซึ่งเป็นคำชี้แจงผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะ**เก็บรักษาเป็นความลับ**โดยการอ้างอิงที่มีระบุความคิดเห็นส่วนตัวของข้าพเจ้าสามารถกระทำได้เฉพาะประเด็น “คำพังเพย” เพื่อประกอบการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

AF 05-07

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารจามจุรี 1 ชั้น 1 ห้อง 114 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0 2218 3210-11 อีเมล curec2.ch1@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารข้อมูลซึ่งเป็นคำชี้แจงผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และสำเนาหนังสือยินยอมไว้แล้ว

(นางสาวมนทรา มะโนรินทร์)

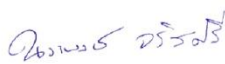
ผู้วิจัยหลัก

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ลงชื่อ

(ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี)

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

เลขที่โครงการวิจัย 650224

วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565

วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

AF 05-07

หนังสือยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย)

สถานที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

เลขที่ ตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ข้าพเจ้า.....นามสกุล.....ได้ลงนามทำหนังสือนี้ ขอแสดงความ
ยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

ชื่อผู้วิจัยหลัก นางสาวมนทิดา มะโนรินทร์

ที่อยู่ติดต่อ 90/1 หมู่ 7 ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

โทรศัพท์ 092-567-7447

ข้าพเจ้า **ได้รับทราบ** รายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยรายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่
จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่าน
รายละเอียดในเอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยโดยตลอดและ **ได้รับคำอธิบาย** จากผู้วิจัย **จนเข้าใจเป็นอย่างดี**
แล้ว

ข้าพเจ้าจึง **สมัครใจ** เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย โดย
ข้าพเจ้ายินยอมให้สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวโดยใช้คำถามปลายเปิด ในประเด็นเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการออกแบบนาฏศิลป์
ร่วมสมัยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 5 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ซึ่งมีประเด็นคำถามทั้งหมด 3
ประเด็น และในขณะที่สัมภาษณ์ข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้วิจัยบันทึกเสียง ถ่ายภาพนิ่ง ในระหว่างการสัมภาษณ์และถอดเทป
บันทึกเสียงโดยอนุญาตให้คัดเลือกข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยบันทึกลงในวิทยานิพนธ์ เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ทาง
วิชาการด้านการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน ข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรักษาในรูปแบบไฟล์คอมพิวเตอร์ เพื่อศึกษาต่อหรือเก็บไว้เป็นข้อมูลทางวิชาการต่อไป หากมีการเผยแพร่เนื่องจาก
ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะต้องได้รับความยินยอมจากข้าพเจ้าทุกครั้ง

ข้าพเจ้ามีสิทธิ์ถอนตัวออกจากกรวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ **โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล** ซึ่งการถอนตัวออกจาก
การวิจัยจะไม่ผลกระทบทางลบใด ๆ ต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

AF 05-07

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองและคำยืนยันว่าผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามเอกสารข้อมูลซึ่งเป็นคำชี้แจงผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับโดยการอ้างอิงที่มีระบุความคิดเห็นส่วนตัวของข้าพเจ้าและสามารถกระทำได้เฉพาะประเด็น “นาฏศิลป์ร่วมสมัย” เพื่อประกอบการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบันชุดที่ 2 สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารจามจุรี 1 ชั้น 1 ห้อง 114 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0 2218 3210-11 อีเมล curec2.ch1@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารข้อมูลซึ่งเป็นคำชี้แจงผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและสำเนาหนังสือยินยอมไว้แล้ว

(นางสาวมนิธา มะโนรินทร์)

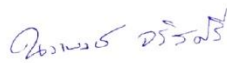
ผู้วิจัยหลัก

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ลงชื่อ .

(ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี)

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างแบบสัณฐาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์ (ชุดที่ 1)

งานวิจัยเรื่อง: การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

สำหรับ: ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

ผู้สัมภาษณ์: นางสาวมนทิรา มะโนรินทร์ _____

ผู้ให้สัมภาษณ์: _____

อายุ: _____ ปี

ตำแหน่ง: _____ สังกัด: _____

วันที่สัมภาษณ์: ____ / ____ / ____ เวลา: ____ น.

สถานที่: _____

คำชี้แจงในการสัมภาษณ์

1. การสัมภาษณ์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 มีการประกาศใช้ พรก. ฉุกเฉิน ผู้วิจัยจะปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข และปฏิบัติตามประกาศของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) รวมถึงข้อกำหนดหรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด
2. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้คำนิยามคำพังเพยไทย การแบ่งประเภทของคำพังเพยไทยตามสังคมไทย และคำพังเพยที่ใช้สะท้อนสังคมไทยในปัจจุบัน

ประเด็นในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 คำนิยามของคำพังเพยไทย

ข้อความ

- 1.1 นิยามและความหมายของคำพังเพย
- 1.2 ความหมายของสุภาษิตและคำพังเพยต่างกันอย่างไร
- 1.3 สามารถแยกคำพังเพย ออกจากสุภาษิต และสุภาษิตได้อย่างไร

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

ประเด็นที่ 2 การแบ่งหมวดของคำพิงเพยตามบริบททางสังคม

ข้อคำถาม

2.1 ท่านคิดว่าจะสามารถแบ่งหมวดของคำพิงเพยตามบริบททางสังคมกี่หมวด

2.2 ให้เรียงลำดับหมวดตามบริบททางสังคมที่ท่านเห็นว่ามีความสำคัญมากตามลำดับ

1,2,3,....

ประเด็นที่ 3 คำพิงเพยที่สะท้อนสังคม

ข้อคำถาม

3.1 ยกตัวอย่างคำพิงเพยคำไหนที่สามารถสะท้อนสังคมไทยในปัจจุบันได้ชัดเจน และ

สะท้อนสังคมไทยในบริบทไหนอย่างไร

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

แบบสัมภาษณ์ (ชุดที่ 2)

งานวิจัยเรื่อง: การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

สำหรับ: ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย

ผู้สัมภาษณ์: นางสาวมนทิรา มะโนรินทร์ _____

ผู้ให้สัมภาษณ์: _____

อายุ: _____ ปี

ตำแหน่ง: _____ สังกัด: _____

วันที่สัมภาษณ์: ____ / ____ / ____ เวลา: ____ น.

สถานที่: _____

คำชี้แจงในการสัมภาษณ์

1. การสัมภาษณ์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 มีการประกาศใช้ พรก. ฉุกเฉิน ผู้วิจัยจะปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข และปฏิบัติตามประกาศของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) รวมถึงข้อกำหนด หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

2. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ เทคนิคและวิธีการออกแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่เหมาะสมกับพื้นที่และความเป็นปัจจุบัน

ประเด็นในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสดงในหัวข้อ “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน”

ข้อคำถาม

1.1 ทิศทางการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร

คำพังเพยที่สะท้อนถึง
เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

- 1.2 ทิศทางการออกแบบลีลาในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร
- 1.3 ทิศทางการออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร
- 1.4 ทิศทางการออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร
- 1.5 ทิศทางการออกแบบอุปกรณ์การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร
- 1.6 ทิศทางการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร
- 1.7 ทิศทางการออกแบบเสียงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร
- 1.8 ทิศทางการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบันจะเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 2 เทคนิคการออกแบบองค์ประกอบการแสดงสำหรับการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากคำพังเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน เป็นอย่างไร โดยแบ่งตามองค์ประกอบนาฏยศิลป์

ข้อคำถาม

- 2.1 การออกแบบการแสดงมีความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร
- 2.2 การออกแบบลีลานาฏยศิลป์มีความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร
- 2.3 การออกแบบดนตรีมีความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร
- 2.4 การออกแบบเครื่องแต่งกายมีความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร
- 2.5 การคัดเลือกนักแสดงมีความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร
- 2.6 การออกแบบพื้นที่เวทีมีความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร
- 2.7 การออกแบบแสงมีความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

2.8 การออกแบบอุปกรณ์การสดงมีความสำคัญกับการสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร

ประเด็นที่ 3 ยกตัวอย่างการออกแบบผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์จีนอื่น โดยมีรูปแบบการออกแบบผลงานที่มีความคล้ายคลึงกับหัวข้อการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน โดยแบ่งตามองค์ประกอบนาฏศิลป์

ข้อความ 3.1 ยกตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่มี “การออกแบบทการแสดง” คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.2 ยกตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่มี “การออกแบบลีลนาฏศิลป์” คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.3 ยกตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่มี “การคัดเลือกนักแสดง” คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.4 ยกตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่มี “การออกแบบดนตรี” คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.5 ยกตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่มี “การออกแบบเครื่องแต่งกาย” คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.6 ยกตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่มี “การออกแบบพื้นที่เวที” คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.7 ยกตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่มี “การออกแบบแสง” คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

3.8 ยกตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ที่มี “การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง” คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคำพิงเพยที่สะท้อนถึงสังคมไทยในปัจจุบัน

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

หมายเหตุ: สำหรับคำถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย ซึ่งเป็นคำถามขั้นปฐมภูมิ โดยเป็นการถามเพื่อหาคำตอบหาแนวทางในการผลงานการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ควรจะมีรูปแบบการสร้างสรรค์ของคำพังเพยที่สะท้อนสังคมในลักษณะ รูปแบบหรือทิศทางใด ทั้งนี้ข้อความทั้งหมดอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดการดำเนินการวิจัย

เลขที่โครงการวิจัย 650224
วันที่รับรอง 27 ธ.ค. 2565
วันที่หมดอายุ 26 ธ.ค. 2566

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวมนทิรา มะโนรินทร์
วัน เดือน ปี เกิด	21 เดือนกันยายน พ.ศ.2535
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาวิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2563 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาศิลปศึกษา (ศิลปะการแสดงศึกษา) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2563 เข้าศึกษาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศป.ด.) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย